VICTOR SUVOROV

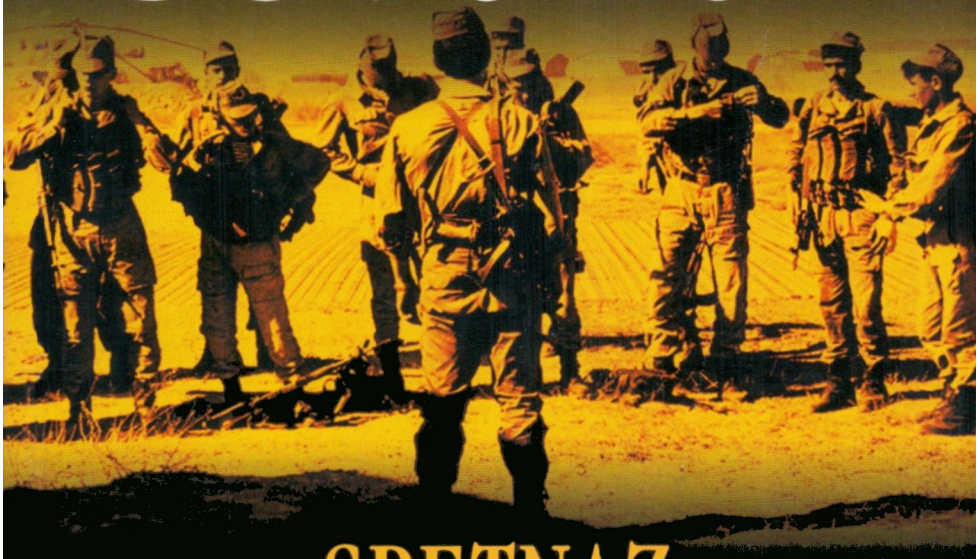

SPEŢNAZ

Istoria secretă a Forţelor Speciale Sovietice

POLIROM

Victor Suvorov

SPEŢNAZ

Istoria secretă a Forţelor Speciale Sovietice

POLIROM 2011

Spetsnaz. The Inside Story of the Soviet Special Forces 1987

Victor Suvorov (fost ofiţer al Direcţiei Generale de Informaţii a Ministerului Apărării din Uniunea Sovietică) a rămas pe viaţă stigmatizat ca trădător deoarece, după ce a furat secretele Apusului în timpul războiului rece, a aflat adevărul despre „războiul sfînt” şi s-a stabilit în Occident. Alte volume traduse la Editura Polirom: *Spărgătorul de gheaţă. Cine a declanşat al doilea război mondial?* (1995, 2010), *Ultima republică* (vol. I: *De ce a pierdut Uniunea Sovietică al doilea război mondial?,* 1997, 2010; vol. II: *Cauza sfîntă,* 2011; vol. III: *Dezastrul,* 2011), *Ziua* M. *Cînd a început al doilea război mondial?* (1998, 2011), *Epurarea. De ce a decapitat Stalin armata?* (2000, 2011), *Acvariul. Cariera şi defecţiunea unui spion sovietic* (2011).

Nataşei şi lui Alexandru

Capitolul 1

Lopeţi şi oameni

Fiecare infanterist din armata sovietică poartă cu el o lopăţică. Atunci cînd i se ordonă să se oprească, se întinde pe jos şi începe să sape o groapă în pămîntul de sub el. În trei minute poate fi săpat un mic locaş adînc de 15 centimetri, în care poate sta întins: n-au decît să şuiere gloanţele pe deasupra capului său... Cu pămîntul pe care l-a scos formează în faţă şi într-o parte o mică movilă care îl protejează la rîndul ei. Dacă un tanc trece peste un astfel de locaş, soldatul are 50% şanse să scape nevătămat. În orice moment, soldatul poate primi ordin să înainteze din nou şi, urlînd din răsputeri, va porni la asalt ca o furtună. Dacă nu i se ordonă să înainteze, sapă în continuare, tot mai adînc. La început, din locaş poate să tragă din poziţia culcat. Mai tîrziu are loc să tragă stînd în genunchi, iar apoi, după ce ajunge la o adîncime de un metru şi zece centimetri, poate trage stînd în picioare în locaşul săpat de el. Pămîntul pe care l-a scos din groapă îl protejează de gloanţe şi de schije. În acest parapet face o deschizătură în care îşi potriveşte ţeava armei. Dacă nu primeşte alte ordine, mai lucrează la locaş, îl camuflează. Începe să sape un şanţ care să ajungă la camarazii săi din stînga. Întotdeauna se sapă de la dreapta la stînga şi în cîteva ore unitatea are o tranşee care leagă unul de altul toate locaşurile săpate de infanterişti. Tranşeele unităţii sînt legate de cele ale altor unităţi. Se construiesc adăposturi şi se mai sapă nişte tranşee de comunicare mai în spate. Tranşeele sînt adîncite, acoperite, camuflate şi întărite. Apoi, pe neaşteptate, se dă din nou ordin de înaintare. Soldatul iese din locaş, strigînd cît îl ţine gura.

Cu lopăţica asta infanteristul sapă şi mormintele camarazilor căzuţi. Dacă nu are altceva la îndemînă, tot cu lopăţica sfărîmă şi pîinea cînd e îngheţată bocnă. O foloseşte şi ca vîslă cînd, sub gloanţele inamice, traversează vreun rîu lat, călare pe un buştean. Iar cînd i se ordonă să se oprească, îşi construieşte din nou în jurul lui invincibila fortăreaţă. Ştie să sape eficient. Îşi construieşte fortăreaţa exact aşa cum trebuie. Lopăţica nu este

doar un instrument cu care poţi să sapi: poţi să şi măsori cu ea. Două lungimi de lopată înseamnă un metru. Lama este lată de 15 centimetri şi lungă de 18. Dacă ştie aceste repere, soldatul poate să măsoare orice.

Lopăţica de infanterie nu are mîner rabatabil, ceea ce este foarte important. Trebuie să fie un obiect dintr-o bucată. Cele trei muchii ale sale sînt tăioase ca o lamă de cuţit. Este acoperită cu o vopsea verde, mată, ca să nu reflecte lumina soarelui.

Dar lopăţica nu este doar o unealtă şi o unitate de măsură. Mai e şi o garanţie a faptului că infanteria nu va da înapoi în cele mai dificile situaţii. Dacă infanteriştii au la dispoziţie cîteva ore ca să îşi sape locaşuri în care să se adăpostească, poate să dureze ani întregi pînă să îi scoţi din tranşee, orice arme moderne ai folosi împotriva lor.

În această carte, nu este vorba despre infanterie, ci despre soldaţi din alte unităţi, cunoscute ca Speţnaz. Aceşti soldaţi nu sapă niciodată tranşee; de fapt, nu sînt niciodată în poziţii de apărare. Ei fie lansează vreun atac-surpriză asupra unui duşman, fie, dacă întîmpină rezistenţă sau forţe inamice superioare, dispar la fel de repede cum au apărut şi îşi atacă duşmanul din nou cînd acesta se aşteaptă cel mai puţin.

În mod surprinzător, şi soldaţii Speţnaz cară cu ei lopăţele de infanterie. La ce le-o fi trebuind? Practic, e imposibil de descris în cuvinte cum folosesc ei lopăţelele. Trebuie să vezi cu ochii tăi. În mîinile unui soldat Speţnaz, lopăţica este o teribilă armă silenţioasă şi fiecare membru al detaşamentelor Speţnaz este mult mai instruit în utilizarea ei decît un infanterist. Primul lucru pe care trebuie să îl înveţe este precizia: să despice aşchii subţiri de lemn cu muchia lopăţelei ori să reteze gîtul unei sticle fără să o spargă. El trebuie să înveţe să îşi iubească lopăţica şi să aibă încredere în precizia ei. Pentru aceasta, îşi aşază mîna pe o buturugă de copac, cu degetele răsfirate, şi loveşte puternic buturuga cu muchia lopeţii. După ce ajunge să o utilizeze cu precizie ca pe o toporişcă, învaţă şi alte lucruri, mai complicate. În lupta corp la corp, lopăţica te poate apăra de loviturile date cu baioneta, cuţitul, pumnul sau altă lopată. Dacă un soldat care nu are altă armă în afară de lopăţică este închis într-o încăpere fără ferestre împreună cu un cîine turbat, cine credeţi că o să cîştige?

În cele din urmă, soldatul este învăţat să arunce lopăţica de infanterie cu la fel de multă precizie ca şi cum ar mînui o sabie sau o secure de luptă. Este o armă grozavă, un obiect unic, echilibrat, al cărui mîner de 32 de centimetri poate fi folosit ca pîrghie cînd îl arunci. Cînd se învîrte în zbor, propulsează lopata cu precizie, devenind o armă înfricoşătoare. Dacă se înfige într-un copac, nu e deloc uşor să o smulgi. E mult mai grav dacă loveşte ţeasta cuiva, deşi, de obicei, membrii detaşamentelor Speţnaz nu caută să lovească inamicul în faţă, ci în spate. Nu se întîmplă prea des ca acesta să zărească lopăţica înainte să i se înfigă în ceafă sau între omoplaţi, sfărîmîndu-i oasele.

Soldatul Speţnaz îşi iubeşte lopăţica. Are mai multă încredere în ea decît în Kalaşnikov. S-a observat un amănunt psihologic interesant în luptele corp la corp care sînt obiectul activităţii pentru Speţnaz. Dacă un soldat trage într-un inamic înarmat cu o puşcă automată, şi inamicul trage în el. Dar dacă, în loc să tragă cu puşca, aruncă în el cu lopăţica, acesta îşi scapă arma din mîini şi cade ca fulgerat.

Această carte este despre oameni care şi-au făcut din lopăţică o armă şi despre soldaţi ce o mînuiesc cu mai multă siguranţă şi îndemînare decît mînuiesc lingurile cînd stau la masă. Însă, desigur, mai au şi alte arme.

Capitolul 2

Speţnaz şi GRU

Cuvîntul rusesc *razvedka* nu poate fi tradus în nici o altă limbă. De obicei este redat prin „recunoaştere”, „spionaj” sau „culegere de informaţii”. O explicaţie mai exactă a cuvîntului este că el descrie orice mijloace şi orice acţiuni care au ca scop obţinerea unor informaţii despre un inamic, analizarea şi înţelegerea lor corectă.

Fiecare stat-major militar sovietic are propriul sistem de

culegere şi analizare a informaţiilor despre inamic. Aceste informaţii sînt transmise apoi şi altor state-majore, mai sus, mai jos sau la acelaşi nivel pe scara ierarhică. De asemenea, fiecare stat-major primeşte informaţii despre inamic nu doar de la propriile surse, ci şi de la alte state-majore.

Dacă o unitate militară este învinsă în luptă deoarece nu îşi cunoaşte bine duşmanul, comandantul şi şeful statului-major nu pot da vina pe faptul că nu au fost îndeajuns de bine informaţi despre inamic. Cea mai importantă sarcină a fiecărui comandant şi şef de stat-major este ca, fără să aştepte să primească informaţii din altă parte, să îşi organizeze sursele de informare despre inamic şi să îşi alerteze trupele şi superiorii de orice pericol.

Speţnaz este una dintre formele pe care le ia *razvedka* militară sovietică, ocupînd un loc undeva între recunoaştere şi spionaj.

Este numele dat trupelor de şoc *razvedka*, în care se combină elemente de spionaj, terorism şi operaţiuni ale partizanilor la scară largă. În termeni de personal, aceasta implică diverse categorii de oameni: agenţi secreţi recrutaţi de *razvedka* militară sovietică din rîndul străinilor, în scopul de a derula operaţiuni teroriste şi de spionaj; unităţi profesioniste formate din cei mai buni sportivi ai ţării; şi unităţi formate din soldaţi obişnuiţi, dar aleşi cu grijă şi bine instruiţi. Cu cît un stat-major este mai sus pe scara ierarhică, cu atît are mai multe unităţi Speţnaz la dispoziţie şi cu atît mai mulţi profesionişti fac parte din aceste unităţi.

Termenul Speţnaz este un cuvînt compus din *speţialnoe naznacenie*, care înseamnă „cu destinaţie specială”. Numele este foarte bine ales. Speţnaz se deosebeşte de alte forme de *razvedka* prin faptul că nu doar caută şi descoperă ţinte inamice importante, ci, în majoritatea cazurilor, le atacă şi le distruge.

Speţnaz are o lungă istorie, care include şi perioade de succes, şi perioade de declin. După al doilea război mondial, Speţnaz nu era într-o stare prea bună, dar începînd de la mijlocul anilor ’50 a început o nouă epocă în istoria organizaţiei, odată cu noua desfăşurare de arme nucleare tactice de către Occident. Această evoluţie a ridicat în faţa Armatei Sovietice, care se pregătise dintotdeauna – şi încă o face – doar pentru războaie „de

eliberare” pe teritoriul unor state străine, o barieră practic de netrecut. Strategia sovietică putea urma în continuare aceeaşi linie *doar* dacă se găseau mijloacele pentru a înlătura armele nucleare tactice ale Occidentului din calea trupelor sovietice, fără să transforme însă teritoriul inamic într-un deşert nuclear.

Distrugerea armelor nucleare tactice care fac ca un atac din partea sovieticilor să devină imposibil sau zadarnic putea fi realizată doar dacă se afla unde se găsesc toate aceste arme ale inamicului – sau măcar cele mai multe dintre ele. Însă aceasta era în sine o problemă foarte complicată. Este foarte uşor să camuflezi rachete tactice, avioane şi încărcături nucleare şi, în loc de rachete şi arme reale, inamicul poate afişa unele fictive, distrăgînd astfel atenţia membrilor din *razvedka* sovietică şi protejînd adevăratele arme nucleare tactice pe care le ascunde.

Înaltul comandament sovietic a trebuit deci să conceapă un tip de mijloace de detectare care să se poată apropia foarte mult de armele inamicului şi, în fiecare caz, să dea un răspuns precis la întrebarea dacă acestea erau reale sau doar nişte arme de diversiune ce arătau foarte convingător. Dar, deşi un număr imens de baterii nucleare au fost descoperite la timp, asta nu a rezolvat problema. Cît timp se transmiteau rapoartele de la unităţile de recunoaştere către statele-majore, se analizau informaţiile obţinute şi se pregătea acţiunea necesară, era posibil ca bateria să îşi schimbe poziţia de mai multe ori. Aşa că trebuiau create forţe capabile să caute, să localizeze şi să distrugă pe loc armele nucleare descoperite în timpul unui război sau imediat înainte ca acesta să izbucnească.

Speţnaz era şi este exact un astfel de instrument, permiţîndu-le comandanţilor de la nivelul armatei şi de la un nivel superior să determine fiecare în parte locaţia celor mai periculoase arme ale inamicului şi să le distrugă pe loc.

Dar este capabil oare Speţnaz să identifice şi să distrugă absolut toate armele nucleare ale inamicului? Bineînţeles că nu. Aşadar, cum se poate rezolva această problemă? Foarte simplu: Speţnaz trebuie să depună toate eforturile pentru a găsi şi a distruge armamentul nuclear al inamicului. Puterea nucleară reprezintă „dinţii” unui stat şi aceştia trebuie scoşi din prima lovitură, dacă se poate, chiar înainte să înceapă lupta. Însă, dacă

vezi că e imposibil să scoţi toţi dinţii din prima lovitură, trebuie să mai loveşti o dată, nu doar dinţii, ci şi creierul şi sistemul nervos ale acelui stat.

Cînd spunem „creier”, ne referim la cei mai importanţi oameni de stat şi politicieni ai acelei ţări. În acest context, liderii partidelor de opoziţie sînt consideraţi nişte candidaţi la distrugere la fel de importanţi ca şi conducătorii partidului aflat la putere. Opoziţia nu este decît creierul de rezervă al unui stat şi ar fi o prostie să distrugi principalul sistem de luare a deciziilor fără să scoţi din funcţiune şi sistemul de rezervă. Prin aceasta ne referim, de exemplu, şi la principalii lideri militari şi şefii poliţiilor, conducătorii Bisericii şi ai sindicatelor şi, în general, la toţi oamenii care ar putea face apel la naţiune într-un moment critic şi care sînt bine-cunoscuţi de populaţie.

Prin „sistemul nervos” al statului înţelegem principalele centre şi linii de comunicare guvernamentale şi militare, precum şi companiile din domeniul comunicaţiilor comerciale, inclusiv principalele posturi de radio şi studiouri TV.

Desigur, ar fi cam greu să distrugi în acelaşi timp creierul, sistemul nervos şi dinţii, dar o lovitură dată simultan celor trei părţi anatomice importante ar putea, după părerea liderilor sovietici, să diminueze considerabil capacitatea de acţiune a unei naţiuni în eventualitatea unui război, mai ales în prima sa etapă, critică. Unele rachete vor fi distruse, iar altele nu vor putea fi lansate pentru că nu va avea cine să dea ordinul sau pentru că acesta nu va fi transmis în timp util din cauza întreruperii comunicaţiilor.

Avînd în subordine o organizaţie ca Speţnaz şi după ce i-a testat potenţialul în cadrul multor exerciţii, înaltul comandament sovietic a ajuns la concluzia că aceste unităţi ar putea fi folosite cu succes nu doar împotriva instalaţiilor nucleare tactice, ci şi împotriva celor strategice: baze ale submarinelor, rezerve de arme, baze aeronautice şi baze de lansare a rachetelor.

S-a conştientizat faptul că Speţnaz putea fi folosit şi împotriva inimii şi rezervei de sînge a statului respectiv – cu alte cuvinte, sursa şi distribuirea energiei: centrale electrice, staţii de transformare şi linii electrice, precum şi conducte şi puncte de depozitare a petrolului şi gazelor naturale, staţii de pompare şi

rafinării. Dacă scoţi din funcţiune măcar cîteva dintre cele mai importante centrale electrice ale inamicului, aceasta l-ar putea pune într-o situaţie catastrofală. Nu numai că s-ar întrerupe lumina – fabricile şi-ar întrerupe activitatea, lifturile nu ar mai funcţiona, instalaţiile de refrigerare ar deveni inutile, ar fi aproape imposibil ca spitalele să funcţioneze, sîngele stocat în frigidere ar începe să se coaguleze, semafoarele, pompele de benzină şi trenurile s-ar opri, computerele nu ar mai putea fi folosite.

Chiar şi această scurtă listă trebuie să ducă la concluzia că *razvedka* militară sovietică (GRU) şi Speţnaz, din subordinea sa, nu sînt doar „ochii şi urechile armatei sovietice”. Ca ramură specială a GRU, Speţnaz are ca obiectiv principal acţiunea pe timp de război, precum şi în ultimele zile şi ore dinainte de izbucnirea acestuia. Dar Speţnaz nu stă degeaba nici pe timp de pace. Uneori sînt întrebat: dacă vorbim despre terorism la o asemenea scară, înseamnă că vorbim despre KGB. Ei bine, nu. Există trei motive întemeiate pentru care Speţnaz face parte din GRU, şi nu din KGB. Primul este că, dacă GRU şi Speţnaz nu ar mai ţine de armata sovietică, ci de KGB, ar fi ca şi cum ai lega la ochi un bărbat puternic, i-ai smulge urechile şi l-ai mai lăsa şi fără alte organe importante, după care l-ai pune să lupte în timp ce primeşte informaţiile necesare pentru luptă de la altcineva, care stă lîngă el şi îi spune ce mişcări să facă. Liderii sovietici au încercat de mai multe ori să facă acest lucru şi întotdeauna s-a terminat catastrofal. Informaţiile furnizate de poliţia secretă au fost întotdeauna inexacte, întîrziate şi insuficiente, iar acţiunile unui uriaş orb, aşa cum era de aşteptat, nu au fost nici precise, nici eficiente.

În al doilea rînd, dacă funcţionarea GRU şi a Speţnaz ar fi gestionată de KGB, atunci, în eventualitatea unei catastrofe (inevitabilă într-o astfel de situaţie), orice comandant sau şef de stat-major sovietic ar putea spune că nu a avut suficiente informaţii despre inamic, că, de exemplu, un aerodrom vital şi o baterie de rachete din apropiere nu fuseseră distruse de forţele KGB-ului. Acestea ar fi nişte reproşuri cît se poate de întemeiate, deşi este totuşi imposibil să distrugi fiecare aerodrom, fiecare baterie de rachete şi fiecare post de comandă, pentru că informaţiile furnizate în timpul bătăliei sînt întotdeauna

insuficiente. Orice ofiţer comandant ce primeşte informaţii despre inamic se poate gîndi la un milion de alte întrebări la care nu există răspuns. Nu există decît o soluţie: să îl pui pe fiecare ofiţer să obţină singur informaţii despre inamic şi să îi oferi toate mijloacele necesare pentru a-şi învinge duşmanul. După aceea, dacă informaţiile sînt insuficiente sau anumite ţinte nu au fost distruse, nu sînt de vină decît el şi şeful său de stat-major. Ei sînt cei care trebuie să organizeze culegerea şi interpretarea informaţiilor despre inamic, astfel încît, chiar dacă nu au toate datele necesare, măcar să le aibă pe cele esenţiale la momentul potrivit. Ei trebuie să organizeze operaţiunile forţelor lor astfel încît să distrugă cele mai importante obstacole ridicate de inamic în calea lor. Aceasta este singura modalitate de a asigura victoria. Conducerea politică sovietică, KGB-ul şi liderii militari au avut cu toţii ocazia să se convingă că nu se poate altfel.

În al treilea rînd, poliţia secretă sovietică, KGB, îndeplineşte alte funcţii şi are alte priorităţi. Are propriul aparat terorist, care include şi o organizaţie foarte similară cu Speţnaz, cunoscută sub numele Osnaz. KGB-ul foloseşte unităţile Osnaz pentru a îndeplini misiuni în multe cazuri nu foarte diferite de cele realizate de forţele Speţnaz ale GRU. Însă liderii sovietici consideră că este mai bine să nu existe monopoluri în domeniul războiului secret. În opinia lor, concurenţa dă rezultate mult mai bune decît cooperarea.

Nu mi-am propus să vorbesc despre Osnaz în această carte. Doar un ofiţer KGB avînd legătură directă cu Osnaz ar putea descrie această organizaţie. Cunoştinţele mele sînt foarte limitate. Dar, la fel cum o carte despre Stalin nu ar fi completă fără să se facă referire şi la Hitler, nici aici nu trebuie să trecem cu vederea unităţile Osnaz.

Termenul Osnaz se întîlneşte de obicei doar în documente secrete. În documentele neclasificate este scrisă denumirea completă, *osobogo naznacenie*, sau se foloseşte acronimul „ON”. În cazurile în care este abreviat un titlu mai lung, ON sînt lipite de literele care le precedă. De exemplu, DON înseamnă „divizie a Osnaz”, iar OON semnifică „detaşament al Osnaz”.

Termenii *osobîi* şi *speţialnîi* au ca acelaşi sens, dar sînt două cuvinte diferite. În traducere este destul de greu de găsit

echivalente perfecte pentru aceste cuvinte, de aceea e mai uşor să se folosească termenii Osnaz şi Speţnaz ca atare. Se pare că Osnaz a apărut practic în acelaşi timp cu dictatura comunistă. Încă din primele momente ale regimului sovietic, găsim referinţe la detaşamente *osobogo nazacenie* – detaşamente cu destinaţie specială. Osnaz înseamnă unităţi militare teroriste ce au fost create ca trupe de şoc ale Partidului Comunist, al căror rol era să apere partidul. Osnaz a fost apoi preluată de poliţia secretă, care şi-a schimbat numele din cînd în cînd aşa cum îşi schimbă lupul părul: CEKA – VCEKA – OGPU – NKVD – MGB – MVD – KGB. Oricum, lupul îşi schimbă părul, dar năravul ba.

Faptul că Speţnaz ţine de armată, iar Osnaz de poliţia secretă explică toate diferenţele dintre ele. Speţnaz acţionează mai ales împotriva unor inamici externi; Osnaz face acelaşi lucru, însă mai ales pe propriul teritoriu şi împotriva propriilor cetăţeni. Chiar dacă şi Speţnaz, şi Osnaz trebuie să realizeze una şi aceeaşi operaţiune, conducerea sovietică nu este înclinată să se bazeze atît pe cooperarea dintre armată şi poliţia secretă, cît pe instinctele lor competitive.

Capitolul 3

O istorie a Speţnaz

Pentru a înţelege istoria organizaţiei Speţnaz ar trebui să ne gîndim la parlamentul britanic din vremea regelui Henric al VIII-lea. În 1516, un membru al parlamentului, Thomas Morus, a publicat o carte extraordinară, *Utopia*. În această carte el arăta, într-un stil simplu şi convingător, că este foarte uşor să creezi o societate în care să domnească dreptatea universală, dar consecinţele ar fi groaznice. Morus descrie o societate în care nu există proprietate privată, totul fiind controlat de stat. Statul din Utopia este complet izolat de lumea exterioară, iar clasa birocratică guvernează populaţia. Conducătorul suprem este

instalat la putere pe viaţă. Ţara însăşi, care fusese odinioară o peninsulă, a devenit o insulă, după ce populaţia şi armata au depus eforturi monumentale să sape un canal adînc care o separă de restul lumii. A fost instituită sclavia, dar nici restul populaţiei nu o duce mai bine decît sclavii. Oamenii nu au casa lor, aşa că oricine poate intra oricînd în ce casă vrea, sistem mai prost chiar şi decît regulile actuale din armata sovietică, conform cărora în cazarma unei companii nu pot intra decît soldaţii companiei respective.

De fapt, sistemul din Utopia începe să semene mai degrabă cu cel dintr-un lagăr de concentrare sovietic. În Utopia, desigur, există reguli scrise care specifică la ce oră trebuie să se trezească oamenii (la 4 dimineaţa), cînd trebuie să se culce şi cîte minute de odihnă le sînt permise. Fiecare zi începe cu prelegeri publice. Oamenii nu pot călători decît cu un paşaport de grup, semnat de primar, iar dacă sînt prinşi fără paşaport în afara districtului lor, sînt aspru pedepsiţi ca dezertori. Fiecare îşi supraveghează îndeaproape vecinul: „Toată lumea e cu ochii pe tine”.

Cu un umor englezesc fin, Thomas Morus descrie modurile în care Utopia poartă războaie. Întreaga populaţie a Utopiei, şi bărbaţii, şi femeile, este antrenată să lupte. Utopia poartă doar războaie drepte, de autoapărare şi, bineînţeles, pentru eliberarea altor popoare. Utopienii consideră că este dreptul şi datoria lor să instituie un regim drept, similar cu al lor, în ţările învecinate. Multe dintre ţările din jur au fost deja eliberate, iar acum sînt conduse nu de lideri locali, ci de administratori din Utopia. Eliberarea celorlalte popoare se face în numele umanismului. Însă Thomas Morus nu ne explică în ce anume constă acest „umanism”. Aliaţii Utopiei, primind ajutor militar din partea ei, înrobesc populaţiile statelor învecinate.

Utopia cauzează conflicte şi controverse în ţările care nu au fost încă eliberate. Dacă cineva dintr-o astfel de ţară susţine capitularea în faţa Utopiei, se poate aştepta la o răsplată generoasă mai tîrziu. Însă oricine îi îndeamnă pe oameni să lupte împotriva Utopiei nu se poate aştepta decît la robie sau moarte, proprietăţile sale urmînd să fie împărţite şi distribuite celor care capitulează şi colaborează.

Cînd izbucneşte războiul, agenţii Utopiei din ţara inamică

afişează în cele mai frecventate locuri publice anunţuri despre recompensa ce îi va fi oferită aceluia care îl asasinează pe rege. Este o sumă imensă de bani. Mai e şi o listă cu numele altor oameni pentru asasinarea cărora vor fi plătite recompense consistente.

Rezultatul direct al acestor măsuri este că în ţara inamică începe să domnească peste tot neîncrederea.

Thomas Morus descrie doar una dintre stratagemele folosite, dar aceasta este cea mai importantă:

> Şi, în cel mai cumplit foc al luptei, un grup de tineri aleşi special, care s-au devotat de bunăvoie cauzei lor, vor fi însărcinaţi să încerce să-l captureze sau să-l ucidă pe comandantul armatei duşmane. Fie întîlnindu-l în cîmp deschis, fie prin organizarea unei ambuscade, vor încerca să se apropie de el sau chiar să-l rănească de la distanţă, în aşa fel încît, asigurîndu-şi deplin protecţia prin curajul şi ferocitatea atacului declanşat, rareori se întîmplă să dea greş în încercarea lor şi, în cele din urmă, să nu-l captureze sau să-l ucidă în plină luptă.

Tocmai despre grupurile de „tineri aleşi special” voi vorbi în această carte.

La 400 de ani după apariţia *Utopiei*, teribilele profeţii ale acestui englez înţelept au devenit realitate în Rusia. Încercarea de a crea o societate a dreptăţii universale a avut succes. Citisem predicţiile înfricoşătoare ale lui Thomas Morus cînd eram copil şi aproape că nu-mi venea să cred cu cît realism a fost descrisă Utopia şi cît de mult semăna cu Uniunea Sovietică: o ţară unde toate oraşele arătau la fel, oamenii nu ştiau nimic despre ce se întîmplă în alte ţări şi nici despre moda vestimentară (toţi fiind îmbrăcaţi cam la fel) şi aşa mai departe. Morus descrisese chiar şi situaţia oamenilor „care gîndesc altfel”. În Utopia, spunea el, „este ilegal să îţi aperi convingerile”.

Uniunea Sovietică este de fapt doar o variantă mai blîndă a Utopiei – un fel de „Utopie cu faţă umană”. În Uniunea Sovietică se poate călători fără paşaport intern, iar birocraţii sovietici încă nu au atîta putere asupra familiei cum aveau corespondenţii lor utopieni, care socoteau numărul de bărbaţi şi de femei din fiecare

casă şi, dacă depăşea limita permisă, pur şi simplu îi mutau pe membrii care erau în plus în altă familie, sau chiar în alt oraş, care ducea lipsă de oameni.

Comuniştii încă mai au multe de făcut pînă să coboare societatea la nivelul Utopiei. Dar au reuşit să facă deja destule, mai ales în domeniul militar, cu precădere în ceea ce priveşte crearea „grupurilor de tineri aleşi special”.

Este interesant de observat că astfel de grupuri au fost formate înainte să existe Armata Roşie, înainte de Gărzile Roşii şi chiar înainte de Revoluţie. Originile trupelor Speţnaz se găsesc în terorismul revoluţionar din secolul al XIX-lea, cînd numeroase grupuri de tineri erau gata să comită crime sau chiar să se sinucidă pentru a susţine cauza creării unei societăţi în care totul să fie împărţit în mod egal între toţi. Ucigîndu-i pe alţii sau fiind ucişi, ei nu au înţeles un lucru simplu: că, pentru a crea o societate justă, trebuie să creezi un mecanism de control. Cu cît cineva vrea să construiască o societate mai justă, cu atît mai deplin trebuie să fie controlul asupra producţiei şi a consumului.

Mulţi dintre primii lideri ai Armatei Roşii fuseseră terorişti înainte de Revoluţie. De exemplu, unul dintre organizatorii de seamă ai Armatei Roşii, Mihail Frunze, al cărui nume îl poartă acum principala academie militară sovietică, fusese condamnat la moarte de două ori înainte de Revoluţie. La vremea aceea nu se prea întîmpla să primeşti două condamnări la moarte. Pentru că a organizat un partid care urmărea să răstoarne regimul existent prin forţă, Lenin a fost doar deportat trei ani, în care a dus un trai îndestulat şi confortabil şi şi-a petrecut timpul trăgînd cu arma, pescuind şi susţinînd deschis cauza revoluţiei. Iar terorista Vera Zasulici, care a omorît un guvernator provincial, a fost achitată de un tribunal rus. Tribunalul era independent de stat şi a hotărît că dacă ea ucisese din motive politice, însemna că aşa o îndemnase conştiinţa şi convingerile ei şi că fapta sa nu putea fi considerată o crimă. În acest context Mihail Frunze reuşise să primească două condamnări la moarte. Nici una din ele nu a fost finalizată, evident. În ambele ocazii sentinţa a fost comutată, fiind doar deportat în Siberia, de unde nu i-a fost deloc greu să evadeze. În timp ce se afla în exil, Frunze a organizat un cerc de oameni cu orientări similare ce se numea „Academia Militară”: o adevărată

şcoală pentru terorişti, care a schiţat prima strategie ce urma să fie aplicată de detaşamentele de comunişti în eventualitatea unei revolte.

Preluarea puterii de către bolşevici a demonstrat, în primul rînd revoluţionarilor înşişi, că era posibil să neutralizezi o ţară foarte mare şi apoi să o controlezi într-un mod simplu şi rapid. Era nevoie de nişte „grupuri de tineri aleşi special”, capabili să neutralizeze guvernul, serviciile poştale, telegraful şi serviciul telefonic, precum şi terminalele feroviare şi podurile din capitală. Paralizarea centrului însemna izolarea ripostelor de la periferii. Zonele periferice puteau fi „rezolvate” mai tîrziu, pe rînd.

Frunze a fost, fără îndoială, un teoretician şi practician strălucit al artei războiului – inclusiv lupta partizanilor şi terorismul. În timpul războiului civil a comandat o armată şi mai multe fronturi. După excluderea lui Troţki a preluat funcţia de comisar al poporului pentru armată şi marină. În timpul războiului a reorganizat formaţiunile de partizani, numeroase, însă prost conduse, transformîndu-le în divizii şi armate subordonate administraţiei centralizate stricte. În acelaşi timp, aflîndu-se la comanda acestor formaţiuni, trimitea mereu unităţi mobile constituite din oameni puţini, dar de încredere să lupte în spatele liniei frontului.

Războiul civil a acoperit zone vaste, un război mereu în mişcare, fără un front stabil şi continuu şi cu un număr imens de armate, grupuri, detaşamente independente şi bande de toate soiurile. A fost un război al partizanilor şi în spirit, şi în esenţă. Din detaşamente mici, răzleţe, se formau armate, iar de fiecare dată cînd acestea erau învinse, se puteau dezintegra într-un mare număr de unităţi independente care continuau războiul la scară de lupte partizane.

Dar nu ne interesează aici războiul partizanilor în ansamblu, ci doar unităţile de luptă ale Armatei Roşii, create special pentru a opera în spatele inamicului. Astfel de unităţi au existat pe diferite fronturi şi în cadrul diferitelor armate. Ele nu erau cunoscute sub numele Speţnaz, dar natura lor era în esenţă aceeaşi şi Frunze nu a fost singurul care aprecia importanţa capacităţii de a folosi unităţi regulate în spatele liniei frontului. Şi Troţki, Stalin, Voroşilov, Tuhacevski, *inter alia*, susţineau această strategie şi o

utilizau din plin.

Războiul revoluţionar împotriva puterilor capitaliste a început imediat după ce bolşevicii au pus mîna pe putere. Pe măsură ce Armata Roşie „elibera” şi alte teritorii şi ajungea la graniţele cu alte ţări, subversiunea îndreptată împotriva lor se accentua. Sfîrşitul războiului civil nu însemna şi sfîrşitul războiului secret pe care îl purtau comuniştii împotriva vecinilor lor. Dimpotrivă, el a fost intensificat, pentru că, odată cu sfîrşitul războiului civil, au devenit disponibile forţe pentru alte tipuri de război.

Germania a fost prima ţintă a revoluţiei. Este interesant de amintit că, nu mai tîrziu de decembrie 1917, în Petrograd se publica un ziar comunist, *Die Fackel*, cu un tiraj de 500 000 de exemplare. În ianuarie 1918, în acelaşi oraş a fost creată o grupare comunistă numită „Spartak”. În aprilie 1918 a început să apară alt ziar, *Die Weltrevolution*. Şi, în sfîrşit, în august 1919, celebrul ziar al comuniştilor germani, *Die Rote Fahne*, a fost fondat la Moscova.

Pe măsură ce apăreau primele grupări comuniste, se adoptau măsuri pentru instruirea unităţilor de luptă teroriste ale comuniştilor germani. Aceste unităţi erau folosite pentru a reprima rezistenţa anticomunistă a ţăranilor ruşi şi ucraineni. După aceea, în 1920, toate unităţile de comunişti germani au fost reunite în ariergarda Armatei Roşii, pe frontul de vest. Aceasta s-a întîmplat în momentul cînd Armata Roşie se pregătea să pătrundă în Germania prin Polonia. Marşul oficial al Armatei Roşii, „Marşul lui Budionîi”, conţine următoarele cuvinte: „Cucerim Varşovia – cucerim şi Berlinul!”.

În anul acela bolşevicii nu au reuşit să organizeze revoluţia în Germania, şi nici măcar în Polonia „eliberată”. La vremea aceea, Rusia sovietică era devastată de primul război mondial şi de mult mai groaznicul război civil. Foametea, tifosul şi distrugerile devastau ţara. Dar în 1923 s-a mai făcut o încercare de a provoca o revoluţie în Germania. Însuşi Troţki a cerut în septembrie 1923 să fie eliberat din toate funcţiile pe care le deţinea în partid şi în guvern şi să fie trimis ca soldat de rînd pe baricadele revoluţiei germane. Partidul nu l-a trimis acolo pe Troţki, dar i-a trimis pe alţi lideri comunişti, printre care şi Iosif Unşliht. La vremea aceea era vicepreşedinte al poliţiei secrete, CEKA. Acum era numit şef-

adjunct al „administraţiei înregistrării”, cunoscută acum ca GRU sau serviciul de informaţii militare, iar în această calitate a fost trimis ilegal în Germania. „Unşliht a primit misiunea de a organiza detaşamentele care urmau să realizeze revolta înarmată şi lovitura de stat, recrutîndu-i pe membrii acestora şi dîndu-le arme. Mai avea şi sarcina de a organiza o CEKA germană pentru a-i extermina pe burghezi şi pe cei care se opuneau revoluţiei după transferul puterii… Iată cum s-a plănuit desfăşurarea revoluţiei. Cu ocazia aniversării Revoluţiei Ruse din Octombrie, muncitorii urmau să iasă în stradă în număr mare pentru demonstraţii în masă. «Sutele roşii» ale lui Unşliht trebuiau să provoace ciocniri cu poliţia, astfel încît să se ajungă la vărsare de sînge şi conflicte mai grave, pentru a stîrni indignarea muncitorilor şi a genera o revoltă generală a clasei muncitoare.” [1]

Ţinînd seama de instabilitatea societăţii germane în acel moment, absenţa unei armate puternice, nemulţumirile generalizate şi frecventele acte de violenţă, mai ales în 1923, planul ar fi putut fi realizat. Mulţi specialişti sînt înclinaţi să considere că Germania chiar era în pragul revoluţiei. Se considera că serviciul militar de informaţii al Uniunii Sovietice şi unităţile sale teroriste conduse de Unşliht Soviet nu trebuiau decît să aprindă scînteia în acest butoi cu pulbere.

Au fost mai multe motive pentru care s-a ales praful din aceste planuri, dintre care două sînt deosebit de importante: absenţa unei frontiere comune între URSS şi Germania, precum şi ruptura din interiorul Partidului Comunist German. Lipsa unei frontiere comune a fost la vremea respectivă un obstacol serios pentru pătrunderea în Germania a unor forţe substanţiale de elemente subversive. Stalin a înţeles foarte bine acest lucru şi s-a luptat mereu să zdrobească Polonia, astfel încît să aibă frontiere comune cu Germania. Cînd a reuşit, în 1939, a fost un pas riscant, deoarece o frontieră comună cu Germania însemna că acest stat putea ataca Uniunea Sovietică fără avertisment, cum s-a şi întîmplat de altfel doi ani mai tîrziu. Însă, fără o frontieră comună, Stalin nu putea intra în Europa.

Scindarea din sînul Partidului Comunist German era un obstacol la fel de important pentru îndeplinirea planurilor

---

[1] B. Bajanov, „Memoirs of a Secretary to Stalin”, Tretia volna, 1980, pp.67-69.

sovietice. Un grup desfăşura politici pe linia impusă de Comintern şi deci de Biroul Politic sovietic, pe cînd celălalt urma o politică antagonistă. Zinoviev era „extrem de nemulţumit de acest lucru şi a propus în cadrul Biroului Politic să i se dea un ultimatum lui Maslov, unul dintre liderii comunişti germani din opoziţie: ori primeşte o mare sumă de bani, iese din partid şi părăseşte Germania, ori Unşliht va primi ordin să îl lichideze”.

În timp ce se făceau pregătiri pentru revoluţia din Germania, se pregătea terenul şi pentru revoluţii în alte ţări. De exemplu, în septembrie 1923, grupuri de terorişti antrenaţi în URSS (atît bulgari, cît şi sovietici) au început să provoace tulburări în Bulgaria, care ar fi putut să degenereze într-o stare de haos generalizat şi vărsare de sînge. Dar „revoluţia” a fost înăbuşită şi agitatorii au fugit în Uniunea Sovietică. Un an şi jumătate mai tîrziu, în aprilie 1925, s-a mai făcut o încercare. De data aceasta nişte persoane neidentificate au cauzat o explozie teribilă în cea mai mare catedrală din Sofia, în speranţa că regele şi toţi membrii guvernului vor fi ucişi. Boris al III-lea a scăpat ca prin minune, însă încercările de a destabiliza Bulgaria prin intermediul unor acte de terorism au continuat pînă în 1944, cînd Armata Roşie a pătruns în sfîrşit în Bulgaria. Atunci, aparent, s-a mai întîmplat o minune, pentru că începînd din acel moment nu a mai încercat nimeni să îi împuşte pe conducătorii bulgari şi nu au mai fost declanşate alte bombe. Teroarea a continuat, însă ea viza populaţia ţării în ansamblu mai degrabă decît conducătorii. Iar după aceea terorismul bulgar s-a răspîndit dincolo de graniţele ţării, făcîndu-şi simţită prezenţa pe străzile Europei.

Campania de terorism împotriva Finlandei este strîns legată de numele comunistului finlandez Otto Kuusinen, care a fost unul dintre conducătorii revoltei comuniste care a avut loc în această ţară în 1918. După înăbuşirea „revoluţiei”, el a fugit la Moscova, iar mai tîrziu s-a întors în Finlanda pentru a acţiona subteran. În 1921 a fugit la Moscova ca să scape de arestare. Din acest moment, cariera lui Kuusinen a fost strîns legată de ofiţerii din serviciul militar de informaţii. Kuusinen avea o funcţie oficială şi făcea acelaşi lucru: pregătiri pentru răsturnarea democraţiei în Finlanda şi în alte ţări. De-a lungul carierei sale secrete, Kuusinen a obţinut unele succese notabile. La mijlocul anilor ’30 a ajuns şef

adjunct al Razvedupr, cum se numea pe atunci GRU. Sub coordonarea lui Kuusinen, a fost organizată o reţea de spionaj eficientă în ţările scandinave; în acelaşi timp, el coordona instrucţia unităţilor militare ce urmau să comită acte de terorism în aceste ţări. În vara anului 1918 a fost înfiinţată o şcoală de ofiţeri în Petrograd pentru a-i instrui pe membrii „Armatei Roşii a Finlandei”. Mai tîrziu, această şcoală a format ofiţeri şi pentru alte „Armate Roşii” şi a devenit Şcoala Militară Internaţională – un institut de studii superioare pentru terorişti.

După încheierea războiului civil, Kuusinen a insistat să poarte un război subteran pe teritoriul Finlandei şi să menţină cele mai eficiente unităţi de comunişti finlandezi. În 1939, după ce Armata Roşie a invadat Finlanda, s-a autoproclamat „prim-ministru şi ministru al Afacerilor Externe” al „Republicii Democrate Finlandeze”. Din „guvern” făceau parte Mauri Rosenberg (din GRU) ca „vice-prim-ministru”, Axel Antila, ca „ministru al Apărării”, şi anchetatorul NKVD Tuure Lekhen, ca „ministru de Interne”. Însă poporul finlandez a opus o rezistenţă atît de încrîncenată, încît încercarea guvernului condus de Kuusinen de a transforma Finlanda într-o „republică populară” s-a soldat cu un eşec.

(Trebuie menţionat aici un fapt istoric curios. Atunci cînd comuniştii finlandezi şi-au format guvernul pe teritoriul Uniunii Sovietice şi au pornit un război împotriva propriei ţări, în Finlanda au apărut formaţiuni de voluntari ruşi care au intrat în luptă atît împotriva comuniştilor sovietici, cît şi a celor finlandezi. Un membru marcant al acestei unităţi de voluntari a fost Boris Bajanov, fostul secretar personal al lui Stalin, care fugise în Occident.)

Încercarea eşuată a lui Otto Kuusinen de a deveni conducătorul Finlandei comuniste nu a însemnat sfîrşitul carierei sale. El şi-a continuat cariera cu succes, mai întîi în cadrul GRU şi apoi în Departamentul Organelor Administrative al Comitetului Central al PCUS – organismul care supraveghează toate instituţiile de spionaj şi teroriste din Uniunea Sovietică, precum şi închisorile, lagărele de concentrare, tribunalele şi aşa mai departe. Din 1957 pînă la moartea sa, în 1964, Kuusinen a fost unul dintre cei mai puternici lideri din Uniunea Sovietică, fiind în acelaşi timp membru

al Biroului Politic şi secretar al Comitetului Central al Partidului. În cartierul Kodînski din Moscova, unde se află sediul GRU, una dintre străzile principale se numeşte Otto Kuusinen.

În timpul războiului civil şi după aceea, au fost create şi unităţi poloneze, care au acţionat pe teritoriul Uniunii Sovietice. Un exemplu este Regimentul 1 Revoluţionar „Varşovia Roşie”, care a fost folosit pentru a înăbuşi revoltele anticomuniste din Moscova, Tambov şi Iaroslavl. Pentru a reprima revoltele anticomuniste ale populaţiei ruse, comuniştii au folosit un regiment iugoslav, unul cehoslovac şi multe alte formaţiuni, din care făceau parte şi unguri, români, austrieci şi alte naţionalităţi. După războiul civil, toate aceste formaţiuni au oferit o bază de recrutare a spionilor şi de creare a unor detaşamente de luptă care să opereze pe teritoriul statelor capitaliste. De exemplu, un grup de terorişti comunişti unguri, conduşi de Ferenc Kryug, a luptat împotriva ţăranilor ruşi în războiul civil; în timpul celui de-al doilea război mondial, Kryug a condus un grup special care opera în Ungaria.

În afară de luptătorii „internaţionalişti”, adică oameni de origine străină, în Uniunea Sovietică erau organizate detaşamente menite să opereze în străinătate, care erau compuse exclusiv sau în foarte mare măsură din cetăţeni sovietici. Se purta o bătălie încrîncenată între comandanţii armatei şi poliţia secretă pentru controlul acestor detaşamente.

Pe 2 august 1930, un mic detaşament de trupe de comando a fost paraşutat în regiunea Voronej şi în timpul manevrelor trebuia să realizeze operaţiuni în spatele „inamicului”. Oficial, aceasta este data cînd au apărut primele trupe aeropurtate sovietice. Dar este şi data naşterii Speţnazului. Ulterior, trupele aeropurtate şi trupele Speţnaz s-au dezvoltat paralel. În anumite momente din istoria sa, Speţnaz au trecut de sub controlul serviciului militar de informaţii în mîinile forţelor aeropurtate, în alte perioade, acestea din urmă exercitau un control administrativ, în timp ce serviciul militar de informaţii deţinea controlul operaţional. Însă, în cele din urmă, s-a ajuns la concluzia că este mai practic ca Speţnaz să treacă în totalitate în subordinea serviciului militar de informaţii. Evoluţia pe care a marcat-o Speţnaz în următorii 30 de ani nu poate fi studiată separat de dezvoltarea forţelor aeropurtate.

Anul 1930 a marcat începutul unei preocupări serioase faţă de

trupele de paraşutişti în URSS. În 1931, detaşamente separate de paraşutişti au fost combinate pentru a forma batalioane, iar puţin după aceea, chiar regimente. În 1933, o brigadă Osnaz a fost creată în districtul militar al Leningradului. Aceasta includea şi un batalion de paraşutişti, unul de infanterie mecanizată, unul de artilerie şi trei escadrile aeriene. Totuşi, s-a dovedit a nu fi de prea mare folos armatei, deoarece nu numai că era prea mare şi greu de administrat, ci se afla mai degrabă sub autoritatea NKVD decît a GRU. După o lungă dispută, această brigadă şi altele create după acelaşi tipar au fost reorganizate, devenind brigăzi aeropurtate, şi transferate sub controlul deplin al armatei.

Pe de o parte, forţele aeropurtate sau VDV constau în aeronave de transport, regimente şi brigăzi aeropurtate, escadrile de bombardiere grele şi unităţi de recunoaştere separate. Aceste unităţi de recunoaştere ne interesează aici. Nu se ştie cîte erau şi din cîţi soldaţi erau formate. Există doar informaţii fragmentare despre tacticile şi instruirea lor. Se cunoaşte însă faptul că, de exemplu, una dintre şcolile de formare se afla în Kiev. Era o şcoală secretă şi opera sub faţada unui club de paraşutism, fiind în totalitate sub controlul *Razvedupr* (GRU), incluzînd şi un număr mare de femei. Pe parcursul numeroaselor manevre, unităţile de recunoaştere erau paraşutate în spatele „inamicului” şi îi atacau punctele de comandă, cartierele generale, centrele şi liniile de comunicare. Este ştiut faptul că tehnicile teroriste erau deja destul de avansate. De exemplu, fusese dezvoltată o mină pentru a arunca în aer podurile feroviare în timp ce treceau trenuri peste ele. Totuşi, podurile sînt întotdeauna deosebit de bine păzite, aşa că experţii din *Razvedupr* şi Direcţia de Geniu a Armatei Roşii au conceput o mină care putea fi plasată pe şină la cîţiva kilometri distanţă de pod. Un tren care trecea peste ea ar fi „cules” mina, ce avea să explodeze exact cînd trenul se afla pe pod.

Pentru a vă face o idee despre scara la care operau VDV, la manevrele din 1934 au fost paraşutaţi simultan 900 de soldaţi. În timpul celebrelor manevre de la Kiev din 1935, nu mai puţin de 1 188 de soldaţi au fost paraşutaţi în acelaşi timp, urmaţi de un atac terestru normal a 1 765 de soldaţi cu tancuri uşoare, blindate şi artilerie. În Belarus, în 1936 au fost paraşutaţi 1 800 de soldaţi, susţinuţi de 5 700 de soldaţi cu armament greu. În districtul

militar al Moscovei, în acelaşi an, Divizia 84 Infanterie a fost transferată dintr-un loc în altul pe calea aerului. Atacurile la scară largă ale unor trupe aeropurtate şi bine înarmate au fost întotdeauna însoţite de paraşutarea în districtele învecinate a unor unităţi de comando care operau pentru securitatea forţei importante, cît şi în interesul *Razvedupr*.

În 1938, Uniunea Sovietică avea şase brigăzi aeropurtate, totalizînd 18 000 de soldaţi. Această cifră este totuşi înşelătoare, de vreme ce forţa „unităţilor de recunoaştere separate" nu este cunoscută, ele nefiind incluse în această cifră. Însă nu doar Armata Roşie instruia paraşutişti, ci şi unele cluburi „civile". În 1934, aceste cluburi numărau 400 de turnuri de antrenament din care membrii acestor cluburi făceau şi jumătate de milion de sărituri cu paraşuta, îmbogăţindu-şi experienţa cu sărituri din avion şi din baloane cu aer cald. Mulţi specialişti occidentali apreciază că Uniunea Sovietică a intrat în al doilea război mondial cu un milion de paraşutişti antrenaţi, care puteau fi folosiţi şi ca trupe aeropurtate, şi în cadrul unor unităţi speciale – cum am spune astăzi, în Spetznaz.

În sînul Marelui Stat-Major al Armatei Roşii se dădea o luptă puternic contestată. Pe teritoriul cărei ţări aveau să opereze detaşamentele speciale – pe teritoriul inamic sau pe teritoriul Uniunii Sovietice atunci cînd acesta ar fi fost ocupat de inamic?

Mult timp cele două politici au coexistat. Detaşamentele erau antrenate să opereze şi pe teren propriu, şi pe teritoriul inamicului, ca parte a pregătirilor de întîmpinare a acestuia în regiunile vestice ale Uniunii Sovietice. Acestea au fost realizate cu foarte multă seriozitate. În primul rînd au fost create unităţi mari de partizani, formate din soldaţi atent selectaţi. Partizanii locuiau tot în oraşe şi sate, dar îşi continuau instrucţia militară şi erau gata în orice moment să se retragă în păduri. Aceste unităţi nu erau decît baza pe care să se dezvolte un război partizan la o scară mult mai largă. Pe timp de pace, ele erau formate în mare parte din lideri şi specialişti; în timpul luptelor, fiecare unitate trebuia să se desfăşoare într-o formaţie enormă, induzînd cîteva mii de soldaţi. Pentru aceste formaţiuni erau pregătite ascunzători în locaţii izolate, unde existau arme, muniţii, mijloace de comunicare şi alte echipamente necesare.

În afară de partizanii care urmau să se răspîndească prin păduri, a fost pregătită o vastă reţea de trupe teroriste şi de comando. Localnicii au fost instruiţi pentru a desfăşura operaţiuni de recunoaştere şi teroriste, iar dacă inamicii ajungeau în zona lor, ei trebuiau să rămînă pe loc, să li se supună şi chiar să lucreze pentru ei. Aceste reţele urmau apoi să organizeze o violentă campanie de teroare în garnizoanele inamice. Pentru a înlesni operaţiunile partizanilor şi teroriştilor, au fost create reţele secrete de comunicare şi aprovizionare pe timp de pace şi s-au stabilit locuri de întîlnire, spitale, posturi de comandă şi chiar fabrici de armament secrete.

Pentru ca partizanilor să le fie mai uşor să opereze pe teritoriul lor, a fost creată o „zonă de distrugere”, cunoscută şi sub numele „fîşia morţii”. Aceasta era o zonă situată de-a lungul frontierei vestice a Uniunii Sovietice, o fîşie cu lăţimea între 100 şi 250 de kilometri. În interiorul acestei fîşii, *toate* podurile, depourile feroviare, tunelurile, rezervoarele de apă şi centralele electrice erau pregătite să fie distruse cu explozibili. Şi pe timp de pace rambleurile căilor ferate şi ale şoselelor şi scurtăturilor au fost pregătite pentru a fi aruncate în aer. Mijloacele de comunicare, liniile telefonice, chiar şi calea ferată permanentă – s-au făcut pregătiri ca toate acestea să poată fi distruse.

Chiar în spatele „fîşiei morţii” era „Linia Stalin” de fortificaţii excepţional de bine întărite. Statul-Major considera că ar trebui ca inamicul, epuizat în „fîşia morţii”, să treacă de întinsele terenuri minate şi alte obstacole uriaşe, urmînd apoi să fie blocat de linia de fortificaţii. În acelaşi timp, partizanii aveau să îi atace constant din spate.

Era un sistem de apărare excelent. Ţinînd seama de suprafeţele imense despre care vorbim aici şi de reţeaua de drumuri aflată într-o stare proastă, un asemenea sistem ar fi putut foarte bine să facă întregul teritoriu al Uniunii Sovietice inaccesibil pentru un inamic. Dar în 1939 s-a semnat pactul Ribbentrop-Molotov.

Pactul a fost semnalul care a declanşat o uriaşă expansiune a puterii militare sovietice. Tot ce avea legătură cu apărarea a fost distrus, pe cînd tot ce era asociat cu acţiunile ofensive a fost extins într-un ritm rapid, mai ales trupele sovietice de sabotaj şi

trupele aeropurtate care aveau legătură cu acestea. În aprilie 1941 au fost create cinci corpuri aeropurtate. Toate cinci erau în primul eşalon strategic al Armatei Roşii, trei avînd ca ţintă Germania şi două România. Acestea din urmă erau mai periculoase pentru Germania decît celelalte trei, deoarece paraşutarea chiar şi a unui singur corp aeropurtat în România şi întreruperea, chiar şi temporară, a aprovizionării Germaniei cu petrol însemnau sfîrşitul războiului pentru nemţi.

Cinci corpuri aeropurtate în 1941 însemnau mai mult decît aveau toate celelalte ţări ale lumii la un loc. Dar pentru Stalin nu era de ajuns. A existat un plan pentru a crea încă cinci corpuri aeropurtate, iar acest plan a fost pus în aplicare în august şi septembrie 1941. Dar într-un război defensiv Stalin, desigur, nu avea nevoie nici de primele cinci corpuri, nici de celelalte cinci. Orice discuţie despre „planurile de apărare" ale lui Stalin ar trebui să explice mai întîi cum puteau fi folosite într-un război defensiv cinci sau zece corpuri aeropurtate.

Într-un război purtat pe teritoriul tău este mult mai uşor, în timpul unei retrageri temporare, să laşi ascunse nişte grupuri de partizani sau chiar formaţiuni de luptă complete decît să le paraşutezi ulterior. Dar Stalin distrusese formaţiunile de acest tip, lucru din care nu se poate trage decît o concluzie: Stalin pregătise special corpurile aeropurtate pentru a fi paraşutate pe teritoriul altor ţări.

În paralel cu expansiunea rapidă a forţelor aeropurtate s-a manifestat şi o creştere la fel de rapidă a unităţilor speciale de recunoaştere menite să desfăşoare operaţiuni pe teritoriul inamic.

Marele strateg şi istoric britanic B.H. Liddell Hart, referindu-se la această perioadă, vorbeşte despre îngrijorarea lui Hitler în privinţa intenţiilor lui Stalin, menţionînd „un atac fatal din spate din partea Rusiei". Iar mişcările Uniunii Sovietice din iunie 1940 chiar au provocat o anumită nervozitate în cadrul înaltului comandament german. La acel moment, Germania îşi aruncase toate forţele împotriva Franţei, iar Uniunea Sovietică s-a grăbit să transfere trupe în statele baltice şi în Basarabia. Trupele aeropurtate s-au distins în mod special. În iunie 1940, Brigada 214 aeropurtată sovietică a fost paraşutată cu intenţia de a pune mîna pe un grup de aerodromuri din regiunea Siauliai din Lituania,

la mai puţin de 100 de kilometri de graniţa estică a Prusiei. În aceeaşi lună, brigăzile aeropurtate 201 şi 204 au fost paraşutate în Basarabia pentru a ocupa oraşele Ismail şi Cetatea Albă. Acestea se aflau aproape de cîmpurile petrolifere de la Ploieşti. Oare ce avea să facă Stalin dacă armata germană avansa mai mult în Africa de Nord şi Marea Britanie?

Nu e greu de înţeles de ce a luat Hitler decizia ca în luna următoare – iulie 1940 – să se pregătească de război împotriva Uniunii Sovietice. Îi era imposibil să se deplaseze rapid de pe continentul european în Marea Britanie sau în Africa, lăsîndu-i cale liberă lui Stalin, cu armata sa uriaşă şi cu înfricoşătoarele forţe aeropurtate, care nu îi foloseau decît pentru o ofensivă pe scară largă.

Hitler a ghicit care erau planurile lui Stalin, aşa cum reiese din scrisoarea pe care i-a trimis-o lui Mussolini pe 21 iunie 1941[1]. Putem să îl credem pe Hitler? În cazul acesta, probabil că da. Scrisoarea nu era destinată publicării şi nici nu a fost publicată cît timp a trăit Hitler. Interesant este faptul că repetă ideea pe care o exprimase Stalin în cadrul unei şedinţe secrete a Comitetului Central. Mai mult decît atît, în discursul său de la al XVIII-lea Congres al Partidului Comunist Sovietic, Stalin făcuse următoarele afirmaţii despre Marea Britanie şi Franţa: „În politica lor de neimplicare se poate detecta o încercare şi o dorinţă de a nu-i împiedica pe agresori să îşi facă treburile murdare… de a nu împiedica, s-o spunem pe şleau, Germania să se amestece în afacerile europene şi să se implice într-un război… de a-i lăsa pe toţi participanţii la război să se afunde în noroaiele bătăliei, de a-i încuraja să facă acest lucru pe tăcute, de a-i lăsa să se epuizeze unul pe altul, iar apoi, cînd vor fi îndeajuns de slăbiţi, ele să intre în arenă cu forţe proaspete, acţionînd, desigur, «în interesul păcii», şi să le dicteze propriile condiţii participanţilor la război care abia îşi mai trag sufletul”[2]. Încă o dată, el le atribuia altora motivele care îl împingeau să îşi urmărească ambiţiile. Stalin voia

---

[1] „Nu îmi pot permite să mai aştept, pentru că nu văd cum poate dispărea pericolul… Concentrarea forţelor sovietice este enormă… Toate forţele armate sovietice disponibile se află acum la graniţa noastră… Este foarte posibil ca Rusia să încerce să distrugă cîmpurile petrolifere româneşti.”

[2] *Pravda*, 11 martie 1939.

ca Europa să îşi slăbească puterile. Iar Hitler a înţeles acest lucru – dar l-a înţeles prea tîrziu. Ar fi trebui să îl înţeleagă înainte de semnarea Pactului.

Totuşi, Hitler tot a reuşit să dea peste cap planurile lui Stalin declanşînd el războiul. Enormele forţe sovietice menite să „îi elibereze" pe vecinii Rusiei nu prea erau de folos în războiul de apărare împotriva Germaniei. Corpurile aeropurtate erau folosite ca infanterie obişnuită care încerca să oprească înaintarea tancurilor germane. Numeroasele unităţi, trupe şi comandouri aeropurtate au fost forţate să se retragă ori să sape tranşee pentru a opri înaintarea trupelor germane. Trupele aeropurtate instruite pentru a desfăşura operaţiuni pe teritoriul unor ţări străine au putut fi folosite în spatele inamicului, dar nu atît pe teritoriul, său, cît pe cel sovietic ocupat de armata germană.

Remodelarea întregii filosofii a Armatei Roşii, care fusese învăţată să poarte un război ofensiv pe teritoriul altora, a fost foarte dificilă, dar nu a durat prea mult. În doar şase luni, Armata Roşie învăţase să se apere, iar peste încă un an trecuse la operaţiuni ofensive. Din acest moment, totul a mers strună şi Armata Roşie, creată exclusiv pentru operaţiuni ofensive, a fost din nou victorioasă.

Procesul de reorganizare a forţelor armate pentru operaţiuni pe propriul teritoriu a afectat toate ramurile serviciilor, inclusiv forţele speciale. La începutul anului 1942, în cadrul Armatei Sovietice au fost create 13 batalioane de gărzi[1] Speţnaz pentru operaţiuni în spatele inamicului, precum şi o brigadă Speţnaz de geniu, formată din cinci batalioane. Erau tot atîtea batalioane cîte fronturi. Pe fiecare front era trimis cîte un astfel de batalion. O brigadă de gărzi Speţnaz a rămas la dispoziţia comandantului suprem, pentru a fi folosită doar cu permisiunea directă a lui Stalin în locaţiile cruciale.

Pentru a nu dezvălui adevărata denumire de Speţnaz, batalionului de gărzi independent şi brigăzii li s-a dat numele de cod „gărzi de minari". Doar un cerc foarte restrîns de persoane

---

[1] În cadrul armatei sovietice titlul de „gărzi" poate fi cîştigat doar în luptă, singura excepţie constituind-o anumite formaţiuni cărora li se acorda acest titlu chiar din momentul în care erau create. Printre acestea se numărau şi detaşamentele Speţnaz.

ştiau ce se ascunde în spatele acestui nume.

A fost creat un departament special al *razvedka*, în cadrul direcţiei de informaţii a fiecărui front, pentru a coordona acţiunile „gărzilor de minari”. Fiecare departament avea la dispoziţie un batalion Speţnaz. Mai tîrziu, departamentele speciale din cadrul *razvedka* au început să recruteze agenţi Speţnaz din teritoriile ocupate de inamic. Aceşti agenţi erau meniţi să le ofere sprijin „minarilor” atunci cînd apăreau în spatele inamicului. Mai apoi, în fiecare departament special al *razvedka* a fost creat un punct de recunoaştere Speţnaz pentru a recruta agenţi.

Brigada de gărzi Speţnaz era comandată de unul dintre cei mai remarcabili specialişti în lupta în spatele inamicului – colonelul (iar mai apoi general-locotenentul) Moshe Ioffe.

Numărul soldaţilor Speţnaz a crescut foarte rapid. În documentele sovietice neclasificate găsim referinţe la Brigăzile Speţnaz a 16-a şi a 33-a Geniu. În afară de detaşamentele care operau în spatele liniilor inamice, au mai fost create şi alte unităţi Speţnaz pentru diferite scopuri: de exemplu, batalioane de transmisiuni care aveau misiunea de a distruge legăturile radio ale inamicului, de a difuza date false cu rol de dezinformare şi de a depista locaţia cartierelor generale şi centrele de comunicaţii ale inamicului pentru a înlesni acţiunile formaţiunilor teroriste Speţnaz. Se ştie că începînd din 1942 au existat batalioanele Speţnaz de transmisiuni independente 130, 131, 132 şi 226.

Operaţiunile desfăşurate de „minari” se distingeau prin caracterul lor îndrăzneţ şi prin eficacitate. De obicei apăreau în spatele liniilor inamice în grupuri mici. Uneori operau independent, iar alteori îşi combinau operaţiunile cu cele ale partizanilor. Din aceste operaţiuni comune aveau întotdeauna de cîştigat şi partizanii, şi trupele Speţnaz. „Minarii” îi învăţau pe partizani cele mai dificile aspecte ale plantării de mine, modul de utilizare a celei mai sofisticate tehnologii şi tacticile cele mai avansate. Iar datorită partizanilor, beneficiau de o ascunzătoare sigură, de protecţie în timp ce îşi desfăşurau operaţiunile, precum şi de ajutor medical şi de altă natură în caz de nevoie. Partizanii cunoşteau bine zona şi puteau servi drept călăuze. Era o combinaţie excelentă: partizani localnici care cunoşteau fiecare copac din pădure şi echipament tehnic de cea mai bună calitate

pentru utilizarea explozibililor, cu demonstraţii făcute de adevăraţi specialişti.

„Gărzile de minari” intrau în scenă de obicei pentru scurt timp, îşi făceau treaba bine şi repede şi apoi se întorceau de unde veniseră. Principala modalitate de a le transporta în spatele liniilor inamice era paraşutarea lor. Se întorceau apoi cu avioane care foloseau aerodromuri secrete ale partizanilor ori se întorceau pe jos, traversînd liniile inamice.

Punctul culminant al războiului partizanilor împotriva Germaniei a constat în două operaţiuni desfăşurate în 1943. La vremea aceea, ca rezultat al acţiunilor derulate de Osnaz, se făcuse ordine în cadrul mişcării partizane: aceasta fusese „epurată” şi ţinută strict sub control de la centru. Ca rezultat al acţiunilor întreprinse de Speţnaz, partizanii învăţaseră cele mai noi metode de luptă şi cele mai avansate tehnici de sabotaj.

Operaţiunea cunoscută sub numele „Războiul liniilor ferate” a fost desfăşurată timp de şase săptămîni, din august pînă în septembrie 1943. S-a ales un moment excelent: forţele sovietice, după ce au epuizat armata germană în bătălii defensive la Kursk, au declanşat brusc o ofensivă. Pentru a susţine înaintarea, a fost realizată o operaţiune de proporţii în spatele inamicului, cu scopul de a-i paraliza căile de aprovizionare, împiedicîndu-l să aducă muniţii şi combustibil pentru trupe, acesta neputînd astfel să îşi deplaseze rezervele. Operaţiunea a implicat participarea a 167 de unităţi de partizani, totalizînd 100 000 de oameni. Toate unităţile Speţnaz au fost trimise în spatele liniilor inamice pentru a-i ajuta pe partizani. Peste 150 de tone de explozibili, mai mult de 150 de kilometri de fitil şi peste jumătate de milion de detonatoare au fost transportate către unităţile de partizani pe calea aerului. Unităţile Speţnaz au primit instrucţiuni să supravegheze îndeaproape îndeplinirea sarcinilor acestora. Cei mai mulţi dintre ei operau independent în locaţiile cele mai periculoase şi cele mai importante; de asemenea, desemnau anumiţi membri ai unităţilor lor care să instruiască unităţile de partizani în ceea ce priveşte utilizarea explozibililor.

Operaţiunea „Războiul liniilor ferate” s-a desfăşurat simultan pe un teritoriu străbătut de un front ce depăşea 1 000 de kilometri în lăţime şi 500 în adîncime. În prima noapte după

începerea operaţiunii au avut loc 42 000 de explozii pe liniile ferate, iar activitatea partizanilor s-a intensificat de la o noapte la alta. Înaltul comandament german a aruncat în luptă forţe uriaşe pentru a-şi apăra liniile de comunicare, astfel că în fiecare noapte se auzeau nu doar bubuiturile podurilor şi ale căilor ferate care erau aruncate în aer, ci şi zgomotele luptei cu forţele germane în care erau angajaţi partizanii ce încercau să ajungă la obiectivul pe care trebuiau să îl distrugă. În total, în cursul acestei operaţiuni au fost aruncate în aer 215 000 de linii ferate, 836 de trenuri complete, 184 de poduri feroviare şi 556 de poduri rutiere. De asemenea, a fost distrusă o uriaşă cantitate de echipamente şi muniţii ale inamicului.

După ce a cîştigat colosala bătălie de la Kursk, Armata Roşie s-a îndreptat în grabă către fluviul Nipru şi l-au traversat prin mai multe puncte. O a doua operaţiune pe scară largă care a susţinut înaintarea trupelor a fost desfăşurată în spatele inamicului sub numele „Concertul”, care era, în concept şi în spirit, o continuare a „Războiului liniilor ferate”. În etapa finală a acelei operaţiuni, toate unităţile Speţnaz au fost transferate în alte zone şi au primit permisiunea de a se odihni, alături de formaţiunile de partizani care nu luaseră parte la operaţiune. Acum venise vremea să acţioneze. Operaţiunea „Concertul” a început pe 19 septembrie 1943. În noaptea aceea, doar în Belarus au fost aruncate în aer 19 903 linii ferate. La operaţiunea „Concertul” au luat parte toate unităţile Speţnaz şi 193 de unităţi de partizani. Numărul total de participanţi la această operaţiune a depăşit 120 000. Pe parcursul întregii operaţiuni, care a continuat pînă la sfîrşitul lunii octombrie, au fost distruse 148 557 de linii ferate, au fost deraiate cîteva sute de trenuri cu trupe, arme şi muniţii şi au fost aruncate în aer sute de poduri. În ciuda unei lipse de explozibili şi alte materiale necesare pentru astfel de misiuni, cu o zi înainte de începerea operaţiunii, partizanilor nu li s-au putut trimite decît 80 de tone de explozibili. Cu toate acestea, „Concertul” a avut un succes nemaipomenit.

După ce Armata Roşie a pătruns pe teritoriul statelor vecine, forţele Speţnaz au suferit o reorganizare radicală. Unităţile de recunoaştere independente, posturile de recunoaştere ce recrutau agenţi pentru acţiuni teroriste şi batalioanele

independente de transmisiuni care se ocupau de dezinformare au fost păstrate ca atare. În presa militară sovietică există foarte multe referiri la operaţiuni desfăşurate de unităţile speciale de informaţii în ultimele etape ale războiului. De exemplu, în cursul unei operaţiuni desfăşurate în regiunea Vistula-Oder, grupe speciale din cadrul Direcţiei de Informaţii a cartierului general de pe Frontul 1 Ucrainean au stabilit aria de acoperire a reţelei de aerodromuri şi poziţia exactă a bazelor aeriene inamice, au localizat cartierul general al Armatei a 4-a Blindate şi al Armatei a 17-a, al Corpului 48 de Blindate şi al Corpului 42 de Armată şi au cules o mulţime de alte informaţii extrem de necesare.

Detaşamentele Speţnaz formate din „gărzi de minari" au fost transformate totuşi în detaşamente normale de genişti şi folosite în această formă pînă la sfîrşitul războiului. Doar un număr relativ mic de „gărzi de minari" au fost menţinute şi utilizate în spatele liniilor inamice în Cehoslovacia, Bulgaria şi Iugoslavia. O astfel de decizie a fost cît se poate de corectă la vremea aceea. Principalele ţinte ale operaţiunilor desfăşurate de Speţnaz fuseseră liniile de comunicare ale inamicului. Dar aceasta fusese înainte ca Armata Roşie să înceapă să înainteze foarte rapid. Atunci cînd s-a întîmplat acest lucru, nu a mai fost nevoie să se arunce poduri în aer. Acestea trebuiau cucerite şi apoi apărate, nu distruse. Pentru această sarcină, Armata Roşie avea brigăzi de şoc separate, formate din trupe de geniu care, operînd împreună cu unităţile din avangardă, aveau să cucerească anumite clădiri deosebit de importante şi alte obiective, să le demineze şi să le apere pînă sosea grosul armatei. Formaţiunile Speţnaz de gărzi erau utilizate mai ales pentru a întări aceste brigăzi speciale de geniu. Unele dintre batalioanele de gărzi Speţnaz care mai rămăseseră au fost transferate în Extremul Orient, unde, în august 1945, au fost folosite împotriva armatei japoneze.

Utilizarea forţelor Speţnaz în ofensiva din Manciuria din 1945 ne interesează în mod deosebit, deoarece oferă cea mai bună ilustrare a ceea ce s-ar fi întîmplat cu Germania dacă nu ar fi atacat Uniunea Sovietică.

Japonia semnase un tratat de pace cu Uniunea Sovietică. Cu toate acestea, Japonia intrase în război cu alte state şi îşi epuizase resursele militare, economice şi aşa mai departe. Cucerise teritorii

întinse, locuite de sute de milioane de oameni care voiau să fie eliberaţi şi erau gata să întîmpine cu bucurie şi să sprijine pe oricine ar fi venit să îi elibereze. Japonia se afla exact în situaţia în care Stalin voise să vadă Germania: epuizată de războiul cu alte ţări şi avînd trupe împrăştiate pe teritorii extinse, ale căror populaţii le detestau.

Astfel, firește, în interesul păcii şi al umanităţii, Stalin a atacat brusc forţele armate ale Japoniei din Manciuria şi din China, încălcînd prevederile tratatului semnat cu patru ani mai devreme. Operaţiunea s-a desfăşurat pe arii vaste. În termeni de distanţe acoperite şi de viteză cu care se desfăşura, această operaţiune este fără egal în istoria mondială. Trupele sovietice operau în teritorii ce măsurau 5 000 de kilometri lăţime şi 600-800 de kilometri adîncime. Peste un milion şi jumătate de soldaţi au luat parte la această operaţiune, cu 5 000 de tancuri şi aproape 4 000 de avioane. A fost cu adevărat o operaţiune-fulger, în cursul căreia 84 000 de ofiţeri şi soldaţi japonezi au fost ucişi şi 593 000 au fost luaţi prizonieri. A fost capturată o cantitate uriaşă de arme, muniţii şi alte echipamente.

Se poate obiecta că Japonia se afla deja pe marginea prăpastiei. Este adevărat. Dar în aceasta constă strategia sovietică: păstrarea neutralităţii pînă cînd inamicul devine epuizat din cauza luptelor purtate împotriva altcuiva, apoi efectuarea unui atac neaşteptat. Exact aşa fusese plănuit războiul împotriva Germaniei şi din acest motiv unităţile de partizani, barierele şi instalaţiile defensive nu mai erau necesare, iar cele zece corpuri aeropurtate au fost create în 1941.

În cadrul ofensivei din Manciuria, detaşamentele Speţnaz au dat tot ce aveau mai bun. Au fost paraşutate nu trupe aeropurtate, ci trupe speciale de recunoaştere. Unităţi Speţnaz din Flota Pacificului au fost debarcate de pe submarine şi ambarcaţiuni de suprafaţă. Alte unităţi Speţnaz au trecut graniţa pe jos, au capturat maşini ale japonezilor şi le-au folosit în operaţiunile lor. Îngrijoraţi de tunelurile feroviare de pe o fîşie din Frontul 1 Extrem-Oriental, înaltul comandament sovietic a creat unităţi speciale care să captureze tunelurile. Aceste grupuri au trecut graniţa în secret, au ucis gărzile, au tăiat fitilele legate de încărcăturile explozive şi au scos din funcţiune detonatoarele.

Apoi au apărat tunelurile pînă la sosirea forţelor lor.

În cursul ofensivei, Speţnaz a utilizat un tip nou de operaţiune, foarte riscantă. Anumiţi ofiţeri superiori din cadrul GRU, avînd gradul de colonel sau chiar de general-maior, au fost puşi la comanda unor grupuri mici. Un astfel de grup avea să aterizeze pe neaşteptate pe un aerodrom aflat în apropiere de un important cartier general japonez. Apariţia unui colonel sau a unui general sovietic în spatele liniilor japoneze provoca întotdeauna reacţii de uimire atît în rîndul ofiţerilor şi soldaţilor japonezi, cît şi al populaţiei locale. Avioanele de transport care îi duceau în locaţiile vizate erau escortate de avioane de vînătoare sovietice, însă acestea din urmă erau obligate curînd să se întoarcă la bază, lăsînd avionul de transport fără apărare pînă la aterizare. Chiar şi după ce ateriza, nu mai rămîneau să apere avionul decît, în cel mai bun caz, un singur ofiţer superior, echipajul şi nu mai mult de un pluton de soldaţi. Ofiţerul sovietic solicita – şi de obicei obţinea – o întîlnire cu generalul japonez, cerînd predarea garnizoanei japoneze. El şi grupul său nu aveau de fapt nici o susţinere: trupele sovietice erau încă la sute de kilometri depărtare şi mai erau cîteva săptămîni pînă la încheierea războiului. Însă liderii militari japonezi locali (ca şi ofiţerii sovietici, de altfel), desigur, nu ştiau acest lucru. Poate că împăratul hotărîse să lupte pînă la ultimul om…

S-au înregistrat mai multe cazuri în care ofiţeri superiori japonezi au hotărît de capul lor să se predea, fără să aibă permisiunea de la superiorii lor în acest sens. Ne putem imagina cît de mult a crescut moralul şi s-a ameliorat atitudinea trupelor sovietice.

După încheierea celui de-al doilea război mondial, Speţnaz practic a încetat să existe timp de mai mulţi ani. În cele din urmă a fost reorganizat sub coordonarea mai multor generali devotaţi cu fanatism ideii de Speţnaz. Unul dintre aceştia a fost Viktor Kondratevici Karcenko, care este considerat, în mod justificat, „părintele” forţelor Speţnaz moderne. Karcenko a fost un sportiv remarcabil şi un specialist în teoria şi practica utilizării explozibililor. În 1938 a absolvit Academia Electrotehnică Militară, care, în afară de faptul că forma specialişti în comunicaţii, la

vremea aceea producea şi experţi în aplicarea celor mai complicate modalităţi de a arunca în aer clădiri şi alte obiective. În timpul războiului a fost şef de stat-major în cadrul Direcţiei de Operaţiuni Speciale pe Frontul de Vest. Începînd din mai 1942, a fost şef de stat-major al brigăzii independente de gărzi Speţnaz, iar din iunie, locţiitor al comandantului acestei brigăzi. În iulie 1944, brigada sa a fost reorganizată, devenind o brigadă de geniu motorizată independentă.

Karcenko făcea parte din Marele Stat-Major după război, cînd i-a trimis o scrisoare lui Stalin, susţinînd în principal următoarea idee: „Dacă înainte de izbucnirea războiului sportivii noştri din care erau formate unităţile Speţnaz ar fi petrecut un timp în Germania, Finlanda, Polonia şi în alte ţări, ar fi putut fi folosiţi pe timp de război pe teritoriul inamicului cu mai multe şanse de succes". Mulţi specialişti în istoria Uniunii Sovietice cred acum că Stalin a pus capăt izolării autoimpuse a acestui stat în domeniul sportului parţial datorită efectului pe care l-a avut scrisoarea lui Karcenko asupra sa.

În 1948, Karcenko şi-a încheiat studiile la Academia pentru Ofiţeri Generali. Începînd din 1951, a condus institutul de cercetare ştiinţifică al trupelor de geniu. Sub coordonarea sa, au fost realizate cercetări şi experimente importante, în efortul de a dezvolta noi echipamente şi armamente, special pentru mici detaşamente de sabotori care să opereze în spatele liniilor inamice.

În anii de după război, Karcenko s-a străduit să demonstreze la cel mai înalt nivel necesitatea reînfiinţării forţelor Speţnaz la un nou nivel tehnic. A avut foarte mulţi oponenţi. Din acest motiv, s-a hotărît apoi să nu mai discute. A selectat un grup de sportivi din rîndul studenţilor la Academia Militară de Geniu, a reuşit să le stîrnească interesul faţă de ideea sa şi i-a antrenat el însuşi pentru a îndeplini misiuni foarte dificile. În timpul manevrelor desfăşurate în taberele de la Toţkoe, cînd, conform instrucţiunilor date de mareşalul Jukov, a fost detonată o încărcătură nucleară, iar apoi a fost studiat comportamentul trupelor în condiţii extrem de asemănătoare unui război real, Karcenko a hotărît să îşi desfăşoare grupul de soldaţi pe riscul lui.

Discuţiile care au avut loc după realizarea manevrelor au fost

instructive, după cum au căzut de acord toţi ofiţerii superiori – toţi, cu excepţia generalului Karcenko. El a arătat că în condiţiile unui război real nu s-ar fi întîmplat nimic din toate lucrurile despre care discutau, pentru că, spunea el, un grup mic de soldaţi special antrenaţi fusese aproape de locul unde fuseseră depozitate încărcăturile nucleare şi avusese destule ocazii să le distrugă atunci cînd acestea erau transportate din depozit la aerodrom. Mai mult decît atît, a spus el, ofiţerii care au hotărît să utilizeze arme nucleare ar fi putut foarte uşor să fie ucişi înainte de a lua această decizie. Karcenko a adus dovezi în sprijinul afirmaţiilor sale. Cînd nici asta nu a dat rezultate, Karcenko şi-a repetat „numărul” şi în timpul altor manevre importante, pînă cînd consecvenţa sa a avut efect. În cele din urmă a obţinut permisiunea de a forma un batalion care să desfăşoare operaţiuni în spatele inamicului vizînd armele nucleare şi posturile de comandă ale acestuia.

Batalionul a operat cu foarte mult succes, iar acesta a fost începutul renaşterii forţelor Speţnaz. Toate formaţiunile Speţnaz care există astăzi au fost recreate într-o formă nouă. De aceea, spre deosebire de cele care au existat în timpul războiului, nu sînt onorate cu titlul de „gărzi”[1].

Capitolul 4

Unităţile de luptă ale Speţnaz

[1] Karcenko însuşi a urcat constant pe scara ierarhică, fiind promovat succesiv. Începînd din 1961 a fost adjunctul comandantului trupelor de geniu, iar din februarie 1965 a devenit şeful acestui serviciu. În 1972 a fost promovat la gradul de mareşal al trupelor de geniu. Totuşi, nici după ce a ajuns atît de sus, Karcenko nu şi-a uitat creaţia, vizitînd adesea „Satul Olimpic”, principalul centru de instruire a forţelor Speţnaz de lîngă Kirovograd. La moartea sa, în 1975, în timp ce testa o armă nouă, a fost folosită formula supremă pe timp de pace „omorît în timp ce îşi îndeplinea îndatoririle oficiale”, care este foarte rar utilizată cu referire la această categorie de ofiţeri sovietici.

Speţnaz este constituit din trei elemente distincte: unităţile de luptă, unităţile de sportivi profesionişti şi reţeaua de agenţi secreţi. Ca număr de soldaţi, unităţile de luptă Speţnaz sînt cele mai mari. Sînt compuse din soldaţi de rînd, aleşi dintre cei care sînt deosebit de puternici, de duri şi de loiali. Un factor care uşurează procesul de selecţie este faptul că în cadrul armatei sovietice există un sistem secret de selectare a soldaţilor. Cu mult timp înainte să îmbrace uniforma militară, milioanele de recruţi sînt evaluaţi cu atenţie şi împărţiţi în două categorii, în funcţie de fiabilitatea lor politică, dezvoltarea fizică şi mentală, gradul de implicare politică şi în funcţie de cît de „curat” (din punct de vedere comunist) este dosarul lor personal şi familial. Soldatul sovietic nu ştie în care categorie se încadrează – de fapt, habar nu are că există mai multe categorii. Dacă un soldat este inclus într-o categorie superioară, spre deosebire de camarazii săi, acest lucru nu înseamnă neapărat că a dat norocul peste el. Dimpotrivă, cel mai bine pentru un soldat este să fie încadrat în categoria cea mai slabă şi să îşi facă cei doi ani de armată în vreun batalion de pionieri uitat de Dumnezeu, în care nu există nici disciplină, nici supraveghere sau în unităţi unde ofiţerii sînt nişte beţivi care şi-au pierdut de mult orice autoritate. Cu cît categoria în care este încadrat soldatul se află la un nivel mai înalt, cu atît mai dificil va fi serviciul său militar.

Soldaţii din categoria cea mai înaltă formează garda de la Kremlin, trupele care protejează comunicaţiile guvernului, trupele de grăniceri şi Speţnaz. Dacă eşti inclus în cea mai înaltă categorie, nu înseamnă neapărat că vei face de gardă la Kremlin sau că vei fi repartizat într-o brigadă Speţnaz sau într-un centru pentru comunicaţiile guvernului. Soldaţii din categoria cea mai înaltă selectaţi de autorităţile militare locale reprezintă pur şi simplu cel mai bun material uman oferit „clientului”, din care acesta poate alege. „Clientul” alege doar ceea ce se potriveşte nevoilor sale. Toţi cei de care „clienţii” nu sînt interesaţi coboară la un nivel inferior şi le sînt oferiţi reprezentanţilor următorului eşalon, cel al trupelor balistice strategice, al forţelor aeropurtate şi al echipajelor de pe submarinele nucleare.

Desigur, tînărul soldat habar nu are ce se întîmplă. Pur şi simplu este chemat într-o încăpere în care nişte oameni pe care

nu îi cunoaşte îi pun o grămadă de întrebări. Peste cîteva zile este chemat din nou în acea încăpere, unde găseşte alţi oameni pe care nu îi cunoaşte şi care îl iau la întrebări.

Acest sistem de sortare a recruţilor seamănă cu sistemul de magazine exclusiviste la care aveau acces doar comuniştii cu funcţii de conducere. Cel cu funcţia cea mai înaltă alege primul. Apoi poate merge şi adjunctul său la magazin să îşi aleagă ceva din ceea ce rămîne. După aceea au voie în magazin oficialii de pe o treaptă inferioară pe scara ierarhică, apoi adjuncţii lor şi aşa mai departe. În cadrul acestui sistem, Speţnaz reprezintă categoria cea mai înaltă.

Soldaţii care au fost aleşi de ofiţerii Speţnaz sînt adunaţi în grupuri şi escortaţi de ofiţeri şi sergenţi pînă la unităţile de luptă Speţnaz, unde urmează o instrucţie intensivă care durează cîteva săptămîni. La sfîrşitul instrucţiei, soldatul trage pentru prima dată cu kalaşnikovul său şi apoi trebuie să depună jurămîntul militar. Cei mai buni dintr-un grup de tineri soldaţi sînt trimişi apoi într-o unitate Speţnaz de instrucţie, de unde se întorc peste şase luni cu gradul de sergent, pe cînd ceilalţi sînt repartizaţi în unităţi de luptă.

În Speţnaz, ca peste tot în armata sovietică, există „cultul soldatului”. Toţi soldaţii sînt împărţiţi în *stariki* („veterani”) şi *salagi* („bibani”). Un adevărat *salaga* este un soldat care abia a început serviciul militar. Un adevărat „veteran” (care de fapt nu are decît vreo 20 de ani) este unul care mai are doar cîteva luni pînă termină armata. Un soldat care nu este nici *starik*, nici *salaga* se încadrează undeva la mijloc între aceste două categorii, fiind numit *starik* în comparaţie cu oricine are la activ mai puţine luni de armată decît el şi *salaga* cînd este comparat cu cineva care are o vechime în armată cu cîteva luni mai mare decît el.

După ce a fost recrutat în Speţnaz, soldatul trebuie să semneze un angajament prin care se obligă să nu dezvăluie informaţii secrete. Nu are dreptul să spună niciodată nimănui unde a făcut armata sau în ce au constat misiunile sale. Cel mult are dreptul să spună că a făcut armata la o divizie aeropurtată. Dezvăluirea secretelor privind Speţnaz este considerată înaltă trădare, ce poate fi pedepsită cu moartea, în conformitate cu articolul 64 din Codul penal sovietic.

După terminarea celor doi ani de armată în cadrul Speţnaz, soldatul are trei opţiuni. Poate deveni ofiţer, caz în care i se oferă condiţii speciale pentru a intra la şcoala superioară de ofiţeri din Riazan. Poate rămîne soldat în cadrul Speţnaz, trebuind să facă o serie de cursuri suplimentare. Sau are opţiunea de a intra în rezervă. Dacă alege ultima variantă, se consideră că este soldat Speţnaz în rezervă în următorii cinci ani. Apoi, la vîrsta de 30 de ani, este în rezerva trupelor aeropurtate. După aceea se consideră că este infanterist în rezervă pînă cînd împlineşte 50 de ani. Ca în cazul oricăror alţi rezervişti din armată, existenţa unei rezerve Speţnaz permite ca, în timpul unei mobilizări, să se suplimenteze cu rezervişti unităţile de luptă dacă este necesar.

Noroi, nimic altceva decît noroi peste tot în jur, şi ploua cu găleata. Plouase toată vara, aşa că totul era ud şi fleşcăit. Totul era încleiat cu noroi. Fiecare bocanc tîra după el cîteva kilograme în plus. Dar şi trupurile erau mînjite de noroi, şi mîinile, şi feţele, pînă la urechi. Era clar că sergentului nu îi era deloc milă de tinerii recruţi Speţnaz în ziua aceea. Nu fuseseră încorporaţi decît de o lună. Fuseseră adunaţi într-un grup provizoriu şi trimişi să facă o lună de instrucţie pe care nici unul dintre ei nu avea să o uite niciodată cît avea să trăiască, ca pe cel mai urît coşmar.

În dimineaţa aceea fuseseră împărţiţi în companii şi plutoane. Înainte de a le permite să intre din nou în cortul lor ud şi murdar de noroi, la sfîrşitul zilei fiecare sergent avea timp să arate plutonului său cîtă autoritate are.

— Treceţi înăuntru!

Zeci de tineri se înghesuiau la intrarea în cortul uriaş, la fel de mare ca un corp de închisoare.

— Înăuntru, fi-r-aţi ai dracului! urlă la ei sergentul.

Primul soldat dădu la o parte prelata udă şi grea care servea drept uşă şi tocmai era pe punctul de a păşi înăutru cînd ceva îl opri. Pe pămîntul noroios frămîntat de tălpile atîtor bocanci, chiar în prag, fusese întins, pe post de preş de şters picioarele, un prosop uimitor de alb. Soldatul ezită. Dar, în spatele său, sergentul se împingea, urlînd:

— Da’ intraţi odată, dracu’ să vă ia!

Soldatului nu prea-i venea să calce pe prosop. În acelaşi timp

nu se putea hotărî nici să sară peste el, pentru că noroiul de pe bocancii săi avea să cadă în mod sigur pe prosop. Pînă la urmă sări, iar ceilalţi făcură la fel. Nimeni nu îndrăzni să ia prosopul de acolo. Toţi îşi dădeau seama că fusese pus acolo, chiar la intrare, cu un anumit motiv. Un prosop curat şi frumos. Înconjurat de noroi. Ce căuta acolo?

Un pluton întreg locuia într-un singur cort uriaş. Soldaţii dormeau în paturi de metal supraetajate. Paturile de sus erau ocupate de *stariki* – „veteranii” care aveau 19 ani sau chiar 19 ani şi jumătate, care avau deja un an ori, unii, 18 luni de cînd erau în Speţnaz. *Salagi* dormeau în paturile de jos. Ei nu erau în armată decît de şase luni. În comparaţie cu cei care săreau acum peste prosop, erau şi ei *stariki*, bineînţeles. Toţi săriseră, la vremea lor, cu stîngăcie peste prosop. Acum priveau în tăcere, răbdători şi atenţi, să vadă cum se comportă ăştia noi în această situaţie.

Noii recruţi se comportau aşa cum ar fi făcut-o oricine în locul lor. Unii se împingeau din spate, iar în faţă era prosopul. Aşa că săreau şi apoi se adunau grămadă în mijlocul cortului, neştiind ce să facă cu mîinile sau unde să se uite. În mod ciudat, le venea să se uite în jos. Toţi tinerii aceia se comportau exact la fel: săreau, se amestecau cu ceilalţi din grămadă, apoi îşi lăsau privirea în pămînt. Dar nu – ultimul soldat se comportă cu totul altfel. Năvăli în cort, ajutat de sergent, care îl împinse cu piciorul. Cînd dădu cu ochii de prosopul cel alb, se îndreptă imediat, stînd pe el cu bocancii murdari, şi începu să şi-i şteargă de parcă ar fi fost într-adevăr un preş. După ce îşi şterse picioarele, nu se amestecă cu ceilalţi din grămadă, ci merse pînă în colţul opus al cortului, unde ochise un pat liber.

— Ăsta-i al meu?

— Al tău e, strigă în cor tot plutonul.

— Vino-ncoa’, amice, ai un loc mai bun aici! Nu vrei să mănînci ceva?

În noaptea aia toţi tinerii recruţi aveau să fie bătuţi. La fel şi în nopţile următoare. Aveau să fie scoşi afară, în noroi, desculţi şi obligaţi să doarmă în spălătoare (în picioare sau întinşi pe jos, cum vreţi). Aveau să fie bătuţi cu curele, cu papuci şi cu linguri, cu orice putea provoca durere. *Stariki* aveau să se folosească de *salagi*, călărindu-i ca pe nişte cai în timp ce se luptau cu prietenii

lor. *Salagi* aveau să cureţe armele „veteranilor” şi să îndeplinească toate sarcinile murdare pe care le primeau aceştia. Avea să se întîmple la fel ca oriunde în armata sovietică. Peste tot *stariki* le făceau aceleaşi greutăţi recruţilor. Ritualurile şi regulile sînt aceleaşi peste tot. Speţnaz diferă de celelalte ramuri ale Armatei Roşii doar prin faptul că la intrarea în cort se întinde acel prosop uimitor de curat ca să calce recruţii pe el. Sensul acestui ritual este cît se poate de clar şi de simplu: „Sîntem oameni de treabă. Te primim cu căldură, tinere, în colectivul nostru prietenos. Treaba pe care o facem este foarte grea, cea mai grea din toată armata, dar noi nu o lăsăm să ne înăsprească inimile. Intră în casa noastră, tinere, şi simte-te ca acasă. Noi te respectăm şi o să-ţi oferim totul. Vezi – chiar am pus pe jos un prosop, cu care noi ne ştergem pe faţă, pe care să calci cu picioarele tale murdare. Aşa deci – nu accepţi felul cum te primim? Nu accepţi umilul nostru dar? Nici măcar nu vrei să îţi ştergi picioarele de prosopul cu care noi ne ştergem pe faţă! Drept cine ne iei? Poate chiar nu ne respecţi, dar de ce ai intrat în casa noastră cu bocancii murdari?”.

Doar un singur *salagi*, cel care şi-a şters picioarele de prosop, va putea dormi fără să fie tulburat. Îşi va primi toată raţia de mîncare şi îşi va curăţa doar arma sa; şi poate că *stariki* va da instrucţiuni ca el să nu facă nici măcar asta. În pluton sînt mulţi alţii care să o facă.

De unde Dumnezeu ar fi putut afla un tînăr soldat de numai 18 ani despre tradiţia Speţnaz? De unde să fi auzit de prosopul alb? Speţnaz este o organizaţie secretă care îşi preţuieşte tradiţiile şi nu le împărtăşeşte nimănui. Un fost soldat Speţnaz nu trebuie să se apuce niciodată de povestit: dacă o face, o să rămînă fără limbă. În orice caz, este puţin probabil să spună cuiva despre şmecheria cu prosopul, mai ales cuiva care încă nu a fost încorporat. Eu am luat bătaie, n-are decît să ia şi el bătaie, se gîndeşte el.

Există doar trei căi pe care tînărul soldat ar fi putut afla despre prosop. Poate că pur şi simplu a ghicit ce i se întîmplă. Prosopul fusese întins pe jos la intrare, deci probabil că trebuie să îşi şteargă picioarele de el. La ce altceva ar putea folosi? Sau poate că fratele său mai mare trecuse prin Speţnaz. Desigur, el

nu pronunţase niciodată acest cuvînt şi nici nu spusese cu ce se ocupa, dar poate că pomenise ceva despre prosop: „Fii atent, frăţioare, sînt anumite unităţi în care există nişte obiceiuri foarte ciudate… Dar ai grijă – dacă ciripeşti ceva, îţi rup capul. Şi să ştii că pot s-o fac”. Sau poate că fratele său mai mare a petrecut ceva timp într-un batalion disciplinar. Poate că fusese şi în Speţnaz, şi într-un batalion disciplinar. Pentru că obiceiul de a aşterne pe jos un prosop la intrare înainte de sosirea recruţilor nu îşi are originea în Speţnaz, ci în batalioanele disciplinare. Este posibil să fi ajuns în batalioanele disciplinare de astăzi de la închisorile din trecut.

Legăturile dintre Speţnaz şi batalioanele disciplinare sînt invizibile, însă numeroase şi foarte puternice.

În primul rînd, serviciul militar ca soldat Speţnaz este cea mai dură formă de militărie din armata sovietică. Cerinţele fizice şi psihologice nu sînt doar ridicate în mod deliberat pînă la nivelul maxim pe care îl poate suporta un om; adesea, ele sînt împinse în mod intenţionat dincolo de orice limite permisibile. Este de înţeles că un soldat Speţnaz ar putea descoperi că nu poate face faţă acestor cerinţe extreme şi că va ceda. Această prăbuşire poate lua multe forme diferite: sinucidere, depresie severă, isterie, nebunie sau dezertare. Pe cînd plecam dintr-o unitate de informaţii dintr-un district militar, fiind promovat la Moscova, într-o gară mică am dat peste un ofiţer Speţnaz pe care îl cunoşteam, escortat de doi soldaţi înarmaţi.

— Ce naiba faci aici? am exclamat eu. În gara asta nu vezi oameni decît o dată pe lună!

— Unul dintre oamenii mei a fugit!

— Un nou recrut?

— Ei, asta-i problema, e un *starik*. Mai avea numai o lună.

— Şi-a luat arma cu el?

— Nu, a plecat fără ea.

M-am arătat foarte surprins, i-am urat noroc locotenentului şi mi-am văzut de drum. Nu ştiu dacă l-a mai găsit. Chiar în gara următoare vagoanele au fost împînzite cu trupe ale Ministerului de Interne. Se dăduse alarma în tot districtul.

Soldaţii dezertau din Speţnaz mai des decît din alte ramuri ale serviciilor. Dar de obicei este vorba despre un nou recrut care a ajuns la limită şi care de obicei îşi ia cu el o puşcă. Un om ca ăsta

va omorî pe oricine îi stă în cale. Însă de obicei este încolţit rapid şi omorît. Dar de data aceasta dezertase un *starik*, care nici măcar nu avea o puşcă. Oare unde plecase şi de ce? Habar nu aveam. L-or fi găsit pînă la urmă? Nici asta nu ştiam. Sigur l-au găsit. Se pricep la asta. Dacă nu avea nici o puşcă la el, nu l-au omorît. Doar nu omoară oameni aşa, fără nici un motiv. Deci ce l-ar fi aşteptat? Doi ani într-un batalion disciplinar şi apoi o lună în Speţnaz, pe care nu o mai terminase cînd ar fi trebuit.

Speţnaz nu are vreo emblemă sau insignă deosebită – cel puţin oficial. Dar neoficial emblema trupelor Speţnaz este un lup, sau mai degrabă o haită de lupi. Lupul este un animal puternic şi mîndru, care se remarcă prin incredibila sa rezistenţă. Un lup poate alerga repede ore întregi prin zăpadă mare, iar apoi, cînd îşi adulmecă prada, îşi iuţeşte pasul şi mai mult. Uneori îşi urmăreşte prada zile întregi, epuizînd-o. Exploatîndu-şi remarcabila capacitate de rezistenţă, lupii mai întîi storc prada de puteri şi abia apoi atacă animale cunoscute pentru puterea lor uimitoare, cum ar fi elanul. Se spune pe drept cuvînt că „lupul depinde de picioarele lui”. Lupii pot doborî un elan uriaş, nu atît prin forţa muşcăturii lor, cît datorită picioarelor lor puternice.

Lupul este şi foarte inteligent, mîndru şi independent. Poţi să îmblînzeşti şi să domesticeşti o veveriţă, o vulpe sau chiar un elan. Şi sînt multe animale care pot fi dresate. Un urs dresat poate face nişte lucruri uimitoare. Dar nu poţi să îmblînzeşti un lup şi nici să îl dresezi. Lupul trăieşte în haită, o unitate de luptă închegată şi bine organizată, formată din prădători teribili. Tacticile unei haite de lupi sînt ilustrarea perfectă a flexibilităţii şi îndrăznelii. Tacticile lupilor sînt constituite dintr-un număr enorm de diferite trucuri şi combinaţii, un amestec de şiretenie şi forţă, manevre derutante şi atacuri fulgerătoare.

Nici un alt animal de pe lumea asta nu ar putea simboliza mai bine trupele Speţnaz. Şi există motive întemeiate pentru care instrucţia unui soldat Speţnaz începe cu antrenarea picioarelor. Omul este la fel de puternic şi de tînăr ca şi picioarele sale. Dacă un om are un mers şleampăt, tîrîindu-şi picioarele, aceasta înseamnă că şi el este un om slab. În schimb, un pas elastic şi săltăreţ reprezintă un semn sigur de sănătate fizică şi mentală. Soldaţii Speţnaz poartă adesea uniforma altor arme şi sînt plasaţi

în aceleaşi tabere militare ca şi alte unităţi secrete, de obicei împreună cu trupele de transmisiuni. Dar îţi trebuie o pregătire specială ca să îţi dai seama că un anumit soldat este Speţnaz. Îl ghiceşti după felul cum merge. Nu o să îl uit niciodată pe un soldat căruia i se spunea „Arcul”. Era nu prea înalt, uşor adus de spate şi gîrbovit. Dar picioarele nu îi stăteau niciodată locului. Parcă dansa tot timpul. Dădea impresia că nu îl reţine decît o sfoară invizibilă, iar dacă această sfoară ar fi tăiată, el ar ţopăi, ar alerga şi ar dansa încontinuu, fără să se mai oprească vreodată. Comisariatul militar, a cărui sarcină era să selecteze tinerii soldaţi şi să îi sorteze, nu l-a băgat în seamă şi l-a trimis la o brigadă de rachete. Era acolo de aproape un an cînd brigada a trebuit să ia parte la nişte manevre în care împotriva lor a fost folosită o companie Speţnaz. Cînd exerciţiul s-a încheiat, compania Speţnaz a primit hrană chiar acolo, în pădure, alături de trupele de rachete. Ofiţerul de la comanda companiei Speţnaz l-a observat pe soldatul de la unitatea de rachete care părea că dansează tot timpul cît a stat la coadă ca să îşi primească supa.

— Soldat, vino aici.

Ofiţerul a trasat o linie pe pămînt.

— Acum sari.

Soldatul s-a oprit lîngă linie şi a sărit chiar de acolo, fără să îşi ia avînt. Comandantul companiei nu avea la el nimic cu care să măsoare lungimea săriturii, dar nici nu era nevoie. Ofiţerul se pricepea la astfel de lucruri şi ştia să distingă ceva bun de ceva excelent.

— Urcă în maşina mea!

— Nu pot, tovarăşe maior, fără permisiunea ofiţerului meu.

— Tu urcă în maşină, nu-ţi face griji, n-o să păţeşti nimic. O să vorbesc eu cu cine trebuie şi o să le explic unde ai fost.

Comandantul companiei l-a silit pe soldat să urce în maşina sa, iar peste o oră l-a prezentat şefului serviciului de informaţii al armatei, spunînd:

— Tovarăşe colonel, uitaţi ce am găsit în trupele de rachete. Ei bine, tinere, acum să te vedem cum sari.

Soldatul a făcut o săritură de pe loc. De data aceasta exista pe acolo o ruletă care a arătat că acesta sărise 241 de centimetri.

— Ia-l pe soldatul ăsta sub comanda ta şi găseşte-i boneta

care i se potriveşte, spuse colonelul.

Comandantul companiei Speţnaz şi-a scos bereta albastră şi i-a dat-o soldatului. Şeful serviciului de informaţii l-a sunat chiar atunci pe şeful statului-major al armatei, care a ordonat brigăzii de rachete să uite că a avut vreodată un asemenea soldat.

Soldatul „dansator" a primit porecla „Arcul" datorită flexibilităţii sale. Înainte nu fusese niciodată prea interesat de sport, dar se născuse atlet. Sub coordonarea unor antrenori experimentaţi, talentele sale au ieşit la iveală şi s-a descurcat excelent încă de la început. Peste un an, cînd a terminat armata, putea deja să sară 2,90 metri. A fost invitat să devină sportiv profesionist în cadrul Speţnaz, iar el a acceptat.

Această săritură lungă de pe loc a fost pe nedrept uitată şi nu mai este inclusă în programul competiţiilor oficiale. Cînd a devenit probă olimpică, recordul stabilit în 1908 a fost de 3,33 metri. Ca exerciţiu fizic, săritura în lungime de pe loc este cel mai sigur indicator al forţei picioarelor. Iar forţa picioarelor este un indicator sigur al condiţiei fizice generale a unui soldat. Practic jumătate din muşchii unui om se găsesc în picioare. Speţnaz acordă extrem de multă atenţie dezvoltării picioarelor soldaţilor săi, folosind numeroase exerciţii simple, dar foarte eficiente: urcarea scărilor în fugă, urcarea şi coborîrea cîtorva trepte cu gleznele legate, urcarea în fugă a unor pante nisipoase abrupte, săriturile de la o înălţime destul de mare, săritul dintr-o maşină sau un tren aflat în mişcare, aducerea genunchilor pînă la umeri ridicînd greutăţi cu picioarele şi, desigur, săriturile de pe loc. La sfîrşitul anilor '70, recordul Speţnaz la acest exerciţiu, care nu a fost recunoscut de autorităţile sportive oficiale, a fost de 3,51 metri.

Un soldat Speţnaz ştie că este invincibil. Poate că acest lucru este discutabil, dar părerile altor oameni nu îl interesează pe soldat. El ştie că este invincibil şi asta îi ajunge. Această idee îi este inoculată cu grijă şi delicateţe, nu exagerat de insistent, dar continuu şi eficient. Procesul de instrucţie psihologică este în mod indisolubil legat de întărirea fizică. Dezvoltarea unui spirit de încredere în sine şi de independenţă, precum şi a unui sentiment de superioritate în raport cu orice oponent are loc în acelaşi timp cu dezvoltarea inimii, a muşchilor şi a plămînilor. Cel mai important element în instruirea unui soldat Speţnaz este să îl faci

să creadă în forţa sa.

Se spune că omul are un potenţial nelimitat. Omul poate atinge orice înălţimi în viaţă, în orice domeniu de activitate. Însă, pentru a-şi învinge oponenţii, trebuie mai întîi să se depăşească pe sine, să îşi învingă temerile, lipsa de încredere şi lenea. Drumul spre culmi este cel al unei lupte continue cu sine însuşi. Omul trebuie să se forţeze să se trezească mai devreme decît ceilalţi şi să se culce mai tîrziu. Trebuie să elimine din viaţa sa tot ceea ce îl împiedică să îşi atingă obiectivul. Trebuie să îşi supună întreaga existenţă celui mai strict regim. Trebuie să nu îşi mai ia zile libere. Trebuie să îşi folosească timpul cît mai eficient posibil şi să facă şi mai multe lucruri decît credea că este capabil. Omul care vizează o anumită ţintă nu poate reuşi decît dacă foloseşte fiecare minut din viaţa sa în cel mai eficient mod cu putinţă pentru a-şi duce planul la îndeplinire. Patru ore de somn ar trebui să îi ajungă, iar restul timpului poate fi folosit pentru a se concentra asupra atingerii obiectivului.

Îmi închipui că ar fi imposibil şi probabil inutil să inoculezi această gîndire unei armate de masă formate prin mijloacele mobilizării obligatorii. Dar, în cadrul unor unităţi separate compuse cu grijă din cel mai bun material uman, o astfel de filosofie este cît se poate de acceptabilă.

Ca număr, soldaţii Speţnaz totalizează mai puţin de 1% din forţele armate sovietice pe timp de pace. Speţnaz este partea cea mai bună, atent selectată, a forţelor armate, iar ideea potenţialului nelimitat al oamenilor a fost adoptată pe deplin de fiecare membru al organizaţiei. Este o filosofie care nu poate fi exprimată în cuvinte. Soldatul o înţelege nu cu mintea, ci cu picioarele, cu umerii şi cu sudoarea. El ajunge curînd să fie convins că drumul spre victorie şi autoperfecţionare este o luptă cu sine însuşi, cu propriile slăbiciuni mentale şi fizice. Instrucţia de orice tip are sens doar dacă îl aduce pe om la limita puterilor sale fizice şi mentale. Mai întîi, el trebuie să îşi cunoască exact limitele capacităţilor. De exemplu: poate face 40 de flotări. Trebuie să ştie exact această cifră şi faptul că ea reprezintă într-adevăr limita capacităţii sale. Indiferent cît s-ar forţa, nu poate face mai mult de atît. Dar fiecare antrenament este o încercare dură de a-şi bate propriul record. Cînd începe un antrenament, soldatul trebuie să

îşi promită că astăzi îşi va bate propriul record sau va muri încercînd să o facă.

Singurii care devin campioni sînt cei ce îşi încep fiecare antrenament ca şi cum ar merge la moarte sau în bătălia finală, în care fie vor cîştiga, fie vor muri. Învingătorul este cel pentru care victoria e mai importantă decît viaţa. Învingătorul este cel care se scufundă cu un centimetru mai mult decît adîncimea sa maximă, ştiind că plămînii lui nu o să reziste şi că dincolo de limita puterilor lui îl aşteaptă moartea. Şi, odată ce a depăşit frica de moarte, data viitoare se va scufunda şi mai mult! Locotenentul-major Speţnaz Vladimir Salnikov, campion mondial şi campion olimpic la înot, repetă în fiecare zi acest slogan: „Cucereşte-te!” – iată de ce i-a învins pe toţi la Jocurile Olimpice.

Un loc excelent unde poţi ajunge să te cunoşti şi să te depăşeşti este „Şanţul Diavolului”, care a fost săpat la centrul de instruire a trupelor Speţnaz de lîngă Kirovograd. Este un şanţ pe fundul căruia sînt înfipte ţepuşe de metal. În punctul său cel mai îngust, şanţul măsoară trei metri în lăţime, dar se lărgeşte din ce în ce mai mult.

Nimeni nu este forţat să sară peste şanţ. Dar, dacă vrei să te testezi, să te cucereşti şi să îţi învingi laşitatea, n-ai decît să sari. Poţi să sari de pe loc ori să îţi iei avînt, poţi sări în pantofi sport şi trening, cu bocanci grei şi un rucsac mare în spate sau ţinînd în mîini o armă. Cum vrei. La început sari şanţul în partea mai îngustă şi treptat te muţi mai încolo. Dacă faci o greşeală, dacă te împiedici de ceva sau nu reuşeşti să ajungi dincolo de şanţ, cazi pe o parte direct în ţepuşe.

Nu sînt mulţi cei care au fost dispuşi să îşi rişte viaţa la Şanţul Diavolului, pînă cînd a fost afişat un avertisment strict: „Doar pentru luptători Speţnaz adevăraţi!”. Acum nimeni nu mai aşteaptă să fie invitat să încerce. Tot timpul sînt acolo destui oameni şi mereu sare cineva, fie vară, fie iarnă, pe noroi alunecos şi pe zăpadă, cu măşti de gaze şi fără, cărînd o cutie de muniţii, ţinîndu-se de mînă, cu mîinile legate şi chiar cu cineva în cîrcă. Cel ce sare peste Şanţul Diavolului are încredere în sine, se consideră invincibil şi are motive întemeiate.

Relaţiile din cadrul unităţilor Speţnaz seamănă foarte mult cu cele din cadrul unei haite de lupi. Nu cunoaştem toate

amănuntele despre obiceiurile lupilor. Dar am auzit zoologi sovietici vorbind despre viaţa şi comportamentul lupilor şi, ascultîndu-i, mi-am amintit de Speţnaz. Se spune că lupul nu doar are un creier foarte dezvoltat, ci este şi cel mai nobil dintre toate creaturile care trăiesc pe această planetă. Capacitatea mentală a lupului se consideră a fi cu mult mai mare decît cea a cîinelui. Ceea ce am auzit de la specialişti care şi-au petrecut întreaga viaţă în taigaua rîului Ussuri şi care au întîlnit lupi în fiecare zi este în contradicţie cu ceea ce spun despre ei oamenii care nu i-au văzut decît la grădina zoologică.

Specialiştii spun că lupoaica nu îşi omoară niciodată puii mai slabi, ci îi pune pe ceilalţi pui să facă aceasta. Lupoaica însăşi le dă puilor prima lecţie de vînat în grup. Iar prima victimă a puilor este fratele lor mai slab. Însă, odată ce puii mai slabi au fost omorîţi, lupoaica îi protejează pe ceilalţi. În caz de pericol, mai degrabă se sacrifică ea decît să lase pe cineva să le facă vreun rău. Omorînd puii mai slabi, lupoaica păstrează puritatea şi forţa progeniturilor sale, permiţîndu-le să trăiască doar celor mai puternici. Aceasta seamănă foarte mult cu procesul de selecţie din cadrul Speţnaz. La început soldatul mai slab, fireşte, nu este omorît, ci eliminat din Speţnaz, fiind trimis într-un serviciu mai puţin solicitant. Atunci cînd o unitate desfăşoară o operaţiune importantă în spatele liniilor inamice, puii de lup din Speţnaz îşi vor omorî totuşi camaradul fără să ezite dacă par să îi slăbească puterile. Uciderea celor slabi nu este rezultatul unei hotărîri judecătoreşti, ci reprezintă linşaj. Poate părea un act de barbarism, însă doar astfel şi-au păstrat lupii puterea timp de milioane de ani şi au rămas stăpînii pădurilor pînă cînd un prădător şi mai teribil – omul – a început să le distrugă pe scară largă.

Însă lupoaica mai este cunoscută pentru ceva şi nu este o întîmplare faptul că secole de-a rîndul romanii au avut drept simbol al imperiului lor o lupoaică. O lupoaică puternică, înţeleaptă, crudă şi în acelaşi timp grijulie şi afectuoasă a crescut doi pui de om: ar putea exista oare alt simbol mai uimitor al dragostei şi puterii?

În cadrul haitei lor, lupii se luptă continuu să cîştige un loc superior în ierarhie. Iar eu nu am văzut niciodată în Speţnaz nimic

care ar putea fi descris drept camaraderie între soldaţi, cel puţin nu aşa cum am văzut la trupele de tanchişti şi la infanterişti. În Speţnaz se dă o luptă încrîncenată pentru un loc în haită mai aproape de lider sau chiar pentru poziţia de lider. Pe parcursul acestei lupte încrîncenate pentru un loc în haită soldatul Speţnaz este uneori capabil să manifeste o tărie de caracter cum nu am mai văzut nicăieri.

Bătaia tinerilor recruţi care abia îşi încep serviciul militar este un efort depus de *stariki* pentru a-şi păstra poziţia dominantă în grupă, în pluton sau în companie. Însă şi între recruţi se dă încă de la început o luptă la fel de încrîncenată pentru prioritate. Această încleştare ia forma unor bătăi continue între anumite grupuri sau anumiţi indivizi. Chiar şi printre *stariki* nu toţi sînt la acelaşi nivel: şi ei au anumite niveluri ierarhice. Cei de la nivelurile superioare se străduiesc să îi ţină sub control pe cei de la nivelurile inferioare. Aceştia din urmă încearcă să iasă de sub acest control. Este foarte dificil, deoarece, dacă un tînăr soldat încearcă să i se opună cuiva care are la activ cu şase luni de armată mai mult decît el, acesta din urmă va fi susţinut nu doar de toţi cei de nivelul său, ci şi de membrii altor categorii superioare: acel *salaga* nu aduce o ofensă doar unui soldat care îi este superior (indiferent cine este şi ce cred despre el cei mai în vîrstă), ci subminează şi întreaga tradiţie consacrată în Speţnaz şi în armata sovietică de-a lungul a zeci de ani. În ciuda tuturor acestor lucruri, tot timpul apar soldaţi de nivel inferior care încearcă să protesteze – şi uneori chiar reuşesc.

Îmi amintesc de un soldat masiv şi brutal poreclit „Demonul” care, după şase luni de armată, a adunat un grup de soldaţi de toate categoriile şi s-a pus la comanda lor, ignorîndu-şi nu doar plutonul, ci întreaga companie. Se pricepea să perceapă dispoziţia unei companii. El şi grupul său nu îi atacau niciodată pe *stariki* în condiţii normale. Aşteptau răbdători pînă cînd unul dintre *stariki* făcea ceva care, conform standardelor Speţnaz, este considerat condamnabil, cum ar fi furtul. Doar atunci tăbărau pe el, de obicei în timpul nopţii. Demonul se pricepea să se folosească de provocare. De exemplu, după ce fura un flacon de aftershave de la un soldat, i-o strecura unuia dintre duşmanii săi. În Speţnaz nu există furturi. Hoţul este întotdeauna descoperit foarte repede şi

pedepsit fără milă. Iar Demonul se ocupa, desigur, de administrarea pedepsei.

Dar superioritatea în unităţile Speţnaz nu se stabileşte doar cu pumnul. Din grupul Demonului făcea parte un soldat poreclit „Saşiul”, de statură medie şi nu foarte bine făcut. Nu ştiu cum de mi-am dat seama, dar curînd a devenit clar că, deşi Demonul făcea ce îl tăia capul în companie, nu îl contrazicea niciodată pe Saşiu. Într-o zi Saşiul l-a luat peste picior de faţă cu alţii, apropo de nările lui urîte. Au fost cîţiva din companie care au rîs, iar Demonul s-a simţit evident umilit, dar, dintr-un anumit motiv, nu a ales să îşi folosească forţa fizică. Saşiul a ajuns curînd să domine toată compania, dar nu i s-a întîmplat niciodată să se bată cu nimeni sau să facă pe şeful cu cineva. Pur şi simplu îi spunea Demonului ce vrea, iar acesta îşi folosea forţa pentru a influenţa întreaga companie. Asta a continuat vreo trei luni. Noi, ofiţerii, nu ştiam cum funcţionează sistemul şi de ce. Noi urmăream de pe margine ce se întîmplă, fără să intervenim ori să încercăm să cercetăm situaţia mai îndeaproape.

Dar apoi a avut loc o revoluţie. Cineva l-a prins pe Demon cînd încerca să provoace pe altul. Demonul iar furase ceva şi strecurase acel obiect unuia dintre *stariki* din grupul său, dar a fost descoperit. Demonul, Saşiul şi prietenii lor cei mai apropiaţi au fost bătuţi toată noaptea, pînă cînd a intervenit ofiţerul de serviciu. Demonul şi Saşiul au fost încuiaţi temporar într-o magazie unde se depozitau nişte butoaie de benzină. I-au ţinut acolo mai multe zile pentru că probabilitatea unei reglări de conturi cu vărsare de sînge era foarte mare. Între timp toată tărăşenia a ajuns la urechile şefului serviciului de informaţii al districtului. Ştiind cum merg lucrurile în Speţnaz, el a hotărît ca amîndoi să fie judecaţi de un tribunal militar. Rezultatul era de aşteptat. Ca de obicei, tribunalul nu afla adevăratele cauze ale situaţiei. Ofiţerul aflat la comanda companiei pur şi simplu a adunat mai multe infracţiuni relativ minore: că au întîrziat la defilare, la inspecţie, că au fost găsiţi beţi şi aşa mai departe. Întreaga companie a confirmat toate acestea, iar acuzaţii nici măcar nu au încercat să nege acuzaţiile. Totuşi, a existat un anumit grad de justiţie în tot acest proces, deoarece probabil că amîndoi îşi meritau pedeapsa de 18 luni într-un batalion

disciplinar.

Majoritatea tăcută poate suporta orice mult timp. Dar uneori o scînteie ajunge în butoiul cu pulbere şi se declanşează o explozie îngrozitoare. Adesea în Speţnaz un grup de soldaţi deosebit de puternici şi de agresivi domină scena pentru un anumit timp, pînă cînd, pe neaşteptate, are loc un contraatac violent, în urma căruia grupul este făcut bucăţele şi membrii săi, dispreţuiţi şi antipatizaţi, trebuie să facă loc altui grup.

În fiecare companie sînt cîţiva soldaţi care nu încearcă să îi domine pe ceilalţi, care nu îşi exprimă părerile şi care nu încearcă să aibă o mare influenţă. În acelaşi timp toată lumea îşi dă seama că în ei zace ascunsă o forţă uriaşă şi nimeni nu îndrăzneşte să se atingă de ei. Acest gen de soldat poate fi întîlnit de obicei aproape de vîrful ierarhiei unui pluton, uneori chiar în poziţia cea mai de sus.

Îmi amintesc de un soldat poreclit „Maşină”. Era mereu retras. Probabil că nu simţea nici un fel de sentimente profunde, iar conform standardelor Speţnaz, era probabil un om prea blînd şi placid. Îşi făcea treaba bine şi părea să nu fie nici entuziasmat, nici dezgustat de ceea ce face. Nimeni, nici măcar Demonul, nu îndrăznea să se atingă de Maşină. O dată, în timp ce Demonul îl bătea pe unul dintre soldaţii tineri, Maşină s-a dus la el şi i-a spus:

— Destul.

Demonul nu a comentat nimic, dar s-a oprit şi a plecat de acolo, iar Maşină s-a retras iar în muţenia lui.

Era clar ca bună ziua că Maşină încă nu exprimase pe deplin cît de nesuferit îi era Demonul. Şi chiar aşa era. În noaptea cînd Demonul şi Saşiul au luat bătaie de la toată compania, Maşină a stat întins în patul său, fără să se implice. Pînă la urmă a ajuns la capătul răbdării, s-a dus la toaletă, unde era aplicată pedeapsa, a împins grămada de oameni la o parte cu mîinile lui enorme şi a spus:

— Lăsaţi-mă să îi dau şi eu un pumn.

Cînd l-a lovit pe Demon în burtă cu pumnul lui uriaş, toţi au crezut că l-a omorît, pentru că acesta se îndoise de mijloc şi căzuse grămadă ca o păpuşă de lemn cu sfori în loc de articulaţii. L-au stropit cu apă şi nu l-au mai lovit timp de jumătate de oră. Le

era frică să nu îl omoare, să nu fie trimişi în judecată pentru crimă. Apoi au văzut că Demonul trăia, aşa că l-au luat din nou la bătaie. Neinteresîndu-l prea tare încăierarea pentru poziţia supremă în companie, Maşină se dusese la culcare.

În aceeaşi companie mai era un soldat poreclit „Vidra”: zvelt, bine-făcut, arătos. Nu era foarte solid şi părea că nu are prea multă forţă. Însă era ca un arc de oţel. Forţa sa părea explozivă. Avea nişte reacţii uimitoare. Pe vremea cînd era recrut, atunci cînd a sărit peste prosop, *stariki* i-au administrat tratamentul obişnuit.

— Dă-ţi pantalonii jos, au spus ei.

El a dus mîna la centură, ca şi cum era gata să execute ordinele lor. Ei au lăsat garda jos, iar în clipa aceea Vidra i-a dat unuia dintre ei un pumn în gură atît de puternic, încît victima s-a prăbuşit fără simţire. În timp ce acesta cădea, Vidra i-a mai scos unuia cîţiva dinţi. Un al treilea s-a retras din calea lui.

În noaptea aceea, în timp ce dormea, l-au legat într-o pătură şi l-au bătut cu sălbăticie. L-au bătut şi în noaptea următoare, şi în a treia, şi iar, şi iar. Dar era un om cu totul neobişnuit chiar şi după standardele Speţnaz. Avea nişte muşchi ieşiţi din comun. Cînd erau relaxaţi, arătau ca nişte cîrpe ude. El a suferit mult din cauza bătăilor, dar aveai impresia că, atunci cînd se relaxa, nu simţea nici o durere. Poate că anumite trăsături de caracter îl făceau să fie mai presus decît standardele cu care eram obişnuiţi. Cînd Vidra dormea, era la mîna acelor *stariki* şi aceştia nu îl cruţau. Îl atacau pe întuneric, ca să nu îi recunoască. Dar el îi cunoştea pe toţi instinctiv. Nu se certa niciodată cu ei şi întotdeauna îi evita cînd erau în grup. Dacă îl atacau la lumina zilei, el nu prea se chinuia să opună rezistenţă. Însă, dacă dădea peste vreun *stariki* care era singur, îi dădea cîte un pumn în gură. Dacă îl întîlnea din nou, făcea la fel. Putea să le scoată dinţii. Lovea fulgerător, cînd nici nu te aşteptai. Stătea relaxat, cu braţele atîrnîndu-i pe lîngă corp, privind în pămînt. Apoi, dintr-odată, venea o lovitură groaznică, nimicitoare. În mai multe rînduri i-a lovit pe *stariki* cînd era toată compania de faţă şi uneori chiar şi în prezenţa unor ofiţeri. Şi ce lovituri de toată frumuseţea! Dacă erau şi ofiţeri de faţă, comandantul companiei îşi exprima admiraţia faţă de Vidră aprobîndu-l cu un zîmbet – apoi îl

pedepsea cu trei zile de arest, pentru că nu aveau voie să se bată.

Toată povestea asta a continuat mult timp, pînă cînd *stariki* s-au săturat şi l-au lăsat în pace. Nu s-a mai atins nimeni de el. După şase luni i-au oferit un loc la vîrful ierarhiei. El a refuzat, fără să scoată nici un cuvînt. Nu s-a amestecat niciodată în treburile plutonului şi nu avea nici dorinţa, nici pretenţia de a fi lider. Cînd Demonul a luat bătaie de la toată compania, Vidra nu s-a băgat. Peste cîţiva ani m-am întîlnit cu un soldat Speţnaz pe care îl cunoşteam şi am aflat că lui Maşină i se oferise ocazia să devină sportiv profesionist. El refuzase şi se întorsese acasă, într-un sat din inima Siberiei. Însă Vidra acceptase oferta şi acum activează în una dintre cele mai bune formaţiuni Speţnaz, antrenîndu-se pentru misiunea supremă de a asasina importante personalităţi politice şi militare din tabăra inamicului.

Un soldat Speţnaz îşi poate apăra şi altfel poziţia în ierarhie, nu doar lovind cu pumnul. Speţnaz îi respectă pe oamenii care îşi asumă riscuri, care sînt puternici şi dau dovadă de curaj. Un om ce sare mai departe decît alţii cu motocicleta, unul care nu va aştepta mai mult decît alţii ca să îşi deschidă paraşuta sau unul ce bate cuie într-o scîndură cu palma – asemenea oameni vor fi respectaţi în mod garantat. Un om ce continuă să alerge în ciuda faptului că nu mai poate de oboseală în timp ce alţii se prăbuşesc, unul care poate rezista mai mult decît alţii fără să mănînce şi să bea, care este un trăgător mai bun decît alţii – şi asemenea oameni sînt bine priviţi. Însă, cînd respectul este generalizat, se dă o luptă între cei mai buni. Iar dacă un om nu poate demonstra altfel că este mai bun decît altul, atunci recurge la violenţă fizică.

Doi soldaţi aflaţi în poziţii de conducere se pot confrunta în secret, fără martori: se duc în pădure şi se iau la trîntă. Un conflict poate începe cu un atac neaşteptat, trădător al unuia din ei. Există şi confruntări legale, pe faţă. Îndeosebi sportul este admirat de Speţnaz. Se adună toată compania, iar ei se luptă fără nici o regulă, folosind tot ce au învăţat în Speţnaz – box, sambo, karate. Unele confruntări durează pînă apare prima picătură de sînge. Altele continuă pînă cînd unul din adversari este umilit şi se dă bătut.

Dintre diferitele modalităţi de a stabili lideri, una foarte eficientă este lupta cu bice. Acesta este un vechi mod de a stabili o relaţie între ţigani. Biciul împletit din cureluşe de piele, lung de cîţiva metri, este o armă întîlnită rar în Speţnaz. Dar, dacă un soldat (de obicei un kalmuk, un mongol sau un ţigan) demonstrează că se pricepe cu adevărat să mînuiască această armă, i se permite să aibă la el un bici. Cînd se întîlnesc doi soldaţi care sînt maeştri în mînuirea biciului şi fiecare pretinde că el este mai bun, cearta se termină cu o întrecere teribilă.

Cînd vorbim despre obiceiurile din Speţnaz, trebuie, desigur, să nu uităm că Speţnaz are propriile standarde şi propriul mod de a înţelege cuvintele *rău* şi *bine*. E mai bine să nu îi judecăm prea aspru pe soldaţii Speţnaz pentru cruzimea, setea de sînge şi lipsa lor de omenie. Speţnaz este o societate închisă formată din oameni care trăiesc permanent la limitele extreme ale existenţei umane. Sînt oameni care îşi riscă viaţa chiar şi pe timp de pace. Existenţa lor nu are nici o legătură cu modul în care trăiesc cei mai mulţi dintre locuitorii acestei planete. În Speţnaz un bărbat poate fi admirat pentru calităţi despre care omul de rînd nu are nici cea mai vagă idee.

Soldatul Speţnaz tipic este sceptic, cinic şi pesimist. El crede sincer că omul este vicios prin natura sa şi ştie (din proprie experienţă) că în condiţii extreme omul devine fiară. Există situaţii în care un om salvează viaţa altora cu preţul propriei vieţi. Dar, în opinia soldaţilor Speţnaz, acest lucru se întîmplă doar în caz de urgenţă imediată: de exemplu, un om se poate arunca în faţa unui tren pentru a-l împinge pe altul la o parte, salvîndu-i astfel viaţa. Dar, dacă o situaţie de urgenţă – de exemplu, o foamete îngrozitoare – durează luni sau chiar ani întregi, părerea unui Speţnaz este că fiecare trebuie să îşi salveze pielea. Dacă un om îl ajută pe altul aflat la nevoie înseamnă că nevoia nu este extremă. Dacă un om îşi împarte pîinea cu altul în vreme de foamete înseamnă că foametea nu este extremă.

În opinia soldatului Speţnaz, cel mai periculos lucru pe care îl poate face este să se încreadă în camaradul său, care, la momentul critic, se poate transforma într-o fiară. Pentru el este mult mai simplu să nu aibă încredere în tovarăşul său (şi nici în

nimeni altcineva), astfel încît, într-o situaţie critică, nu va fi dezamăgit. E mai bine să îi considere pe toţi semenii săi nişte fiare chiar de la început decît să descopere acest lucru într-o situaţie fără speranţă.

Crezul soldatului poate fi formulat astfel: nu avea încredere, nu implora, nu avea frică. Este o formulă care nu îşi are originea în Speţnaz, ci în închisorile de acum cîteva secole. Aceasta cuprinde toată ideea de soldat Speţnaz: dispreţul practic supraomenesc al acestuia faţă de moarte şi un dispreţ similar pentru toţi cei din jurul lui. El nu crede în justiţie, bunătate sau omenie. Nu crede nici măcar în forţă pînă cînd aceasta nu este demonstrată cu pumnul, biciul sau colţii unui cîine. După ce i s-a demonstrat, reflexul său natural este să o provoace imediat.

Uneori, pe parcursul vieţii, soldatul Speţnaz are un fel de revelaţie, un sentiment de libertate absolută şi fericire. Cu această stare de spirit, nu se teme de nimeni, nu are încredere în nimeni şi nu va cere nimănui nimic, nici măcar îndurare. Această stare apare într-o combinaţie de circumstanţe în care soldatul merge de bunăvoie la moarte, pentru care are un dispreţ absolut. În clipa aceea mintea soldatului triumfă pe deplin în faţa laşităţii, josniciei şi ticăloşiei care îl înconjoară. Odată ce a trăit această senzaţie de eliberare, soldatul este capabil de orice act de eroism, chiar să îşi sacrifice viaţa pentru a salva un camarad. Însă actul său nu are nici o legătură cu camaraderia dintre soldaţii obişnuiţi. Motivul care îl împinge să facă un astfel de act este să îşi arate, chiar şi cu costul propriei vieţi, superioritatea faţă de tot ce îl înconjoară, inclusiv faţă de camaradul pe care îl salvează.

Pentru a avea un asemenea moment de revelaţie într-o anumită situaţie, soldatul parcurge o lungă perioadă de instrucţie atentă. Toate bătăile, toate insultele şi umilinţele pe care le-a înghiţit reprezintă un pas mai departe pe calea către o faptă eroică strălucită şi sinucigaşă. Un soldat bine hrănit, mulţumit de sine şi egoist nu va face niciodată acte de eroism. Doar cineva care a fost purtat desculţ prin noroi şi zăpadă, căruia i s-a luat şi pîinea de la gură şi care şi-a demonstrat în fiecare zi cu pumnul dreptul de a exista – doar un asemenea om poate demonstra într-o zi că, într-adevăr, el este cel mai bun.

Capitolul 5

„Ceilalţi”

Deşi majoritatea covîrşitoare a membrilor Speţnaz este constituită din slavi, mai sînt şi excepţii.

La prima vedere, ai spune că e ţigan. Înalt, bine făcut, atletic în mişcări, arătos, cu nas coroiat şi ochi strălucitori. Căpitanul cîntă la chitară atît de bine, încît cei care trec pe acolo se opresc şi îl ascultă pînă termină de cîntat. Dansează cum nu mulţi o pot face. Uniforma sa de ofiţer îi vine ca turnată, stă pe el ca pe manechinul din vitrina celui mai mare magazin de haine militare de pe Arbat.

Acest ofiţer a avut o carieră tipică. S-a născut în 1952 la Ivanovo, unde a făcut şi şcoala. Apoi a mers la Şcoala Superioară pentru Trupe Aeropurtate din Riazan şi acum poartă uniforma forţelor aeropurtate. Este la comanda unei companii din districtul militar siberian. Cît se poate de tipic şi familiar. La prima vedere. Însă el este căpitanul Roberto Rueda-Maestro – un nume neobişnuit pentru un ofiţer sovietic.

Dar este o greşeală: căpitanul nu e ţigan. Iar dacă ne uităm mai atent la el, observăm şi alte lucruri ciudate. Poartă uniforma trupelor aeropurtate. Dar în unitatea sa din districtul militar siberian nu există trupe aeropurtate. Şi mai ciudat este faptul că, după ce a terminat şcoala, Roberto a fost în Spania ca turist. Asta era în 1969. Ne putem imagina un turist din Uniunea Sovietică aflat în Spania în timpul lui Franco, pe vremea cînd URSS nu avea nici un fel de relaţii diplomatice cu această ţară? Roberto Rueda-Maestro a fost în Spania la vremea aceea şi ştie cîte ceva despre această ţară. Însă cel mai ciudat lucru în toată povestea asta este că, după ce a petrecut o vreme într-o ţară capitalistă, tînărul a putut intra la o şcoală militară sovietică. Şi nu la orice şcoală, ci la Şcoala Superioară pentru Trupe Aeropurtate de la Riazan.

Aceste fapte sînt nişte indicii. Puse cap la cap, ne oferă răspunsul corect, fără teama de a greşi. Căpitanul este ofiţer Speţnaz.

În timpul războiului civil din Spania mii de copii spanioli au fost evacuaţi în Uniunea Sovietică. Nu se cunoaşte numărul exact de copii care au fost evacuaţi. Cifrele existente se contrazic foarte mult. Dar au fost destui ca să devină subiectul mai multor filme de lungmetraj, precum şi al unor cărţi şi articole apărute în Uniunea Sovietică.

Cînd au crescut, au ajuns cadeţi în şcolile militare sovietice. Un exemplu bine-cunoscut este Rubén Ruis Ibárruri, fiul lui Dolores Ibárruri, secretar general al Partidului Comunist din Spania. Chiar şi la vremea aceea spaniolii au fost repartizaţi în trupele aeropurtate. Rubén Ibárruri, de exemplu, a făcut parte din Corpul al 8-lea Aeropurtat. Este adevărat, s-a ajuns la concluzia că într-un război defensiv nu sînt necesare aceste formaţiuni menite să desfăşoare operaţiuni de înaintare agresivă, aşa că ele au fost transformate în divizii de infanterie şi folosite în bătălii defensive la Stalingrad. Locotenentul Ibárruri a căzut în timp ce făcea parte din Divizia a 35-a Infanterie, care fusese formată din Corpul al 8-lea Aeropurtat. Era un destin tipic pentru tineri pe vremea aceea. Însă după aceea au fost evacuaţi în Urali şi în Siberia, unde Partidul Comunist Spaniol (sub controlul lui Stalin) organiza pentru ei şcoli speciale. Începînd de atunci nu prea au mai apărut referiri la copiii spanioli în presa sovietică.

*

Una dintre aceste şcoli speciale se afla în oraşul Ivanovo şi era cunoscută sub numele Şcoala Internaţională „E.D. Stasova”. Unii absolvenţi ai acestei şcoli au ajuns mai tîrziu să se numere printre gărzile personale ale lui Fidel Castro, alţii au ajuns să aibă funcţii înalte în serviciul de informaţii cubanez – cel mai agresiv din lume, depăşindu-şi profesorii din GRU şi KGB şi în ceea ce priveşte cruzimea, şi şiretenia. Unii dintre absolvenţii acestor şcoli au fost folosiţi ca „ilegalişti” de către GRU şi KGB.

Trebuie totuşi menţionat că majoritatea din prima generaţie de copii spanioli au rămas în Uniunea Sovietică, neavînd posibilitatea de a o părăsi. Dar mai tîrziu, în anii ’50 şi ’60, s-a născut o nouă generaţie de spanioli, diferiţi de prima generaţie prin faptul că aceştia din urmă nu aveau părinţi în URSS. Acest lucru este foarte important dacă un tînăr este trimis în străinătate

într-o misiune riscantă, căci comuniştii îi ţin părinţii ostatici.

A doua generaţie de spanioli sînt folosiţi de guvernul sovietic în multe feluri pentru operaţiuni în străinătate. Un procedeu foarte eficient este să trimiţi spanioli sovietici în Cuba, să îi laşi să se obişnuiască cu această ţară şi să se integreze, iar apoi să îi trimiţi în Africa şi în America Centrală în calitate de cubanezi, ca să lupte împotriva „imperialismului american”. Majoritatea trupelor cubaneze care fac serviciul militar în străinătate sînt formate, evident, din cubanezi. Însă printre ei există un anumit procent de soldaţi care s-au născut în URSS şi care sînt căsătoriţi cu rusoaice şi au copii ruşi, precum şi un grad militar în armata Uniunii Sovietice.

Din cine ştie ce motiv, căpitanul Roberto Rueda-Maestro a fost trimis în districtul militar Urali. Trebuie să subliniez faptul că vorbim tot despre unităţile Speţnaz obişnuite, încă nu am abordat subiectul „agenţilor”. Un agent este un cetăţean al unei ţări străine recrutat de serviciul de informaţii sovietic. Roberto este cetăţean al Uniunii Sovietice. Nu are şi nu a avut niciodată în viaţa lui altă cetăţenie. Nevasta sa este rusoaică şi copiii lui sînt ruşi, născuţi pe teritoriul Uniunii Sovietice, la fel ca şi el. De asta căpitanul face parte dintr-o unitate Speţnaz normală, ca ofiţer sovietic.

Speţnaz caută şi găseşte – în Uniunea Sovetică e uşor – oameni născuţi în Uniunea Sovietică, dar care este evident că au o origine străină. Cu un nume ca Ruedo-Maestro, este foarte greu să îţi faci o carieră în orice ramură a forţelor armate sovietice. Singura excepţie este Speţnaz, unde un astfel de nume nu constituie un obstacol în calea promovării, ci un paşaport către aceasta.

În Speţnaz am întîlnit şi oameni cu nume nemţeşti, precum Stolz, Schwarz, Weiss şi aşa mai departe. Şi povestea acestor nemţi sovietici are legătură cu războiul. Conform datelor din 1979, în Uniunea Sovietică trăiau 1 846 000 de germani. Însă majoritatea acestor nemţi au venit în Rusia cu 200 de ani în urmă şi nu sînt de folos pentru Speţnaz. Este nevoie de altfel de germani – care pot fi găsiţi tot în Uniunea Sovietică.

În timpul războiului şi mai ales în etapele sale finale, Armata

Roşie a capturat un număr uriaş de prizonieri germani. Prizonierii au fost ţinuţi în condiţii inumane şi, deloc surprinzător, unii dintre ei au făcut lucruri pe care nu le-ar fi făcut în orice altă situaţie. Erau oameni aduşi la limită de brutalul regim din gulag, care au comis crime împotriva celorlalţi prizonieri, uneori chiar şi-au ucis camarazii sau i-au împins la sinucidere. Mulţi dintre aceştia care au supravieţuit, odată eliberaţi din lagărul de prizonieri, s-au temut să se întoarcă în Germania şi s-au stabilit în Uniunea Sovietică. Deşi procentul acestor oameni era mic, tot reprezenta un număr destul de însemnat; toţi aceştia erau, bineînţeles, în evidenţa serviciilor secrete sovietice, care se foloseau de ei. Serviciile speciale sovietice i-au ajutat pe mulţi să se aşeze la casa lor şi să îşi întemeieze o familie. Există destule nemţoaice printre germanii care s-au stabilit de mult timp în Rusia. Aşa că acum în Uniunea Sovietică există o a doua generaţie de nemţi sovietici, născuţi în URSS, ai căror taţi au comis crime împotriva poporului german. Aceasta este categoria de nemţi pe care îi găseşti în unităţile Spetznaz.

Foarte rar mai întîlneşti şi italieni sovietici, care au o istorie asemănătoare cu a spaniolilor şi germanilor. În Spetznaz mai sînt şi turci, kurzi, greci, coreeni, mongoli, finlandezi şi oameni de alte naţii. Habar nu am cum au ajuns aici. Dar putem fi siguri că fiecare dintre ei are în Uniunea Sovietică o familie pe care o iubeşte foarte mult. Spetznaz are încredere în soldaţii săi, însă preferă să aibă ostatici din familia fiecăruia dintre ei.

Rezultatul este că procentul soldaţilor Spetznaz care s-au născut în Uniunea Sovietică din părinţi de origine străină este destul de mare. Formate dintr-un amestec de naţionalităţi sovietice, în principal ruşi, ucraineni, letoni, lituanieni, estonieni, georgieni şi uzbeci, unităţile reprezintă într-adevăr o adunătură foarte pestriţă. Poţi să dai şi peste cîte un chinez get-beget. Acestor oameni, cetăţeni ai Uniunii Sovietice, dar de origine străină, li se spune „ceilalţi”. Nu ştiu cine a inventat numele acesta, dar străinii îl acceptă şi nu se simt ofensaţi. După părerea mea, este folosit fără nici o tentă de rasism, mai degrabă într-un spirit amical şi binevoitor, pentru a-i distinge pe nişte oameni care sînt, pe de o parte, sovietici născuţi în URSS din părinţi sovietici,

iar pe de altă parte, sînt evident diferiţi de corpul principal de soldaţi Speţnaz în ceea ce priveşte înfăţişarea, modul cum vorbesc, obiceiurile şi manierele.

Nu am auzit vreodată să existe formaţiuni pur naţionale în cadrul Speţnaz – un pluton de nemţi sau o companie de spanioli. Dar ele pot fi create în caz de nevoie şi poate că există anumite grupuri Speţnaz selectate exclusiv în funcţie de naţionalitate. Dar nu pot confirma acest lucru.

Capitolul 6

Sportivii

În Uniunea Sovietică sportul a fost naţionalizat. Aceasta înseamnă că nu serveşte interesele unor indivizi, ci ale societăţii în ansamblu. Interesele individului diferă uneori foarte mult de interesele societăţii. Statul apără interesele societăţii împotriva indivizilor, nu doar în sport, ci şi în alte domenii.

Unii indivizi vor să fie puternici, să arate bine şi să fie atrăgători. De aceea body buildingul este atît de popular în Occident. Este o ocupaţie pentru indivizi. În Uniunea Sovietică abia dacă există aşa ceva, pentru că o astfel de ocupaţie nu aduce statului nici un beneficiu. De ce ar cheltui statul resursele naţiunii pentru ca cineva să fie puternic şi frumos? În consecinţă, statul nu cheltuie nici măcar o copeică pe asemenea lucruri, nu organizează competiţii sportive, nu îi răsplăteşte pe cîştigători cu premii şi nu face publice realizările din acest domeniu. Există unii indivizi care se implică în body building, dar ei nu au nici resursele necesare şi nici dreptul de a-şi organiza cluburi şi asociaţii.

Acelaşi lucru este valabil şi pentru biliard, golf şi alte activităţi al căror unic scop îl constituie relaxarea şi amuzamentul. Ce ar avea statul de cîştigat dacă ar investi bani în asemenea forme de sport? Din acelaşi motiv Uniunea Sovietică nu a făcut nimic în domeniul sportului pentru invalizi. De ce ar face-o? Ca să îi facă

fericiţi pe invalizi?

Însă acelaşi stat alocă resurse colosale sporturilor care îi aduc beneficii. În Uniunea Sovietică este încurajat orice sport, ceea ce: demonstrează superioritatea sistemului sovietic faţă de orice alt sistem; le oferă oamenilor obişnuiţi ceva care să îi facă să uite grijile zilnice; întăreşte aparatul statal, militar şi poliţienesc.

Uniunea Sovietică este gata să încurajeze orice sport în care realizările se măsoară în minute, secunde, metri, kilometri, centimetri, kilograme sau grame. Dacă un atlet promite că va alerga o anumită distanţă cu o zecime de secundă mai repede decît un american sau că poate sări cu jumătate de centimetru mai sus decît rivalul său de peste ocean, statul îi va crea acestui atlet toate condiţiile de care are nevoie; îi va construi un centru unde să se antreneze, va aduna un grup de antrenori, doctori, manageri sau consultanţi ştiinţifici care să se ocupe doar de el. Statul este îndeajuns de bogat ca să cheltuie bani pe autopromovare. Aceşti sportivi „amatori” cîştigă o grămadă de bani, deşi nu se spune exact în ce mod. Aceasta i-a cam iritat pe unii sovietici pentru că, dacă ar fi vorba despre o sumă mică, n-ar fi nici un secret. Chiar şi *Literaturnaia Gazeta* din 6 august 1986 a ridicat această problemă cu o anumită doză de indignare.

Uniunea Sovietică încurajează orice sport cu spectatori care poate să atragă milioane de oameni, să îi facă să lase baltă ceea ce făceau şi să îi admire pe gimnaştii, patinatorii sau acrobaţii sovietici. De asemenea, încurajează toate jocurile de echipă. Sînt populare baschetul, voleiul, polo pe apă. Cel mai agresiv dintre jocurile de echipă, hocheiul pe gheaţă, este poate un fel de religie naţională poate chiar mai mult decît ideologia comunistă. În sfîrşit, încurajează orice sport ce are legătură directă cu dezvoltarea abilităţilor militare: tirul, pilotajul, planorismul, paraşutismul, boxul, sambo, karate, biatlonul, triatlonul militar şi aşa mai departe.

Cea mai prosperă, cea mai bogată şi cea mai mare organizaţie din Uniunea Sovietică interesată de sport este Clubul Sportiv Central al Armatei (ŢSKA). Printre membrii acestui club se numără 850 de campioni europeni, 625 de campioni mondiali şi 182 de campioni olimpici. Ei au stabilit 341 de recorduri europene şi 430

mondiale[1].

Astfel de rezultate nu sugerează că armata sovietică este cea mai bună în antrenarea unor sportivi de înalt nivel. Acest lucru l-a recunoscut chiar şi ziarul *Pravda*[2]. Cheia succesului constă în resursele uriaşe ale armatei sovietice. *Pravda* descrie ce se întîmplă: „Este suficient să intre în scenă un boxer cît de cît promiţător ca să fie imediat atras în ŢSKA". Ca rezultat, dintre cei 12 cei mai buni boxeri din Uniunea Sovietică, zece fac parte din Clubul Armatei, unul este de la Dinamo (organizaţia sportivă condusă de KGB) şi unul de la clubul sportiv Trud. Însă, dintre cei zece boxeri ai armatei, nici unul nu a făcut parte de la început din Clubul Armatei. Toţi au fost atraşi de la alte cluburi – Trudovîie rezervî, Spartak sau Burevestnik. La fel se întîmplă şi în hochei pe gheaţă, paraşutism, înot şi multe alte sporturi.

Cum reuşeşte Clubul Armatei să atragă sportivi? Mai întîi acordîndu-le un grad militar. Orice sportiv care devine membru al ŢSKA primeşte gradul de sergent, sergent-major, subofiţer sau ofiţer, depinde la ce nivel se află. Cu cît obţine rezultate mai bune ca sportiv, cu atît creşte în grad. Odată ce are un grad militar, sportivul poate aloca sportului cît timp vrea, fiind totuşi considerat sportiv amator, deoarece, din punct de vedere profesional, el este militar. Orice sportiv „amator" sovietic care se descurcă puţin mai bine decît media este plătit în plus, sub diferite forme – „pentru hrană suplimentară", „pentru echipament sportiv", „pentru călătorii" şi aşa mai departe. Sportivul „amator" primeşte, pentru faptul că se dedică sportului respectiv, mult mai mulţi bani decît un doctor sau un inginer priceput, atît timp cît atinge standardele europene. Dar armata sovietică îl plăteşte – destul de mult – şi pentru gradul său militar.

ŢSKA este un club foarte atractiv pentru un sportiv prin faptul că, atunci cînd nu mai poate participa la competiţii internaţionale, îşi poate păstra gradul militar, fiind plătit în continuare. La majoritatea celorlalte cluburi ar fi terminat. Ce rezultate a avut această politică? La ediţia a 14-a a Jocurilor Olimpice de Iarnă, sportivii militari sovietici au cîştigat 17 medalii de aur. Dacă îi punem la socoteală şi pe cei care au cîştigat medalii de argint şi

---

[1] Toate datele sînt din 1 ianuarie 1979.

[2] 2 septembrie 1985.

de bronz, numărul sportivilor care au un grad militar creşte foarte mult. Iar dacă am întocmi o listă asemănătoare cu sportivii militari care au participat la Jocurile Olimpice de Vară, aceasta ar umple multe pagini. Mai există vreo armată pe lumea asta care măcar să se apropie de rezultatele armatei sovietice?

Să trecem acum la altă întrebare: de ce este armata sovietică atît de dispusă să le acorde grade militare unor sportivi, să le plătească un salariu şi să le ofere condiţii şi privilegii de care beneficiază doar ofiţerii?

Răspunsul este că ŢSKA şi numeroasele sale ramuri oferă o sursă din care Speţnaz îşi recrutează cei mai buni luptători. Evident, nu toţi cei care fac parte din ŢSKA sînt soldaţi Speţnaz. Însă cei mai buni sportivi din ŢSKA fac parte aproape fără excepţie şi din Speţnaz.

Speţnaz este o combinaţie de sport, politică, spionaj şi terorism armat. Este greu de stabilit ce anume predomină şi ce aspect este subordonat altuia, toate se întrepătrund.

În primul rînd, Uniunea Sovietică încearcă să cîştige prestigiu internaţional sub forma medaliilor de aur obţinute la Olimpiadă. Pentru a realiza acest lucru, are nevoie de o organizaţie cu o disciplină şi nişte reguli cît se poate de stricte, capabilă să stoarcă şi ultimul strop de energie din sportivi, fără să îi lase niciodată să îşi tragă sufletul.

În al doilea rînd, armata sovietică are nevoie de un număr uriaş de oameni cu o capacitate atletică excepţională de nivel olimpic pentru a îndeplini misiuni speciale în spatele liniilor inamice. Este de dorit ca aceşti oameni să poată vizita ţări străine pe timp de pace. Iar sportul le oferă ocazia să o facă. Cît despre sportivi, ei sînt recunoscători că fac parte dintr-un club foarte bogat care poate să îi plătească bine, să le ofere maşini şi apartamente şi să le faciliteze călătorii în străinătate. Mai mult decît atît, ei au nevoie de genul de club în care să fie consideraţi amatori, deşi nu lucrează decît în cadrul acestui club.

Speţnaz este punctul în care interesele statului, ale armatei sovietice şi ale serviciilor de informaţii militare coincid cu interesele anumitor indivizi care vor să îşi dedice viaţa sportului.

După al doilea război mondial, ca rezultat al experienţei

cîştigate, batalioane de sportivi au fost create de cartierele generale ale fiecărui district militar, grup de forţe şi flote; la nivelul cartierului general al armatei şi flotilei au fost create companii de sportivi. Aceste uriaşe formaţiuni de sportivi se aflau sub controlul direct al Ministerului Apărării. Ele ofereau mijloacele de a-i aduce la un loc pe cei mai buni sportivi a căror misiune era să apere onoarea sportivă a armatei, flotilei, districtului, grupei sau flotei din care făceau parte. Unii dintre sportivi erau oameni care fuseseră încorporaţi şi care părăseau armata odată ce îşi încheiau serviciul militar. Însă majoritatea rămîneau mult timp în organizaţiile sportive militare ca sergenţi sau chiar cu un rang mai înalt. Serviciul de informaţii militare sovietic îşi alegea cei mai buni oameni dintre membrii unităţilor de sportivi.

La sfîrşitul anilor ’60 s-a recunoscut faptul că o companie sau un batalion de sportivi era o contradicţie în termeni. Putea atrage prea mult atenţia unor persoane din afară. Aşa că unităţile de sportivi au fost dizolvate şi înlocuite cu echipe sportive. Această schimbare a fost doar de suprafaţă. Echipele sportive ale districtelor şi grupelor militare, ale flotelor etc. există ca unităţi independente. Soldaţii, sergenţii, *praporşciki* şi ofiţerii care sînt membri ale acestora nu fac parte din regimente, brigăzi sau divizii. Serviciul lor se limitează la echipa sportivă aflată sub controlul cartierului general al districtului. Majoritatea acestor sportivi sînt selectaţi cu atenţie şi recrutaţi pentru instrucţie Speţnaz în scopul de a îndeplini cele mai riscante misiuni în spatele liniilor inamice. De obicei sînt obligaţi ca, în afară de sportul pe care îl practică, să facă şi paraşutism, sambo, tir, alergări şi înot.

Dacă te uiţi la echipele districtelor şi grupelor militare fără să ştii ce să cauţi, nu vei observa nimic ieşit din comun. Speţnaz pare a fi o entitate complet separată. Fiecare sportiv şi fiecare mic grup are propriile sarcini şi îşi vede de treaba lui: aleargă, înoată, sare cu paraşuta şi trage cu arma. Însă mai tîrziu, seara, în incintele bine păzite, ei învaţă topografie, radiocomunicaţie, inginerie şi alte materii speciale. În secret, sînt duşi în mod regulat cîte unul, cîte doi sau în grupuri sau chiar regimente întregi în locaţii îndepărtate unde iau parte la exerciţii. În Speţnaz există doar temporar companii şi regimente de sportivi

profesionişti, în timpul exerciţiilor şi al alarmelor, după care ei se dispersează în tăcere, redevenind echipe capabile să se transforme, la momentul potrivit, în unităţi de luptă formidabile.

Conform general-colonelului Şatilov, un sportiv este mai energic şi mai curajos în bătălie, are mai multă încredere în propriile forţe, este greu de luat pe nepregătite, reacţionează rapid la schimbările de situaţie şi este mai puţin predispus să obosească. Acest lucru este indiscutabil. Un sportiv de înalt nivel este în primul rînd un om care are foarte multă voinţă, care şi-a învins lenea şi laşitatea, care s-a forţat să alerge în fiecare zi pînă pică şi şi-a antrenat muşchii pînă la epuizare. Sportivul este un om molipsit de spiritul competiţiei care îşi doreşte să cîştige într-o competiţie sau o bătălie mai mult decît un om obişnuit.

În echipele sportive ale districtelor şi grupelor militare, ale armatelor, flotelor şi flotilelor există şi un procent foarte ridicat de femei care practică un sport şi care apără onoarea districtului sau grupei lor. Ca şi bărbaţii, femeile primesc un grad militar şi sînt şi ele recrutate în Speţnaz.

Nu există femei în unităţile Speţnaz obişnuite. Însă în unităţile formate din sportivi profesionişti femeile reprezintă cam 50%. Ele practică diferite sporturi: paraşutism, planorism, pilotaj, tir, alergare, înot, motocros şi aşa mai departe. Fiecare femeie care intră în Speţnaz trebuie să mai practice şi alte forme de sport în afară de specialitatea sa, dintre care unele sînt obligatorii – de exemplu, sambo, tirul şi încă vreo cîteva. Femeia respectivă trebuie să ia parte la exerciţii cot la cot cu bărbaţii şi să studieze toate materiile necesare pentru a opera în spatele liniilor inamice.

Faptul că trebuie să existe un procent atît de ridicat de femei în formaţiile de sportivi din Speţnaz ţine de psihologie şi de strategie: dacă, în timpul unui război, în spatele liniilor inamice ar apărea brusc un grup de tineri înalţi, cu umeri largi, acest lucru ar intriga, avînd în vedere că toţi bărbaţii ar trebui să fie pe front. Însă, dacă în aceeaşi situaţie oamenii ar vedea un grup de fete atletice, este puţin probabil că s-ar alarma cineva sau ar fi surprins.

Pentru a avea succes în război trebuie să cunoşti foarte bine condiţiile naturale ale zonei în care urmează să operezi: terenul şi

clima. Trebuie să ai o idee clară despre obiceiurile populaţiei locale, limbă şi posibilităţile de a te ascunde – pădurile, boscheţii, munţii, peşterile – şi obstacolele pe care trebuie să le depăşeşti – rîurile, rîpele şi viroagele. Trebuie să cunoşti locaţia unităţilor militare şi a poliţiei inamicului, tacticile pe care le folosesc şi aşa mai departe.

Un soldat dintr-o unitate Speţnaz obişnuită nu poate, desigur, să viziteze locurile unde este probabil să lupte în eventualitatea unui război. Însă un sportiv de înalt nivel are această ocazie. Armata sovietică profită de asemenea ocazii. De exemplu, în 1984 în Franţa a avut loc al 12-lea campionat mondial de paraşutism. Se concura pentru 26 de medalii de aur, dintre care echipa sovietică a cîştigat 22. „Echipa sovietică" era de fapt o echipă care aparţinea forţelor armate ale Uniunii Sovietice. Era formată din cinci bărbaţi şi cinci femei: un căpitan, un *praporşcik*-major, trei *praporşciki*, un sergent-major şi patru sergenţi. Antrenorul echipei, medicul şi tot personalul tehnic erau şi ei ofiţeri sovietici. Reporterul sovietic care însoţea echipa era un colonel. Acest grup de „sportivi" au stat un timp în Paris şi în sudul Franţei. O excursie foarte interesantă şi foarte utilă, la care au participat şi alţi ofiţeri sovietici – de exemplu, un colonel care era antrenorul echipei cubaneze.

Să presupunem că a izbucnit un război. Armata sovietică trebuie să neutralizeze capacitatea nucleară a Franţei. Franţa este singura ţară din Europa, în afară de URSS, care stochează rachete nucleare strategice în depozite subterane. Aceste depozite constituie o ţintă extrem de importantă, poate cea mai importantă din Europa. Ele vor fi neutralizate de o forţă Speţnaz. Şi pe cine va trimite înaltul comandament sovietic să îndeplinească această misiune? Răspunsul este că, după campionatul mondial de paraşutism, are deja o echipă perfectă.

Se afirmă că sportul ameliorează relaţiile dintre ţări. Această idee este foarte stranie. Dacă ar fi aşa, de ce nu i-a venit nimănui ideea în timpul celui de-al doilea război mondial să invite în propria ţară nişte paraşutişti SS pentru a îmbunătăţi raporturile cu naziştii?

În prezent fiecare ţară are motive întemeiate să nu primească pe teritoriul său sportivi militari sovietici. URSS nu ar trebui

judecată în funcţie de trecut. Să luăm trei cazuri: guvernul sovietic a trimis trupe în Cehoslovacia temporar. Desigur, noi credem declaraţiile făcute de guvernul sovietic şi ştim că după un anumit timp trupele sovietice vor fi retrase din Cehoslovacia. Dar, pînă să se întîmple acest lucru, există suficiente motive pentru a nu permite „temporar” armatei sovietice să intre în nici o ţară liberă.

În al doilea rînd, Uniunea Sovietică a trimis un contingent „limitat” de trupe în Afganistan. Ideea liderilor sovietici era că termenul *limitat* va linişti pe toată lumea – ar exista motive de îngrijorare dacă în Afganistan ar fi un contingent „nelimitat” de trupe sovietice. Dar, atît timp cît contingentul „limitat” de trupe sovietice se află încă în Afganistan, nu ar fi o idee proastă să se limiteze numărul de colonei, maiori, căpitani şi sergenţi sovietici din ţările occidentale, mai ales al celor care poartă berete albastre şi insigne aurii în formă de paraşută la rever. Aceşti oameni cu berete albastre omoară copii, femei şi bătrîni în Afganistan în modul cel mai brutal şi mai nemilos.

În al treilea rînd, un pilot sovietic a doborît un avion de pasageri în care se aflau sute de oameni. După acest incident, mai are vreun sens să participi la competiţii internaţionale alături de piloţi sovietici ca să afli cine e mai bun? În mod sigur răspunsul este clar, fără să mai fie nevoie de nici o competiţie.

Sport înseamnă politică, iar sport de înalt nivel înseamnă politică la nivel înalt. La sfîrşitul ultimului război URSS a pus mîna pe cele trei state baltice, Estonia, Letonia şi Lituania, iar Occidentul nu a recunoscut niciodată dreptul Uniunii Sovietice de a ocupa aceste teritorii. Bine, au spus liderii sovietici, dacă nu vreţi să îmi recunoaşteţi acest drept *de jure*, recunoaşteţi-l *de facto*. S-au realizat multe lucruri, unele cu ajutorul sportului. În timpul Jocurilor Olimpice de la Moscova unele competiţii s-au desfăşurat la Moscova, iar altele în teritoriile ocupate ale statelor baltice. Atunci am stat de vorbă cu mai mulţi politicieni şi sportivi occidentali. I-am întrebat: dacă Uniunea Sovietică ar fi ocupat Suedia, ar mai fi participat ei la Jocurile Olimpice de la Moscova? Pe un ton plin de indignare, mi-au răspuns: „Nu!”. Dar, dacă o parte dintre competiţiile olimpice s-ar fi desfăşurat la Moscova, iar altele la Stockholm, s-ar fi dus în Stockholmul ocupat de ruşi? Aici

indignarea lor a atins cote maxime. Ei se considerau oameni de caracter şi nu ar fi mers niciodată într-o ţară ocupată. Atunci de ce, am întrebat eu, au mers la Jocurile Olimpice, avînd în vedere că o parte dintre competiţii se desfăşurau pe teritoriul ocupat al statelor baltice? La această întrebare nu am primit nici un răspuns.

Unităţile Speţnaz formate din sportivi profesionişti sînt o elită a elitei. Ele sînt constituite dintr-un material uman mult mai bun (care într-o anumită măsură se ridică la standarde olimpice), se bucură de condiţii de viaţă incomparabil mai bune şi de mult mai multe privilegii decît alte unităţi Speţnaz.

Pentru a-şi îndeplini misiunile, sportivii profesionişti au dreptul să contacteze agenţi Speţnaz de pe teritoriul inamicului şi să le ceară ajutorul. Ei sînt de fapt avangarda tuturor celorlalte formaţiuni Speţnaz. Sînt primii care primesc cele mai noi arme şi echipamente şi primii care testează cele mai noi şi mai riscante tipuri de operaţiuni. Abia după ce unităţile de sportivi au experimentat aceste noi arme, echipamente şi moduri de operare, ele sînt adoptate de unităţile Speţnaz obişnuite. Iată un exemplu.

În cartea mea *Acvariul*, publicată pentru prima dată în iulie 1985, am descris acea perioadă din viaţa mea cînd am fost ofiţer al Direcţiei de Informaţii într-un district militar şi a trebuit adesea să fiu reprezentantul personal al şefului serviciului de informaţii din acel district în relaţiile cu trupele Speţnaz. Perioada pe care am descris-o a fost identificată clar: era după întoarcerea mea din Cehoslovacia „eliberată” şi înainte de a intra la Academia Militară Diplomatică, în vara anului 1970.

Am descris unităţile Speţnaz obişnuite cu care am avut de-a face. O grupă sărea cu paraşuta de la 100 de metri. Fiecare soldat avea o singură paraşută: în acea situaţie paraşuta de rezervă nu mai avea rost. Se ateriza pe zăpadă. În toată cartea mă refer la un singur tip de paraşută: D-1-8. Patru luni mai tîrziu, în revista *Sovetski Voin* din noiembrie 1985, un anume general-locotenent Lisov a publicat ceea ce s-ar putea numi preistoria săriturilor cu paraşuta în grup în cadrul unităţilor Speţnaz de la un nivel periculos de jos. Generalul descrie o săritură în grup de la o înălţime de 100 de metri în care fiecare soldat avea o singură

paraşută şi explică faptul că paraşuta de rezervă nu mai avea rost. Se aterizează pe zăpadă. Articolul face referire la un singur tip de paraşută – D-1-8.

Generalul Lisov descria testele efectuate din octombrie 1967 pînă în martie 1968. Desigur, generalul nu a menţionat unde au avut loc aceste teste şi, bineînţeles, nici nu a folosit cuvîntul Speţnaz. Însă a subliniat faptul că testul nu a fost efectuat pentru că ar fi avut vreo legătură cu sportul. Dimpotrivă, conform regulilor stabilite de organismele sportive internaţionale de la vremea aceea, o persoană care, în timpul unei competiţii, îşi deschidea paraşuta la mai puţin de 400 de metri de pămînt era descalificat.

Generalul Lisov a efectuat testele încălcînd toate regulile sportive şi fără intenţia de a demonstra vreo îndemînare sportivă. Sportivii militari au sărit din avion la o înălţime de 100 de metri, aşa că paraşutele lor s-au deschis probabil şi mai jos. Saltul în grup a avut loc simultan din mai multe avioane, paraşutiştii sărind din avion cam la o secundă unul de altul. Fiecare dintre ei a plutit în aer între 9,5 şi 13 secunde. Generalul Lisov a rezumat astfel: 100 de metri, 50 de soldaţi, 23 de secunde. Un rezultat uimitor conform oricăror standarde.

Cei 50 de soldaţi simbolizau istoria de 50 de ani a armatei sovietice. Săritura a fost planificată pentru 23 februarie 1968, de Ziua Armatei, dar, din cauza vremii, a fost amînată pînă pe 1 martie.

La vremea aceea nu aveam cum să fi ştiut de testele generalului Lisov. Însă acum îmi este cît se poate de clar că tactica dezvoltată în unităţile de luptă Speţnaz în 1969-1970 fusese iniţiată de nişte sportivi militari profesionişti cu un an înainte.

Această cascadorie periculoasă a fost realizată în unitatea mea Speţnaz obişnuită în condiţii mult mai simple: am sărit într-un grup de 13 oameni prin deschizătura mare din spatele unui avion Antonov-12. Profesioniştii descrişi de generalul Lisov au sărit prin uşile laterale înguste ale unui avion Antonov-2, ceea ce este mai incomod şi mai periculos. Profesioniştii au sărit într-un grup mult mai mare, mai apropiaţi unul de altul şi cu mai multă acurateţe.

În ciuda faptului că unităţile Speţnaz obişnuite nu au reuşit şi nu vor reuşi niciodată să obţină rezultate comparabile cu cele ale sportivilor profesionişti, ideea de salt în grup de la o înălţime de 100 de metri le-a oferit totuşi unităţilor de luptă o tehnică extrem de valoroasă. Trupele speciale aterizează înainte ca avioanele să fi dispărut la orizont şi sînt gata de acţiune înainte ca inamicul să apuce să se dezmeticească. Această tehnică le este necesară pentru a putea ataca inamicul fără nici un avertisment. Iată motivul asumării unui astfel de risc.

În timpul unui război unităţile de luptă ale Speţnaz vor îndeplini misiuni în spatele liniilor inamice. În mod sigur unităţile de sportivi profesionişti, care pot îndeplini sarcini extrem de periculoase cu şi mai multă precizie şi mai rapid decît unităţile obişnuite ale Speţnaz, ar trebui să fie folosite pe timp de război.

Înainte de a încheia acest subiect, aş vrea să mai adaug cîteva cuvinte despre utilizarea sportivilor sovietici în operaţiuni teroriste. Nu doar armata sovietică, ci şi aparatul represiv al statului sovietic (cunoscut în diferite perioade ca NKVD, MGB, MVD şi KGB) are o organizaţie sportivă, Dinamo. Iată cîteva exemple ale modului cum este utilizată:

> „Cînd a izbucnit războiul, paraşutiştii «puri» au dispărut, Anna Şişmareva a intrat în OMSBON”[1]. Anna Şişmareva este o cunoscută sportivă sovietică din perioada antebelică, iar OMSBON era o brigadă a Osnaz din cadrul NKVD la care m-am referit deja. Alt exemplu: „Printre soldaţii de la noi din *osobi*, cum era numită unitatea noastră, se numărau mulţi sportivi, deţinători de recorduri şi campioni sovietici faimoşi înainte de război”[2].
> Şi, în sfîrşit: Boris Galuşkin, remarcabilul boxer sovietic de dinainte de război, a fost locotenent şi a lucrat ca anchetator în NKVD. În timpul războiului a fost în spatele liniilor inamice cu una dintre unităţile Osnaz.

Am destul de multe exemple pe care vi le-aş putea da. Însă nu KGB şi cluburile sportive Dinamo mă interesează aici. Sper că unul dintre foştii ofiţeri KGB care a fugit în Occident va scrie în detaliu

---

1 *Sovetski Voin*, nr.20, 1985.

2 *Krasnaia Zvezda*, 22 mai 1985.

despre utilizarea sportivilor în cadrul poliţiei secrete sovietice.

Totuşi, trebuie să mai menţionez extrem de misterioasa asociaţie sportivă sovietică Zenit. Oficial aparţinea de Ministerul Industriei Aeronautice. Însă există anumite motive destul de întemeiate să cred că în spatele acestui club se ascundea altceva. Zenit nu poate fi comparat cu ŢSKA sau Dinamo în ceea ce priveşte rezultatele sportive sau popularitatea. Însă uneori manifestă o agresivitate ieşită din comun în eforturile sale de a atrage cei mai buni sportivi. Stilul şi direcţia generală a antrenamentelor în cadrul clubului Zenit sînt foarte militarizate şi foarte similare cu ceea ce se întîmplă la ŢSKA şi Dinamo. Zenit merită mai multă atenţie decît i s-a acordat pînă acum. Este posibil ca acel cercetător care va studia clubul Zenit şi legăturile sale în mod serios să facă nişte descoperiri surprinzătoare.

Capitolul 7

Selecţia şi instrucţia

Între soldaţi şi ofiţerii lor sînt sergenţii, un grad intermediar, cu propria ierarhie internă: caporali, sergenţi, sergenţi-majori şi *starşina*. Instrucţia sergenţilor este crucială în Speţnaz, unde se cere disciplină şi competenţă într-un grad mult mai mare decît în mod normal în forţele armate.

În condiţii normale, instrucţia este realizată de divizii speciale. Fiecare dintre acestea are cadre permanente: un general, ofiţeri, subofiţeri şi sergenţi, precum şi un număr limitat de sergenţi în unităţi de sprijin. O dată la şase luni, divizia primeşte 10 000 de recruţi care sînt distribuiţi temporar în regimente şi batalioane. După cinci luni de instrucţie dură, aceşti soldaţi tineri îşi primesc tresele de sergent şi sînt trimişi în nişte divizii obişnuite. Durează o lună ca tinerii sergenţi să fie distribuiţi în rîndul forţelor regulate, să se pregătească baza de instrucţie pentru cei care urmează să sosească şi să se primească un nou contingent. Apoi

programul de instrucţie se repetă. Astfel, fiecare divizie de instrucţie este un incubator gigantic care produce 20 000 de sergenţi pe an. O divizie de instrucţie este organizată în mod obişnuit: trei regimente de infanterie motorizată, un regiment de tancuri, un regiment de artilerie, un regiment de antiaeriană, un batalion de rachete antiaeriene şi aşa mai departe. Fiecare regiment şi batalion instruieşte specialişti în domeniul său, de la sergenţi de infanterie pînă la geodezi, topografi şi transmisionişti.

O divizie de instrucţie este un mijloc de a produce sergenţi pe bandă rulantă pentru o armată uriaşă care, pe timp de pace, numără în jur de cinci milioane de oameni, crescînd însă considerabil ca dimensiuni pe timp de război. Există o singură problemă cu această producţie de masă. Selecţia sergenţilor nu este făcută de comandanţii unor divizii obişnuite, ci de agenţii militare locale – comisariatele militare şi ofiţerii responsabili cu mobilizarea în districtele militare. Această selecţie nu poate fi şi nici nu este calitativă. Atunci cînd primesc instrucţiuni de la superiorii lor, autorităţile locale pur şi simplu trimit mai multe camioane sau trenuri pline cu recruţi.

După sosirea celor 10 000 de recruţi, care nu diferă cu nimic de oricare alţii, divizia de instrucţie trebuie ca în cinci luni să îi transforme în comandanţi şi specialişti. Unii dintre noii recruţi sînt trimişi direct la diviziile obişnuite pe motiv că nu toţi pot deveni comandanţi. Însă divizia de instrucţie are nişte standarde foarte stricte şi, de obicei, nu poate trimite mai mult de 5% dintre noii recruţi la divizii regulate. Apoi, în locul celor care au fost trimişi, sosesc alţii, dar nici aceştia nu sînt cu mult mai buni decît cei la care s-a renunţat, aşa că ofiţerii şi sergenţii din divizia de instrucţie trebuie să apeleze la toată priceperea, furia şi inventivitatea lor pentru a scoate sergenţi din aceşti oameni.

Selectarea viitorilor sergenţi Spetnaz se face într-un mod diferit, mult mai complicat şi mult mai costisitor. Toţi recruţii Spetnaz (după o selecţie foarte atentă) devin membri ai unităţilor de luptă, în care comandantul companiei şi comandanţii de pluton îi supun pe soldaţii tineri la o instrucţie foarte dură. Această perioadă iniţială de instrucţie pentru noii recruţi se desfăşoară departe de alţi soldaţi. În timpul instrucţiei, comandantul companiei şi comandanţii de pluton îi aleg cu foarte mare grijă

(pentru că acest lucru îi interesează în mod vital) pe cei care par să fie lideri înnăscuţi. Există o grămadă de procedee foarte simple de a face acest lucru. De exemplu, un grup de recruţi primeşte sarcina de a ridica un cort într-un timp foarte scurt, fără să fie numit un lider dintre ei. Într-o operaţiune relativ simplă trebuie să coordoneze cineva acţiunile celorlalţi. Li se acordă un timp foarte scurt pentru îndeplinirea sarcinii, ameninţîndu-i cu pedepse aspre dacă treaba e făcută de mîntuială sau dacă nu este terminată la timp. În doar cinci minute grupul îşi alege un lider.

Sau un grup poate primi sarcina să ajungă dintr-un loc în altul pe o rută foarte complicată şi confuză, fără să piardă nici un om. Şi de data aceasta grupul îşi va alege un lider. Fiecare zi, oră şi minut din timpul soldatului sînt ocupate cu muncă grea, lecţii, alergare, sărituri, depăşirea unor obstacole şi practic tot timpul grupul nu are comandant. În cîteva zile de instrucţie intensivă, comandantul companiei şi comandanţii de pluton îl aleg pe cel mai inteligent, mai creativ, mai puternic, mai băgăreţ şi mai energic din grup. După ce termină perioada de instrucţie, majoritatea recruţilor ajung în grupe şi plutoane în cadrul aceleiaşi companii, însă cei mai buni dintre ei sînt trimişi la sute de kilometri distanţă, într-un batalion de instrucţie al Speţnaz, de unde ies sergenţi. Apoi se întorc în companiile de unde au plecat.

Recrutul are de parcurs cale lungă. Însă are un avantaj: potenţialul sergent nu este selectat de autoritatea militară locală, şi nici măcar de unitatea de instrucţie, ci de un ofiţer de la un nivel inferior – la nivel de pluton sau de companie. Mai mult, selecţia o face strict individual acelaşi ofiţer care peste cinci luni îşi va primi înapoi omul pe care l-a ales, purtînd acum tresele de sergent.

Desigur, este imposibil de introdus un astfel de sistem peste tot în armata sovietică. Ar implica transportarea a milioane de oameni dintr-un loc în altul. În toate celelalte ramuri ale armatei calea pe care trebuie să o urmeze viitorul sergent din momentul cînd este încorporat e următoarea: divizia de instrucţie – divizie normală. În Speţnaz planul este: unitate obişnuită – unitate de instrucţie – unitate obişnuită.

Mai există şi o diferenţă de principiu. Dacă orice altă ramură a serviciilor militare are nevoie de un sergent, comisariatul militar

trimite un recrut la divizia de instrucţie, care trebuie să scoată din el un sergent. Însă, dacă Speţnaz are nevoie de un sergent, comandantul companiei îşi trimite trei dintre cei mai buni recruţi la unitatea de instrucţie a Speţnaz.

Batalionul de instrucţie al Speţnaz funcţionează pe principiul că, înainte de a începe să dai ordine, trebuie să înveţi să le execuţi. Întreaga gîndire care fundamentează batalioanele de instrucţie poate fi formulată foarte simplu. Se spune că, dacă sigilezi un butoi gol, îl scufunzi sub apă şi apoi îi dai drumul, acesta va ţîşni cu putere deasupra apei. Cu cît îl scufunzi mai adînc, cu atît mai repede se ridică la suprafaţă şi cu atît mai sus sare deasupra apei. Iată cum operează un batalion de instrucţie. Sarcina sa este să scufunde cît mai mult corpul de soldaţi, mereu alţii.

Fiecare batalion de instrucţie al Speţnaz are cadre permanente – ofiţeri, subofiţeri şi sergenţi – şi lucrează cu 300-400 de recruţi Speţnaz care au încheiat deja primul ciclu de instrucţie în diferite unităţi Speţnaz.

În diviziile sovietice de instrucţie obişnuite, regimul nu poate fi descris decît ca fiind brutal. Am luat contact cu acesta mai întîi în studenţie, cînd am ajuns într-o divizie de instrucţie. Am descris deja condiţiile din Speţnaz. Pentru a înţelege cum sînt condiţiile într-un batalion de instrucţie al Speţnaz, factorul brutalitate trebuie multiplicat de cîteva ori.

În batalioanele de instrucţie ale Speţnaz butoiul gol este scufundat atît de adînc, încît există pericolul să explodeze din cauza presiunii externe. Demnitatea omului îi este luată într-o asemenea măsură, încît e menţinută constant la limita inferioară, dincolo de care nu mai există decît sinuciderea sau uciderea propriului ofiţer. Ofiţerii şi sergenţii din batalioanele de instrucţie sînt, fiecare în parte, entuziasmaţi de ceea ce fac. Cui nu îi place să facă asta nu va rezista prea mult, ci se va transfera de bunăvoie la alte unităţi Speţnaz, unde sarcina sa va fi mai uşoară. Singurii care rămîn în batalioanele de instrucţie sînt cei cărora le place foarte mult ceea ce fac. Treaba lor este să dea ordine prin care fie construiesc, fie distrug chiar şi cele mai puternice caractere. Sarcina comandantului este să aibă mereu în faţa

ochilor zeci de soldaţi, fiecare avînd un singur gînd în minte: să îşi ia zilele sau să îşi ucidă ofiţerul. Celor cărora le place ceea ce fac, aceasta le oferă o satisfacţie morală şi fizică absolută, la fel cum un cascador ar putea fi satisfăcut de faptul că sare cu motocicleta peste 19 autobuze. Diferenţa dintre cascadorul care îşi riscă pielea şi comandantul unei unităţi de instrucţie Speţnaz constă în faptul că primul simte această satisfacţie doar cîteva secunde, pe cînd cel din urmă o simte tot timpul.

Fiecare soldat care ajunge într-un batalion de instrucţie primeşte o poreclă, aproape invariabil sarcastică. Ar putea fi numit Contele, Ducele, Cezar, Alexandru Macedon, Ludovic al XI-lea, Ambasadorul, Ministrul de Externe sau orice altă variaţiune pe aceeaşi temă. Este tratat cu exagerat de mult respect, nu i se dau ordine, ci i se cere părerea:

— Nu ar fi Excelenţa Voastră de acord să spele toaleta cu periuţa de dinţi?
— Ilustre Prinţ, nu binevoiţi să vomitaţi în public ce aţi mîncat la prînz?

În unităţile Speţnaz soldaţii sînt hrăniţi mult mai bine decît în alte unităţi ale forţelor armate, însă efortul pe care trebuie să îl depună e atît de mare, încît le este foame tot timpul, chiar dacă nu li se aplică pedeapsa neoficială, dar foarte frecventă de a-şi goli stomacul:

— Sînteţi cam greoi, Conte, după ce aţi servit prînzul! Nu binevoiţi să vă băgaţi două degete în gît? O să vă simţiţi mai bine!

Cu cît sergentul inventează nişte pedepse mai umilitoare pentru soldaţii din subordinea sa şi cu cît mai violent le răneşte demnitatea, cu atît mai bine. Sarcina batalioanelor de instrucţie este să îngenuncheze şi să distrugă total individul, oricît de puternic ar fi caracterul său, pentru a-l modela astfel încît să se conformeze standardelor Speţnaz, devenind un om care va fi umplut cu o încărcătură explozivă de ură, ranchiună şi dorinţă de răzbunare.

Principala dificultate în realizarea acestui proces de inginerie umană este să îndrepţi furia tînărului soldat în direcţia potrivită. Trebuie ca mai întîi să fie redus la cele mai de jos limite ale

demnităţii sale şi abia apoi, exact în momentul cînd a ajuns la saturaţie, poate să îşi primească tresele de sergent şi să fie trimis într-o unitate obişnuită. Acolo îşi poate descărca furia asupra subordonaţilor săi sau chiar, şi mai bine, asupra duşmanilor comunismului.

În unităţile de instrucţie ale Speţnaz, recrutul este chinuit ca un cîine şi întărîtat, pentru ca apoi să i se dea drumul din lesă. Deloc surprinzător deci că în Speţnaz se iscă mereu încăierări. Toţi, inclusiv cei care au fost într-o unitate de instrucţie a Speţnaz, sînt încărcaţi la maximum cu răutate, la fel cum un nor de furtună este încărcat cu electricitate. Nu este surprinzător faptul că, pentru un soldat Speţnaz, şi cu atît mai mult pentru un sergent, războiul e doar un vis frumos, cînd în sfîrşit i se permite să îşi elibereze toată răutatea strînsă în el.

În afară de seria nesfîrşită de umilinţe, insulte şi pedepse din partea comandanţilor, soldatul dintr-o unitate de instrucţie a Speţnaz trebuie să poarte continuu o luptă la fel de încrîncenată cu camarazii săi, care se află în aceeaşi situaţie ca şi el.

În primul rînd, există o competiţie tacită pentru o poziţie privilegiată, pentru leadership, în fiecare grup de soldaţi. În Speţnaz, după cum am văzut, această încleştare a luat forme directe şi foarte dramatice. În afară de această luptă firească pentru primul loc, mai există un stimulent şi mai puternic. Acesta derivă din faptul că pentru fiecare post de sergent dintr-un batalion de instrucţie al Speţnaz există trei candidaţi care sînt antrenaţi în acelaşi timp. Doar cel mai bun va deveni sergent după încheierea celor cinci luni. La sfîrşit, unii devin caporali, în timp ce alţii nu primesc nici un grad, rămînînd simpli soldaţi. Este o tragedie amară ca un om să treacă prin toate supliciile într-un batalion de instrucţie al Speţnaz şi să nu primească nici un grad, întorcîndu-se în cele din urmă la unitatea sa ca simplu soldat.

Decizia de a ridica sau nu un om la gradul de sergent după ce şi-a încheiat instrucţia este luată de o comisie formată din ofiţeri GRU sau de Direcţia de Informaţii a districtului militar pe teritoriul căruia se află respectivul batalion. Decizia se ia pe baza rezultatului examenului dat în prezenţa membrilor comisiei, la principalele materii studiate: pregătire politică; tacticile Speţnaz

(inclusiv cunoaşterea potenţialului inamic şi a principalelor ţinte vizate de Speţnaz); folosirea armelor (cunoaşterea armamentului Speţnaz, folosirea diferitelor tipuri de arme, inclusiv străine, şi utilizarea explozibililor); sărituri cu paraşuta; antrenament fizic; arme de distrugere în masă şi apărarea faţă de acestea.

Comisia nu face distincţie între soldaţi în funcţie de unitatea din care provin, ci în funcţie de cît sînt de dispuşi să îndeplinească diferite misiuni. În consecinţă, atunci cînd soldaţii care şi-au încheiat instrucţia sînt trimişi înapoi la unităţile lor, poate apărea un dezechilibru între ei. De exemplu, o companie Speţnaz care trimite nouă soldaţi la un batalion de instrucţie sperînd să primească înapoi trei sergenţi, peste cinci luni ar putea primi un singur sergent, un caporal şi şapte soldaţi sau cinci sergenţi, trei caporali şi un soldat. Acest sistem a fost introdus în mod intenţionat. Ofiţerul aflat la comanda unei unităţi obişnuite, care trebuie să aleagă dintre nouă oameni instruiţi, îi pune doar pe cei mai buni la comanda grupelor. El poate numi pe cine vrea în posturile libere, fără să îl intereseze ce grad are. Pot fi numiţi comandanţi de grupă şi soldaţii care au fost într-un batalion de instrucţie. Sergenţii şi caporalii pentru care nu sînt destule posturi de comandanţi vor îndeplini aceleaşi sarcini ca şi soldaţii, în ciuda faptului că ei sînt gradaţi.

Comandantul companiei Speţnaz mai poate avea, în afară de oamenii care tocmai şi-au terminat instrucţia, nişte sergenţi şi soldaţi ce au fost instruiţi mai devreme, dar care nu au fost desemnaţi comandanţi. În consecinţă, comandantul companiei poate încredinţa funcţia de comandant de grupă oricăruia dintre aceştia, toţi cei care tocmai s-au întors din batalionul de instrucţie rămînînd doar simpli soldaţi.

Soldatul sau caporalul care este numit la comanda unei grupe trebuie să se străduiască să le demonstreze superiorilor săi că este cu adevărat demn de încrederea pe care ei i-o acordă şi că e într-adevăr cel mai bun. Dacă reuşeşte să facă acest lucru, la momentul potrivit va fi gradat. Dacă nu este vrednic, va fi dat la o parte. Există întotdeauna alţi candidaţi pentru acel post.

Acest sistem are două obiective. Primul este de a avea în cadrul unităţilor Speţnaz obişnuite o rezervă considerabilă de comandanţi la nivelul inferior. În timpul unui război, Speţnaz va

suferi pierderi grele. În fiecare grupă există cel puţin doi oameni instruiţi capabili să preia comanda în orice moment. Al doilea este provocarea unei lupte continue între sergenţi pentru dreptul de a fi comandant. Fiecare comandant de grupă sau locţiitor al comandantului de pluton poate fi dat la o parte în orice clipă şi înlocuit cu cineva care este mai demn de această funcţie. Îndepărtarea unui sergent din postul de comandant se face la ordinul comandantului companiei (dacă este o companie Speţnaz separată) sau al comandantului batalionului ori regimentului. Cînd este înlăturat, fostul comandant este redus la statutul de simplu soldat. Poate să rămînă gradat, să fie retrogradat ori să îşi piardă de tot gradul de sergent.

Instrucţia ofiţerilor Speţnaz se desfăşoară adesea la o facultate specială a Şcolii Superioare pentru Trupe Aeropurtate din Riazan. Selecţia pentru admiterea la această şcoală se face cu foarte mare atenţie. Cei care intră la facultate sînt printre cei mai buni. Cei patru ani de instrucţie epuizantă sînt şi patru ani de testare şi selecţie continuă pentru a se stabili dacă studenţii sînt sau nu capabili să devină ofiţeri Speţnaz. După încheierea studiilor la această facultate specială, unii dintre ei sînt repartizaţi la trupele aeropurtate sau la trupele de asalt aerian. Doar cei mai buni sînt repartizaţi la Speţnaz, şi chiar şi după aceea un tînăr ofiţer poate fi trimis în orice clipă la forţele aeropurtate. Doar cei care corespund perfect rămîn în Speţnaz. Alţi ofiţeri sînt numiţi dintre absolvenţii altei şcoli de ofiţeri, care nu au mai auzit niciodată de Speţnaz.

Şefii GRU consideră că este nevoie de o instrucţie specială pentru fiecare funcţie, cu excepţia celei de lider. Nimeni nu poate fi făcut lider nici după cel mai bun program de instrucţie. Lider nu poţi fi decît dacă aşa te-ai născut şi nimeni nu poate să te ajute ori să îţi spună cum să îţi struneşti oamenii. În acest caz, sfaturile oferite de profesori nu ajută la nimic, ci mai mult încurcă. Profesorul este un om care nu a fost niciodată lider şi nici nu va fi vreodată, iar pe Hitler nu l-a învăţat nimeni niciodată cum să conducă o naţiune. Stalin a fost dat afară de la Seminarul Teologic. Mareşalul Gheorghi Jukov, remarcabilul lider militar din al doilea război mondial, a avut sub comanda sa un milion de

soldaţi şi adesea chiar mai multe milioane pe tot parcursul războiului. Dintre toţi generalii şi mareşalii de calibrul său, el a fost singurul care nu a fost înfrînt în nici o bătălie. Şi totuşi, nu avea nici o pregătire militară propriu-zisă. Nu a absolvit vreo şcoală militară ca să devină apoi ofiţer inferior; nu a absolvit nici o academie militară ca să devină apoi ofiţer superior; şi nu a absolvit nici Academia pentru Ofiţeri Generali ca să devină general şi mai tîrziu mareşal. Dar tot a ajuns mareşal. Au fost Halhin Gol, Ielnia, contraofensiva de la Moscova, Stalingradul, ridicarea blocadei asupra Leningradului, Kursk, traversarea Niprului, operaţiunea belarusă, apoi operaţiunile Vistula-Oder şi Berlin. Ce nevoie avea de educaţie? Ce l-ar fi putut învăţa profesorii pe el?

Cartierul general al fiecărui district militar are o Direcţie Personal, care întocmeşte dosarele ofiţerilor şi studiază, selectează şi repartizează ofiţerii. În urma instrucţiunilor primite de la şeful statului-major al districtului militar, Direcţia Personal din fiecare district va căuta ofiţeri care se ridică la standardele Speţnaz.

Criteriile pe care Direcţia de Informaţii le trimite Direcţiei Personal sînt strict secrete. Însă, dacă te uiţi la ofiţerii Speţnaz, îţi dai seama cu uşurinţă ce calităţi au.

Primele şi cele mai importante dintre ele sînt, bineînţeles, un caracter puternic, hotărît, şi calităţile de lider înnăscut. În fiecare an, mii de tineri ofiţeri cu tot felul de specializări – de la forţele de rachete la trupele de tancuri, infanterie, geniu şi transmisiuni – trec prin Direcţia Personal a fiecărui district militar. Fiecare ofiţer este precedat de dosarul său, în care sînt consemnate foarte multe lucruri. Însă nu acesta este factorul hotărîtor. Cînd ajunge la Direcţia Personal, tînărul ofiţer este intervievat de mai mulţi ofiţeri cu experienţă, specializaţi în aspecte legate de personal. În timpul acestor interviuri, un om ce are o personalitate cu adevărat remarcabilă iese în evidenţă, uimitor de clar, distingîndu-se de masa miilor de bărbaţi hotărîţi şi puternici. Cînd ofiţerii de la Personal îl descoperă, intervievarea este continuată de ofiţerii de la Direcţia de Informaţii şi probabil că ei vor fi cei care îi vor oferi o funcţie pe măsură.

Dar se mai întîmplă ca ofiţerii pentru Speţnaz să nu fie selectaţi atunci cînd trec pe la Direcţia Personal. Ei trec prin procesul de intervievare fără să se remarce prin nimic şi primesc o funcţie de comandant. Apoi poate că încep să circule tot felul de poveşti prin regiment, divizie, armată şi district despre cutare comandant care este o brută, gata să atace pe oricine, dar care nu cedează, face minuni, a transformat un pluton codaş într-o unitate model şi aşa mai departe. Acesta este promovat rapid şi poate fi sigur că va fi repartizat la un batalion disciplinar – nu ca pedeapsă, ci pentru a se ocupa de infractori. În acest punct se implică Direcţia de Informaţii. Dacă ofiţerul se află la comanda unui pluton disciplinar sau a unei companii disciplinare şi este îndeajuns de dur ca să se descurce cu oameni cu adevărat dificili fără să se sperie de ei şi fără să se teamă să îşi folosească forţa, va fi evaluat cu foarte multă atenţie pentru un post.

Şi mai există o modalitate de a-i alege pe ofiţeri. Fiecare ofiţer trebuie să facă de gardă împreună cu unitatea sa în garnizoană şi să patruleze pe străzi şi prin gări în căutarea unor infractori. Comandantul militar din oraş şi ofiţerul care se află la comanda garnizoanei (militarul cu gradul cel mai mare din oraş) îi văd pe aceşti ofiţeri în fiecare zi. Zi de zi ei preiau sarcinile de la alt ofiţer, le îndeplinesc timp de 24 de ore şi apoi îi predau ştafeta altui ofiţer. Acest sistem există de zeci de ani şi toţi ofiţerii îndeplinesc aceste îndatoriri de mai multe ori pe an. Este momentul propice pentru a le analiza caracterul.

Să spunem că un soldat beat este adus în camera de gardă. Un ofiţer va spune:

— Stropiţi-l cu apă rece şi aruncaţi-l într-o celulă!

Alt ofiţer se va comporta altfel. La vederea soldatului beat, reacţia sa va fi ceva de genul:

— Băgaţi-l înăuntru! Închideţi uşa şi acoperiţi-l cu o pătură udă (ca să nu lase urme). Las’ că-l învăţ eu minte! Daţi-i cu picioarele în burtă! Asta o să-l înveţe minte să nu mai pună gura pe băutură data viitoare. Ei, băieţi, n-aveţi decît să-l caftiţi în bătaie. Haideţi! Că şi eu o să fac la fel, băieţi! Acum frecaţi-l cu zăpadă.

Nu îţi trebuie prea multă imaginaţie ca să îţi dai seama care dintre ofiţeri este mai apreciat de superiorii săi. Direcţia de Informaţii nu are nevoie de foarte mulţi oameni – doar de cei mai

buni.

A doua calitate esenţială este rezistenţa fizică. Un ofiţer căruia i se oferă un post trebuie să alerge, să înoate, să schieze sau să fie un atlet care practică altă formă de sport ce necesită un efort fizic îndelungat şi foarte concentrat. Iar un al treilea factor îl constituie dimensiunile fizice ale bărbatului respectiv. Cel mai bine este să fie o namilă cu umeri largi şi pumni ca nişte ciocane. Dar acest factor poate fi trecut cu vederea dacă un om pare să nu fie prea impunător şi nu este lat în spate, însă are un caracter cu adevărat puternic şi o mare capacitate de rezistenţă fizică. Desigur, o astfel de persoană este acceptată. Lunga istorie a umanităţii arată că un caracter puternic se poate întîlni printre oamenii mici de statură la fel de des ca şi în rîndul uriaşilor.

Orice tînăr ofiţer poate fi invitat să facă parte din Speţnaz, indiferent de specializarea sa anterioară în cadrul forţelor armate. Dacă are calităţile necesare – o voinţă de fier, un aer de autoritate ce nu poate fi pusă la îndoială, lipsă de scrupule şi capacitatea de a lua singur decizii şi de a acţiona –, dacă este prin firea sa înclinat să îşi asume riscuri şi nu se teme să încerce orice, inclusiv să îşi pună viaţa în pericol, atunci el va fi invitat în cele din urmă la cartierul general al districtului militar. Va fi condus de-a lungul coridoarelor interminabile pînă la un birou mic, unde va fi intervievat de un general şi de nişte ofiţeri superiori. Tînărul ofiţer nu va şti, desigur, că generalul este şeful Direcţiei de Informaţii a districtului militar sau că acel colonel care este aşezat lîngă el este şeful celui de-al treilea departament (Speţnaz) al Direcţiei.

În timpul interviului atmosfera este relaxată, toată lumea zîmbeşte şi glumeşte.

— Vorbeşte-ne despre dumneata, tovarăşe locotenent. Care sînt domeniile dumitale de interes? Ce jocuri joci? Deţii recordul pe divizie la mers pe schiuri peste zece kilometri? Foarte bine. Cum s-au descurcat oamenii dumitale la ultima tragere? Cum te înţelegi cu locţiitorul dumitale? E un tip dificil? Cam scăpa din frîu? Avem informaţii că l-ai pus cu botul pe labe. Cum ai reuşit?

Interviul se îndreaptă treptat către subiectul forţelor armate ale inamicului potenţial şi ia forma unui examen binevoitor.

— Pe front, în faţa diviziei dumitale se află o divizie

americană. Aceasta are rachete „Lance”. Cam neplăcut, nu?

— Bineînţeles, tovarăşe general.

— Presupunînd, tovarăşe locotenent, că dumneata ai fi şeful statului-major al diviziei sovietice, cum ai distruge rachetele inamicului?

— Cu rachetele noastre 9K21.

— Foarte bine, tovarăşe locotenent, dar nu se cunoaşte locaţia rachetelor americane.

— Aş cere forţelor aeriene să le localizeze şi, eventual, să le bombardeze.

— Dar vremea e proastă, tovarăşe locotenent, iar apărarea antiaeriană este puternică.

— Atunci aş trimite din divizia noastră o companie de recunoaştere ca să localizeze rachetele, să taie gîtul echipajului şi să arunce rachetele în aer.

— Nu e o idee rea. De fapt, e chiar o idee foarte bună. Ai auzit vreodată, tovarăşe locotenent, că în armata americană există unităţi cunoscute sub numele „Beretele Verzi”?

— Da, am auzit.

— Ce părere ai despre ele?

— Pot răspunde din două puncte de vedere – politic şi militar.

— Zi-le pe amîndouă, te rog.

— Sînt nişte ucigaşi plătiţi ai capitalismului american, jefuitori, criminali şi violatori. Incendiază sate şi îi masacrează pe locuitori, femei, copii şi bătrîni.

— Destul. Care este al doilea punct de vedere?

— Sînt nişte unităţi excelent antrenate pentru a opera în spatele liniilor inamice. Sarcina lor este să paralizeze sistemul de control şi comandă al inamicului. Reprezintă un instrument foarte puternic şi eficient în mîinile comandanţilor…

— Foarte bine. Deci ce ai crede, tovarăşe locotenent, dacă am organiza ceva asemănător şi în armata noastră?

— Eu cred, tovarăşe general, că ar fi o decizie corectă. Sînt sigur, tovarăşe general, că acesta este viitorul armatei noastre.

— Este prezentul armatei noastre, tovarăşe locotenent. Ce ai spune dacă ţi-am oferi şansa să devii ofiţer în cadrul acestor trupe? Este o disciplină de fier. Autoritatea dumitale în calitate de comandant ar fi aproape absolută. Dumneata ai fi cel care ia

deciziile, nu superiorii dumitale.

— Dacă mi s-ar oferi o asemenea ocazie, tovarăşe general, aş accepta-o.

— Bine, tovarăşe locotenent, acum te poţi întoarce la regimentul dumitale. Poate că ţi se va face o ofertă. Continuă-ţi serviciul şi uită că am avut această discuţie. Îţi dai seama, desigur, ce ţi se va întîmpla dacă află cineva ce am discutat.

— Am înţeles, tovarăşe general.

— I-am informat pe superiorii dumitale, inclusiv pe comandantul regimentului, că te-ai prezentat în faţa noastră în calitate de candidat pentru un post la graniţa cu China – în Mongolia, Afganistan, insulele din Oceanul Arctic, ceva de genul ăsta. La revedere, tovarăşe locotenent.

— La revedere, tovarăşe general.

Un ofiţer care intră în Speţnaz după ce a activat în altă ramură a forţelor armate nu mai trebuie să facă altă instrucţie. Este repartizat direct la o unitate şi i se dă comanda unui pluton. Am fost de faţă de multe ori la exerciţii în care un tînăr ofiţer ce preluase un pluton ştia mult mai puţin despre Speţnaz decît mulţi dintre soldaţii săi şi mai ales decît sergenţii. Dar un comandant tînăr învaţă repede, odată cu soldaţii. Nu e nimic ruşinos în a învăţa. Ofiţerul nu avea de unde să ştie despre tehnica şi tacticile Speţnaz.

Nu este ceva neobişnuit ca un tînăr ofiţer aflat în această situaţie să înceapă o lecţie, să anunţe subiectul şi scopul acesteia, iar apoi să îi ordone sergentului-major să predea lecţia în timp ce el li se alătură soldaţilor. Plutonul său a simţit deja tăria de caracter a comandantului. Soldaţii ştiu astfel că acest comandant este liderul plutonului, unicul lider incontestabil. Există întrebări la care el nu poate răspunde încă şi echipamente pe care nu ştie să le folosească. Dar ştiu cu toţii că, dacă trebuie să alerge zece kilometri, noul lor comandant va ajunge printre primii, iar dacă vine vorba de tras cu arma, comandantul lor va fi, desigur, cel mai bun. Peste cîteva săptămîni, ofiţerul cel tînăr va sări pentru prima dată cu paraşuta, împreună cu cei mai tineri dintre soldaţi. El va putea să sară de cîte ori va dori. Comandantul companiei şi ceilalţi ofiţeri îl vor ajuta să înţeleagă ceea ce nu ştia înainte.

Noaptea îşi va citi instrucţiunile strict secrete, iar peste o lună va fi gata să îl provoace la întrecere pe oricare dintre sergenţii săi. Peste încă vreo cîteva luni va fi cel mai bun la toate şi îşi va învăţa soldaţii din pluton dîndu-le pur şi simplu ordinul cel mai încrezător dintre toate: „Faceţi cum fac eu!”.

Un ofiţer care este repartizat la Speţnaz după ce a activat în altă ramură a armatei fără să fi urmat nici o instruire specială este, desigur, un om ieşit din comun. Ofiţerii care se află la comanda Speţnaz caută astfel de oameni şi au încredere în ei. Experienţa arată că aceşti ofiţeri fără nici o pregătire specială au rezultate mult mai bune decît cei care au absolvit o facultate specială la Şcoala Superioară pentru Trupe Aeropurtate. Nu este nimic surprinzător sau paradoxal în asta. Dacă Mihail Koşkin ar fi avut vreo pregătire specială în proiectarea tancurilor, nu ar fi creat niciodată tancul T-34, cel mai bun din lume. La fel, dacă cineva s-ar fi hotărît să îl înveţe pe Mihail Kalaşnikov cum să proiecteze o puşcă mitralieră, aceasta ar fi putut foarte uşor să îi afecteze geniul autodidact.

Ofiţerii de la comanda GRU cred că trebuie găsiţi oameni puternici şi independenţi, cărora să li se spună ce trebuie să facă, lăsîndu-li-se dreptul de a alege în ce mod să îndeplinească sarcina pe care au primit-o. Acesta este motivul pentru care instruirea în tacticile Speţnaz durează atît de puţin. Toate regulamentele sovietice sînt în general mult mai scurte decît cele din armatele occidentale, iar un comandant sovietic se ghidează după ele mai rar decît corespondentul său din Vest.

Ofiţerul bine făcut nu este decît un tip de ofiţer Speţnaz. Mai este şi alt tip, a cărui constituţie, lăţime a umerilor şi aşa mai departe nu sînt luate în considerare, deşi acel om trebuie să aibă un caracter la fel de puternic. Acest tip ar putea fi numit „inteligheţia” forţelor Speţnaz şi include ofiţeri care nu au legătură directă cu soldaţii de rînd şi care îşi folosesc mintea mult mai mult decît mîinile.

Nu există, desigur, nici o linie clară de demarcaţie între cele două categorii. Să ne gîndim, de exemplu, la ofiţerii-interpreţi care ar părea că aparţin „inteligheţiei” forţelor Speţnaz. În fiecare companie Speţnaz există cîte un ofiţer-interpret care vorbeşte fluent cel puţin două limbi străine. Contactul său cu

soldaţii din companie există în primul rînd pentru că îi învaţă limbi străine. Dar, după cum ştim, acest lucru nu ocupă mult din timpul unui soldat Speţnaz. Interpretul se află mereu lîngă comandantul companiei, fiind un fel de adjutant neoficial al acestuia. La prima vedere, el este un „intelectual”. Dar aceasta nu este decît prima impresie. Adevărul este că interpretul sare cu paraşuta cot la cot cu restul companiei şi îşi petrece multe zile împreună cu soldaţii tîrîndu-se prin mlaştini şi prin munţi, prin nisip şi prin zăpadă. Interpretul este primul care va bate cuie în capul prizonierilor inamici pentru a obţine de la ei informaţiile necesare. Asta este treaba lui: să smulgă unghii, să despice limbi (se mai zice „a face un şarpe”) şi să le bage prizonierilor cărbuni încinşi în gură. Interpreţii militari din cadrul forţelor armate sovietice sînt instruiţi la Institutul Militar.

Printre studenţii Institutului se numără şi cei care sînt puternici şi duri din punct de vedere fizic, care au nervi de oţel şi un caracter de granit. Aceştia sînt invitaţi să intre în Speţnaz. În consecinţă, deşi interpretul este considerat uneori un reprezentant al „inteligheţiei”, este greu să îl distingi după aspectul fizic de comandanţii de pluton ai companiei în care îşi face serviciul. Sarcina sa nu este doar să pună întrebări şi să aştepte un răspuns. Treaba sa este să obţină răspunsul care trebuie. De asta depind succesul misiunii şi viaţa unui număr uriaş de oameni. El trebuie să îl forţeze pe prizonier să vorbească dacă nu vrea să o facă, iar după ce a primit un răspuns, interpretul trebuie să obţină de la prizonier confirmarea că acela este singurul răspuns corect. De aceea trebuie să aplice nişte metode nu foarte „intelectuale”. Avînd în vedere acest lucru, interpreţii din Speţnaz nu pot fi consideraţi nici comandanţi, nici intelectuali, ci o legătură între cele două categorii.

Reprezentanţi puri ai „inteligheţiei” în Speţnaz se întîlnesc printre ofiţerii de la posturile de informaţii. Ei sînt selectaţi din diferite ramuri, iar dezvoltarea lor fizică nu este un factor-cheie. Sînt ofiţeri care au făcut deja o şcoală militară şi care lucrează în armată de cel puţin doi ani. După ce au absolvit a treia facultate din cadrul Academiei Militare Diplomatice, ei lucrează în posturi de informaţii (RP) şi centre de informaţii (RZ). Sarcina lor este să caute ocazii de a face recrutări şi să coordoneze reţeaua de

agenţi. Unii dintre ei lucrează cu reţeaua de agenţi-informatori, alţii cu reţeaua Speţnaz.

Un ofiţer care lucrează cu reţeaua de agenţi Speţnaz este un ofiţer Speţnaz în adevăratul sens al cuvîntului. Doar că nu este paraşutat şi nu trebuie să alerge, să lupte, să tragă cu arma ori să reteze gîturile oamenilor. Treaba sa este să analizeze evoluţia a mii de oameni şi să descopere printre ei indivizi care ar putea lucra pentru Speţnaz; să găsească o modalitate de a-i aborda şi de a-i cunoaşte; să stabilească şi să dezvolte relaţii cu ei; iar apoi să îi recruteze. Aceşti ofiţeri poartă mai tot timpul haine civile, iar dacă trebuie să îmbrace uniforma militară, o îmbracă pe cea a armei în care au lucrat înainte: artilerie, trupe de geniu, serviciul medical. Sau poartă uniforma unităţii în care este ascunsă unitatea de informaţii secrete a Speţnaz.

Comanda supremă a forţelor Speţnaz este formată din colonei şi generali din GRU care au absolvit una dintre principalele facultăţi ale Academiei Militare Diplomatice – adică prima sau a doua facultate – şi au lucrat mulţi ani în cadrul aparatului central al GRU şi în rezidenturile din străinătate. Fiecare dintre ei are cunoştinţe foarte vaste despre o ţară sau un grup de ţări, pentru că a lucrat mult timp în străinătate. Dacă există vreo posibilitate să lucreze în continuare în străinătate, o va face. Dar poate exista şi situaţia în care este exclusă orice altă călătorie în alte ţări. În acest caz, el continuă să lucreze în cadrul aparatului central al GRU sau în cadrul unei Direcţii de Informaţii într-un district militar, la o flotă sau un grup de forţe armate. După care ajunge să controleze toate instrumentele serviciului de informaţii, inclusiv Speţnaz.

Am întîlnit adesea oameni din această categorie. De fiecare dată era vorba despre oameni tăcuţi şi nesociabili. Sînt eleganţi, vorbesc bine limbi străine şi au maniere rafinate. Au extrem de multă putere şi ştiu cum să îşi folosească autoritatea.

Există totuşi unii care nu au făcut studii la Academie şi care nu au fost niciodată în ţările considerate potenţiali inamici. Ei au urcat pe scara ierarhică datorită calităţilor lor înnăscute, a relaţiilor utile pe care ştiu să şi le cultive, a dorinţei de putere şi a eforturilor continue de a ajunge la putere, care implică tot felul de capcane înşelătoare şi riscuri imense. Sînt obsedaţi de putere şi

de lupta pentru putere. Acesta este unicul lor scop în viaţă şi îl urmăresc continuu, căţărîndu-se pe pante şi piscuri alunecoase pentru a-l atinge. Unul dintre elementele care definesc succesul în viaţa lor îl constituie, desigur, situaţia unităţilor care le-au fost încredinţate şi disponibilitatea lor de a îndeplini în orice moment orice misiune stabilită de superiori. Nici un ofiţer superior din Speţnaz nu poate fi împiedicat de consideraţii morale, juridice sau de orice altă natură. Ascensiunea sau decăderea sa depinde exclusiv de modul în care este îndeplinită o misiune. Poţi fi sigur că orice misiune va fi îndeplinită cu orice preţ şi prin orice mijloace.

Aud adesea spunîndu-se că soldatul sovietic este un soldat foarte slab, pentru că nu face armată decît doi ani. Unii experţi occidentali consideră că este imposibil să creezi un bun soldat într-un timp atît de scurt.

Este adevărat că soldatul sovietic este recrutat, dar nu trebuie uitat faptul că este recrutat într-o ţară complet militarizată. Este suficient să ne amintim că pînă şi liderii partidului aflat la putere în Uniunea Sovietică au grade militare de generali sau mareşali. Întreaga societate sovietică este militarizată şi inundată de propagandă militară. Încă de la o vîrstă foarte fragedă, copiii sovietici se implică în jocuri de război în modul cel mai serios, adesea folosind mitraliere adevărate (şi uneori chiar tancuri de luptă), coordonaţi de ofiţeri şi generali ai forţelor armate sovietice.

Aceşti copii care manifestă un interes deosebit faţă de serviciul militar intră în Societatea Voluntarilor pentru Asistenţă acordată Armatei, Forţelor Aeriene şi Navale, cunoscută după acronimul său rusesc, DOSAAF. Aceasta este o organizaţie paramilitară numărînd 15 milioane de membri care fac în mod regulat instrucţie militară şi practică sporturi cu aplicaţie militară. DOSAAF nu doar îi pregăteşte pe tineri pentru serviciul militar, ci îi şi ajută pe rezervişti să îşi menţină calificările după ce şi-au încheiat serviciul militar. DOSAAF are un buget colosal, o vastă reţea de aerodromuri şi centre de instruire, precum şi cluburi mai mari sau mai mici care au diferite scopuri şi care oferă diferite cursuri în specializări militare de toate tipurile, de la lunetişti la

transmisionişti, de la piloţi pe avioane de vînătoare la astronauţi şi de la tanchişti la oameni care îi formează pe medicii militari.

Mulţi piloţi sovietici remarcabili, majoritatea astronauţilor (începînd cu Iuri Gagarin), generali bine-cunoscuţi, precum şi campioni europeni şi mondiali în domeniul unor sporturi cu tentă militară şi-au început cariera la DOSAAF, adesea la vîrsta de 14 ani.

Cei care conduc DOSAAF la nivel local sînt ofiţeri, generali şi amirali în rezervă, dar liderii de la centru sînt generali şi mareşali activi. Printre cei mai cunoscuţi lideri ai acestei organizaţii s-au numărat generalul de armată A.L. Ghetman, mareşalul forţelor aeriene A.I. Pokrîşkin, generalul de armată D.D. Leliuşenko şi amiralul G. Iegorov. În mod tradiţional, din conducerea de la vîrf a DOSAAF fac parte şi lideri ai GRU şi Spetznaz. În prezent (1986), de exemplu, prim-vicepreşedinte al DOSAAF este general-colonel A. Odinţev. În 1941 el a făcut parte dintr-un detaşament Spetznaz pe Frontul de Vest. Detaşamentul era condus de Artur Sprogis. Toată viaţa lui Odinţev a avut legături directe cu GRU şi cu terorismul. În prezent se ocupă în principal cu instruirea tinerilor de ambele sexe pentru a face faţă unui război. Cei mai promiţători dintre ei sînt apoi trimişi să lucreze în Spetznaz.

Cînd vorbim despre soldaţii sovietici încorporaţi şi mai ales despre cei care au fost primiţi în Spetznaz, nu trebuie să uităm că fiecare dintre ei a făcut deja trei-patru ani de instrucţie militară intensivă, a sărit cu paraşuta, a tras cu mitraliera şi a urmat un curs de supravieţuire. Deja şi-a dezvoltat rezistenţa, forţa, motivaţia şi hotărîrea de a cuceri. Diferenţa dintre el şi un soldat obişnuit din Occident constă în faptul că acesta din urmă este plătit pentru eforturile sale, pe cînd tînărul nostru nu primeşte nici un ban. Pur şi simplu este fanatic şi entuziast. Dimpotrivă, el este cel care trebuie să plătească (deşi o sumă modică) pentru faptul că este învăţat să folosească un cuţit, un pistol cu amortizor, o lopată şi explozibili.

După ce îşi încheie serviciul militar în Spetznaz, soldatul fie rămîne soldat în cadrul armatei, fie se întoarce la activitatea sa „paşnică”, iar în timpul liber merge la unul dintre numeroasele cluburi ale DOSAAF. Iată un exemplu tipic: Serghei Cijik s-a născut în 1965. Cînd era încă la şcoală, a intrat într-un club DOSAAF. A

făcut 120 de salturi cu paraşuta. Apoi a fost încorporat şi a făcut armata la trupele speciale din Afganistan. S-a remarcat în luptă şi şi-a încheiat serviciul militar în 1985. În mai 1986 a făcut parte dintr-o echipă a DOSAAF în cadrul unor experimente de supravieţuire în condiţii polare. Ca membru al unui grup de „sportivi” sovietici, a sărit cu paraşuta deasupra Polului Nord.

DOSAAF este o organizaţie foarte utilă pentru Speţnaz în multe feluri. Uniunea Sovietică a semnat o convenţie prin care se angajează să nu folosească Antarctica în scopuri militare. Însă, în eventualitatea unui război, aceasta va fi, desigur, folosită de militari, motiv pentru care trebuie să se cîştige experienţă în acest sens. De aceea antrenamentele de paraşutare deasupra Polului Sud, în Antarctica, sînt planificate de Speţnaz, dar vor fi realizate de DOSAAF. Diferenţa este doar de suprafaţă: oamenii care se vor paraşuta vor fi aceiaşi ucigaşi care au participat la campaniile din Ungaria, Cehoslovacia şi Afganistan. Ei sînt acum consideraţi civili, dar se află sub controlul absolut al unor generali precum Odinţev, iar în vreme de război vor deveni trupe Speţnaz, deşi acum îi numim cu dispreţ „recruţi”.

Capitolul 8

Reţeaua de agenţi

Serviciul sovietic de informaţii militare controlează un număr imens de agenţi secreţi, care, în acest context, sînt străini recrutaţi de serviciile de spionaj sovietice şi îndeplinesc diferite misiuni pentru acestea. Ei pot fi împărţiţi în două reţele, cea strategică şi cea operaţională. Agenţii care fac parte din prima reţea sînt recrutaţi de aparatul central al GRU şi de numeroasele ramuri ale GRU atît din ţară, cît şi din străinătate. Reţeaua lucrează pentru Marele Stat-Major al forţelor armate sovietice, iar agenţii săi sînt recrutaţi în special în capitalele statelor ostile sau în Moscova. Membrii celei de-a doua reţele sînt recrutaţi de

direcţiile de informaţii ale fronturilor, flotelor, grupurilor de forţe, districtelor militare şi de departamentele de informaţii ale armatelor şi flotilelor, independent de aparatul central al GRU, iar agenţii răspund necesităţilor unui anumit front, ale unei flote, armate etc. Ei sînt recrutaţi mai ales de pe teritoriul Uniunii Sovietice sau din ţări prietene.

Divizia de agenţi din cadrul reţelelor strategică şi operaţională nu indică nici un fel de diferenţă calitativă. Fireşte, aparatul central al GRU are mult mai mulţi agenţi decît orice grup de forţe din vreun district militar – de fapt, are mai mulţi agenţi decît au toate flotele, armatele districtelor militare etc. la un loc. În termeni generali, ei sînt persoane care au acces direct la secrete oficiale. Cu toate acestea, reţeaua operaţională a mai obţinut adesea informaţii de interes nu doar pentru comandanţii de la nivel local, ci şi pentru liderii Uniunii Sovietice.

În timpul celui de-al doilea război mondial, informaţiile primite din majoritatea capitalelor altor ţări nu erau de interes pentru Uniunea Sovietică. Informaţiile utile erau transmise din foarte puţine locaţii, dar, oricît erau de importante, nu erau destul pentru a satisface necesităţile pe timp de război. În consecinţă, reţeaua operaţională a armatelor, fronturilor şi flotelor a fost extinsă foarte mult ca dimensiuni în timpul războiului şi a ajuns să fie mai importantă decît reţeaua strategică de agenţi a aparatului central al GRU. Acest lucru s-ar putea repeta în contextul altui război la scară mondială dacă, în ciuda consensului militar şi politic în ceea ce priveşte viitoarele războaie, s-ar dovedi a fi foarte îndelungat.

Reţeaua de agenţi a Speţnaz, care este una operaţională, lucrează pentru fiecare district militar, grup de forţe, flotă şi front (toate avînd în plus şi o reţea de spionaj). Recrutarea agenţilor se face mai ales de pe teritoriul Uniunii Sovietice şi a statelor prietene. Principalele locuri în care Speţnaz caută posibili candidaţi sînt principalele porturi vizitate de turişti străini, precum şi de studenţi străini. Speţnaz citeşte corespondenţa cetăţenilor sovietici şi a cetăţenilor ţărilor-satelit şi interceptează convorbirile telefonice în speranţa de a descoperi nişte contacte promiţătoare între cetăţeni sovietici şi est-europeni, pe de o parte, şi oameni care locuiesc în ţări pentru care Speţnaz manifestă interes. De

obicei un străin care a fost recrutat poate fi convins să recruteze la rîndul său alte cîteva persoane care poate că nu au mai fost niciodată în Uniunea Sovietică sau nu au avut vreun contact cu cetăţeni sovietici. Uneori se întîmplă ca nişte ofiţeri Speţnaz să pătrundă pe teritoriul altui stat şi să recruteze agenţi acolo. Majoritatea nu au acoperire diplomatică şi nu recrutează agenţi din capitale, ci coboară de pe vase comerciale şi vase de pescuit sovietice în porturi străine sau intră în ţara respectivă ca şoferi ai unor camioane sovietice, piloţi ai companiei aeriene Aeroflot sau însoţitori de bord în trenuri sovietice. Un loc bun de recrutat agenţi îl constituie vasele de croazieră sovietice: două săptămîni pe mare, vodkă, caviar, *dolce vita*, companie plăcută şi posibilitatea de a vorbi fără să te temi că te arestează poliţia locală.

Dacă cititorul ar avea acces la dosare autentice despre agenţii secreţi ai Speţnaz, ar fi dezamăgit şi probabil şocat, pentru că aceştia nu seamănă deloc cu eroii rafinaţi, integri, tineri şi frumoşi din filmele cu spioni. Serviciul sovietic de informaţii militare caută cu totul alt gen de persoană pentru a fi un candidat pentru recrutare. Portretul unui agent ideal pentru Speţnaz ar arăta cam aşa: un bărbat între 55 şi 65 de ani, care nu a făcut armata, care nu a avut niciodată acces la documente secrete, nu poartă şi nu deţine nici o armă, nu se pricepe deloc la lupta corp la corp, nu deţine nici un fel de echipamente secrete şi nu îi suferă pe comunişti, nu citeşte ziarele, nu a fost niciodată în Uniunea Sovietică şi nici nu a cunoscut cetăţeni sovietici, duce o viaţă singuratică şi introvertită, departe de alţi oameni, şi este de profesie pădurar, pescar, paznic de far, gardian sau lucrător la căile ferate. În multe cazuri, un astfel de agent are o invaliditate fizică. Speţnaz caută şi femei care, în mare, au cam aceleaşi caracteristici.

Dacă Speţnaz are o astfel de persoană în reţeaua sa, aceasta înseamnă: a) că în mod sigur nu este suspectată de poliţia locală sau de serviciile de securitate; b) că, în eventualitatea în care s-ar face vreo anchetă, ar fi ultima persoană asupra căreia ar cădea bănuielile; c) că practic nu există nimic care ar putea să confirme bănuielile, ceea ce la rîndul său înseamnă că pe timp de pace agentul este aproape complet ferit de pericolul de a da greş sau

de a fi arestat; d) că, în eventualitatea unui război, va rămîne în acelaşi loc unde era şi pe timp de pace şi nu va fi încorporat în armată sau în serviciul public atunci cînd se va face mobilizarea.

Toate acestea conferă reţelei de agenţi un grad foarte înalt de stabilitate şi validitate. Există, desigur, excepţii de la orice regulă, iar de la regulile spionajului sînt foarte multe excepţii. Poţi întîlni tot felul de oameni printre agenţii Speţnaz, care însă încearcă să recruteze mai ales oameni de acest tip. Sînt ei de folos pentru organizaţie?

Răspunsul este că sînt extrem de utili. Adevărul este că actele de terorism sînt comise mai ales de sportivii profesionişti care fac parte din Speţnaz şi care au primit o instruire excelentă pentru a face faţă şi celor mai dificile misiuni. Însă profesioniştii Speţnaz au foarte mulţi duşmani atunci cînd merg în altă ţară: elicoptere şi cîini poliţişti, verificarea actelor pe marginea şoselei, patrule, chiar şi copiii care se joacă pe stradă şi cărora nu le scapă aproape nimic şi înţeleg foarte multe. Comandourile Speţnaz au nevoie de un adăpost unde să se odihnească pentru cîteva zile în linişte, unde să îşi lase echipamentul greu şi să îşi facă mîncare.

Aşa că principala sarcină a agenţilor Speţnaz este să pregătească dinainte o ascunzătoare sigură, cu mult înainte de sosirea în ţară a comandourilor. Iată cîteva exemple de ascunzători pregătite de agenţi Speţnaz. Cu bani primiţi de la GRU, un pensionar care este de fapt agent Speţnaz cumpără o casă la marginea unui oraş, aproape de o pădure. În casă construieşte în mod legal un adăpost nuclear cu lumină electrică, canalizare, alimentare cu apă şi o rezervă de alimente. Apoi cumpără o maşină semimilitară sau de tip militar – de exemplu, un Land Rover –, care este ţinută permanent în garajul casei împreună cu o rezervă serioasă de benzină. Cu asta, treaba agentului s-a încheiat. El îşi vede de viaţa lui liniştită, mai vine la casa lui de la ţară şi se plimbă cu maşina şi, în afară de asta, este plătit pentru serviciile sale. Ştie că în orice moment se poate trezi cu „musafiri” în casă. Dar asta nu îl sperie. În caz că este arestat, poate spune că trupele de comando l-au luat ostatic şi s-au folosit de casa, adăpostul şi maşina lui.

Sau proprietarul unui cimitir de maşini ia un container feroviar şi îl lasă în mijlocul sutelor de bucăţi de maşini şi motociclete.

Pentru puţinii vizitatori ai cimitirului de maşini vechi care mai vin să caute cîte o piesă de rezervă, proprietarul deschide un mic magazin unde vinde Coca-Cola, hotdogi, cafea şi sendvişuri. Are mereu o rezervă de apă minerală, conserve de peşte, carne şi legume. În magazin mai are şi tot felul de medicamente.

Sau poate că proprietarul unei mici firme cumpără un iaht mare, dar vechi. Le spune prietenilor săi că visează să facă o lungă călătorie pe mare, motiv pentru care pe vas sînt depozitate tot felul de provizii. Dar nu are timp să facă această călătorie; mai mult decît atît, iahtul mai trebuie reparat, aşa că are nevoie şi de timp, şi de bani. Aşa că deocamdată vechiul iaht zace într-un golfuleţ părăsit printre zeci de alte iahturi lăsate de izbelişte, de pe care se cojeşte vopseaua.

Au fost amenajate foarte multe astfel de adăposturi. Printre locurile care pot fi folosite ca adăposturi se numără peşterile, minele abandonate (sau, în unele cazuri, chiar unele care sînt exploatate), fabricile abandonate, canalizările oraşelor, cimitirele (mai ales dacă în ele sînt şi cavouri), ambarcaţiunile şi vagoanele vechi etc. Orice loc poate fi adaptat pentru a deveni un adăpost care să fie folosit de teroriştii Speţnaz. Însă locul respectiv trebuie să fie studiat cu atenţie şi pregătit dinainte. Pentru aceasta sînt recrutaţi agenţii.

Dar aceasta nu este singura lor sarcină. După sosirea „oaspeţilor” săi, agentul poate îndeplini multe dintre instrucţiunile lor: să supravegheze mişcările poliţiei, să păzească adăpostul şi să dea alarma la timp, să facă pe ghidul, să afle informaţii suplimentare despre anumite obiecte sau persoane interesante. Pe lîngă toate acestea, un agent poate fi recrutat special pentru a comite acte de terorism, caz în care poate opera independent, sub supravegherea unei persoane din GRU, în cadrul unui grup de agenţi ca şi el sau în colaborare cu profesioniştii Speţnaz care au venit din Uniunea Sovietică.

Agentul Speţnaz care este recrutat pentru a oferi spijin în cadrul operaţiunilor grupurilor de luptă aşa cum am descris mai sus, cumpărînd o casă şi/sau o maşină, se simte în siguranţă. Poliţiei locale i-ar fi extrem de greu să îl depisteze. Şi, chiar dacă ar fi descoperit şi arestat, ar fi practic imposibil de demonstrat că

este vinovat. Însă ce nu ştie agentul este că îl paşte pericolul chiar din partea Speţnaz. Unii ofiţeri din GRU, nemulţumiţi de regimul comunist, ar putea, fie în semn de protest, fie din alte motive, să defecteze în Occident. Atunci cînd o fac, nu îi mai împiedică nimic să îi dea de gol pe agenţi, inclusiv pe agenţii Speţnaz. De asemenea, după ce a comis actul de terorism, comandoul Speţnaz îşi va acoperi toate urmele şi va elimina toţi martorii, inclusiv pe agentul care a protejat sau a apărat grupul. Rar se întîmplă ca un om recrutat ca agent pentru a sprijini un grup de comando să îşi dea seama ce va păţi după aceea.

Astfel, dacă este relativ uşor de recrutat un om ca „agent latent”, cum stă treaba cu recrutarea unui străin care să acţioneze ca un adevărat terorist, gata să ucidă, să folosească explozibili şi să incendieze clădiri? Asta sigur trebuie să fie mai greu de făcut.

Răspunsul este că, în mod surprinzător, nu e deloc greu de găsit astfel de oameni. Un ofiţer Speţnaz care încearcă să recruteze agenţi pentru acţiuni teroriste directe are o sursă excelentă în Occident. Există uimitor de mulţi oameni care sînt nemulţumiţi şi gata să protesteze împotriva a te miri ce. Iar în timp ce milioane de oameni protestează în mod paşnic, anumiţi indivizi vor recurge la orice mijloace pentru a da glas protestului lor. Ofiţerul Speţnaz nu trebuie decît să descopere nemulţumirea ajunsă aproape la extrem.

Un om care protestează împotriva prezenţei trupelor americane în Europa şi mîzgăleşte pe ziduri tot felul de sloganuri este un subiect interesant. Dacă nu scrie doar sloganuri, ci chiar este gata să omoare un general american dacă i-ar da cineva o mitralieră sau un lansator de grenade RPG-7, este o persoană extrem de interesantă. Obiectivele sale se potrivesc perfect cu cele ale ofiţerilor superiori din GRU.

În Franţa, nişte protestatari au tras cu un lansator de grenade RPG-7 în reactorul unei centrale nucleare. Habar nu am de unde au făcut rost de o armă fabricată în Uniunea Sovietică. Poate că au găsit-o pe marginea drumului. Însă, dacă un ofiţer Speţnaz ar fi avut norocul să îi întîlnească pe oamenii aceia şi să le furnizeze arma, ar fi primit imediat medalia Steagul Roşu şi ar fi fost promovat. Ofiţerilor superiori din GRU nu le plac deloc centralele

nucleare occidentale, ce reduc dependenţa Vestului de importurile de petrol (inclusiv petrol sovietic) şi le fac mai puternice şi mai independente. Acestea se numără printre cele mai importante ţinte vizate de Speţnaz.

Altă dată, un grup de activişti care militau pentru drepturilor animalelor din Marea Britanie au injectat otravă în nişte batoane de ciocolată. Dacă Speţnaz ar putea contacta acest grup de persoane – şi este foarte posibil să o poată face –, le-ar sugera (desigur, fără să menţioneze numele Speţnaz) şi alte forme de protest, chiar mai eficiente. Activişti, radicali, militanţii pentru pace, membri ai partidelor ecologiste: din punctul de vedere al liderilor GRU, aceştia seamănă cu nişte pepeni copţi, verzi la suprafaţă, dar roşii în interior – care îţi lasă gura apă.

Aşadar, există o bază de recrutare viabilă. Există destui oameni nemulţumiţi în Occident ce sînt gata nu doar să omoare alţi oameni, ci chiar să îşi sacrifice propria viaţă pentru idealurile lor, pe care Speţnaz le poate exploata. Ofiţerul Speţnaz nu trebuie decît să descopere şi să profite de nemulţumirea care este pe punctul de a ajunge la extrem.

Reţeaua de agenţi Speţnaz are multe în comun cu terorismul internaţional – de exemplu, un centru comun; cu toate acestea, sînt două lucruri diferite şi nu trebuie confundate. Ar fi imprudent să se afirme că terorismul internaţional a apărut la ordinele Moscovei. Însă afirmaţia că, fără susţinerea Moscovei, terorismul internaţional nu s-ar fi extins la o asemenea scară nu ar fi deloc pripită. Terorismul a răsărit în diverse situaţii, în diverse circumstanţe şi pe diferite tipuri de soluri. Naţionalismul local a fost întotdeauna o sursă puternică, iar Uniunea Sovietică îl susţine în orice formă, dar oferă şi sprijin concret grupărilor extremiste care operează în cadrul mişcărilor naţionaliste. Desigur, acest lucru nu este valabil şi în cazul grupărilor naţionaliste din Uniunea Sovietică şi din ţările care se află sub influenţa sa.

Dacă grupările extremiste apar în zone în care nu există o influenţă sovietică clară, poţi fi sigur că Uniunea Sovietică va deveni în scurt timp cel mai bun prieten al acestora. Numai în GRU există două organisme independente şi foarte puternice care au atribuţii în domeniul extremiştilor şi teroriştilor. În primul rînd,

există Direcţia a 3-a a GRU, care studiază organizaţiile teroriste şi modalităţile de a pătrunde în interiorul lor. Apoi mai e şi Direcţia a 5-a, care este însărcinată cu culegerea informaţiilor la niveluri inferioare, inclusiv Speţnaz.

Tacticile folosite de GRU în cazul teroriştilor sînt simple: nu le da niciodată ordine, nu le spune niciodată ce să facă. Ei distrug civilizaţia occidentală – deci ştiu cum să o facă, aşa că lasă-i să îşi vadă de treabă nestingheriţi. Printre ei sînt şi idealişti gata să moară pentru ideile lor. Aşa că lasă-i să moară. Cel mai important lucru este să le întreţii iluzia că sînt absolut liberi şi independenţi.

Moscova este un important centru al terorismului internaţional, nu pentru că de la Moscova sînt emise instrucţiunile, ci pentru că anumitor grupări sau organizaţii teroriste care cer ajutor li se poate acorda acest ajutor dacă acest lucru nu implică prea multe riscuri. Implicarea considerabilă a Moscovei în terorism este o afacere politică serioasă. O anumită „mişcare de rezistenţă” are nevoie de mai mult ajutor financiar, alta de mai puţin. O anumită „Armată Roşie” trebuie să aibă arme moderne şi o rezervă nelimitată de muniţii, alta se va descurca mai bine cu arme mai vechi şi cu mai puţine muniţii. O anumită mişcare va fi recunoscută, în timp ce alta va fi condamnată oficial şi susţinută neoficial. Teroriştii „independenţi” nu prea te fac să te întrebi de unde vin banii cu care ei călătoresc în diferite ţări ale lumii, cine le furnizează mitralierele Kalaşnikov şi cartuşele aferente sau cine le asigură instructori care să îi înveţe şi să îi antreneze.

Uitaţi-vă însă numai la palestinienii „independenţi”: practic, ei îşi irosesc aiurea muniţiile. Iar dacă te uiţi la un film despre luptele din Afganistan şi apoi unul despre străzile din Beirut, diferenţa este izbitoare. Luptătorii din rezistenţa afgană îşi numără fiecare cartuş, pe cînd grupările care se luptă pe străzile Beirutului nici nu se chinuie să ţintească atunci cînd trag; pur şi simplu trag rafale lungi în aer, deşi aceasta înseamnă că irosesc banii cuiva. Ai cui bani or fi?

Cînd mi-am început serviciul militar, am fost învăţat să număr fiecare cartuş. Cartuşele sînt din metal şi implică multă muncă. Este mai greu şi mai costisitor să fabrici un cartuş decît un stilou. Şi alt motiv pentru a fi grijuliu cu muniţia este să nu rămîi

niciodată în pană într-un moment critic. Aprovizionarea unei armate cu muniţie este o problemă logistică foarte complexă. Dacă transportul de muniţii ajunge chiar şi numai cu cîteva minute mai tîrziu după ce ţi-ai consumat în mod nechibzuit toate rezervele, eşti mort. Dar în Beirut nu există probleme de genul ăsta. Nimeni nu le spune grupărilor combatante cît costă muniţia. Nimeni nu le spune cît costă vieţile pe care le spulberă în fiecare zi. Nimeni nu menţionează pericolul ca transportul obişnuit de muniţii să întîrzie. Cei care le furnizează sînt siguri că nu va întîrzia.

Uniunea Sovietică condamnă războiul civil din Liban. Însă nu este nevoie să condamne războiul. Tot ce trebuie să facă este să nu mai trimită următorul transport de muniţii şi războiul va înceta.

În afară de sprijinul militar şi financiar, Uniunea Sovietică le oferă teroriştilor ajutor şi sub formă de instrucţie. În Uniunea Sovietică au fost înfiinţate centre de pregătire pentru antrenarea teroriştilor din mai multe ţări. Centre similare au fost înfiinţate şi în ţările din Europa de Est, în Cuba şi în alte părţi. Eu cunosc foarte bine centrul din Odessa. Oficial aparţine celei de-a 10-a Direcţii Generale a Marelui Stat-Major, care se ocupă de exporturile de arme, trimite consilieri militari sovietici în alte ţări şi instruieşte străini pentru a deveni luptători şi terorişti. La începutul anilor ’60, acest centru era o ramură a şcolii superioare pentru ofiţeri de infanterie. În cadrul său a fost înfiinţată o facultate a serviciilor de informaţii pentru studenţii sovietici, dintre care mulţi au ajuns în GRU şi Speţnaz, în timp ce restul acelei locaţii uriaşe, cu săli de clasă şi cazărmi, a fost alocat centrului de instruire a luptătorilor străini. Cînd am fost la Odessa, majoritatea celor care se antrenau aici urmau să activeze în Africa neagră. Nu toţi erau din Africa, destul de mulţi dintre ei erau cubanezi, însă majoritatea urmau să fie trimişi acolo. Diferenţa dintre instruirea şi condiţiile de trai oferite studenţilor sovietici şi cele oferite studenţilor străini era uriaşă. Străinii erau hrăniţi mai bine şi aveau ţinute de instrucţie precum cele purtate de ofiţerii sovietici, deşi fără trese. Nu aveau mai nici o pregătire teoretică. Însă instruirea lor practică era intensivă, chiar şi după standardele sovietice. Pentru ei era muniţie din plin. Se făceau trageri zi şi

noapte.

Străinii erau ţinuţi într-o izolare strictă. Singurele persoane din exterior care îi puteau vedea erau studenţii sovietici, şi aceştia doar prin gardul din sîrmă ghimpată. Izolarea totală avea un efect negativ asupra unora dintre studenţii străini. Dar, cum nu puteau ieşi de acolo, ministrul cubanez al Apărării a intervenit şi a ordonat să li se trimită nişte fete din Cuba care făcuseră cursuri de infirmiere pentru unităţile de partizani la centrul din Odessa. Era interesant de observat că soldaţii făceau un an de instrucţie, iar ofiţerii doi ani, însă instrucţia infirmierelor a durat zece ani sau mai mult. La sfîrşitul perioadei de instrucţie infirmierele au fost trimise înapoi în Cuba, fiind înlocuite de altele mai tinere. În centrul de antrenament nu s-au mai înregistrat probleme psihologice.

Străinii care fac parte din „mişcări de eliberare” şi care ajung în Uniunea Sovietică nu sînt în general recrutaţi de serviciile sovietice de informaţii. Experienţa arată că teroristul care se consideră independent şi care ucide oameni din cauza propriilor convingeri este mai eficient decît cel ce luptă din ordinul altora. Pentru ideile sale, teroristul îşi va asuma riscuri şi îşi va sacrifica şi viaţa, dar este puţin probabil să facă aceste lucruri pentru că aşa îi spun nişte străini. Aşadar de ce ar trebui recrutat?

Însă există şi excepţii notabile. Fiecare terorist este studiat cu atenţie în timpul antrenamentului, iar dintre ei se vor remarca potenţialii lideri şi rebelii înnăscuţi care nu vor să se supună nici unei autorităţi. La fel de importante sînt slăbiciunile şi ambiţiile studenţilor, precum şi relaţiile pe care le au unul cu altul. La un moment dat, peste mulţi ani, unul dintre ei poate deveni un lider important, dar nu neapărat unul care va avea aprobarea Moscovei, aşa că este crucial să ştii dinainte cine ţi-ar putea fi prieten sau duşman.

Studenţii înşişi fiind studiaţi pe parcursul antrenamentului, unii se pot remarca din mulţime ca excepţii şi ca potenţial material pentru recrutare. Recrutarea la centrele de pregătire se face simultan de două organizaţii diferite ale GRU. Direcţia a 3-a recrutează informatori, care vor rămîne în continuare membri ai „mişcărilor de eliberare naţională” şi le vor transmite şefilor secretele din interiorul mişcărilor respective. Direcţia a 5-a a GRU

îi recrutează pe unii dintre studenţi pentru a deveni membri ai reţelei de agenţi Speţnaz. Este un proces destul de complicat. Oficial candidatul rămîne membru al „mişcării de eliberare” şi activează în cadrul acesteia. Însă, de fapt, el începe să opereze conform instrucţiunilor primite de la GRU. Este o situaţie foarte delicată şi se iau toate măsurile posibile pentru a nu păta reputaţia Uniunii Sovietice în caz de efect. În această perspectivă, candidatul, ales cu grijă, care nu ştie însă acest lucru, este transferat la un centru de pregătire dintr-o ţară care se află sub influenţă sovietică. Apoi se face recrutarea, dar nu de către serviciul de informaţii sovietic, ci de cel al uneia dintre ţările-satelit.

Recrutarea unui terorist matur diferă foarte mult de recrutarea unui informator-agent. Teroristul trebuie să parcurgă un antrenament foarte dur, care devine un coşmar ce se repetă zi de zi şi noapte de noapte. El visează la momentul cînd îşi va încheia instrucţia: tînjeşte să aibă misiuni reale. Instructorii stau de vorbă cu el şi îl întreabă ce i-ar plăcea să facă în calitate de terorist, iar acesta le răspunde. Apoi instructorii „se mai gîndesc”, iar peste cîteva zile îi spun că nu este posibil. Tortura antrenamentului continuă. Mai tîrziu este întrebat din nou ce ar vrea să facă şi este iarăşi refuzat. I se servesc tot felul de motive: viaţa ta este prea preţioasă pentru noi ca să te trimitem într-o misiune atît de riscantă; o astfel de acţiune ar putea avea repercusiuni nedorite asupra familiei tale, a camarazilor tăi etc. Astfel gama sa de opţiuni se îngustează treptat, pînă cînd teroristul sugerează că ar vrea să facă exact ceea ce vor şi şefii serviciului sovietic de informaţii militare. Ei „se mai gîndesc” cîteva zile şi în cele din urmă îşi dau acordul în aşa fel încît să nu pară că GRU a vrut asta, ci mai degrabă că se face un compromis sau o concesie pentru terorist: dacă el chiar crede că trebuie să facă acel lucru, nu i se vor ridica piedici în cale.

Desigur, am simplificat aici un proces care în practică este o chestiune foarte complicată.

Pentru GRU răsplata este că un terorist care lucrează pentru Speţnaz nici nu bănuieşte, în majoritatea cazurilor, că este folosit. El este ferm convins că acţionează independent, pentru că aşa vrea el şi pentru că aşa a ales. GRU nu îşi pune semnătura şi nu

îşi lasă amprentele pe nimic.

Chiar şi în cazurile în care nu este vorba despre terorişti individuali, ci despre lideri experimentaţi ai unor organizaţii teroriste, GRU ia măsuri extraordinare pentru a se asigura că nu doar outsiderii, ci nici chiar liderul terorist nu îşi dau seama cît de mult este el subordonat faţă de Speţnaz şi deci de GRU. Liderul teroriştilor are un larg cîmp de acţiune şi o varietate de opţiuni. Însă există operaţiuni şi acte de terorism pentru care Speţnaz este dispus să cheltuie orice sumă de bani, să furnizeze orice tip de arme, să ajute la obţinerea unor paşapoarte şi să amenajeze ascunzători. Dar există şi acte teroriste pentru care Speţnaz nu oferă nici bani, nici arme, nici persoane de încredere şi nici ascunzători. Liderul teroriştilor are libertatea de a alege ce misiune vrea, dar fără arme, bani şi alte forme de sprijin, libertatea sa de alegere devine curînd foarte limitată.

Capitolul 9

Armele şi echipamentul

Dotarea standard cu arme a unui membru Speţnaz este un pistol-mitralieră, 400 de cartuşe, un cuţit şi şase grenade de mînă sau un lansator de grenade cu acţiune simplă. La un salt cu paraşuta, pistolul-mitralieră este ţinut astfel încît să nu împiedice deschiderea corectă şi promptă a paraşutei principale (sau a celei de rezervă) sau să nu rupă paraşuta la aterizare. Însă avînd mobilitatea limitată de o mulţime de curele, paraşutistului îi este imposibil să folosească mitraliera imediat după ce ajunge pe sol. Pentru a nu rămîne lipsit de apărare în acel moment, paraşutistul are şi un pistol silenţios P-6. După fuga mea în Vest am descris acest pistol experţilor vestici şi am fost privit cu oarecare scepticism. Astăzi, multe dintre lucrurile pe care le-am spus experţilor au fost confirmate, iar astfel de pistoale silenţioase au fost găsite în Afganistan. (*Jane*'s *Defence Weekly* a publicat cîteva

fotografii excelente şi o descriere a acestei arme neobişnuite.) Pentru împuşcături silenţioase la distanţe mari sînt folosite amortizoare, iar unii soldaţi le poartă ataşate de mitraliere.

Ofiţerii, operatorii radio şi decodorii au un set de arme mai restrîns: un pistol-mitralieră cu ţeavă scurtă (AKR) cu 160 de gloanţe, un pistol şi un cuţit.

În afara armelor personale, un grup Speţnaz poartă arme folosite în comun sub forma lansatoarelor de grenade PRG-16D, rachetelor lansate de pe sol Strela-2, mine pentru diferite situaţii, exploziv plastic, puşti cu lunetă şi alte arme. Grupul învaţă cum să manevreze armele comune, dar acestea nu sînt ţinute în permanenţă la purtător: armele de folosinţă comună sînt păstrate în magaziile Speţnaz, iar cantitatea de care are nevoie grupul este stabilită înaintea fiecărei operaţiuni. Operaţiunile pot fi desfăşurate de multe ori numai cu armele personale ale membrilor.

Un grup care porneşte într-o operaţiune numai cu armele personale poate primi armele destinate folosirii în comun de care are nevoie mai tîrziu, acestea fiind în mod normal paraşutate. Iar în cazul unei urmăriri, grupul poate abandona atît armele comune, cît şi o parte din armele personale. Pentru majoritatea soldaţilor, pierderea armelor este o contravenţie pedepsită cu transferul într-o închisoare militară. Dar un membru Speţnaz, care se bucură de o încredere specială şi operează în condiţii mai neobişnuite, are privilegiul de a rezolva dilemele singur, deşi cazul va fi investigat ulterior, bineînţeles. Comandantul şi adjunctul său trebuie să demonstreze că situaţia era într-adevăr gravă.

Spre deosebire de forţele aeriene şi cele de asalt aerian, soldaţii Speţnaz nu au nici o armă grea, cum ar fi cele de artilerie, tunuri sau tancuri ale forţelor aeriene BMD. Dar „nu au” nu înseamnă „nu folosesc”.

La aterizarea pe teritorii inamice, un grup îşi poate începe operaţiunea prin capturarea unei maşini sau a unui transportor blindat pentru trupe aparţinînd inamicului. Orice vehicul, inclusiv unul cu cruce roşie, poate fi o ţintă de atac pentru Speţnaz. Acesta poate fi folosit pentru mai multe scopuri: pentru a ieşi repede din zona de aterizare, de exemplu, sau pentru transportul

bazei mobile a grupului sau chiar pentru organizarea asaltului asupra unei ţinte foarte importante. În timpul exerciţiilor pe teritoriile sovietice, grupurile Speţnaz au capturat în mod frecvent tancuri şi le-au folosit pentru a ataca diverse ţinte. O situaţie ideală este atunci cînd inamicul foloseşte tancuri pentru a apăra instalaţii deosebit de importante, iar grupul Speţnaz capturează unul sau mai multe dintre ele şi apoi atacă imediat ţinta. În astfel de cazuri nu este nevoie ca un tanc lent şi greoi să se deplaseze pentru a atinge ţinta.

Multe alte tipuri de arme inamice, inclusiv tunurile şi armele de artilerie pot fi folosite ca armament greu. Situaţia poate apărea în cursul unui război, cînd un grup Speţnaz care operează pe teritoriu propriu îşi va însuşi armele grele ale inamicului capturate în luptă, apoi va trece pe teritoriul inamicului şi va opera din spatele acestuia sub forma unor adevărate trupe de atac. Această strategie a fost folosită mult de Armata Roşie în timpul Războiului Civil.

Înaltul comandament sovietic face demersuri pentru a achiziţiona arme străine chiar şi pe timp de pace. În aprilie 1985, patru oameni de afaceri au fost arestaţi în SUA. Afacerea lor oficială era comercializare de arme. Afacerea lor ilegală era de asemenea comercializarea de arme, iar ei încercaseră să trimită 500 de puşti automate americane, 100 000 de cartuşe şi 400 de dispozitive de vedere nocturnă în ţările din blocul sovietic.

De ce ar avea nevoie Uniunea Sovietică de arme americane în asemenea cantităţi? Pentru a ajuta armatele de eliberare naţională pe care le sponsorizează? Pentru acest scop comandamentul nu ezită deloc să pună la dispoziţie arme automate Kalaşnikov, mai simple şi mai ieftine, pentru care se găsesc suficiente rezerve de muniţie. Poate că cele 500 de puşti americane erau menite să fie studiate şi copiate? Dar Uniunea Sovietică a capturat puşti M-16 din multe surse, de exemplu, din Vietnam. Ele au fost deja studiate pînă la ultimul detaliu. Şi nu are nici un rost să fie copiate, deoarece, după părerea comandanţilor sovietici, arma Kalaşnikov îndeplineşte toate cerinţele.

Este greu să ne gîndim la un alt motiv pentru această afacere în afară de echiparea trupelor Speţnaz. Nu pentru toate, bineînţeles, ci pentru grupurile de sportivi profesionişti, mai ales

cei care vor opera în zone în care puşca M-16 este folosită pe scară largă şi unde, în consecinţă, se va găsi suficientă muniţie pentru ea.

Cantitatea de puşti, dispozitive de vedere nocturnă şi cartuşe este uşor de explicat: 100 de grupuri a cîte cinci persoane, în care fiecare, mai puţin operatorul radio, are un dispozitiv de vedere (patru pentru un grup); pentru fiecare puşcă, necesarul pentru o jumătate de zi (200 de cartuşe), restul urmînd să fie luate de la inamic. Dispozitivele de vedere americane sînt folosite în special pentru că bateriile şi alte componente pot fi obţinute de la inamic.

Cu siguranţă aceasta nu este singura sursă prin care sînt obţinute armele americane şi muniţia. Ştim despre existenţa oamenilor de afaceri care au fost arestaţi. Sigur mai sînt şi alţii care nu au fost arestaţi încă.

Armele puse la dispoziţia trupelor Speţnaz sînt foarte variate, acoperind o gamă largă, de la corzi de chitară (folosite pentru strangularea unei persoane atacate din spate) pînă la mici bombe nucleare portabile, cu o putere explozibilă ce echivalează cu cea a unei cantităţi de la 800 pînă la 2 000 de tone de TNT. Arsenalul Speţnaz include otravă cu acţiune rapidă, substanţe chimice şi bacterii. În acelaşi timp, mina rămîne arma favorită a membrilor Speţnaz. Nu este o întîmplare faptul că predecesorii membrilor Speţnaz de astăzi purtau titlul de gardieni plasatori de mine. Minele sînt folosite în toate etapele unei operaţiuni de grup. Imediat după aterizare, minele pot fi plantate în locul în care sînt ascunse paraşutele, iar mai tîrziu grupul va pune mine de-a lungul drumurilor şi cărărilor pe care se îndepărtează de inamic. Minele foarte des folosite de membrii Speţnaz în anii ’60 şi ’70 erau MON-50, MON-100, MON-200 şi MON-300. Mina MON este o încărcătură antipersonal, iar cifra arată distanţa pînă la care ajung fragmentele. Acestea nu zboară în direcţii diferite, ci în mănunchiuri orientate în direcţia ţintită de plasator. Este o armă teribilă, foarte eficientă în multe situaţii. De exemplu, dacă este descoperită instalaţia unei rachete şi nu este posibilă apropierea de aceasta, poate fi folosită o mină MON-300 pentru a o distruge prin explozie. Eficienţa lor este maximă dacă explozia este îndreptată către o stradă, cărare, rîpă, pantă sau vale. Minele

MON sînt deseori plasate astfel încît ţinta să fie acoperită de focuri încrucişate din două sau mai multe direcţii.

Există multe alte tipuri de mine folosite de trupele Speţnaz, fiecare dintre ele a fost dezvoltată cu un anumit scop: să arunce în aer un pod de cale ferată, să distrugă un rezervor de petrol (şi să îi aprindă şi conţinutul în acelaşi timp), să arunce în aer construcţii de ciment, oţel, lemn, piatră şi alte materiale. Este o întreagă ştiinţă şi o adevărată artă. Soldatul Speţnaz cunoaşte la perfecţie detaliile pentru a arunca în aer obiective foarte complicate utilizînd o cantitate minimă de explozibil. La nevoie, el ştie să facă explozibil din materialele pe care le găseşte prin împrejurimi. Am văzut un ofiţer Speţnaz care a obţinut cîteva kilograme de pastă cleioasă maronie din materiale în aparenţă inofensive şi neexplozibile în aproximativ o oră. A făcut de asemenea un detonator din cele mai obişnuite lucruri pe care un soldat Speţnaz le poartă cu el – o lanternă, o lamă de ras pe care a transformat-o în arc, o cutie cu chibrituri şi, în final, un glonţ dintr-un cartuş cu gloanţe trasor. Mecanismul care a rezultat a funcţionat perfect. În unele cazuri pot fi folosite lucruri mai simple şi mai accesibile – baloane de parafină cu gaz sau oxigen cu adaos de pilitură de metale uşoare. În acest domeniu, colonelul Starinov aminteşte în memoriile sale cum a făcut un detonator dintr-o cutie de chibrituri.

Legat de subiectul minelor, trebuie să menţionăm o armă teribilă a trupelor Speţnaz, cunoscută sub numele Strela-Blok. Această armă era folosită în a doua jumătate a anilor ’60 şi prima jumătate a anilor ’70. Este foarte posibil ca pînă acum să fi fost îmbunătăţită substanţial. Poate fi descrisă într-un fel ca o mină antiaeriană, deoarece operează pe acelaşi principiu cu cel al minei plasate pe marginea drumului, care acţionează asupra unui vehicul aflat în trecere. Este asemănătoare cu minele care se bazează pe lansatoarele de grenade portabile care trag în laterala unui tanc sau a unui transportor de trupe blindat.

Strela-Blok este o rachetă portabilă obişnuită Soviet Strela-2 (o copie exactă a rachetei americane Red Eye). Un grup Speţnaz are asupra sa una sau multe rachete de acest fel. În zona unui aerodrom important, tubul de lansare este fixat de un copac înalt

(sau de acoperişul unei clădiri, un stîlp înalt, o claie de fîn) şi este camuflat. Racheta este de obicei instalată la mică distanţă de capătul pistei. Acestea fiind făcute, grupul părăseşte zona. Racheta este lansată automat. La început intră în funcţiune un mecanism de temporizare, permiţînd grupului să se refugieze la o distanţă sigură, apoi, cînd timpul a expirat (poate fi o perioadă ce durează de la o oră pînă la mai multe zile) este pornit un detector de sunet simplu care reacţionează la sunetul motorului unui aparat de zbor de o anumită putere. Cît timp sunetul creşte în intensitate nu se întîmplă nimic (înseamnă că aparatul de zbor se apropie), dar de îndată ce zgomotul scade în intensitate, mecanismul se declanşează. Detonatorul cu infraroşii reacţionează la căldura generată de motor, urmăreşte aparatul de zbor şi îl prinde din urmă.

Imaginaţi-vă că sînteţi comandantul unei baze aeriene. Un avion (probabil cu o bombă nucleară la bord) este doborît de o rachetă chiar la decolare. Anulaţi toate zborurile şi trimiteţi oamenii să descopere vinovaţii. În mod evident, nu este descoperit nimeni. Zborurile sînt reluate şi următorul avion este doborît la decolare. Ce veţi face atunci? Ce veţi face dacă gruparea a montat cinci rachete Strela-Blok în jurul bazei şi mine antiinfanterie în apropierea acestora? De unde ştiţi că sînt numai cinci rachete?

O altă armă Speţnaz foarte eficientă este RPO-A, un aruncător de flăcări. Cîntăreşte 11 kilograme şi are acţiune unică. Dezvoltat în prima jumătate a anilor ’70, este în mod substanţial superior oricăror alte aruncătoare de flăcări produse în acea perioadă, în orice ţară. Principala diferenţă constă în faptul că modelele străine din acea perioadă aruncau flăcări la o distanţă de aproximativ 30 de metri, iar o parte considerabilă din combustibil era consumată pe parcursul traiectoriei.

Cu toate acestea, RPO-A nu aruncă flăcări, ci o capsulă, proiectată dintr-o ţeavă uşoară de o încărcătură de praf de puşcă. Amestecul inflamabil zboară spre ţintă în această capsulă şi ia foc numai cînd atinge ţinta. RPO-A are o rază de acţiune de mai mult de 400 de metri, iar eficienţa unei trageri este egală cu cea a unei explozii cu un tun Howitzer de 122 mm. Poate fi folosit cu

eficienţă deosebită împotriva ţintelor inflamabile – depozite de combustibil, gropi cu muniţie şi rachete sau aparate de zbor care staţionează la sol.

O armă Speţnaz mai puternică este lansatorul multiplu de rachete GRAD-V, un sistem de tragere în salve dezvoltat de forţele aeriene. În cazul acestora, arma poate fi montată pe şasiul unui camion GAZ-66. Are 12 tuburi de lansare care împing proiectilele prin jet. Dar în afara versiunii montate pe vehicul, GRAD-V este produs şi într-o variantă portabilă. La nevoie, unităţile aeriene sînt echipate cu tuburi separate, iar proiectilele sînt produse împreună cu acestea. Tubul este montat pe pămînt în mod foarte simplu. Este îndreptat în direcţia potrivită şi apoi lansat. De obicei, mai multe tuburi separate sînt îndreptate către o ţintă şi se trage în acelaşi timp. Atunci cînd se trage dintr-un vehicul, precizia acestor arme este considerabilă, dar de pe sol nu este aceeaşi situaţie. Însă în ambele cazuri, efectul este remarcabil. GRAD-V este în primul rînd o armă de artilerie ce acoperă un perimetru larg, iar principalele sale ţinte sînt: centre de comunicaţie, lansatoare de rachete, aerodromuri şi alte ţinte vulnerabile.

Forţele aeriene folosesc ambele versiuni ale armei GRAD-V. Forţele Speţnaz folosesc numai a doua variantă, cea portabilă. Uneori, pentru a ataca o ţintă foarte importantă, cum ar fi un submarin aflat în dană, o unitate Speţnaz poate lansa proiectile GRAD-V în acelaşi timp din mai multe zeci sau chiar sute de tuburi.

În cadrul forţelor Speţnaz, cele mai moderne dispozitive sînt alături de o armă care a fost uitată de mult de celelalte armate sau exilată prin muzee. O astfel de armă este arbaleta. Oricît de amuzant ar putea părea pentru cititor, arbaleta este de fapt o armă teribilă, care poate doborî un om cu o săgeată trimisă cu precizie de la mare distanţă. Specialiştii consideră că, în perioada în care arbaleta era în concurenţă cu muscheta, aceasta din urmă a avut de cîştigat numai pentru că făcea un zgomot atît de asurzitor, încît a avut un efect mai puternic asupra inamicului faţă de şuieratul discret al unei săgeţi trase cu arbaleta. Dar prin

viteza tragerii, precizie şi siguranţă, arbaleta a fost superioară muschetei, mai mică în dimensiuni şi greutate şi la fel de eficientă ca muscheta atunci cînd era folosită pentru a ucide. Datorită faptului că nu scotea nici un zgomot, nu a avut acelaşi efect precum o mie de muschete lansînd simultan o salvă.

Dar trupele Speţnaz au nevoie astăzi să acţioneze în linişte perfectă. Arbaleta modernă este, bineînţeles, foarte diferită în construcţie şi înfăţişare faţă de arbaleta din secolele anterioare. A fost dezvoltată cu ajutorul tehnologiei de ultimă generaţie. Se ocheşte cu ajutorul dispozitivelor optice şi termice de calitate similară celor ale puştilor cu lunetă moderne. Săgeţile sînt făcute din materiale obţinute în urma ultimelor descoperiri din domeniile balisticii şi aerodinamicii. Arbaleta în sine este foarte elegantă, uşoară, eficientă şi practică. Pentru a putea fi purtată mai uşor, se îndoaie.

Arbaleta nu este o armă standard a trupelor Speţnaz, deşi se acordă extrem de multă atenţie în unităţile de antrenament sportiv pentru învăţarea mînuirii acestei arme. În caz de necesitate, un grup Speţnaz poate primi una sau două arbalete într-o misiune specială în care trebuie să ucidă o persoană fără a face nici un zgomot, în întuneric şi de la o distanţă de cîteva zeci de metri. Este adevărat că arbaleta nu poate fi considerată în nici un fel superioară puştii cu lunetă. Puşca cu lunetă Dragunov este o excelentă armă standard a trupelor Speţnaz. Dar dacă se ataşează un amortizor puştii cu lunetă, i se reduc mult precizia şi raza de acţiune. Pentru a împuşca cu precizie şi fără zgomot, puştile cu lunetă au fost prevăzute cu o „ţeavă grea”, în care amortizorul de sunet este o parte integrantă a armei. Este o armă minunată, pe care te poţi baza. Cu toate acestea, ofiţerii şi comandanţii GRU consideră că un comandant Speţnaz trebuie să aibă o gamă foarte variată de arme din care să poată alege într-o situaţie specială. Într-adevăr, este posibil ca situaţiile speciale să apară, iar comandantul care supervizează operaţiunea ar putea dori să aleagă o armă mai neobişnuită.

Cel mai înspăimîntător şi mai demoralizant oponent al soldatului Speţnaz a fost şi va fi întotdeauna cîinele. Nici un dispozitiv electronic şi nici o armă de foc inamică nu are un efect asemănător asupra moralului ca apariţia cîinilor. Cîinii inamicilor

apar întotdeauna în cel mai nepotrivit moment, cînd un grup extenuat în urma unui marş prelungit se bucură de un somn scurt şi superficial, cînd picioarele sînt complet obosite şi muniţia este terminată.

Studiile efectuate în rîndul soldaţilor, sergenţilor şi ofiţerilor Speţnaz obţin mereu acelaşi răspuns: ultimul lucru pe care aceştia vor să-l întîlnească în luptă sînt cîinii inamicilor.

Comandanţii GRU au făcut cîteva studii aprofundate în privinţa acestei probleme şi au ajuns la concluzia că cel mai bun mod de a face faţă cîinilor este de a folosi cîini la rîndul tău. La periferia de sud-est a Moscovei există şcoala de dresaj militar pentru cîini Steaua Roşie, echipată cu adăposturi enorme.

Şcoala Militară Centrală pregăteşte specialişti şi creşte şi dresează cîini pentru diferite situaţii şi grupări din armata sovietică, inclusiv Speţnaz. Istoria folosirii cîinilor în Armata Roşie este bogată şi foarte variată. În cel de-al doilea război mondial, Armata Roşie a folosit 60 000 de cîini în luptă. Acest lucru a fost posibil, bineînţeles, numai datorită existenţei Gulagului, enormul sistem de lagăre de concentrare în care creşterea şi dresajul cîinilor fuseseră organizate la un nivel extraordinar de ridicat în ceea ce priveşte atît calitatea, cît şi cantitatea.

La cifra de 60 000 de cîini folosiţi de armată trebuie adăugat numărul necunoscut, dar cu siguranţă enorm, al cîinilor folosiţi pentru transport. Aceştia erau utilizaţi pe timp de iarnă (şi de-a lungul întregului an în partea de nord) pentru livrarea muniţiei în linia întîi, evacuarea răniţilor şi alte scopuri similare. Cîinii de serviciu îi includeau numai pe cei care lucrau individual, nu în haită, îndeplinind scopurile diferite şi foarte precis definite pentru care fuseseră dresaţi, fiecare în parte. Cîinii Armatei Roşii aveau îndatoriri militare importante: *razvedka*, căutarea răniţilor pe cîmpul de luptă; livrarea de mesaje oficiale. Cîinii erau folosiţi de trupele aeriene şi de plasatorii de mine (acum Speţnaz) din raţiuni de siguranţă. Dar misiunile în care cîinii Armatei Roşii au fost cel mai folosiţi frecvent erau detectarea minelor şi distrugerea tancurilor.

Chiar din anul 1941, au început să se formeze unităţile de servicii speciale (*Speţ slujba*) pentru a lupta împotriva tancurilor inamice. Fiecare unitate includea patru companii cu cîte 126 de

cîini, ceea ce înseamnă 504 cîini în fiecare unitate. În total, în timpul războiului au existat două regimente de servicii speciale şi 168 de unităţi independente, batalioane, companii şi plutoane.

Cîinii selectaţi pentru unităţile de servicii speciale erau puternici şi sănătoşi şi erau foarte rezistenţi. Dresajul lor era foarte simplu. Mai întîi, nu erau hrăniţi mai multe zile, apoi începeau să primească hrană lîngă tancuri: carnea le era dată prin trapa inferioară a tancului. Astfel, cîinele învăţa să meargă sub tanc pentru a fi hrănit. Sesiunile de dresaj deveneau apoi mai elaborate. Cîinii erau eliberaţi în faţa tancurilor care se apropiau, venind de la distanţe considerabile, şi erau învăţaţi să intre sub tanc, nu prin faţă, ci prin spate. De îndată ce cîinele era sub tanc, acesta se oprea, iar cîinele era hrănit. Înaintea unei bătălii, cîinele nu primea hrană. În schimb, i se ataşa de corp o încărcătură de explozibil cu o greutate între 4 şi 4,6 kg cu un detonator. Apoi era trimis sub tancurile inamice.

Cîinii antitanc erau folosiţi în bătăliile cele mai importante, de la Moscova, de la Stalingrad şi de la Kursk. Cîinii au distrus un număr suficient de tancuri, astfel încît supravieţuitorii să fie consideraţi demni de onoarea de a participa la parada victoriei din Piaţa Roşie.

Experienţa de război a fost atent analizată şi luată în considerare. Cîinele, ca un slujitor credincios al omului, a rămas la fel de important, iar membrii Speţnaz sînt conştienţi de acest lucru mult mai mult decît oricare altă ramură a armatei sovietice. Cîinii îndeplinesc multe sarcini în trupele moderne Speţnaz. Există multe dovezi că trupele Speţnaz i-au folosit în Afganistan pentru a îndeplini sarcinile care le sînt în mod obişnuit încredinţate – protejarea grupurilor de atacuri-surpriză, căutarea inamicului, detectarea minelor şi facilitarea interogatoriului luptătorilor de rezistenţă afgani. Sînt la fel de mobili ca oamenii, căci pot fi trimişi cu paraşuta în containere speciale.

În timpul unui război în Europa, forţele Speţnaz folosesc foarte mult cîinii pentru îndeplinirea aceloraşi funcţii, dar şi pentru o altă sarcină, de o excepţională importanţă – distrugerea armelor nucleare ale inamicului. Este mult mai uşor să dresezi un cîine să se apropie neobservat de o rachetă sau de un aparat de zbor decît să intre sub un tanc zguduitor. Ca şi în cazul precedent,

cîinele va purta o încărcătură de aproximativ 4 kilograme, dar încărcăturile de această greutate din zilele noastre sînt mult mai puternice decît cele din ultimul război, iar detonatoarele sînt incomparabil mai sofisticate şi mai sigure decît erau înainte. Detonatoarele au fost concepute pentru acest tip de încărcătură, declanşînd explozia numai la contactul cu un metal, dar nu şi la contactul accidental cu iarba mai înaltă, crengi sau alte obiecte. Cîinele este un animal excepţional de inteligent, care, în urma unui dresaj potrivit, poate deveni rapid capabil să caute, să identifice corect şi să atace ţinte importante. Printre aceste ţinte se numără echipamente electronice complicate, antene, rachete, maşini pentru transportul personalului şi maşini pentru transportul persoanelor deosebit de importante. Toate acestea fac din cîinele Speţnaz un inamic înspăimîntător şi periculos.

Mai mult decît orice altceva, prezenţa cîinilor într-un grup Speţnaz ridică în mod considerabil moralul ofiţerilor şi al soldaţilor. Anumiţi cîini foarte agresivi şi puternici sînt dresaţi cu un singur scop – să păzească grupul şi să doboare cîinii inamicului, dacă aceştia îşi fac apariţia.

În discuţia despre armele Speţnaz trebuie să menţionăm şi „arma invizibilă” – sambo. Sambo este un fel de luptă fără reguli care a apărut în Uniunea Sovietică în anii ’30 şi a fost în mod substanţial dezvoltată şi îmbunătăţită de atunci.

Iniţiatorul luptei sambo a fost B.S. Oşcepkov, un remarcabil sportiv rus. Înainte de Revoluţie, el a vizitat Japonia, unde a învăţat judo. Oşcepkov a obţinut centura neagră şi s-a împrietenit cu marele maestru al acestei forme de luptă, Jigaro Kano, şi cu alţii asemenea lui. În timpul Revoluţiei, Oşcepkov s-a întors în Rusia şi a lucrat ca antrenor în unităţile speciale ale Armatei Roşii.

După Războiul Civil, Oşcepkov a fost numit instructor senior în Armata Roşie pentru diferite forme de luptă fără arme. El a lucrat la mai multe metode prin care o persoană poate ataca sau se poate apăra în faţa unuia sau mai multor adversari înarmaţi cu diferite arme. Noul sistem se baza pe karate şi judo, dar Oşcepkov s-a îndepărtat de tradiţiile maeştrilor japonezi şi chinezi şi a creat metode noi şi combinaţii proprii.

Oşcepkov era de părere că un luptător trebuie să scape de

toate limitările şi regulile artificiale. În lupta reală, nimeni nu respectă nici o regulă, aşadar de ce să fie acestea introduse în mod artificial în antrenamente, iar sportivii să fie astfel dezavantajaţi? Oşcepkov a respins cu tărie toate regulile nobile ale cavalerismului şi le-a permis elevilor săi să folosească orice trucuri şi reguli proprii. Pentru ca un antrenament să nu devină o baie de sînge, Oşcepkov şi-a instruit elevii să simuleze doar loviturile cele mai violente, deşi în lupta reală acestea aveau să fie permise. Oşcepkov şi-a adus la zi sistemul de luptă fără arme. El a inventat metode de a lupta cu inamici înarmaţi, nu cu beţe de bambus japoneze, ci cu arme mai cunoscute – cuţite, revolvere, boxuri, puşti, cu sau fără baionete, bare de metal sau lopeţi. De asemenea, el a perfectat reacţii la anumite combinaţii de luptă – un adversar cu o lopată lungă, celălalt cu una scurtă; unul cu o lopată, celălalt cu un pistol; unul cu o bară de metal, celălalt cu o frînghie; unul cu un topor, trei adversari neînarmaţi şi aşa mai departe.

Ca rezultat al dezvoltării sale rapide, noul stil de luptă şi-a cîştigat dreptul la existenţă independentă şi propriul nume – sambo –, care este abrevierea de la „autoapărare fără arme” din limba rusă (*samuborona bez orujiia*). Cititorul nu ar trebui să se lase indus în eroare de cuvîntul „apărare”. În Uniunea Sovietică cuvîntul „apărare” a fost înţeles întotdeauna într-un mod mai special. *Pravda* a formulat ideea succint înainte de cel de-al doilea război mondial: „Cea mai bună formă de apărare este atacul rapid pînă ce inamicul este distrus complet” [1].

În prezent, sambo este unul dintre elementele obligatorii ale instrucţiei fiecărui luptător Speţnaz. Este unul dintre cele mai populare sporturi cu public din armata sovietică. Luptătorii nu sînt numai din armata sovietică, evident, dar aceştia cîştigă întotdeauna. Să luăm ca exemplu campionatul pentru premiul oferit de revista *Soveţki Voin* din 1985. Este un campionat foarte important, la care participă sportivi din mai multe cluburi. Însă chiar începînd cu sferturile de finală, din cei opt bărbaţi rămaşi în competiţie, unul era de la clubul Dinamo (un locotentent MVD), unul de la un club mai misterios, Zenit, iar restul de la clubul armatei sovietice, ŢSKA.

---

[1] *Pravda*, 14 august 1939.

Cuvintele „fără arme” din numele sambo nu trebuie înţelese greşit. Sambo permite folosirea oricăror obiecte care pot fi utilizate într-o luptă, pînă la revolvere şi pistoale-mitralieră. Se poate spune că un ciocan nu este o armă şi acest lucru este adevărat dacă un ciocan se află în mîinile unei persoane lipsite de experienţă. Dar în mîinile unui maestru devine o armă teribilă. O armă încă şi mai de temut este o lopată în mîinile unui luptător experimentat. Am început această carte pornind chiar de la lopata armatei sovietice. Modurile de folosire a acesteia fac parte din elementele dramatice ale luptei sambo. Un soldat Speţnaz poate omorî oameni cu o lopată de la o distanţă de cîţiva metri cu aceeaşi uşurinţă şi fără zgomot ca şi cu o armă P-6.

Există două tipuri de sambo: sambo sportiv şi sambo de luptă. Sambo ca sport înseamnă doi oameni fără arme, restricţionaţi de un set de reguli. Sambo de luptă este ceea ce am descris mai sus. Sînt multe dovezi că un număr mare de tehnici întrebuinţate în sambo de luptă nu sînt doar secrete, ci au şi o aplicabilitate limitată. Acestea sînt predate numai în instituţiile de antrenament speciale, cum ar fi clubul armatei, Dinamo sau Zenit. Ele sînt necesare numai celor ce sînt direct implicaţi în acţiuni legate de apărarea şi consolidarea regimului.

Brigăzile navale Speţnaz sînt mult mai bine echipate din punct de vedere tehnic decît cele care operează pe pămînt, din motive întemeiate. O flotă a avut şi va avea întotdeauna mult mai mulţi cai putere pe cap de soldat decît o armată. Un om se poate mişca pe pămînt pur şi simplu folosindu-şi muşchii, dar nu va ajunge prea departe înotînd în mare numai cu forţa musculară. În consecinţă, între unităţile navale şi forţele terestre există o diferenţă de echipament chiar şi la nivelul simplului soldat. Un soldat înotător din Speţnaz lipsit de grad militar poate fi echipat cu un dispozitiv relativ mic, care îi permite să înoate sub apă cu o viteză de pînă la 15 kilometri pe oră, timp de mai multe ore, fără oprire. În afara acestor seturi individuale, există şi un dispozitiv pentru doi sau trei oameni, construit după modelul unei torpile. Înotătorii stau pe el ca pe un cal. Iar în afara acestui aparat subacvatic uşor, sînt folosite foarte mult aşa-numitele submarine-pitic.

Uniunea Sovietică a început cercetări intense pentru dezvoltarea tehnologiei submarinelor-pitic la mijlocul anilor ’30. Ca de obicei, aceeaşi temă a fost desemnată mai multor grupuri de ingineri în acelaşi timp, iar între ei a apărut o competiţie acerbă. În 1936, o comisie guvernamentală a studiat patru proiecte: Moskito, Blokha, APSS şi Pigmei. Toate patru puteau fi transportate de cargoboturi mici sau nave maritime. În acelaşi timp, Uniunea Sovietică terminase lucrările de îmbunătăţire a submarinelor clasa K şi exista un plan ca fiecare submarin din clasa K să poată căra un aparat de zbor uşor sau un minisubmarin. În acelaşi timp, se făceau experimente cu scopul de a evalua posibilitatea transportării unui alt tip de minisubmarin (asemănător cu APSS) într-un bombardier mare.

În 1939, Uniunea Sovietică a început producţia submarinului-pitic M-400, creat de inginerul prototipului „Purice”. M-400 era o combinaţie între un submarin şi un transportor de torpile. Putea sta sub apă pentru mult timp, apoi ieşea la suprafaţă şi ataca inamicul cu o viteză foarte mare, asemenea unui transportor de torpile rapid. Intenţia a fost să fie folosit şi în alt fel, să se apropie de inamic cu mare viteză, la suprafaţa apei, apoi să se scufunde şi să atace ca un submarin obişnuit.

Minisubmarinele germanilor s-au aflat printre trofeele de război, precum şi proiectele de dezvoltare viitoare a acestora, toate fiind folosite din plin de inginerii sovietici. Interesul pentru proiectele germane nu a scăzut. În 1976 au fost întocmite rapoarte cu privire la un proiect al unui submarin german cu un deplasament de numai 90 de tone. Serviciile secrete militare sovietice au încercat apoi să captureze proiectele acestei nave şi să afle cît mai multe informaţii despre oamenii care le-au elaborat.

Nu ar trebui să tragem concluzia că interesul pentru armele fabricate în străinătate este dictat de înapoierea Uniunii Sovietice din punct de vedere tehnic. Uniunea Sovietică are mulţi proiectanţi talentaţi care de multe ori au făcut adevărate minuni tehnice. Este vorba doar de faptul că cei din vest îşi folosesc numai propriile idei tehnice, în timp ce Uniunea Sovietică le foloseşte şi pe ale celorlalţi. În ultimii ani, în Uniunea Sovietică au fost dezvoltate arme remarcabile, inclusiv minisubmarine cu

echipaje de la unu la cinci oameni. Brigăzile navale Speţnaz deţin mai multe zeci de minisubmarine, o cifră care nu pare mare, dar este mai mult decît au celelalte ţări. În paralel cu proiectele obişnuite, s-a lucrat intensiv la crearea unui echipament hibrid care va combina calităţile unui submarin cu cele ale unui tractor subacvatic. Transportul minisubmarinelor este asigurat de submarine cu deplasament mai mare, nave de război, dar şi din cele din flota de pescuit. În anii ’60 au fost făcute experimente în Marea Caspică pentru a încerca transportul unui submarin pitic cu un planor greu. Nu este cunoscut rezultatul încercărilor. Dacă un astfel de planor a fost construit pentru război, ne putem aştepta să apară minisubmarine în cele mai neaşteptate locuri, de exemplu în Golful Persic, care este vital pentru Vest, chiar *înaintea* sosirii trupelor sovietice şi a forţelor maritime. În anii ’70, Uniunea Sovietică a lucrat la un hidroavion care, după aterizarea pe apă, s-ar fi putut scufunda la cîţiva metri adîncime. Nu cunoaştem rezultatul acestor încercări.

Trupele Speţnaz navale pot fi foarte periculoase. Chiar pe timp de pace, acestea sînt mult mai active decît brigăzile terestre Speţnaz. Acest lucru este logic, deoarece forţele Speţnaz terestre pot opera numai pe teritoriul Uniunii Sovietice, al sateliţilor săi şi în Afganistan, în timp ce brigăzile navale au un cîmp de operare imens în apele oceanelor internaţionale şi uneori în apele teritoriale ale altor state.

Minisubmarinul poate fi o armă redutabilă pentru duşman în desfăşurarea operaţiunilor militare. Este capabil să pătrundă în locuri din care navele obişnuite nu pot opera. Construirea mai multor submarine-pitic poate fi mai puţin costisitoare decît cea a unui submarin de dimensiune medie, în timp ce detectarea mai multor submarine pitice şi distrugerea acestora poate fi o misiune mult mai grea pentru inamic decît distrugerea unui submarin de dimensiune medie.

Minisubmarinul este un fel de bază mobilă pentru scufundători. Submarinul şi scufundătorii devin un sistem armat unitar, care poate fi folosit cu succes atît împotriva ţintelor aflate pe apă, cît şi pe uscat.

În anumite cazuri, brigăzile maritime Speţnaz pot fi o armă de

neînlocuit pentru înaltul comandament sovietic. În primul rînd, pot fi folosite pentru eliberarea drumului din calea unei întregi flote sovietice, distrugînd şi anihilînd acţiunea minelor şi funcţionînd cu mai multe sisteme de detectare a inamicului, inclusiv cele acustice. În al doilea rînd, pot fi folosite împotriva forţelor inamice de apărare terestră. Unele ţări, precum Suedia şi Norvegia, au construit adăposturi de coastă excelente pentru vasele lor. În acele adăposturi, navele sînt ferite de multe tipuri de arme sovietice, inclusiv de cele nucleare. Una dintre misiunile cele mai importante ale trupelor Speţnaz este să descopere şi să anihileze aceste adăposturi. Trupele marine Speţnaz pot fi folosite şi pentru distrugerea podurilor, docurilor şi a tunelurilor submarine inamice. Pot fi efectuate operaţiuni şi mai periculoase împotriva celor mai scumpe şi valoroase nave – transportatoare de aparate de zbor, crucişătoare, submarine nucleare, baze plutitoare pentru submarine, transportatoare de proiectile explozive şi rachete nucleare şi proiectile explozive nucleare, dar şi împotriva navelor de comandă.

În timpul unui război sînt distruşi mulţi sateliţi de comunicare, şi multe legături radio sînt întrerupte în urma exploziilor cauzate de armele nucleare în spaţiu. În acest caz, un număr enorm de mesaje va trebui să fie transmise prin cabluri subterane şi subacvatice. Aceste cabluri sînt ţinte foarte tentante pentru trupele Speţnaz. Acestea pot distruge sau folosi cablurile subacvatice ale inamicilor în mod pasiv (adică ascultîndu-le mesajele) sau activ (intrînd pe fir şi transmiţînd mesaje false). Pentru a putea face acest lucru pe timp de război, brigăzile navale Speţnaz sînt ocupate pe timp de pace căutînd cabluri subacvatice în apele internaţionale din diferite părţi ale lumii.

Prezenţa submarinelor-pitic sovietice a fost observată în ultimii ani în mările Baltică, Neagră, Mediterană, Tireniană şi în Marea Caraibelor. Acestea au operat în Atlantic, nu departe de Gibraltar. Este interesant de observat că pentru această muncă „ştiinţifică” trupele navale sovietice nu au folosit numai submarinele din clasa Argus conduse de personal specializat, ci şi submarinele automate fără personal din clasa Zvuk.

Submarinele fără personal sînt arma viitorului, deşi sînt deja

folosite de unităţile Speţnaz în zilele noastre. Un submarin fără personal poate avea dimensiuni foarte mici, deoarece tehnologia modernă permite reducerea considerabilă a dimensiunilor şi greutăţii echipamentului electronic necesar. În acelaşi timp, un submarin fără personal nu are nevoie de resurse de aer şi poate fi echipat cu orice număr de pereţi interiori pentru o stabilitate mai mare, iar presiunea internă poate ajunge la orice nivel, astfel încît poate opera la orice adîncime. În cele din urmă, pierderea unui astfel de vas nu afectează moralul trupelor, prin urmare aceste submarine automate pot fi utilizate în operaţiuni ce implică riscuri mai mari pe timp de pace sau război. Acesta poate pătrunde în locuri în care căpitanul unui vas obişnuit nu ar îndrăzni să se aventureze. Chiar capturarea unui astfel de submarin de către inamic nu implică unele consecinţe politice majore pe care le-ar avea capturarea unui submarin sovietic cu personal în apele teritoriale ale altui stat. În prezent, submarinele sovietice fără personal şi alte tipuri de echipament subacvatic operează în conjuncţie cu nave de suprafaţă sau submarine deservite de personal. Este foarte posibil ca în viitor aceste tactici să fie continuate, pentru că prezenţa umană este necesară. Chiar şi aşa, submarinele fără personal cresc substanţial potenţialul trupelor Speţnaz. Este foarte uşor pentru o navă sovietică cu echipaj să rămînă în apele internaţionale fără a da de bănuit, în timp ce un submarin fără personal controlat de aceasta să intre în apele inamice.

În afara submarinelor cu sau fără echipaj, trupele Speţnaz au acordat o atenţie enormă în ultimele decenii „submarinelor vii” – delfinii. Uniunea Sovietică deţine un centru enorm de cercetare ştiinţifică în Marea Neagră pentru studierea comportamentului delfinilor. Mare parte din activitatea centrului este înfăşurată în vălul impenetrabil al secretelor oficiale.

Din timpuri străvechi, delfinul l-a încîntat pe om cu abilităţile sale extraordinare. Un delfin se poate scufunda cu uşurinţă la o adîncime de 300 de metri; spectrul sonor perceput de delfini este de şaptezeci de ori mai larg decît cel perceput de om; creierul său este surprinzător de bine dezvoltat şi asemănător celui uman. Delfinii sînt foarte uşor de îmblînzit şi dresat.

Utilizarea delfinilor de către trupele Speţnaz ar putea să le lărgească şi mai mult gama de operaţiuni, prin însoţirea înotătorilor în acţiune şi atenţionarea acestora în caz de pericol; păzirea unităţilor faţă de comandourile subacvatice inamice; urmărirea sub apă a oricăror tipuri de obiecte ale inamicului – submarine, mine, cabluri şi ţevi subacvatice; iar delfinul ar putea fi folosit pentru acte independente de terorism: atacarea unor ţinte importante cu încărcături de explozibil ataşat sau distrugerea personalului inamic cu ajutorul cuţitelor, ţepuşelor sau a altor arme mai complicate ataşate de corpul său.

Capitolul 10

Instrucţia de luptă

Era o zi rece şi cenuşie, cu pale de vînt puternic şi nori zdrenţuiţi ce alunecau cu repeziciune pe cer. Comandantul-adjunct al departamentului Speţnaz, Armata a 17-a, şi cu mine stăteam aproape de un pod vechi de cale ferată. Cu mulţi ani înainte acolo fusese construită o linie feroviară, dar dintr-un motiv sau altul fusese abandonată la jumătatea proiectului. Rămăsese numai podul peste apa de culoare plumburie. Părea extrem de înalt. În jurul nostru era un vast spaţiu gol, iar pădurea acoperea zone imense, unde era mult mai probabil să te întîlneşti cu un urs decît cu un om.

Se desfăşura atunci un concurs Speţnaz. Locotenent-colonelul şi cu mine eram arbitri. Ruta acoperită de participanţi se întindea pe mai multe zeci de kilometri. Soldaţii, uzi pînă la piele şi roşii la faţă, încărcaţi cu echipament şi arme, încercau să parcurgă ruta în cîteva zile – alergînd, mărşăluind rapid şi din nou alergînd. Feţele le erau acoperite de bărbi neîngrijite. Nu aveau hrană, iar apa o luau din izvoare şi lacuri. Mai mult, pe traseu apăreau multe obstacole neplăcute şi neprevăzute de ei.

La punctul nostru de control, săgeţile portocalii le indicau

soldaţilor să treacă podul. În mijlocul podului, o altă săgeată arăta spre balustrada de pe margine. Un soldat care rămăsese cu mult în urma grupului a alergat pe pod. Din cauza oboselii îşi ţinea capul în jos, aşa că a alergat pînă la mijlocul podului şi încă puţin, cînd s-a oprit brusc. S-a întors şi a văzut săgeata care arăta marginea. S-a uitat peste balustradă şi a văzut următoarea săgeată pe o insulă mlăştinoasă, aflată la o oarecare distanţă, năpădită de trestii. Săgeata era imensă şi portocalie, dar abia se vedea de la distanţă. Soldatul a fluierat, neliniştit. S-a căţărat pe balustradă cu toate armele şi echipamentul, a înjurat violent şi a sărit. În cădere, a încercat să îşi blesteme soarta şi Speţnazul într-un limbaj de adevărat soldat, dar strigătul i s-a transformat într-un urlet lung şi stins. A lovit puternic în apa întunecată şi îngheţată şi apoi a dispărut pentru mult timp. Într-un final, capul său a ţîşnit din apă. Era toamnă tîrzie şi apa era rece ca gheaţa. Dar soldatul a pornit să înoate către insula îndepărtată.

La punctul nostru de control, unde soldaţii plonjau unul după altul de pe podul înalt, nu era nici o posibilitate de a salva vreun soldat care s-ar fi aflat în dificultate. Noi, ofiţerii, eram acolo numai pentru a observa oamenii, pentru a ne asigura că săreau toţi chiar de la mijlocul podului. Restul nu ne privea pe noi.

— Dar dacă unul dintre ei se îneacă? l-am întrebat pe ofiţerul Speţnaz.

— Dacă se îneacă, înseamnă că nu este bun pentru Speţnaz.

Înseamnă că nu este bun pentru Speţnaz. Această propoziţie exprimă întreaga filosofie a instrucţiei de luptă. Soldaţii mai bătrîni o transmit celor tineri, care o iau ca pe o glumă. Dar află destul de curînd că nimeni nu glumeşte.

Programele instrucţiei de luptă pentru Speţnaz sînt concepute împreună cu unii dintre cei mai buni experţi în psihologie din Uniunea Sovietică. Aceştia au stabilit că în trecut instrucţia a fost făcută incorect, pe principiul trecerii de la simplu la mai dificil. Un soldat era prima dată învăţat să sară de la un nivel scăzut, să îşi strîngă paraşuta, să aterizeze corect şi aşa mai departe, cu perspectiva de a învăţa mai tîrziu să execute un salt adevărat cu paraşuta. Dar cu cît era mai lung procesul instrucţiei iniţiale, cu atît mai mult timp avea de aşteptat soldatul şi cu atît îi sporea

teama de a sări. Experienţa acumulată în războaiele anterioare arată de asemenea că soldaţii în rezervă, care erau instruiţi numai cîteva zile sau chiar trimişi direct la luptă, în majoritatea cazurilor se descurcau foarte bine. Uneori le lipsea instrucţia, dar întotdeauna aveau suficient curaj. Reversul s-a dovedit de asemenea a fi adevărat. În primul război mondial, cele mai bune regimente ruseşti au rămas la Sankt Petersburg. Acestea îl protejau pe împărat şi erau antrenate numai pentru a fi folosite în situaţii critice. Cu cît ţinea mai mult războiul, regimentele de gardă erau din ce în ce mai puţin dispuse să lupte. Războiul s-a prelungit, s-a transformat într-o diviziune fără sens şi, în final, s-a ivit posibilitatea de a pune capăt rapid. Pentru a grăbi sfîrşitul, împăratul a decis să îşi folosească gărzile...

Revoluţia din 1917 nu a fost o revoluţie. A fost o simplă revoltă a gărzilor într-un singur oraş dintr-un imperiu imens. Soldaţii nu mai voiau să lupte; le era frică de război şi nu doreau să moară în zadar. În toată ţara erau numeroase partide, toate în favoarea încheierii războiului şi numai unul dintre acestea a cerut pacea. Soldaţii şi-au pus încrederea în acea grupare. Între timp, regimentele care luptau pe front suferiseră pierderi enorme şi moralul le era foarte scăzut, dar nu se gîndiseră să se împrăştie la casele lor. Frontul a ajuns în colaps numai cînd autoritatea centrală din Sankt Petersburg a căzut.

Partidul lui Lenin, care preluase puterea în acel vast imperiu susţinut de baionetele gărzilor înspăimîntate ce fuseseră ţinute în rezervă, a tras concluziile corecte. În zilele noastre, soldaţii nu sînt ţinuţi în inactivitate mult timp şi nu îşi petrec mult timp la instrucţie. Este considerat mult mai înţelept să arunci tînărul soldat direct în luptă, să îi trimiţi pe cei rămaşi în viaţă în rezervă, să întăreşti rîndurile cu rezervişti nou-veniţi şi să îi trimiţi iar la luptă. Titlul de „gărzi” era acordat atunci numai în timpul bătăliei şi numai acelor unităţi care au suferit pierderi imense, dar au continuat să lupte.

Odată învăţate aceste lecţii, comandanţii au introdus alte reforme în metodele instrucţiei de luptă. Aceste principii noi au fost încercate pentru prima dată în Spetznaz şi au dat rezultate bune.

Trăsătura cea mai importantă a instrucţiei unui soldat tînăr

din Speţnaz este să nu aibă timp să reflecteze la ce îl aşteaptă. El ar trebui să dea piept cu pericolul, teroarea şi neplăcerile pe neaşteptate şi să nu aibă timp să fie speriat. Cînd va depăşi aceste obstacole, va fi mîndru de sine, de îndrăzneala lui, de hotărîrea de care a dat dovadă şi abilitatea de a-şi asuma riscuri. În consecinţă, nu îi va fi frică.

Surprizele neplăcute îl aşteaptă întotdeauna pe soldatul Speţnaz în prima etapă a serviciului său, uneori în cele mai improbabile situaţii. Intră pe uşa unei săli de clasă şi i se aruncă un şarpe în jurul gîtului. Este trezit dimineaţa şi coboară din pat pentru a descoperi, dintr-odată, un şobolan enorm în cizmă. Într-o sîmbătă seară, cînd se pare că a lăsat în urmă o săptămînă grea, este luat pe sus şi aruncat într-o carceră împreună cu un cîine care mîrîie. Prima săritură cu paraşuta este experimentată tot pe neaşteptate. Un scurt curs de instruire, apoi în zbor şi direct afară din cală. Şi dacă se zdrobeşte de pămînt? Răspunsul este acelaşi: nu e bun pentru Speţnaz!

Soldatul primeşte mai tîrziu instrucţia completă, atît teoretic, cît şi practic, inclusiv metodele de a se descurca cu un şarpe în jurul gîtului sau cu un şobolan în cizmă. Dar pînă atunci, soldatul merge la cursurile de instrucţie fără frică de ce urmează să i se întîmple, deoarece a avut parte deja de cele mai înspăimîntătoare lucruri.

Unul dintre aspectele cele mai importante ale instrucţiei complete de luptă sînt tehnicile de supravieţuire. În Uniunea Sovietică sînt multe locuri în care nu întîlneşti nici un om pe o suprafaţă de cîteva mii de kilometri pătraţi. Astfel, metoda este de a paraşuta un grup mic de trei sau patru persoane într-un loc cu totul necunoscut, nelocuit, fără străzi, fără nimic altceva la orizont decît zăpadă orbitoare de la un capăt la altul sau nisip arzător cît vezi cu ochii. Grupul nu are nici hartă, nici busolă. Fiecare are o armă automată Kalaşnikov, dar numai un rînd de muniţie. În plus, au cîte un cuţit şi o sapă. Proviziile de hrană sînt minime, uneori inexistente. Grupul nu ştie cît de mult va trebui să meargă pe jos – o zi, cinci zile, două săptămîni? Muniţia o pot folosi după cum doresc. Pot omorî un cerb, un elan sau un urs. Ar fi destulă hrană pentru întregul grup, pentru o călătorie lungă. Dar

dacă sînt atacaţi de lupi şi au rămas fără muniţie?

Pentru a face exerciţiile de supravieţuire mai realiste, grupurile nu au aparate de emisie radio cu ei şi nu pot transmite semnale de ajutor, orice s-ar întîmpla cu grupul, pînă cînd întîlnesc primii oameni în drumul lor. De obicei se începe cu paraşutarea în cele mai neplăcute locuri: pe gheaţă subţire, într-o pădure, în munţi. În 1982, trei paraşutişti militari sovietici au sărit cu paraşuta în craterul vulcanului Avacinsk. În primul rînd, au trebuit să iasă din crater. Alţi doi paraşutişti sovietici au început de mai multe ori exerciţiile cu aterizarea pe vîrful muntelui Elbruz (5 642 m). După ce au parcurs cu bine ruta de supravieţuire, au repetat experienţa pe unul dintre cei mai înalţi munţi din Uniunea Sovietică – vîrfurile ce purtau numele Lenin (7 134 m) şi Comunism (7 495m).

În condiţiile predominante în Europa de Vest a zilelor noastre sînt necesare diferite deprinderi şi diferite metode de instrucţie. Pentru această etapă a instrucţiei, soldaţii Speţnaz sînt îmbrăcaţi în jachete negre de închisoare şi paraşutaţi noaptea în centrul unui oraş mare. În acelaşi timp, radioul local şi canalele de televiziune anunţă că un grup de criminali foarte periculoşi tocmai a evadat din închisoarea localităţii. Ca o precizare demnă de inters, este interzisă publicarea acestor tipuri de anunţuri în presa din Uniunea Sovietică, dar ele pot fi difuzate la posturile de radio sau televiziune. În acest mod, populaţia primeşte numai mici frînturi de informaţii, astfel încît sînt îngroziţi de criminalii despre care încep să circule tot felul de poveşti fantastice.

„Criminalii” au ordin să se întoarcă la companie. Poliţia locală şi trupele MVD primesc ordinul de a-i găsi. Numai superiorii din MVD ştiu că acesta este doar un exerciţiu. Cadrele inferioare sau cu grad mediu din MVD operează ca şi cum ar fi o situaţie reală. Ofiţerii superiori le spun de obicei subordonaţilor că acei „criminali” nu sînt înarmaţi şi că trebuie să raporteze imediat ce unul dintre ei este arestat. Dar există o problemă: poliţia nu are de obicei încredere în informaţia că delincvenţii nu sînt înarmaţi (ar fi putut fura o armă în ultimul moment) şi astfel, contrar instrucţiunilor, ei îşi folosesc armele. Uneori, soldatul arestat poate fi trimis înapoi la superiorii săi pe jumătate mort – a opus rezistenţă, spun ei, iar noi a trebuit să ne apărăm.

În unele cazuri majore, exerciţiile sînt desfăşurate, iar apoi întreaga poliţie şi trupele MVD află că este vorba doar de un exerciţiu. Chiar şi aşa, este riscant să faci parte dintr-un grup Speţnaz. Trupele MVD folosesc cîinii la exerciţii, iar cîinii nu înţeleg diferenţa dintre un exerciţiu şi o luptă adevărată.

Soldatul Speţnaz operează pe teritoriul inamicului. Una dintre îndatoririle sale principale, aşa cum am văzut, este să caute în special ţintele importante, în acest scop el trebuie să captureze oameni şi să obţină informaţiile necesare de la aceştia cu forţa. Nu avem nici o îndoială că soldatul ştie cum să extragă informaţiile. Dar cum poate el înţelege ce spune prizonierul? Ofiţerii Speţnaz merg la cursuri speciale de limbi străine, mai mult, fiecare unitate Speţnaz are un ofiţer-translator care vorbeşte fluent cel puţin două limbi străine. Dar nu întotdeauna este prin preajmă un ofiţer cînd vine vorba de un grup mic, aşadar fiecare soldat sau sergent care interoghează un prizonier trebuie să cunoască o limbă străină într-o anumită măsură. Dar majoritatea soldaţilor Speţnaz sînt în activitate cel mult doi ani, iar instrucţia de luptă este atît de intensă, încît este imposibil să se mai găsească timp fie şi pentru cîteva ore suplimentare în program.

Cum este rezolvată această problemă? Poate un soldat Speţnaz înţelege un prizonier care dă din cap în timp ce este torturat şi îşi arată dorinţa de a vorbi?

Soldatul obişnuit Speţnaz se poate descurca în 15 limbi străine şi le poate folosi cu uşurinţă. Iată cum procedează.

Imaginaţi-vă că aţi fost luat prizonier de un grup Speţnaz. Colegului dumneavoastră i-au fost arse palmele cu fierul de călcat înroşit şi un cui mare i-a fost introdus în cap în mod demonstrativ. Vă privesc întrebător. Daţi din cap – sînteţi de acord să vorbiţi. Fiecare soldat Speţnaz are un „ghid de conversaţie” făcut din mătase – o batistă albă de mătase pe care sînt 16 rînduri cu diferite întrebări şi răspunsuri. Prima propoziţie în rusă este: „Ţine-ţi gura închisă sau te omor”. Sergentul arată către această propoziţie. În dreptul ei este o traducere în engleză, germană, franceză şi multe alte limbi. Găsiţi răspunsul de care aveţi nevoie în propria limbă şi daţi din cap. Foarte bine. Vă înţelegeţi. Vă pot

da jos căluşul de la gură. Următoarea propoziţie este: „Dacă nu spui adevărul, îţi va părea rău!”. Găsiţi repede echivalentul în limba dumneavoastră. Totul în regulă, totul e clar. Mai jos pe eşarfa de mătase sînt aproximativ o sută de propoziţii simple, fiecare cu traduceri în 15 limbi – „Unde?”, „Racheta”, „Sediu”, „Aerodrom”, „Depozit”, „Punct de control”, „Cîmp minat”, „Cum este păzit?”, „Pluton?”, „Companie?”, „Batalion?”, „Cîini?”, „Da”, „Nu” şi aşa mai departe. Ultima propoziţie este o repetiţie a celei de-a doua: „Dacă nu spui adevărul, îţi va părea rău!”.

Este nevoie de numai două minute pentru a-l învăţa şi pe cel mai puţin dotat soldat să comunice cu ajutorul acestui „ghid de conversaţie”. Mai mult, soldatul este învăţat să rostească şi să înţeleagă cele mai simple şi cele mai necesare cuvinte, cum ar fi „înainte”, „înapoi”, „acolo”, „aici”, „la dreapta”, „la stînga”, „metri”, „kilometri” şi numerele de la unu la douăzeci. Dacă un soldat nu este capabil să înveţe acest lucru, nu se întîmplă nimic, căci totul este scris pe eşarfa de mătase şi fiecare membru al grupului are cîte una.

La începutul anilor ’70, oamenii de ştiinţă sovietici au început să dezvolte un dispozitiv electronic foarte uşor pentru traducerea frazelor scrise pe eşarfa de mătase sau pentru suplimentarea acesteia. Cerinţele comandamentului superior erau simple: dispozitivul trebuia să cîntărească nu mai mult de 400 de grame, trebuia să încapă într-o raniţă şi să aibă dimensiunea unei cărţi mici sau să fie chiar mai mic. Trebuia să aibă un ecran pe care să apară un cuvînt sau o expresie simplă în rusă care ar putea fi imediat tradusă într-una din cele mai larg folosite limbi. Persoana interogată ar scrie răspunsul, care ar fi imediat tradus în rusă. Nu ştim dacă un astfel de dispozitiv este folosit în zilele noastre. Dar progresul tehnologic va permite în curînd crearea unui dispozitiv similar. Nu numai trupele Speţnaz, ci şi multe alte organizaţii din armata sovietică au arătat interes faţă de acest dispozitiv. În orice caz, nici un dispozitiv nu poate înlocui un translator în carne şi oase, şi de aceea, pe lîngă interpreţii adevăraţi, în trupele Speţnaz se găsesc atît de mulţi oameni de diferite naţionalităţi.

Un soldat sovietic care a evadat din Afganistan a povestit cum a fost inclus într-o companie de recunoaştere dintr-o brigadă de asalt aerian. Acesta nu este tocmai un caz tipic pentru forţele

Speţnaz. Cineva a descoperit că vorbea unul dintre dialectele locale şi a fost imediat trimis la ofiţerul superior. Ofiţerul i-a pus două întrebări, cele obişnuite:

— Bei vodcă? Sport faci?

— Vodcă, da, sport, nu.

A dat răspunsurile complet greşite. Dar în condiţii de luptă, un om care vorbeşte limba inamicului este foarte valoros. Îl iau în ciuda oricăror alte aspecte şi au mare grijă de el, căci viaţa grupului sau a mai multor grupuri poate depinde de abilitatea sa de a vorbi şi a înţelege ce se spune. Iar de modul în care ea este îndeplinită de către grupuri pot depinde vieţile a mii sau, în unele cazuri, a milioane de oameni. Singurul neajuns al faptului că eşti translator este că translatorii nu sînt iertaţi niciodată dacă au făcut o greşeală. Dar neajunsul este acelaşi pentru el ca şi pentru toţi ceilalţi din unitate.

Nici unui soldat nu trebuie să îi fie frică de foc. În Uniunea Sovietică, în fiecare categorie de forţe, este acordată o atenţie specială pregătirii psihologice a soldatului sau marinarului pentru a lupta cu focul. În Marină, submarinele vechi sînt acostate şi mai mulţi marinari sînt închişi într-un compartiment în care este provocat un incendiu. În trupele care luptă pe tancuri, soldaţii sînt închişi într-un tanc vechi şi se porneşte un incendiu în interior sau în exterior, uneori în ambele părţi în acelaşi timp.

Soldatul Speţnaz se întîlneşte cu focul mult mai des decît oricare alt soldat. Din acest motiv, acesta este o prezenţă constantă în instrucţia de luptă, din prima pînă în ultima zi. El are de-a face cu un foc care îi ameninţă viaţa cel puţin o dată pe zi. Este forţat să sară peste şanţuri largi în care ard focuri. Trebuie să alerge prin camere incendiate şi peste poduri cuprinse de flăcări. Merge pe motocicletă între ziduri în văpăi. Focul poate izbucni lîngă el în orice moment – cînd mănîncă sau doarme. Cînd face o săritură cu paraşuta pentru a testa acurateţea săriturii sale, este posibil să apară o flacără imensă dedesubt.

Soldatul Speţnaz este învăţat să facă faţă focului şi să se protejeze pe sine şi pe camarazii săi prin orice mijloace – tîrîndu-se pe pămînt pentru a-şi stinge hainele, înăbuşind flăcările cu pămînt, crengi sau o prelată. Cînd învaţă cum să se lupte cu focul,

cel mai important lucru nu este să afle modalităţile de a se proteja (deşi acest lucru este de asemenea important), ci de a conştientiza că focul este elementul constant al vieţii sale, care va fi mereu alături.

Un alt element important în instrucţia Speţnaz este învăţarea soldaţilor să nu se teamă de sînge şi să fie capabili să ucidă. Acesta este un lucru mai important şi mai dificil pentru trupele Speţnaz decît pentru infanterie, de exemplu. Infanteristul îşi omoară inamicul în principiu de la o distanţă mai mare de o sută de metri, deseori de la o distanţă de 300 sau 400 de metri sau chiar mai mult. Soldatul de infanterie nu vede expresia de pe faţa inamicului său. Îndatorirea sa este doar să ţintească corect, să îşi ţină respiraţia şi să apese uşor pe trăgaci. Infanteristul se antrenează trăgînd la ţinte de placaj pe timp de pace, iar pe timp de război trage în oameni care, de la distanţă, seamănă mult cu nişte ţinte de placaj. Sîngele pe care îl vede un soldat de infanterie este mai ales cel al camaradului căzut sau propriul sînge, ceea ce creşte furia şi setea de răzbunare. După aceea, soldatul de infanterie trage în inamic fără să aibă nici o mustrare de conştiinţă.

Instrucţia unui soldat Speţnaz este mult mai complicată. El trebuie să ucidă deseori inamicul în spaţii închise, privindu-l drept în faţă. Vede sînge, dar nu este sîngele camarazilor săi; de multe ori este sîngele unui om complet nevinovat. Ofiţerii aflaţi la comanda trupelor Speţnaz trebuie să se asigure că fiecare soldat Speţnaz îşi va face datoria într-o situaţie critică.

Asemenea focului, sîngele este un element constant al instrucţiei de luptă pentru un soldat. Înainte se considera că un soldat s-ar putea obişnui treptat cu vederea sîngelui – mai întîi puţin sînge, apoi tot mai mult, pe zi ce trece. Dar experţii au respins această părere. Prima întîlnire a soldatului Speţnaz cu sîngele ar trebui să fie, susţin ei, destul de neaşteptată şi în cantităţi abundente. De-a lungul carierei de luptător, îi vor apărea multe lucruri cumplite în faţa ochilor, fără nici un fel de atenţionare. Aşa că ar trebui să se obişnuiască să nu fie surprins şi înspăimîntat de nimic.

Un grup de soldaţi Speţnaz sînt treziţi pe neaşteptate noaptea din cauza unei urgenţe şi trimişi în căutarea unui „spion”. Cu cît

vremea este mai rea, cu atît mai bine. Cel mai bine e atunci cînd plouă torenţial, bate un vînt puternic, este noroi sau zloată. Mulţi kilometri cu obstacole – scări prăbuşite, spărturi în ziduri, frînghii peste gropi şi şanţuri. Toţi tinerii soldaţi din pluton sînt fără suflare, inimile le bat repede. Picioarele le alunecă, mîinile le sînt zgîriate şi învineţite. Înainte! Toată lumea e în toane rele – şi ofiţerii, dar în special soldaţii. Soldatul îşi poate elibera furia numai printr-un pumn în faţa unui coleg de suferinţă mai slab şi probabil va primi un picior în coaste drept răspuns. Zona este împresurată de case în ruină, totul este devastat, distrus şi este sticlă spartă împrăştiată peste tot. Totul e umed şi alunecos şi sînt obstacole cu faruri montate pe ele care nu se mai termină. Dar acestea nu ajută, mai mult stînjenesc, orbind soldaţii cînd se caţără. Acum au ajuns într-un beci întunecos, cu uşile smulse din balamale. Toată lumea la pămînt. De-a lungul coridorului. Apoi înaintea lor dau de apă. Întregul grup aleargă cît îi ţin picioarele, fără să încetinească, şi calcă într-un lichid lipicios. Se aprinde o lumină orbitoare. Nu se află în apă – este sînge. Sînge pînă la genunchi, pînă la mijloc, pînă la piept. Pe pereţi şi pe tavan sînt bucăţi de carne în descompunere, grămezi de măruntaie din care picură sînge. Treptele sînt alunecoase de la bucăţile cleioase de creier. Nesiguri, tinerii soldaţi se îngrămădesc pe coridor. Apoi, din întunericul imens, cineva dă drumul unui cîine imens. Există o singură ieşire – prin sînge. Numai înainte, pe unde este un coridor larg şi o scară ce urcă.

De unde au putut găsi atîta sînge? De la un abator, bineînţeles. Nu este dificil de pregătit un container cu sînge. Poate fi îngust şi nu foarte adînc, dar trebuie să aibă coturi şi trebuie să fie acoperit de un tavan jos. Clădirea în care este amenajată încăperea cu containerul de sînge poate fi destul de mică, dar trebuie introduse şi grămezi de scînduri, grinzi în descompunere şi lespezi din beton. Chiar într-un spaţiu foarte limitat este posibil să se creeze impresia că te afli într-un labirint nesfîrşit, plin de sînge. Cel mai important lucru este să fie multe coturi, gropi, găuri, fundături şi uşi. Dacă nu aveţi la dispoziţie prea mult sînge, se pot folosi măruntaie de animale amestecate cu sînge. Fundul containerului nu trebuie să fie neted: trebuie să existe mereu posibilitatea ca soldatul care învaţă să se împiedice şi să cadă

drept în sînge. Dar cel mai important lucru este ca prima sesiune de instrucţie să aibă loc cu un grup de soldaţi foarte tineri, care tocmai au intrat în Speţnaz, dar sînt încă izolaţi şi nu au avut ocazia să se întîlnească cu soldaţi mai vechi şi nu au fost atenţionaţi în legătură cu ce îi aşteaptă. Şi mai este un aspect: containerul cu sînge nu trebuie să fie ultimul obstacol din acea noapte. Cea mai mare greşeală este ca oamenii să fie îndreptaţi spre container şi apoi să se încheie exerciţiul, iar ei să fie liberi să se spele şi să se bage în pat. În acest caz, sîngele va apărea ca un vis oribil. Cursa trebuie continuată cu tot mai multe obstacole.

Exerciţiile extenuante de instrucţie trebuie repetate şi iar repetate, fără opriri pentru odihnă. Exerciţii neîntrerupte toată dimineaţa, toată ziua. Fără hrană şi fără apă. În acest fel, soldaţii sînt obişnuiţi să nu mai fie luaţi prin surprindere de nimic. Cu sînge pe mîini şi pe uniforme, sînge pe ghete – totul devine familiar. În aceeaşi zi trebuie să se tragă şi multe focuri de armă, să se parcurgă labirinturi cu oase şi cîini, cîini şi iar cîini. Containerul cu sînge trebuie să rămînă în amintire ca ceva destul de obişnuit într-o serie de experienţe dureroase.

În următoarea sesiune de instrucţie nu este nevoie să se folosească mult sînge, însă trebuie să fie un element mereu prezent. Soldaţii trebuie să se tîrască pe sub sîrmă ghimpată. De ce să nu fie aruncate şi nişte intestine de oaie pe pămînt şi pe sîrmă? Să se tîrîie şi pe sub acestea, nu numai pe pămînt. Un soldat trage cu mitraliera la poligonul de tragere. De ce să nu fie în jurul locului din care el trage carne în descompunere care este oricum, numai bună de mîncat nu. Un soldat face o săritură cu paraşuta pentru a testa acurateţea căderii. De ce să nu fie pe locul de aterizare, cu faţa în jos, un manechin mare, cu uniforma Speţnaz ruptă şi cu paraşuta încîlcită stropită cu sînge? Toate acestea sînt trucuri standard în instrucţia Speţnaz, simple şi eficiente. Pentru a spori efectul, instructorii creează mereu situaţii în care soldaţii sînt obligaţi să aibă sînge pe mîini. De exemplu, un soldat trebuie să treacă de un obstacol căţărîndu-se pe un zid. Cînd ajunge să se prindă de marginea de sus a zidului, descoperă că este alunecoasă fiind plină de sînge. Are de ales – ori cade şi îşi rupe picioarele (poate şi gîtul), ori se prinde mai strîns cu ambele mîini, se sprijină cu bărbia de marginea murdară, îşi schimbă

punctul de prindere, se trage în sus şi sare înăuntru prin fereastră. Un soldat Speţnaz nu cade. Se ridică, cu sînge peste tot, înjură grosolan şi îşi continuă drumul înainte, mereu înainte.

În continuarea programului urmează nişte exerciţii care par a fi glume sinistre, ca de exemplu: să prinzi o pisică gestantă, să îi tai burta cu o lamă şi să numeri cîţi pui are. Acesta nu este un exerciţiu atît de uşor pe cît pare la început. Soldatul nu poartă mănuşi, pisica zgîrie şi nu este nimeni să ofere ajutor. Ca instrument, are voie să folosească numai o lamă de ras tocită şi ruptă şi îşi poate tăia degetele cu uşurinţă.

Procesul de familiarizare al soldaţilor Speţnaz cu imaginea şi realitatea sîngelui nu are nici pe departe scopul de a-i transforma în nişte sadici. Este pur şi simplu vorba de faptul că sîngele este un lichid cu care se vor confrunta în timpul războiului. Un soldat Speţnaz nu are voie să fie speriat de lichidul roşu. Un chirurg lucrează în mod constant cu sînge, la fel şi măcelarul. Ce s-ar întîmpla dacă un chirurg sau un măcelar s-ar speria dintr-odată la vederea sîngelui?

Orice soldat sovietic, indiferent de comandamentul din care face parte, trebuie să fie capabil să alerge, să ţintească cu precizie, să îşi păstreze arma curată şi în stare bună de funcţionare şi să îndeplinească ordinele superiorilor corect şi rapid, fără prea multe întrebări nefolositoare. Dacă studiem instrucţia de luptă a trupelor sovietice, observăm că există standarde comune pentru toate tipurile de trupe care operează în orice condiţie. Acest lucru lasă impresia că instrucţia în Armata Sovietică este aceeaşi, indiferent de condiţii. Dar acest lucru nu este adevărat. Multe dintre sarcinile desemnate ofiţerilor şi soldaţilor sînt standard pentru toată armata. Cu toate acestea, fiecare district militar sovietic şi fiecare grup de forţe operează în condiţii specifice, care sînt unice. Trupele din districtul militar Leningrad trebuie să opereze în condiţiile foarte grele din zona de nord, iar instrucţia lor are loc în pădurile, mlaştinile şi tundra districtului cu climat arctic. Trupele din districtul militar transcaucazian trebuie să opereze în munţi înalţi, în timp ce trupele din districtele militare din Carpaţi şi Urali trebuie să opereze în munţi de înălţime medie. Chiar şi aşa, regiunea

carpatică are o climă temperată europeană, în timp ce clima din regiunea munţilor Urali este foarte diferită: dură, cu veri foarte călduroase şi ierni foarte reci.

Fiecare district militar şi grup de forţe au un ofiţer comandant, un şef de unitate şi un şef al Departamentului de Informaţii care răspund cu viaţa pentru pregătirea de luptă a trupelor pe care le comandă. Dar fiecare district şi grup se confruntă cu un anumit inamic, au misiuni speciale (deşi absolut secrete) de efectuat în caz de război şi rolul lor individual în planul comandamentului de stat major.

Un motiv pentru care instrucţia are loc *in situ* este că fiecare regiune de frontieră sovietică şi fiecare grup de forţe prezintă, de regulă, aceleaşi condiţii naturale ca cele din teritoriile în care vor trebui să lupte. Condiţiile din Karelia diferă foarte puţin de cele din Norvegia, Suedia şi Finlanda. Dacă trupele din districtul militar carpatic trec frontiera, se vor afla într-o ţară cu munţi înalţi, sălbatici, foarte asemănători cu cei în care îşi au baza permanentă. Şi, dacă trupele sovietice din Germania trec graniţa, chiar dacă sînt diferenţe mici de teren şi climă, sînt în orice caz încă în Germania.

Speţnaz se concentrează la acest nivel pe fronturi şi armate. Pentru a se asigura că instrucţia Speţnaz are loc în condiţii asemănătoare pe cît posibil cu cele în care vor trebui să opereze, brigăzile Speţnaz au acum centre speciale de antrenament. De exemplu, condiţiile naturale din districtul militar baltic sînt foarte asemănătoare cu cele din Danemarca, Belgia, Olanda, Germania de Nord şi Franţa. Zona muntoasă Altai este surprinzător de asemănătoare cu Scoţia. În Carpaţi sînt locuri foarte asemănătoare cu Alpii francezi. Dacă trupele trebuie să fie antrenate pentru operaţiuni desfăşurate în Alaska şi Canada, Siberia este ideală pentru acest scop, în timp ce pentru operaţiunile din Australia trupele Speţnaz trebuie să fie antrenate în Kazahstan. Brigăzile Speţnaz au propriile centre de antrenament, dar o brigadă (sau oricare alte unităţi Speţnaz) poate primi ordin în orice moment să opereze într-un centru de antrenament necunoscut, care aparţine altei brigăzi. De exemplu, în timpul manevrelor „Dvina”, unităţile Speţnaz din districtele militare Leningrad, Moscova sau Caucazul de Nord au fost

transferate în Belarus pentru a opera acolo în condiţii nefamiliare. Diferenţa de atmosferă era mare, în special pentru unităţile transferate din Caucazul de Nord.

Aceste transferuri sînt limitate în principal pentru cazul trupelor din districtele militare interne. Se consideră că trupele care sînt deja localizate în Germania, Cehoslovacia şi regiunile militare transcaucaziene vor rămîne acolo în orice condiţii şi este mai bine să fie antrenate temeinic pentru a opera în acele condiţii fără să irosească nici un fel de efort antrenîndu-se pentru toate tipurile de condiţii. Antrenamentul „universal” este necesar trupelor din districtele interne – Siberia, munţii Ural, zona Volga, Moscova şi alte cîteva districte care în caz de război vor fi transformate în puncte critice. De asemenea, sînt oferite cursuri pentru sportivii profesionişti. Toţi aceşti membri participă în mod constant la competiţii şi călătoresc în toată ţara, de la Vladivostok la Taşkent şi de la Tbilisi la Arhanghelsk. Aceste călătorii în sine joacă un rol imens în antrenament. Sportivii profesionişti sînt pregătiţi din punct de vedere psihologic pentru a acţiona în orice climat şi în orice condiţii. Călătoriile în străinătate, mai ales călătoriile în acele ţări în care vor opera în eventualitatea unui război, sînt de şi mai mare ajutor în înlăturarea barierelor psihologice şi pentru a-i face pe sportivi să fie gata pentru acţiune, în orice condiţii.

Unităţile Speţnaz sînt deseori implicate în manevre la diferite niveluri şi cu diferite tipuri de participanţi. „Inamicii” principali din timpul manevrelor sînt trupele MVD, miliţia, trupele KGB de frontieră, reţeaua KGB de comunicaţie guvernamentală şi unităţile obişnuite ale forţelor armate.

Este de aşteptat ca, în timp de război, trupele KGB şi MVD să opereze împotriva mişcărilor naţionale de eliberare din Uniunea Sovietică, dintre care cele mai periculoase sînt considerate mişcările împotriva URSS-ului. (În timpul ultimului război, ruşii au fost cei care au format cea mai puternică armată anticomunistă – ROA.) Mişcarea de rezistenţă ucraineană este de asemenea considerată foarte periculoasă. Operaţiunile partizanilor ar izbucni în mod inevitabil în statele baltice şi în Caucaz, printre altele. Trupele KGB şi MVD, care nu sînt în subordonarea Ministerului Apărării, sînt echipate cu elicoptere, nave maritime, tancuri,

artilerie şi transportatoare blindate pentru trupe, iar exerciţiile în care operează împotriva trupelor Speţnaz au o valoare excepţională pentru acestea. Dar conducătorii trupelor GRU sînt foarte interesaţi şi au propriile motive să aplice manevre combinate. Dacă trupele Speţnaz au ani de experienţă în operaţiunile împotriva unor oponenţi puternici, cum ar fi KGB-ul sau MVD-ul, se vor descurca şi mai bine luptînd împotriva unor duşmani mai puţin puternici.

În timpul manevrelor, trupele KGB şi MVD (împreună cu unităţile militare sovietice care trebuie să se apere) folosesc împotriva unităţilor Speţnaz întreaga gamă de mijloace de apărare posibile, de la controlul total al radio-comunicaţiilor pînă la senzori electronici, de la avioane de vînătoare echipate cu cele mai performante echipamente pînă la cîini dresaţi pentru urmărire, folosiţi în număr foarte mare.

În afara acţiunilor împotriva ţintelor militare sovietice, unităţile Speţnaz participă la cursuri la centrele de antrenament în care sînt reproduse cu mare fidelitate condiţiile şi atmosfera în care se estimează că vor lupta. Modele de rachete Pluto, Pershing şi Lance şi de aparate de zbor Mirage-VI, Jaguar şi alte aparate cu armament nuclear sînt folosite pentru a indica arsenalul „inamicului”. Este prezentă şi artileria capabilă să lanseze încărcături nucleare, sînt folosite tipuri speciale de vehicule pentru transportarea proiectilelor explozive, a rachetelor şi aşa mai departe.

Grupurile Speţnaz trebuie să treacă de mai multe linii de apărare şi orice grup capturat de apărători va primi un tratament care este suficient de dur pentru a înlătura orice dorinţă a soldaţilor de a mai fi capturaţi în viitor, fie în timpul manevrelor, fie în lupta adevărată. Soldatului Speţnaz îi este în mod constant inoculat gîndul că a fi luat prizonier este mai rău decît a muri. În acelaşi timp, este învăţat că scopurile sale sînt nobile. Dacă este capturat în timpul manevrelor, mai întîi este bătut cu cruzime, apoi îi sînt arătate filme de arhivă din lagărele de concentrare din cel de-al doilea război mondial (filmele sînt în mod clar mai înfricoşătoare decît tot ce ar putea fi înfăptuit în timpul manevrelor), apoi este eliberat, dar poate fi prins din nou şi i se poate aplica acelaşi tratament. Este estimat că într-un timp destul

de scurt, soldatul va dezvolta o reacţie negativă foarte puternică faţă de ideea de a fi prizonier, precum şi convingerea fermă că moartea – o moarte nobilă, pentru cauza Speţnaz – este de preferat.

Cu o anumită ocazie, după plecarea mea în vest, am fost prezent la nişte manevre militare de amploare la care au participat armatele multor ţări vestice. Nivelul instrucţiei de luptă mi-a lăsat o impresie foarte bună. Am fost impresionat în primul rînd de modul abil, aş putea spune mai mult decît iscusit, în care unităţile se camuflau. Echipamentul de luptă, tancurile, celelalte vehicule şi transportatoarele blindate sînt acoperite cu o vopsea care nu reflectă lumina soarelui; culoarea este aleasă foarte înţelept; iar tiparul de camuflaj este pictat în aşa fel încît vehiculul este dificil de observat chiar la distanţă mică, iar conturul acestuia se integrează în fundal. Dar toate armatele au făcut o greşeală enormă legată de camuflajul anumitor vehicule pe care au fost pictate cercuri albe imense şi cruci roşii pe laterale. Le-am explicat ofiţerilor din vest că roşul şi albul sînt culori care se văd cu uşurinţă de la distanţă şi că ar fi mai bine să folosească vopsea verde. Mi s-a spus că vehiculele cu cruce roşie erau menite să transporte răniţii, ceea ce ştiam foarte bine. Acesta era un motiv întemeiat, am spus, pentru a acoperi crucile sau pentru a le face mult mai mici. Fiţi umani, vă rog, am spus. Transportaţi un om rănit şi trebuie să îl protejaţi prin toate mijloacele. Atunci protejaţi-l. Ascundeţi-l. Asiguraţi-vă că nu îl pot vedea şi comuniştii.

Discuţia contradictorie a continuat şi nu am cîştigat runda. Mai tîrziu, ofiţerii vestici au încercat să îmi explice că eu pur şi simplu nu cunoşteam înţelegerea internaţională cu privire la aceste lucruri. Nu este permis să se deschidă focul asupra unui vehicul cu o cruce roşie. Am încuviinţat că nu ştiam nimic despre aceste convenţii. Dar, asemenea mie, nici soldatul sovietic nu cunoaşte aceste convenţii. Crucile acelea roşii sînt pictate astfel încît soldatul sovietic să le vadă şi să nu tragă în ele. Dar soldatul sovietic ştie doar că o cruce roşie înseamnă ceva medical. Nimeni nu i-a spus vreodată că nu trebuie să tragă într-o cruce roşie.

Am aflat despre această regulă ciudată care stipulează că nu este voie să se deschidă focul asupra crucilor roşii aproape din

întîmplare. Cînd încă mai eram ofiţer sovietic, am citit o carte despre criminalii de război nazişti şi printre acuzaţiile aduse acestora era şi cea că naziştii au tras uneori şi asupra maşinilor şi trenurilor care aveau o cruce roşie. Mi s-a părut foarte interesant, pentru că nu puteam înţelege de ce acest lucru era considerat o crimă. Se lupta într-un război şi o parte încerca să o distrugă pe cealaltă. În ce fel erau diferite maşinile şi trenurile cu cruce roşie de celelalte vehicule ale inamicului?

Am descoperit răspunsul la această întrebare în mod independent, dar nu în regulamentul sovietic. Poate că şi acestea conţin un răspuns, însă, avînd în vedere că am slujit mulţi ani în Armata Sovietică şi am dat zeci de examene la diferite niveluri, nu am întîlnit niciodată vreo referire la regula că un soldat nu are voie să tragă în crucea roşie. La manevre, am întrebat deseori ofiţerii superiori, unii dintre ei avînd grade foarte mari, într-un mod foarte provocator, ce s-ar întîmpla dacă ar apărea dintr-odată un vehicul inamic cu o cruce roşie. Mi s-a răspuns întotdeauna pe un ton care trăda uimirea. Un ofiţer sovietic de grad înalt care absolvise vreo două academii nu putea înţelege *ce* diferenţă ar fi fost dacă era vorba de o cruce roşie. Ofiţerilor sovietici nu li se spusese niciodată semnificaţia completă a simbolului. Nu m-am obosit niciodată să pun întrebarea nici unuia dintre subordonaţii mei.

Am absolvit Academia de Diplomaţie Militară şi nu am avut rezultate proaste acolo. În timpul studiilor am ascultat cu atenţie toate cursurile şi aşteptam mereu ca vreunul dintre profesorii mei (mulţi dintre ei purtînd şnurul de general şi avînd mulţi ani de experienţă în relaţii internaţionale) să spună ceva despre crucea roşie. Dar am aflat numai că Organizaţia Internaţională Crucea Roşie se află la Geneva, chiar în faţa Reprezentanţei permanente a URSS din Agenţia Naţiunilor Unite şi că această organizaţie, asemenea oricărei alte organizaţii, poate fi folosită de către ofiţerii din Serviciile Secrete Sovietice drept acoperire în activităţile lor.

În beneficiul cui pictează armatele din vest acele cruci roşii imense pe ambulanţele lor? Încercaţi să vă pictaţi o cruce roşie pe spate şi pe piept şi mergeţi printr-o pădure iarna. Credeţi că acea cruce roşie vă va salva de un atac al lupilor? Bineînţeles că nu.

Lupii nu ştiu legile dumneavoastră şi nu vă înţeleg simbolurile. Aşadar de ce să folosiţi un simbol despre al cărui înţeles inamicul nu are nici o idee?

În ultimul război, comuniştii nu au respectat convenţiile şi tratatele internaţionale, dar nici o parte din inamicii lor, avînd în spate multe secole de cultură şi tradiţii rafinate, nu au reuşit să respecte legile internaţionale. De atunci, Armata Roşie a folosit simbolul crucii roşii, pictat foarte mic, ca un semn ce le indica propriilor soldaţi unde este spitalul. Crucea roşie trebuie să fie vizibilă numai pentru propriii oameni. Armata Roşie nu are încredere în bunele intenţii ale inamicului.

Tratatele şi convenţiile internaţionale nu au protejat pe nimeni de atacuri. Pactul Ribbentrop-Molotov este un exemplu izbitor. Nu a protejat Uniunea Sovietică. Dar dacă Hitler ar fi reuşit să invadeze Insulele Britanice, pactul nu ar fi protejat nici Germania. Stalin a vorbit destul de deschis despre acest lucru: „Războiul poate răsturna toate tipurile de convenţii”[1].

Conducerea sovietică şi serviciile diplomatice sovietice adoptă o atitudine filosofică faţă de toate convenţiile. Dacă cineva are încredere într-un prieten, nu are nevoie de un tratat; prietenii nu trebuie să se bazeze pe tratate pentru a cere ajutor. Dacă cineva este mai slab decît duşmanul său, nici un tratat nu îi va fi de ajutor oricum. Iar dacă cineva este mai puternic decît inamicul său, ce rost mai are să respecţi un tratat? Tratatele internaţionale sînt doar instrumentele politicii şi propagandei. Conducerea sovietică şi Armata Sovietică nu au încredere în nici un tratat, crezînd doar în puterea ce se află în spatele tratatelor.

Astfel, enorma cruce roşie de pe un vehicul militar este doar un simbol al naivităţii vestice şi al încrederii în protocoale, texte, semnături şi ştampile. De vreme ce diplomaţii vestici au semnat aceste tratate, ei ar trebui să insiste ca Uniunea Sovietică, parte care le-a semnat de asemenea, să le explice soldaţilor, ofiţerilor şi generalilor ce stipulează acestea şi ar trebui să includă în regulamentele oficiale paragrafe speciale prin care să fie interzise anumite acte pe timp de război. Numai atunci ar avea vreun rost să fie pictate cruci roşii imense.

Crucea roşie este doar un exemplu. Trebuie să păstrăm mereu

---

[1] *Pravda*, 15 septembrie 1927.

în minte faptul că Lenin a subliniat mereu: o dictatură se bazează pe forţă, nu pe lege. „Conceptul ştiinţific al dictaturii înseamnă putere, stînjenită de nimic, de nici o lege, nelimitată de nici o regulă, bazîndu-se direct pe forţă.”

Speţnaz este una dintre armele dictaturii. Instrucţia sa de luptă este dominată de o singură idee: distrugerea inamicului. Este o ambiţie care nu se supune nici unor restricţii diplomatice, juridice sau morale.

Capitolul 11

În spatele liniilor inamice: tacticile Speţnaz

Înainte ca unităţile Speţnaz să poată începe operaţiuni active în spatele liniilor inamice, ele trebuie să ajungă acolo. Înaltul comandament sovietic poate alege fie să trimită trupele Speţnaz în spatele liniilor inamice înainte de izbucnirea războiului, fie să le trimită acolo după începerea acestuia. În primul caz, inamicul le poate descoperi, realizînd astfel că războiul a început deja şi este posibil să apese butonul pentru a porni un război nuclear – anticipînd declaraţia de război a Uniunii Sovietice. Dar dacă trupele Speţnaz sînt trimise după izbucnirea războiului, poate fi prea tîrziu. Este posibil ca inamicul să-şi fi activat capacitatea nucleară şi atunci nu va mai fi nimic de dezactivat în spatele inamicului: rachetele vor fi în drum spre teritoriul sovietic. O posibilă soluţie la această dilemă este ca o parte mică a trupelor Speţnaz, formată din sportivi profesionişti, să ajungă înainte de izbucnirea războiului, luînd măsuri extreme pentru a nu fi descoperiţi, în timp ce unităţile standard penetrează în spatele liniilor inamice după începerea războiului.

În toate ambasadele sovietice sînt două organizaţii secrete – *rezidentura* KGB şi *rezidentura* GRU. Ambasada şi *rezidentura* KGB sînt păzite de ofiţeri din trupele de frontieră KGB, dar în

cazurile în care *rezidentura* KGB are un complet mai mare de zece ofiţeri, va avea propria gardă Speţnaz internă. Înainte de izbucnirea unui război, în unele cazuri cu cîteva luni înainte, numărul de ofiţeri Speţnaz din ambasada sovietică poate fi mărit substanţial, ajungînd pînă la situaţia în care practic tot personalul auxiliar din ambasadă, cu îndatoriri de paznici, personal de întreţinere, operatori radio, bucătari şi mecanici vor fi de fapt sportivi Speţnaz. Împreună cu aceştia, sportivele din Speţnaz ar putea veni la ambasadă ca „soţii" ale lor. Schimbări similare de personal ar putea avea loc în multe alte instituţii sovietice – consulatul, reprezentanţa comercială, birourile Aeroflot, Intourist, TASS, Novosti şi aşa mai departe.

Avantajele unui asemenea aranjament sînt evidente, dar acesta nu este lipsit de pericole. Pericolul principal constă în faptul că aceste noi grupuri teroriste se află chiar în centrul capitalei respectivei ţări, inconfortabil de aproape de birourile guvernamentale şi de supraveghere. Dar în cîteva zile, posibil cu doar cîteva ore înainte de izbucnirea războiului, ei pot lua legătura cu mare precauţie cu reţeaua de agenţi Speţnaz şi pot începe un adevărat război chiar în centrul oraşului, folosind locuinţele conspirative pregătite deja.

O parte din ajutor va veni de la grupurile Speţnaz care au ajuns recent în ţară deghizaţi ca turişti, echipe de sport şi alte diferite delegaţii. Iar în ultimul moment, grupuri mari de luptători ar putea apărea, aduse cu avioanele Aeroflot, navele din port, trenuri şi alte mijloace de transport sovietice pentru distanţă lungă (*Sovtransavto*). În acelaşi timp, ar putea avea loc acostarea secretă a trupelor Speţnaz venite cu submarine şi nave de suprafaţă, atît militare, cît şi comerciale. (Vasele pescăreşti mici sînt un mijloc de transport excelent pentru Speţnaz. Acestea petrec în mod obişnuit perioade lungi în apele de coastă ale altor ţări şi nu ridică suspiciuni, aşadar trupele Speţnaz pot petrece mult timp în străinătate şi se pot întoarce acasă dacă nu primesc ordin să acosteze.) În momente critice, la recepţionarea unei transmisiuni, pot acosta înot, folosind echipament de scafandru, sau cu bărci mici. Grupurile Speţnaz care ajung cu navele Aeroflot pot adopta aproape aceleaşi tactici. Într-o perioadă de tensiune poate fi introdus un sistem de supraveghere regulată. Acest lucru

înseamnă că printre pasagerii fiecărui avion se va afla un grup de soldaţi de comando. Odată ajunşi în aeroportul de destinaţie, dar fără să fi primit ordinul, ei pot rămîne la bordul navei[1] şi să se întoarcă cu următorul zbor. A doua zi va călători un alt grup şi aşa mai departe. Ordinul va fi dat într-o zi, grupul va părăsi avionul şi va începe lupta chiar din aeroportul principal al ţării. Scopul lor principal este să captureze aeroportul în beneficiul unui nou val de trupe Speţnaz sau unităţi de trupe aeriene (VDV).

Este bine-cunoscut faptul că „eliberarea" Cehoslovaciei în august 1968 a început cu sosirea la aeroportul din Praga a unor avioane sovietice de transport militar încărcate cu trupe VDV. Trupele aeriene nu aveau nevoie de paraşute; avioanele au aterizat pur şi simplu în aeroport. Înainte de debarcarea trupelor, a fost un moment în care atît navele, cît şi pasagerii erau complet neajutoraţi. Înaltul comandament sovietic nu îşi asuma un risc? Nu, deoarece pînă ce a aterizat avionul, aeroportul din Praga fusese deja paralizat de un grup de „turişti" care ajunseseră mai devreme.

Grupurile Speţnaz pot apărea într-un teritoriu inamic din zone ale statelor neutre. Înainte de izbucnirea unui război sau în timpul războiului, grupurile Speţnaz pot pătrunde în secret pe teritoriul statelor neutre şi pot aştepta acolo semnalul stabilit sau pînă într-un moment stabilit anterior. Unul dintre avantajele acestui lucru este că inamicul nu îşi supraveghează frontierele cu ţările neutre la fel de atent cum o face în cazul frontierelor cu ţările comuniste. Intrarea unui grup Speţnaz printr-un stat neutru poate trece neobservată atît de inamic, cît şi de statul neutru.

Dar ce se întîmplă dacă grupul este descoperit pe teritoriu neutru? Răspunsul este simplu: grupul va intra în acţiune în acelaşi mod în care ar face-o pe teritoriul inamic – va evita să fie urmărit, va omorî orice martor, va folosi forţa şi şiretenia pentru a opri orice urmăritor. Vor face tot ce este posibil pentru a se asigura că nici o persoană din grup nu intră pe mîinile urmăritorilor şi nu vor lăsa nici o urmă care ar sugera că grupul aparţine forţelor armate ale URSS. Dacă grupul ar fi totuşi capturat de autorităţile statului neutru, diplomaţia sovietică are o

---

[1] Un aparat de zbor este considerat parte a teritoriului ţării de care aparţine, iar cabina pilotului şi interiorul avionului nu intră în supravegherea străină.

experienţă enormă în asemenea situaţii şi cîteva contramanevre bine testate. Îşi pot recunoaşte greşeala, îşi pot cere scuze oficial şi pot oferi compensaţii pentru toate daunele produse; se poate declara că grupul se rătăcise şi crezuse că se află deja pe teritoriul inamic; sau se pot face acuzaţii asupra statului neutru pentru că a reţinut în mod intenţionat un grup de membri ai forţelor armate sovietice pe teritoriu sovietic în scopul de a provoca şi pot fi cerute explicaţii, scuze sau compensaţii, urmate de ameninţări deschise.

Experienţa a arătat că această din urmă cale este cea mai sigură. Cititorul nu ar trebui să o respingă cu uşurinţă. Publicaţiile sovietice oficiale au scris la începutul lunii decembrie 1939 că se ducea un război împotriva Finlandei pentru a instaura un regim comunist acolo şi că fusese format deja un guvern comunist al poporului finlandez. Treizeci de ani mai tîrziu, mareşalii sovietici scriau că nu fusese deloc aşa: Uniunea Sovietică acţiona pur şi simplu în defensivă. Războiul împotriva Finlandei, care fusese purtat din prima pînă în ultima zi pe teritoriul finlandez, este acum descris ca un efort „de respingere a agresiunii finlandeze”[1] şi chiar ca „îndeplinind planul de protejare a frontierelor noastre”[2].

Uniunea Sovietică este întotdeauna nevinovată; doar respinge agresorii perfizi. Şi asta pe teritoriul altor ţări.

Modul principal de trimitere a corpului principal Speţnaz în spatele liniei inamicului după izbucnirea războiului este paraşutarea. În timpul celor doi ani de serviciu, orice soldat Speţnaz face 35-40 de sărituri cu paraşuta. Profesioniştii Speţnaz şi ofiţerii au o experienţă mult mai mare legată de paraşute; unii au mii de sărituri la activ.

Paraşuta nu este numai o armă şi o formă de transport. Acţionează şi ca un filtru pentru a sorta soldaţii curajoşi care vor trece testul, iar cei slabi şi laşi nu îl vor trece. Guvernul sovietic cheltuieşte sume enorme pe dezvoltarea paraşutismului ca sport. Aceasta este baza pe care se construiesc trupele aeriene şi Speţnaz. La 1 ianuarie 1985, FAI a înregistrat 63 de recorduri mondiale la săriturile cu paraşuta, dintre care 48 sînt deţinute de

---

[1] Mareşalul K.A. Mereţkov, *Na Sluzhbe na rodu* (*În serviciul poporului*), 1968.

[2] Mareşalul A.M. Vasilevski, *Delo Vsei gesnie* (*Munca de o viaţă*), 1968.

sportivi sovietici (adică de Armata Sovietică). Sportivul militar Iuri Baranov a fost primul om din lume care a depăşit 13 000 de sărituri. Printre femeile sovietice, campioana la numărul de sărituri este Aleksandra Şvaşko – ea a executat 8 200 de sărituri. Psihoza paraşutelor continuă.

În timp de pace, avioanele de transport militare sînt folosite pentru a face sărituri cu paraşuta. Dar acest lucru este făcut în primul rînd pentru a împiedica răspîndirea informaţiilor despre existenţa trupelor Speţnaz. În timp de război, transporturile militare ar fi folosite pentru paraşutarea grupurilor Speţnaz numai în condiţii excepţionale. Sînt două motive pentru această regulă. În primul rînd, întreaga flotă de avioane militare de transport ar fi folosită pentru transportul forţelor aeriene (VDV), care sînt într-un număr enorm. În afară de aceasta, aviaţia militară ar avea de îndeplinit alte misiuni dificile, cum ar fi transportul trupelor din ţară din zone mai pasive şi mai puţin importante către locurile de desfăşurare a luptelor. În al doilea rînd, majoritatea navelor militare de transport sînt enorme, construite pentru a purta oameni şi echipament pe scară largă, ceea ce nu se potriveşte cu scopurile trupelor Speţnaz. Acestea au nevoie de avioane mici care nu reprezintă ţinte importante şi au o capacitate de cel mult 20 sau 30 de locuri. Avioanele trebuie de asemenea să poată zbura la distanţă mică faţă de sol, fără prea mult zgomot. În unele cazuri este nevoie de avioane care pot transporta între opt şi zece oameni, sau pînă la trei sau patru paraşutişti.

Cu toate acestea, termenul oficial „aviaţie civilă”, care este sursa majorităţii transporturilor Speţnaz în timp de război este o denumire foarte improprie. Ministrul Aviaţiei Civile poartă, destul de oficial, gradul de mareşal-şef al Forţelor Aeriene. Adjuncţii săi au grad de generali. Întregul personal de zbor Aeroflot are gradul de ofiţeri în rezervă. În caz de război, Aeroflotul se uneşte pur şi simplu cu Forţele Aeriene Sovietice, iar ofiţerii în rezervă devin ofiţeri obişnuiţi de acelaşi grad.

Forţele Aeriene deţin mai mult decît suficiente nave mici pentru transportul şi folosul unităţilor Speţnaz. Cele mai cunoscute sînt Iakovlev-42 şi Iakovlev-40, avioane silenţioase foarte uşor manevrabile, sigure, capabile să zboare la altitudini

foarte mici. De asemenea, au o trăsătură de construcţie foarte importantă – pasagerii se îmbarcă şi debarcă printr-o trapă aflată în partea din spate, sub avion. În caz de nevoie, trapa poate fi înlăturată complet, devenind o ieşire pentru paraşutişti, asemenea celor din avioanele militare de transport, ceea ce face posibil saltul în siguranţă deplină. Un alt avion foarte avantajos pentru trupele Speţnaz este Antonov-72 – o copie fidelă a avionului american YC-14, ale cărui planuri au fost furate de spionii GRU.

Dar cum pot paraşutiştii Speţnaz să folosească avioane cu reacţie obişnuite, în care pasagerii urcă şi din care coboară pe uşi laterale? Uşile nu se pot deschide în timpul zborului. Şi dacă ar fi făcute să se deschidă în interior în loc de exterior, ar fi extrem de periculos pentru un paraşutist să părăsească avionul, deoarece forţa curentului de aer l-ar împinge înapoi spre corpul avionului. Ar putea fi omorît fie de forţa cu care se loveşte de avion, fie de interferenţa asupra deschiderii paraşutei.

Problema a fost rezolvată printr-un dispozitiv foarte simplu. Uşa este făcută să se deschidă spre interior şi un tub larg, făcut din material sintetic rezistent şi flexibil este desfăşurat şi lăsat să atîrne în exterior. Cînd trece de uşă, paraşutistul se găseşte într-un soi de coridor lung de trei metri prin care alunecă, astfel încît părăseşte avionul cînd se află în partea laterală aflată sub fuzelaj.

Variaţii ale acestui dispozitiv au fost folosite prima dată la avioanele militare de transport Iliuşin-76. Echipamentul greu al trupelor aeriene era aruncat prin trapa imensă din partea din spate, în timp ce oamenii săreau din avion prin „mîneca” flexibilă din lateral în acelaşi timp. Vestul nu a acordat credit acestei invenţii simple, dar foarte inteligente. Importanţa sa constă nu numai în faptul că timpul de paraşutare a soldaţilor sovietici a fost redus substanţial, sporind în consecinţă siguranţa săriturilor şi permiţînd forţelor să se concentreze mai bine pe aterizare. Acest lucru mai înseamnă şi că, de acum înainte, orice avion civil cu reacţie va putea fi folosit pentru paraşutarea trupelor aeriene.

Paraşutarea unei unităţi Speţnaz se poate desfăşura în orice moment din zi sau din noapte. Fiecare perioadă are avantajele şi problemele sale. Noaptea este aliatul soldatului Speţnaz, cînd

apariţia unui grup Speţnaz cu mult în spatele frontului inamic nu poate fi observată deloc. Chiar dacă inamicul ar fi înştiinţat în legătură cu sosirea grupului, nu este uşor de organizat o căutare pe scară largă în timpul nopţii, mai ales dacă nu este cunoscut locul precis al aterizării, iar acesta ar putea fi o zonă inaccesibilă, cu păduri, dealuri sau munţi, cu puţine căi de acces şi lipsită de trupe locale. Dar noaptea pot avea loc mai multe accidente în rîndul paraşutiştilor la aterizare. Aceleaşi probleme de regrupare şi orientare pe care le întîlnesc trupele de urmărire le întîlnesc şi unităţile Speţnaz.

În timpul zilei, evident, vor fi mai puţine accidente la aterizare, însă trupele vor fi văzute. Paraşutările efectuate în mod intenţionat în timpul zilei pot fi executate uneori din simplul motiv că inamicul nu s-ar aştepta la o asemenea mişcare de curaj nechibzuit într-un asemenea moment.

În multe cazuri, paraşutarea va avea loc dimineaţa devreme, cînd încă mai sînt stele pe cer şi soarele încă nu a răsărit. Este o perioadă bună dacă sînt paraşutaţi mulţi soldaţi care trebuie să meargă direct la luptă şi să îşi îndeplinească misiunea printr-un atac-surpriză. În acest caz, înaltul comandament face tot posibilul pentru a se asigura că grupurile vor avea cît mai multă lumină naturală pentru operaţiunile active din prima zi, cea mai importantă zi a misiunilor.

Dar perioada preferată de oricare soldat Speţnaz pentru a fi paraşutat este la apus. Zborul este calculat astfel încît paraşutarea să se desfăşoare în ultimele minute înainte de lăsarea întunericului. Aterizarea are loc la amurg, cînd este încă suficientă lumină pentru a evita aterizarea pe o turlă de biserică sau pe un stîlp de telegraf. În maximum jumătate de oră, întunericul va ascunde oamenii şi vor avea toată noaptea înainte pentru a părăsi zona de aterizare şi a-şi acoperi urmele.

Pe teritoriul propriu, unităţile Speţnaz au o structură militară standard[1]: secţie, pluton, companie, batalion, brigadă; sau secţie, pluton, companie, regiment. Această organizare simplifică controlul, administrarea şi instrucţia de luptă ale trupelor Speţnaz.

---

[1] Vezi anexele pentru organizarea exactă a unităţilor Speţnaz la diferite niveluri.

Dar această structură nu poate fi folosită pe teritoriile inamice.

În primul rînd, problema este că fiecare operaţiune Speţnaz este unică sau diferită de oricare alta; se stabileşte un plan pentru fiecare operaţiune, care este diferit faţă de celelalte. În consecinţă, fiecare operaţiune necesită organizarea forţelor nu într-o manieră standard, ci adaptată fiecărui plan în parte.

În al doilea rînd, cînd se află pe teritoriul inamic, o unitate Speţnaz comunică direct cu sediul major sau, în cel mai rău caz, cu sediul unei armate complete sau al unei unităţi de tancuri, iar ordinele sînt primite în multe cazuri direct de la un comandant cu grad înalt. Un lanţ foarte lung de comandă pur şi simplu nu este necesar.

Pentru operaţiuni este folosit un lanţ de comandă flexibil şi simplu. Unitatea organizaţională de pe teritoriul inamic este cunoscută oficial ca grupul de recunoaştere Speţnaz (RGSN). Grupul este format înainte de începerea unei operaţiuni şi poate include de la doi pînă la 30 de oameni. Poate opera independent sau ca parte a unui detaşament (ROSN), care include de la 30 la 300 sau chiar mai mulţi oameni. Detaşamentul cuprinde grupuri de diferite mărimi şi cu scopuri variate. Denumirile „detaşament” sau „grup” sînt folosite în mod deliberat, pentru a sublinia caracterul temporar al acelor unităţi. În timpul unei operaţiuni, grupurile se pot despărţi de un detaşament pentru a se reuni ulterior cu acesta, iar fiecare grup se poate diviza la rîndul său în mai multe grupuri mai mici sau, invers, se pot uni cu altele pentru a forma un grup mare. Mai multe grupuri mari se pot uni pentru a forma un detaşament care se poate diviza din nou în orice moment. Întregul proces este de obicei planificat înainte de începerea operaţiunii. De exemplu: paraşutarea poate avea loc în număr de 15 în total. În a doua zi a operaţiunii (Z+1) opt grupuri se vor uni pentru a forma un detaşament pentru a organiza un raid comun, în timp ce restul vor opera independent. În Z+2, două grupuri se desprind din detaşament pentru a forma baza unui nou detaşament şi alte şase grupuri se unesc cu cel de-al doilea detaşament. În Z+5, primul detaşament se împarte în grupuri, iar în Z+6 se împarte cel de-al doilea grup şi aşa mai departe. Înainte de începerea operaţiunii, fiecare grup este informat unde urmează să se întîlnească cu celelalte grupuri şi ce să facă în

cazul în care întîlnirea este contramandată.

Odată aterizate pe teritoriul inamic, trupele Speţnaz pot merge direct la luptă. Altfel, îşi vor ascunde echipamentul de care nu mai au nevoie – bărci, paraşute, etc. – fie prin îngropare, fie prin scufundare în apă. De cele mai multe ori, zona respectivă va fi apoi minată. Minele sînt puse acolo unde a fost îngropat echipamentul nedorit. Zona este de asemenea impregnată cu una dintre substanţele care perturbă simţul olfactiv al cîinilor. După aceea, grupul (de oricare dimensiune) se va împărţi în subgrupuri mici, care vor pleca rapid în direcţii diferite. O întîlnire a subgrupurilor va avea loc mai tîrziu într-un loc prestabilit sau, dacă se dovedeşte a fi problematic, într-unul din locurile alternative care au fost stabilite anterior.

Zona de paraşutare este de obicei primul loc în care apar accidentele. Oricît de bun ar fi antrenamentul pentru paraşutare, rănile şi fracturile la nivelul membrelor inferioare sînt dese, iar cînd paraşutarea are loc într-un loc necunoscut, în întuneric complet, într-o zi ceţoasă, într-o pădure sau în munţi, acestea sînt inevitabile. Chiar şi zonele amenajate oferă pericole. Legile Speţnaz sînt simple şi uşor de înţeles. În cazul unei răniri grave, comandantul nu poate transporta rănitul împreună cu restul grupului; dacă ar face acest lucru, ar reduce mult mobilitatea grupului, ceea ce ar putea duce la întreruperea misiunii. Dar în acelaşi timp, comandantul nu poate lăsa rănitul singur. În consecinţă, se ia decizia simplă şi logică de a omorî soldatul rănit. Trupele Speţnaz au o metodă foarte umană de a-şi ucide soldaţii răniţi – cu ajutorul unui drog foarte puternic, cunoscut soldaţilor sub numele „Moartea binecuvîntată”. O injecţie cu drogul respectiv opreşte durerea şi induce imediat o stare de ameţeală euforică. În cazul în care comandantul decide, dintr-un sentiment nechibzuit de caritate, să ia cu sine soldatul rănit, iar acest lucru ar putea pune în pericol misiunea, comandantul-adjunct are ordin să îi elimine atît pe rănit, cît şi pe comandant. Comandantul este ucis fără a apela la droguri. Este recomandat să fie atacat din spate, cu o mînă acoperindu-i gura şi cu un cuţit la gît. Dacă adjunctul nu rezolvă situaţia comandantului, atunci nu numai comandantul şi adjunctul, ci şi întregul grup pot fi consideraţi

trădători, cu toate consecinţele inevitabile.

În timp ce părăsesc zona în care au fost paraşutaţi, grupurile şi subgrupurile îşi acoperă urmele, utilizînd metoda binecunoscută de secole: mergînd pe apă sau păşind doar pe pietre, păşind numai pe urmele celor ce merg înainte şi aşa mai departe. Grupurile urmează în continuare traseul pe care îl parcurg şi împrăştie pulbere împotriva cîinilor. După ce au părăsit zona de paraşutare şi s-au asigurat că nu sînt urmăriţi, comandatul dă ordin pentru organizarea unei baze şi a unei baze de rezervă, locuri sigure, ascunse de privirile intruşilor. Mult înainte de începerea unui război, ofiţerii GRU care lucrează în străinătate sub acoperirea funcţiilor diplomatice ca jurnalişti, consuli şi alţi reprezentanţi ai URSS aleg locurile potrivite pentru stabilirea bazelor. Majoritatea ofiţerilor GRU au fost la un moment dat foarte familiarizaţi cu trupele Speţnaz, sau sînt ei înşişi ofiţeri Speţnaz, sau au lucrat în Serviciile de Informaţii ale unei zone sau grup de forţe. Ei ştiu de ce este nevoie pentru ca o bază să fie sigură şi uşor de construit.

Bazele pot fi de toate tipurile. Baza ideală ar fi un loc de ascunzătoare sub nivelul solului, cu un sistem de canalizare, apă curentă, provizii de hrană, un aparat radio pentru a asculta ştirile locale şi cîteva mijloace simple de transport. Am descris deja cum stabilesc agenţii Speţnaz, recrutaţi local, bazele mai elaborate care sînt folosite de grupurile de sportivi profesionişti care au misiuni extrem de importante. În majoritatea cazurilor, baza va fi într-un loc de tipul unei peşteri sau a unei cariere de piatră abandonate, sau într-un pasaj subteran dintr-un oraş, sau pur şi simplu într-un loc ascuns în desişul format din arborii tineri într-o pădure deasă.

Un grup Speţnaz poate lăsa la bază tot echipamentul greu de care nu are nevoie imediat. Existenţa celei mai rudimentare baze îi permite operarea fără a trebui să care multe obiecte de echipament sau provizii. Căile de acces către bază sînt întotdeauna păzite şi minate – calea cea mai apropiată cu mine obişnuite şi cele mai îndepărtate cu mine de atenţionare care explodează cu mult zgomot şi cu o lumină puternică, alertînd orice persoană care se află la bază de apropierea pericolului.

Cînd grupul este în deplasare pentru îndeplinirea misiunii, în

mod normal cîţiva oameni rămîn în urmă să păzească baza, alegînd puncte de observaţie potrivite din care să o poată supraveghea. În cazul în care este descoperită, gărzile părăsesc locul în linişte şi pornesc spre baza de rezervă, lăsînd semne de avertizare pentru restul grupului într-un loc stabilit anterior. Grupul principal care se întoarce din misiune va vizita mai întîi baza de rezervă şi numai după aceea va merge la baza principală. Aici este vorba despre două metode de precauţie: grupul s-ar putea întîlni cu gărzile la baza de rezervă şi ar evita astfel să cadă în capcană; iar dacă nu se întîlnesc, grupul va vedea semnalele de alarmă lăsate de gărzi. Craterele de la minele explodate din jurul bazei vor fi de asemenea semnale de atenţionare. Dacă lucrurile merg cît se poate de rău, gărzile pot trimite mesaje de atenţionare prin radio.

Un grup Speţnaz poate avea şi o bază mobilă. Atunci soldaţii pot opera noaptea, neîngreunaţi de poveri, în timp ce gărzile transportă tot echipamentul greu al grupului pe alte rute. În fiecare dimineaţă, grupul se întîlneşte cu baza mobilă. Grupul îşi reîmprospătează proviziile şi apoi rămîne în urmă pentru a se odihni sau pleacă în altă operaţiune, în timp ce baza se mută în altă parte. Cele mai neaşteptate locuri pot fi folosite de către bazele mobile. Am văzut odată o bază care arăta pur şi simplu ca o grămadă de iarbă care fusese aruncată în mijlocul cîmpului. Raniţele şi echipamentul soldaţilor fuseseră ascunse cu multă atenţie, iar oamenii care păzeau baza erau la un kilometru depărtare, tot pe un cîmp, camuflaţi cu iarbă. Împrejur erau multe rîpe în care crescuseră copaci tineri şi arbuşti. Unităţile KGB şi MVD căutau baza Speţnaz în acele locuri, iar elicopterele survolau zona. Nu i-a trecut nimănui prin cap că o bază s-ar putea afla chiar în mijlocul unui cîmp deschis.

În unele cazuri, grupul Speţnaz poate captura un vehicul pentru a transporta baza mobilă. Poate fi un transportator blindat, un camion sau o maşină obişnuită. Iar dacă grupul este implicat în lupte intense care necesită mutări dese, atunci nu se amenajează nici o bază. În cazul în care este urmărit, grupul îşi poate abandona tot echipamentul greu, numai după ce scoate percutoarele minelor rămase.

Pentru a distruge o ţintă, aceasta trebuie să fie localizată mai întîi. În majoritatea copleşitoare a cazurilor, operaţiunile Speţnaz includ căutarea ţintei. Acest lucru este de înţeles, deoarece ţintele cu localizare cunoscută şi care nu pot fi mutate pot fi distruse uşor şi repede cu proiectile explozibile lansate din nave aeriene. Dar un mare număr de ţinte din zilele noastre sînt mobile. Înaintea unui război sau imediat după izbucnirea acestuia, birourile guvernamentale sînt mutate din capitala ţării în posturi de comandă secrete, care sînt cunoscute de foarte puţini oameni. Noile centre şi linii de comunicare sînt puse în funcţiune. Aparatele de zbor sînt mutate din aerodromurile fixe şi dispersate pe terenuri special amenajate necunoscute de inamic. Multe instalaţii de explozibile şi rachete sînt mutate în locuri ascunse şi păzite cu atenţie. Trupele şi sediile sînt de asemenea mutate.

În aceste condiţii, căutarea ţintelor este de o importanţă majoră pentru Speţnaz. A putea găsi o ţintă cu importanţă specială, a o identifica şi a şti cum să diferenţiezi ţintele adevărate de cele fictive devin cele mai importante îndatoriri pentru soldaţii Speţnaz, mai importante decît distrugerea ţintelor. Odată ce o ţintă a fost descoperită, poate fi distrusă cu alte forţe – rachete, avioane, trupe aeriene sau maritime. Dar o ţintă care nu a fost descoperită nu poate fi distrusă de nimeni.

Dar datorită faptului că identificarea ţintelor este îndatorirea cea mai importantă a trupelor Speţnaz, acestea nu pot acţiona ca organizaţie independentă şi separată. Pot duce la îndeplinire această sarcină numai dacă se bazează pe toate resursele GRU şi numai dacă poate folosi toate informaţiile obţinute de agenţi şi alte tipuri de forţe *razvedka* – sateliţi, aparate de zbor, vapoare, aparate electronice şi aşa mai departe.

Fiecare formă de *razvedka* are părţi bune şi părţi negative. O imagine completă a ceea ce se întîmplă poate fi obţinută doar utilizînd toate tipurile de *razvedka* în strînsă interacţiune, compensînd punctele slabe ale unora prin avantajele prezentate de altele.

Fiecare ofiţer responsabil de *razvedka* foloseşte trupele Speţnaz numai pentru a obţine cele mai bune rezultate. Cînd trimite un grup Speţnaz în spatele liniilor inamice, ofiţerul ştie deja multe lucruri despre inamic din alte surse. Ştie exact ce

unitate trebuie să caute şi, în linii mari, unde trebuie să caute. Informaţiile obţinute de grupurile Speţnaz (uneori numai fragmentare şi nesigure) pot avea o valoare excepţională pentru celelalte forme de *razvedka* şi pot fi punctul de plecare pentru agenţi şi alte servicii care sînt în măsură să efectueze o muncă mai atentă în acele zone.

Numai prin unirea tuturor forţelor şi resurselor se pot descoperi planurile şi intenţiile inamicului, cît de puternice şi de organizate sînt forţele sale şi numai astfel poate fi înfrînt.

Dar să ne întoarcem la comandantul grupului Speţnaz, care, trimiţînd forţe într-o anumită zonă, ştie deja multe lucruri despre aceasta – ţintele mai importante care pot fi găsite acolo şi chiar localizarea lor aproximativă. Aceste informaţii (sau strict partea care îl priveşte pe el) sînt trimise comandantului grupului sau adjunctului său. Grupul aterizează în siguranţă, îşi ascunde urmele, stabileşte o bază şi îşi începe căutarea. Cum să pornească această acţiune?

Există mai multe metode experimentate şi testate. Fiecare ţintă cu importanţă specială trebuie să aibă un centru de comunicare şi linii de comunicare care duc spre acesta. Grupul poate include experţi în transmisii radio *razvedka*. Să nu uităm că Speţnaz este cel de-al treilea departament, iar radio *razvedka* este cel de-al cincilea departament al aceleiaşi Direcţii (a 2-a) din cartierele generale ale oricărui front, flotă, grup de forţe şi district militar. Grupurile Speţnaz şi radio *razvedka* sînt strîns legate şi adesea se ajută reciproc, chiar pînă în punctul de a introduce experţi radio *razvedka* în grupul Speţnaz. Prin monitorizarea transmisiilor radio din zona ţintelor importante, este posibil să se stabilească cu destulă acurateţe poziţia acestora.

Dar este posibil să fie descoperită o ţintă fără ajutorul radioului *razvedka*. Direcţia de transmisie şi recepţie a antenelor cu propagare troposferică, a releelor radio şi a altor linii de comunicaţie oferă multe informaţii despre localizarea punctelor terminus ale liniilor de comunicaţie. Acestea ne conduc la rîndul lor chiar la posturile de comandă sau la alte ţinte de mare importanţă.

Uneori, înainte de începerea cercetărilor, comandantul grupului va decide, cu ajutorul hărţii, după părerea sa, care sînt

cele mai probabile localizări ale anumitor ţinte. Grupul său va examina acele zone mai întîi.

Dacă ţintele au fost mutate, atunci sînt puse sub observaţie drumurile, podurile, tunelurile şi trecătorile din munţi pe unde ar putea fi văzute.

Căutarea unei anumite ţinte se poate face simultan de mai multe grupuri. În acest caz, ofiţerul responsabil împarte teritoriul care trebuie examinat în zone pătrate în care urmează să opereze fiecare grup.

Fiecare grup care desfăşoară căutări într-o anumită zonă se răspîndeşte de obicei într-o linie lungă, în care oamenii sînt despărţiţi de zeci sau sute de metri. Fiecare soldat se deplasează utilizînd busola, încercînd să nu-şi piardă din ochi vecinii. Avansează în linişte deplină. Aleg punctele de observaţie potrivite şi examinează cu atenţie teritoriul din faţa lor, iar dacă nu descoperă nimic, se mută în alt loc de ascunzătoare. În acest fel, grupuri relativ mici de soldaţi bine antrenaţi pot ţine sub observaţie zone destul de extinse. Spre deosebire de grupurile *razvedka* dirijate din spaţiu sau din aer, grupurile Speţnaz pot ajunge chiar pînă la ţinte, pe care le vizualizează, nu de sus, ci de la nivelul solului. Experienţa arată că este mult mai dificil să înşeli un membru Speţnaz cu ţinte fictive decît un om care operează cu o staţie electronică de spionaj sau un expert în interpretarea fotografiilor făcute din aer sau din spaţiu.

Grupurile Speţnaz au început recent să folosească şi mai mult aparatele electronice pentru a-şi căuta ţintele. Ele au acum radare portabile, echipament acustic cu infraroşu, dispozitive de vizualizare nocturnă şi aşa mai departe. Dar orice dispozitive electronice noi ar fi inventate, acestea nu vor înlocui niciodată metoda cea mai simplă, dar şi cea mai sigură pentru a localiza ţintele cele mai importante: interogatoriul unui prizonier.

Se poate susţine că nu orice prizonier va răspunde la întrebările puse sau că unii prizonieri vor răspunde la întrebările puse de membrii Speţnaz, dar vor da răspunsuri false şi îi vor conduce pe cei care interoghează pe o pistă falsă. La acestea, răspunsul nostru este categoric. *Toată lumea* răspunde la întrebările puse de Speţnaz. Nu există excepţii. Am fost întrebat cît de mult se poate opune o persoană puternică la interogatoriul

Speţnaz fără să răspundă la nici o întrebare. Răspunsul este: o secundă. Dacă nu credeţi acest lucru, încercaţi următorul experiment. Apelaţi la un prieten care consideră că are un caracter puternic şi puneţi-l să scrie un număr pe care să îl ştie numai el pe o bucată de hîrtie pe care o puneţi într-un plic sigilat. Legaţi apoi prietenul de o buturugă sau de un copac şi întrebaţi-l ce număr a scris pe hîrtie. Dacă refuză să răspundă, piliţi-i dinţii cu o pilă mare şi număraţi secundele în acelaşi timp. După ce aţi primit răspunsul, deschideţi plicul şi verificaţi dacă v-a spus numărul scris pe hîrtie. Vă garantăm că răspunsul va fi corect.

Dacă faceţi un astfel de experiment, veţi avea o idee despre una dintre metodele mai blînde de interogatoriu ale membrilor Speţnaz. Dar există şi metode mai eficiente şi mai sigure de a face pe cineva să vorbească. Orice persoană care cade în mîinile unui membru Speţnaz ştie că va fi omorît. Dar oamenii fac eforturi să dea răspunsuri corecte şi precise. Nu luptă pentru vieţile lor, dar luptă pentru o moarte uşoară. Prizonierii sînt în general interogaţi în grupuri de cîte doi sau chiar mai mulţi. Dacă unul dintre ei pare să ştie mai puţin decît ceilalţi, atunci el poate fi folosit în scopuri demonstrative, pentru a-i încuraja pe ceilalţi să vorbească. Dacă interogatoriul are loc într-un oraş, prizonierului i s-ar putea lipi un fier înroşit de corp sau urechile i-ar fi perforate cu o maşină de găurit sau tăiate în bucăţi cu un cuţit electric. Degetele omului sînt foarte sensibile. Dacă degetul unei persoane interogate este întors pur şi simplu, iar capătul acelui deget este strivit în acelaşi timp, durerea este insuportabilă. O metodă considerată foarte eficientă este o formă de tortură cunoscută sub denumirea „bicicleta”. Omul este legat şi trîntit pe spate. Între degete i se pun bucăţi de hîrtie (sau vată ori zdrenţe) îmbibate în spirt, apă de colonie etc. şi li se dă foc.

Grupările Speţnaz au o pasiune specială pentru organele sexuale. Dacă condiţiile o permit, este folosită o metodă foarte simplă şi foarte veche pentru a demonstra puterea Speţnaz. Cei care interoghează prizonierul înfig o pană în trunchiul unui copac, apoi îndeasă organele sexuale ale victimei în deschizătură şi înlătură pana dintr-o lovitură. Apoi trec la interogarea celorlalţi prizonieri. În acelaşi timp, pentru a-i face mai vorbăreţi, este folosită arma principală Speţnaz – lopăţica soldatului de

infanterie. În timp ce soldatul Speţnaz pune întrebările, lama este folosită pentru a tăia urechi şi degete, pentru a lovi victimele în ficat şi pentru a efectua o întreagă gamă de intervenţii neplăcute asupra persoanei interogate.

Un mod foarte simplu de a face un soldat să vorbească este cunoscut sub numele „rîndunica”, o metodă bine-cunoscută în lagărele de concentrare sovietice. Nu este nevoie de nici o armă sau de alte instrumente, iar dacă este aplicată cu discreţie, nu lasă nici o urmă pe corpul victimei. Aceasta este aşezată cu faţa în jos pe pămînt, iar picioarele îi sînt îndoite pentru a-i aduce călcîiele cît mai aproape de gît. „Rîndunica” produce în general un răspuns direct în numai cîteva secunde.

În mod evident, fiecare metodă are neajunsurile sale. De aceea un comandant foloseşte mai multe metode în acelaşi timp. „Rîndunica” nu este folosită de obicei în etapele iniţiale ale unei operaţiuni. Imediat după aterizare, comandantul unui grup Speţnaz încearcă să folosească o metodă cu adevărat sîngeroasă din repertoriul său: tăierea buzelor cu o lamă sau ruperea gîtului prin răsucirea capului. Aceste metode sînt folosite chiar şi atunci cînd este evident că prizonierul nu are nici o informaţie, dar scopul este de a preveni orice posibilitate ca vreunul dintre oamenii din grup să ajungă la inamic. Toată lumea, inclusiv cei care nu au participat la tortură, ştie că după acest episod nu mai are de ales: este legat de grup printr-o înţelegere sîngeroasă şi ori trebuie să fie cel mai bun, ori să moară cu grupul său. În caz că se predă, s-ar putea să treacă prin aceeaşi tortură pe care au folosit-o prietenii săi.

În ultimii ani, grupurile KGB, GRU şi Speţnaz au beneficiat de un teren de antrenament enorm, pe care au testat eficienţa metodelor de interogatoriu: Afganistan. Informaţiile primite de acolo descriu lucruri care depăşesc cu mult în inventivitate şi îndemînare ceea ce am descris mai sus. În mod deliberat nu voi descrie aici metodele de interogatoriu folosite de forţele sovietice, inclusiv de Speţnaz, în Afganistan, care au fost raportate de surse întru totul sigure. Ziariştii vestici au acces la acel material şi la martorii care au supravieţuit.

Odată ce au fost obţinute informaţiile de care au nevoie despre ţintă, grupul Speţnaz verifică datele şi apoi omoară

prizonierii. Trebuie menţionat în mod special că cei care au spus adevărul au parte într-adevăr de o moarte uşoară. Aceştia sînt de obicei împuşcaţi, spînzuraţi, li se taie gîtul sau sînt înecaţi. Membrii Speţnaz nu torturează pe nimeni de dragul torturii. Practic nu există sadici în rîndurile membrilor Speţnaz. Dacă este descoperit unul, se scapă repede de el. Atît formele mai uşoare, cît şi cele mai dure ale interogatoriului Speţnaz sînt un rău inevitabil pe care un luptător trebuie să îl accepte. Ei folosesc aceste metode nu din plăcerea de a tortura oameni, ci datorită faptului că este cel mai simplu şi mai eficient mod de a obţine informaţii esenţiale pentru scopul lor.

După ce a fost descoperită ţinta şi raportată la comandament, soldaţii Speţnaz vor părăsi zona ţintei în marea majoritate a cazurilor, cît mai repede posibil. La scurt timp după aceea, ţinta va fi atacată cu rachete, avioane sau alte arme. Dar, în unele situaţii, chiar grupul Speţnaz va distruge ţinta pe care a descoperit-o. Deseori misiunea primită este în forma „Găseşte şi distruge”. Dar sînt şi situaţii în care misiunea primită este „Găseşte şi raportează”, iar comandantul grupului ia decizia independentă de a distruge ţinta. El ar putea face acest lucru dacă, după descoperire, află pe neaşteptate că nu poate raporta ofiţerilor superiori informaţiile despre aceasta; poate fi de asemenea vorba de situaţia în care întîlneşte rachete gata de explozie.

Lipsit de timpul sau ocazia de a raporta, comandantul trebuie să facă toţi paşii posibili pentru a distruge ţinta, inclusiv să ordone un atac de tip kamikaze. Disponibilitatea de a desfăşura cu promptitudine o misiune sinucigaşă este menţinută prin mai multe metode. Una dintre ele este identificarea persoanelor cu înclinaţii sadice evidente şi transferarea imediată a acestora în alte departamente, deoarece experienţa a dovedit că, în majoritatea copleşitoare a cazurilor, persoanele sadice sînt laşe, incapabile de sacrificiu.

Distrugerea efectivă a ţintelor este poate partea cea mai prozaică şi obişnuită a întregii operaţiuni. VIP-urile sînt de obicei omorîte în timp ce sînt transportate dintr-un loc în altul, cînd sînt cel mai vulnerabile. Armele folosite includ puştile cu lunetă, lansatoarele de grenade sau minele amplasate pe traseu. Dacă

persoanelor importante le place să călătorească cu elicopterul, atunci problema e şi mai uşor de rezolvat. În primul rînd, un singur elicopter este o ţintă mai bună decît mai multe maşini, atunci cînd teroriştii nu ştiu exact în ce maşină călătoreşte victima. În al doilea rînd, chiar şi o avarie minoră produsă unui elicopter îl va doborî şi aproape cu siguranţă persoana vizată va fi omorîtă.

Rachetele şi navele aeriene sînt de asemenea atacate cu puşti cu lunetă şi lansatoare de grenade de diferite tipuri. O singură gaură de glonţ într-o rachetă sau într-un avion le poate scoate din acţiune. Dacă nu poate lovi ţinta de la distanţă, comandantul grupului va ataca de obicei din două părţi. Adjunctul său va ataca cu un grup de oameni dintr-o parte, încercînd să facă cît mai mult zgomot posibil cu împuşcăturile, în timp ce celălalt grup condus de comandant va avansa fără zgomot pentru a ajunge cît mai aproape de ţintă. Este evident că un atac făcut de un grup Speţnaz mic asupra unei ţinte bine apărate este sinucidere curată. Dar grupul Speţnaz o va face. Ideea este că un atac, fie şi unul nereuşit, asupra unei rachete pregătite de lansare îl va forţa pe inamic să verifice din nou racheta şi întregul echipament în căutarea defecţiunilor. Aceasta poate întîrzia atacul cu cîteva ore preţioase, ceea ce într-un război nuclear ar putea însemna suficient timp pentru a schimba cursul evenimentelor.

Capitolul 12

Controlul şi operaţiunile combinate

Dacă descriem soldatul de infanterie modern în cadrul unei lupte şi ne oprim numai la aceasta, oricît de precisă ar fi descrierea, imaginea va fi incompletă. Soldatul de infanterie modern nu ar trebui să fie niciodată descris singur, deoarece el nu acţionează niciodată în mod independent. El operează în strînsă cooperare cu tancurile; înaintarea sa este condusă de genişti;

artileria şi forţele aeriene lucrează în interesul lui; ar putea fi ajutat în luptă de elicopterele militare; în faţa lui sînt unităţi de paraşutişti şi de recunoaştere; în spatele lui este o organizare enormă pentru a-l sprijini şi a-l servi, de la oferirea de muniţie pînă la evacuarea rapidă a răniţilor.

Pentru a înţelege puterea trupelor Speţnaz, trebuie să ne amintim că Speţnaz înseamnă în primul rînd recunoaştere, forţe care adună şi transmit informaţii comandanţilor lor, în funcţie de care aceştia reacţionează imediat. Punctul forte al acestor forţe de recunoaştere constă în faptul că au în spatele lor întreaga putere nucleară a URSS-ului. Se poate întîmpla să aibă loc o explozie nucleară înainte de apariţia trupelor Speţnaz pe teritoriul inamic şi, în ciuda pericolelor posibile, acest lucru îmbunătăţeşte considerabil poziţia trupelor, deoarece este clar că inamicul nu se va obosi prea mult cu ele. În alte circumstanţe, grupurile vor apărea pe teritoriu inamic şi vor obţine informaţiile cerute de comandamentul sovietic sau le vor amplifica, ceea ce va permite lansarea unui atac nuclear imediat. Un atac nuclear în apropiere de locul în care operează grupul Speţnaz este considerat, din punct de vedere teoretic, o salvare pentru grup. Cînd împrejur sînt numai ruine şi foc se instaurează starea de panică, legăturile obişnuite şi regulile sînt întrerupte, grupul poate opera nestînjenit, fără să se teamă că ar putea fi capturat.

În mod similar, comandamentul sovietic ar putea alege să folosească alte arme înainte ca trupele Speţnaz să îşi înceapă operaţiunile sau imediat după ce grupul a aterizat: arme chimice, atacuri aeriene sau bombardamente de-a lungul liniei de coastă cu artilerie navală. În acest caz este vorba de un principiu de cooperare. Aceste acţiuni vor oferi un sprijin fizic şi moral imens grupurilor Speţnaz. Este la fel de adevărat şi reversul – operaţiunile unui grup într-o anumită zonă şi informaţiile pe care le oferă vor face ca atacul sovietic să fie mai precis şi mai eficient.

În timp de război, cooperarea directă este forma de conlucrare cea mai sigură. De exemplu, comandantul militar al unui front a aflat de la reţeaua sa de agenţi (cel de-al doilea departament al Direcţiei a 2-a din cartierul general aflat pe front) sau din alte surse că într-o anumită zonă se află o ţintă foarte importantă, dar mobilă, care îşi tot schimbă poziţia. El desemnează una dintre

diviziile de forţe aeriene, care are misiunea de a distruge ţinta. Un grup Speţnaz (sau mai multe) primesc sarcina de a călăuzi acea divizie către ţintă. Legătura dintre grupuri şi divizia de forţe aeriene este mai bună dacă este condusă direct, nu de la baza militară. Comandantul diviziei aeriene este informat pe scurt în privinţa abilităţilor grupurilor respective, iar apoi acestea intră sub comanda sa. Sînt paraşutate în spatele liniilor inamice, iar în timp ce îşi desfăşoară operaţiunea, menţin un contact direct cu bazele divizionare. După atacul asupra ţintei, grupul Speţnaz – dacă a supravieţuit – se întoarce imediat sub controlul direct al comandamentului de pe front, pentru a rămîne acolo pînă ce intră sub comanda altei forţe, după cum decide comandantul.

*

Cooperarea directă este o piatră de temelie a strategiei sovietice şi este practicată mult în manevre, mai ales la nivel strategic[1], cînd grupurile Speţnaz din regimentele formate din sportivi profesionişti sînt subordonate, de exemplu, comandanţilor de trupe strategice înarmate cu rachete sau de aviaţie strategică (cu rază lungă de acţiune).

Principiul de bază care guvernează strategia sovietică este direcţionarea unor forţe colosale împotriva inamicului ce va fi atacat în punctul cel mai vulnerabil. Trupele sovietice vor ataca printr-o lovitură extraordinar de puternică şi neaşteptată, iar apoi vor forţa înaintarea rapidă. În această situaţie sau imediat înainte va avea loc paraşutarea masivă a unităţilor Speţnaz înaintea şi pe flancurile liniei de avangardă sau în locurile care au fost neutralizate pentru succesul operaţiunii pe linia principală de avangardă.

Pe de altă parte, unităţile Speţnaz care activează la nivelul armatei[2] sînt paraşutate în zonele de operare a propriilor armate, la o distanţă de 100 pînă la 500 km, iar unităţile Speţnaz comandate de fronturi[3] sînt paraşutate în zonele de operare ale acestora, la o distanţă de 500 pînă la 1 000 km.

Comandamentele cărora le sînt subordonate grupurile

---

1 Pentru organizarea grupurilor Speţnaz la nivel strategic, vezi anexa D.

2 Vezi anexa A.

3 Vezi anexa B.

Speţnaz încearcă să nu intervină în operaţiunile grupului Speţnaz, considerînd că un comandant aflat la faţa locului poate vedea şi înţelege situaţia mai bine decît oamenii de la bază, care sînt la distanţă faţă de desfăşurarea evenimentelor. Comandamentele vor interveni dacă este necesar pentru a redirecţiona atacul către o ţintă mai importantă sau dacă va avea loc un atac acolo unde este localizat grupul. Dar este posibil să nu fie emis nici un avertisment dacă nu este timp pentru a părăsi zona de atac, deoarece toate aceste mesaje de atenţionare implică riscul de a dezvălui intenţiile sovieticilor în faţa inamicului.

Cooperarea între grupurile Speţnaz are loc printr-o distribuire a teritoriilor de operare între diferite grupuri, astfel încît să poată fi organizate atacuri simultane în zone diferite, dacă este nevoie. Cooperarea poate avea loc şi de la nivel de bază la batalion, regiment şi brigadă, paraşutate în spatele liniilor pentru a coordona forţele majore Speţnaz din zonă. Datorită faptului că organizarea grupurilor Speţnaz este flexibilă, un grup care a aterizat din întîmplare în zona de operare a altui grup poate fi adus repede sub comanda celui din urmă printr-un ordin primit de la un comandament superior.

În timpul unui război, în afara grupărilor Speţnaz, vor mai opera şi alte unităţi sovietice pe teritoriu inamic:

Companii de recunoaştere de elită din batalioanele de recunoaştere ale diviziilor de tancuri şi puşcaşi. Atît prin funcţiile, cît şi prin tacticile pe care le adoptă, aceste companii sînt practic de nediferenţiat de trupele obişnuite Speţnaz. Diferenţa constă în faptul că aceste companii nu folosesc paraşute, ci pătrund în spatele liniilor inamice cu elicoptere, jeepuri şi vehicule blindate. Unităţile de recunoaştere de elită nu cooperează de obicei cu trupele Speţnaz. Dar operaţiunile lor, conduse pînă la 100 km în spatele liniei frontului, fac posibilă concentrarea activităţii Speţnaz la distanţă şi mai mare în spatele inamicului, fără a fi nevoie să o dirijeze în zone mai apropiate de prima linie.

Brigăzile de atac aerian de la nivelul primei linii operează independent, dar, în unele cazuri, unităţile Speţnaz ar putea direcţiona elicopterele de luptă către ţintele lor. Uneori este

posibil să aibă loc operaţiuni comune, conduse de soldaţi paraşutaţi din elicoptere, iar elicopterele pot fi folosite de brigada de atac aerian pentru evacuarea răniţilor şi prizonierilor.

Diviziile aeriene operează conform planurilor comandantului în acţiune. Dacă apar dificultăţi la livrarea proviziilor către unităţile lor, ei trec la tactici de luptă partizane. Cooperarea dintre diviziile aeriene şi unităţile Speţnaz nu este organizată în mod obişnuit, deşi paraşutarea pe scară largă în spatele inamicului creează o situaţie favorabilă pentru operaţiunile tuturor unităţilor Speţnaz.

Infanteria navală are acelaşi comandant ca unităţile navale Speţnaz: fiecare comandant de flotă are o brigadă din trupele menţionate şi o brigadă (regiment) de infanterie. În consecinţă, cele două formaţiuni, ambele menite să desfăşoare operaţiuni în spatele liniei inamicului, cooperează foarte strîns. În mod normal, cînd infanteria navală acostează pe teritoriu inamic, operaţiunea este precedată sau acompaniată de operaţiuni Speţnaz în aceeaşi zonă. Bineînţeles, grupurile navale Speţnaz pot opera independent de infanteria navală dacă este nevoie, mai ales în cazurile în care operaţiunile sînt planificate în zone izolate, unde este nevoie de tehnici speciale de supravieţuire sau camuflare.

Există două categorii specifice de circumstanţe în care bazele militare superioare organizează cooperarea directă dintre toate unităţile care operează în spatele inamicului. Prima este atunci cînd un atac combinat reprezintă unica posibilitate de a distruge sau captura ţinta, iar a doua este atunci cînd unităţile sovietice din spatele inamicului au suferit pierderi substanţiale, iar comandantul sovietic ia hotărîrea să alcătuiască grupuri improvizate din membrii rămaşi din unităţile descompuse.

În cursul avansării, aşa cum ar fi de aşteptat, grupurile Speţnaz cooperează foarte strîns cu detaşamentele de avangardă.

O avansare a trupelor sovietice – o străpungere subită a liniei de apărare a inamicului în mai multe locuri şi înaintarea rapidă a trupelor, sprijinite de un număr corespunzător de aeronave şi elicoptere – este întotdeauna coordonată printr-o lovitură

simultană în spatele liniei inamicului dată de forţele Speţnaz, trupele aeriene şi infanteria navală.

În alte armate sînt aplicate criterii diferite pentru a măsura succesul comandantului – de exemplu, ce procentaj din forţele inamice a fost distrus de trupele sale. În Armata Sovietică acest lucru are o importanţă secundară sau poate să nu aibă nici o importanţă, deoarece valoarea unui comandant este judecată după un singur criteriu: viteza cu care avansează trupele sale.

A considera viteza de avansare singura măsură a abilităţilor comandantului nu este atît de absurd pe cît pare la prima vedere. Ca principiu de bază, forţează toţi comandanţii să caute, să găsească şi să exploateze punctele cele mai slabe din apărarea inamică. Obligă comandantul să se întoarcă spre flancul inamic pentru a evita să fie prins în lupte fără rost. De asemenea, îi face pe comandanţi să folosească zone aparent de netrecut pentru a ajunge în spatele inamicului, în loc să îi forţeze linia defensivă.

Pentru a găsi punctele slabe ale inamicului, comandantul va trimite înainte grupurile de recunoaştere şi va înainta detaşamentele pe care le-a format pentru perioada avansării. Fiecare comandant de regiment, divizie, armată sau, în unele cazuri, al unui front va forma propriul detaşament de avangardă. În regiment, detaşamentul include de obicei o companie de infanterie cu un pluton de tancuri (sau o companie de tancuri cu un pluton de puşcaşi); o baterie de tunuri mobile Howitzer; un pluton antiaerian; un pluton antitanc şi unităţi de genişti şi specialişti în substanţe chimice pentru război. Într-o divizie, în funcţie de situaţie, acesta va include un batalion de infanterie sau de tancuri, cu o companie de tancuri sau de puşcaşi; un batalion de artilerie; baterii antiaeriene şi antitanc; o companie de genişti şi cîteva unităţi ajutătoare. Într-o armată, proporţiile sînt corespunzător mai mari: două sau trei batalioane de infanterie; unul sau două batalioane de tancuri; două sau trei batalioane de artilerie, un batalion de lansatoare multiple de rachete; cîteva baterii antiaeriene; un batalion antitanc; trupe de genişti şi specialişti în substanţe chimice pentru război. Atunci cînd pe front se formează un detaşament propriu de avangardă, acesta va include mai multe regimente, majoritatea fiind regimente de tancuri. Succesul fiecărui general (de exemplu, viteza cu care

avansează) este determinat de viteza celor mai bune unităţi ale sale. În practică, acest lucru înseamnă că este determinat de operaţiunile detaşamentul de avangardă pe care l-a trimis la luptă. Astfel, generalul adună cele mai bune unităţi pentru acea misiune de importanţă crucială, numeşte la comandă cei mai hotărîţi ofiţeri şi le pune la dispoziţie o mare parte din forţele de întărire. Toate acestea transformă detaşamentul de avangardă într-o concentrare de forţe a celor mai importante efective militare.

Se întîmplă deseori ca generalii de grad înalt să fie numiţi la comanda unor detaşamente relativ mici. De exemplu, detaşamentul de avangardă al Armatei a 3-a Tancuri de Apărare din Praga a fost comandat de generalul I.G. Ziberov, care era şef-adjunct al personalului (detaşamentul includea Brigada a 69-a Mecanizată, Brigada a 16-a Artilerie Automată, Regimentul 50 Motociclete şi Compania Independentă 253).

Fiecare detaşament de avangardă este cu siguranţă foarte vulnerabil. Să ne imaginăm cum ar fi o primă zi de război în Europa, cînd principalele trupe sovietice de concentrare au reuşit să creeze mici breşe prin care să pătrundă puţin în linia de apărare a forţelor vestice. Profitînd de aceste pătrunderi şi de oricare alte oportunităţi oferite – greşeli ale inamicului, sectoare neocupate şi alte detalii asemănătoare – aproximativ o sută de detaşamente de avangardă din regimente, aproximativ 25 de detaşamente de avangardă din divizii mai puternice şi aproximativ opt detaşamente încă şi mai puternice provenind din armate au pătruns în spatele forţelor NATO. Nici unul dintre ele nu s-a implicat în luptă. Nu sînt interesaţi nici în cea mai mică măsură de ariergarda ori de flancurile inamicului. Ei înaintează pur şi simplu, fără să se uite înapoi.

Această situaţie este foarte asemănătoare cu operaţiunea Vistula-Oder din anul 1945, pentru care mareşalul G.K. Jukov i-a adunat cu o seară înainte pe toţi cei 67 de comandanţi ai detaşamentelor de avangardă şi le-a cerut să înainteze cu 100 de kilometri încă din prima zi a operaţiunilor. 100 de kilometri, indiferent de modul de operare al forţelor principale şi indiferent dacă forţele principale reuşesc sau nu să treacă de apărarea inamică. Fiecare comandant care a avansat 100 de kilometri în

prima zi sau a avansat în medie cu cîte 70 km pe zi în primele patru zile avea să primească cea mai importantă decoraţie – Steaua de Aur a Eroilor Uniunii Sovietice. Toţi membrii detaşamentului vor primi o decoraţie, iar acuzaţiile pentru toţi soldaţii pedepsiţi (fiecare detaşament de avangardă are în efectivul său un număr echivalent cu cel al unei companii sau al unui batalion de astfel de soldaţi care înaintează pe lîngă tancuri) aveau să fie retrase.

Puteţi spune orice despre lipsa de iniţiativă a soldaţilor şi a ofiţerilor sovietici. Imaginaţi-vă doar că această îndatorire este încredinţată unui batalion penal. Dacă reuşiţi să nu fiţi antrenaţi în luptă şi reuşiţi să treceţi de flancurile inamicului şi continuaţi avansarea, toate acuzaţiile vor fi retrase. Dacă vă implicaţi în bătălie, nu numai că vă veţi jertfi sîngele, dar veţi mai şi muri acoperit de acuzaţii.

Operaţiunile detaşamentelor de avangardă sovietice nu au nici o limitare. „Operaţiunile detaşamentelor de avangardă trebuie să fie independente şi nerestricţionate de liniile de delimitare” susţine Enciclopedia Militară Sovietică. Faptul că detaşamentele de avangardă pot fi detaşate de forţele principale nu ar trebui să le oprească. De exemplu, în timpul înaintării în Manciuria, în anul 1945, Armata a 6-a Tancuri a avansat rapid spre ocean, după ce a traversat deşertul, munţii Hingan, care erau de netrecut în aparenţă, şi cîmpurile de orez şi a străbătut 810 kilometri în 11 zile. Dar în faţa lor se aflau detaşamente de avangardă care operau continuu, avînd un avans cuprins între 150 şi 200 de kilometri faţă de armata principală. Cînd ofiţerul care se afla la comanda frontului a aflat de acest avans (cîştigat de detaşamente aproape lipsite de apărare şi care nu aveau nici un vehicul de sprijin cu ele), nu le-a ordonat să încetinească, dimpotrivă, le-a ordonat să mărească viteza şi să nu se îngrijoreze de distanţa care îi separa, oricît ar fi fost de mare. Cu cît erau separate mai mult de forţa principală, cu atît era mai bine. Cu cît este mai neaşteptată şi mai inexplicabilă apariţia trupelor sovietice pentru inamic, cu atît este mai mare panica, iar operaţiunile detaşamentelor de avangardă şi ale trupelor principale sovietice au mai mult succes.

Detaşamentele de avangardă au avut o importanţă enormă în

ultimul război. „Viteza cu care au avansat trupele noastre a ajuns pînă la 80 sau chiar 100 de kilometri pe zi. O astfel de viteză în operaţiunile de înaintare la scară atît de mare provoacă uimire chiar şi în zilele noastre. Dar nu trebuie să uităm că acest ritm teribil de înaintare a fost în mare măsură posibil datorită operaţiunilor detaşamentelor de avangardă.” Acestea sînt cuvintele generalului de armată I.I. Gusakovski, acelaşi general care a condus, din ianuarie pînă în aprilie 1945, de la Vistula la Berlin detaşamentul de avangardă al corpurilor de tancuri şi întreaga armată de tancuri.

În ultimul război, detaşamentele de avangardă au pătruns prin liniile de apărare inamice cu zeci de formaţiuni în acelaşi timp, iar corpul principal al trupelor le-a urmat traseul. Acestea au distrus apoi numai ţinte uşor abordabile din spatele liniei inamicului, iar în multe cazuri au înaintat destul de repede pentru a captura podurile înainte de a fi aruncate în aer. Motivul pentru care inamicul nu le distrusese era că forţele sale principale încă erau complet implicate în lupta împotriva trupelor Armatei Roşii.

Rolul jucat de detaşamentele de avangardă a crescut foarte mult în războiul modern. Toate exerciţiile militare sovietice au scopul de a îmbunătăţi operaţiunile acestora. Sînt două motive foarte bune pentru care rolul detaşamentelor de avangardă a crescut în importanţă. Primul este, în mod previzibil, că războiul are acum o dimensiune preponderent nucleară. Armele nucleare (şi alte mijloace moderne de luptă) trebuie să fie descoperite şi distruse cît mai repede posibil. Şi cu cît sînt mai multe trupe sovietice pe teritoriul inamic, cu atît este mai puţin probabil că acestea vor fi distruse de arme nucleare. Va fi întotdeauna dificil pentru inamic să dea o lovitură nucleară în spatele propriilor linii nu doar pentru că acolo operează forţele proprii, ci şi pentru că acelea sînt zone locuite şi lovitura ar afecta şi populaţia civilă.

Un detaşament de avangardă care avansează în grabă, caută şi distruge rachetele explozibile, aerodromurile, bazele militare şi liniile de comunicaţie seamănă cu trupele Speţnaz atît în spirit, cît şi prin caracteristicile sale. De obicei nu deţine nici un vehicul de transport. Duce numai ceea ce poate fi depozitat în tancurile şi în transportatoarele blindate, iar operaţiunile pot dura doar puţin timp, pînă cînd se termină carburantul. Cu toate acestea, acţiunile

îndrăzneţe şi foarte îndrăzneţe ale detaşamentelor vor sparge liniile de apărare inamice, vor produce haos şi panică în spatele acestora şi vor crea condiţii în care forţa principală poate opera cu şanse mult mai mari de succes.

În principiu, trupele Speţnaz fac exact acelaşi lucru. Diferenţa este că grupurile Speţnaz au posibilităţi mai mari de a descoperi ţinte importante, în timp ce detaşamentele de avangardă au posibilităţi mai mari să le distrugă. De aceea, detaşamentul de avangardă al fiecărui regiment este mai legat de compania de recunoaştere a regimentului care operează în secret în interiorul liniilor de apărare inamice. În mod similar, detaşamentele de avangardă ale diviziilor sînt legate direct de batalioanele de recunoaştere divizionare, primind multe informaţii de la acestea şi, prin reacţiile lor rapide, creînd condiţii de operare mai bune pentru batalioanele de recunoaştere.

Detaşamentul de avangardă al unei armate, de obicei condus de adjunctul comandantului, va opera în acelaşi timp cu grupurile Speţnaz ale armatei, care au fost deja paraşutate la 100 pînă la 500 km în faţă. Aceasta înseamnă că detaşamentul de avangardă ar putea să se găsească în aceeaşi zonă operaţională în care sînt şi grupurile Speţnaz ale armatei foarte repede, chiar cu 48 de ore înainte de începerea operaţiunii. În acel moment, comandantul-adjunct al armatei va stabili contactul direct cu grupurile Speţnaz, va primi informaţii de la ele, uneori va redirecţiona grupurile către ţinte şi zone mai importante, va ajuta grupurile şi va primi ajutor de la ele. De exemplu, un grup Speţnaz ar putea captura un pod şi îl va ţine sub control pentru scurt timp. Detaşamentul de avangardă trebuie doar să fie capabil să avanseze suficient de rapid încît să ajungă la pod şi să preia controlul asupra acestuia. Grupul Speţnaz va sta la pod, în timp ce detaşamentul de avangardă porneşte înainte, iar apoi, după ce corpul principal al forţelor sovietice a ajuns la pod, grupul Speţnaz va fi paraşutat din nou într-o zonă mai îndepărtată.

Uneori, grupul Speţnaz de la nivelul frontului va opera în interesul detaşamentelor de avangardă ale armatei, caz în care trupele Speţnaz ale armatei se vor concentra pe detaşamentele de avangardă cu rezultatele cele mai bune din diviziile armatei.

Detaşamentele de avangardă sînt o armă foarte puternică în

mîinile comandanţilor sovietici care au mare experienţă în a le desfăşura. În realitate, sînt cele mai bune unităţi ale armatei sovietice şi în timpul unei operaţiuni de înaintare vor opera nu numai într-un mod similar trupelor Speţnaz, dar şi în strînsă colaborare cu acestea. Succesul operaţiunilor desfăşurate de grupurile Speţnaz în războiul strategic depinde în ultimă instanţă de capacitatea şi îndemînarea în luptă ale zecilor de detaşamente de avangardă care desfăşoară operaţiunile-fulger pentru a deturna planurile inamicilor şi a zădărnici încercările lor de a localiza şi distruge grupurile Speţnaz.

Capitolul 13

Speţnaz şi dezinformarea

Păstrarea secretelor şi dezinformarea sînt armele cele mai eficiente din mîinile Armatei Sovietice şi din întregul sistem comunist. Cu scopul de a proteja secretele militare şi de a dezinforma inamicul, a fost creată Direcţia Principală de Camuflaj Strategic (GUSM) în cadrul Statului Major Sovietic în anii ’60. Echivalentul pentru „camuflaj” în limba rusă – *maskirovka* – este imposibil de tradus, la fel ca *razvedka*. *Maskirovka* include tot ce este legat de păstrarea secretelor şi inducerea în eroare a inamicului în privinţa planurilor şi intenţiilor înaltului comandament sovietic. *Maskirovka* are un înţeles mai larg decît „dezinformare” şi „camuflaj” luate laolaltă.

GUSM şi GRU folosesc metode diferite pentru a opera pe acelaşi cîmp de bătălie. Exigenţele adresate ofiţerilor din ambele organizaţii sînt mai mult sau mai puţin identice. Cele mai importante dintre aceste cerinţe sînt: abilitatea de a vorbi limbi străine fluent şi cunoaşterea inamicului. Nu a fost o coincidenţă faptul că, atunci cînd s-a format GUSM, mulţi ofiţeri veterani şi generali din GRU au fost transferaţi în el. Generalul Moshe Milshtein era unul dintre ei şi fusese unul dintre cele mai luminate

capete pe care le avusese GRU; el şi-a petrecut practic întreaga carieră în vest în ilegalitate[1]. Milshtein vorbeşte fluent limbile engleză, franceză şi germană, posibil şi altele. Este autorul manualului secret pentru ofiţerii GRU, intitulat *Un serviciu onorabil*. Am participat în mod frecvent la seminariile sale despre operaţiunile „ilegaliştilor" sovietici şi despre teoria pe care se bazează practica dezinformării. Dar chiar şi cel mai scurt studiu al scrierilor acestui general din jurnalele militare sovietice, de exemplu, din *Jurnalul militar istoric*, arată că el este unul dintre experţii sovietici cei mai de seamă în domeniul spionajului şi dezinformării.

GUSM este vast. Adună în mod continuu un număr colosal de date despre trei subiecte-cheie:

1. Ce ştie vestul despre noi.
2. Ce arată vestul că nu ştie despre noi.
3. Ce încearcă vestul să afle.

GUSM are planuri pe termen lung în privinţa lucrurilor care trebuie ascunse şi pentru aspectele care merită atenţie legat de Armata Sovietică şi industria de armament. Experţii GUSM pregătesc în permanenţă materiale, astfel încît inamicul să tragă concluziile greşite din informaţiile adevărate pe care le posedă.

Anvergura puterii acordate GUSM poate fi dedusă din faptul că la începutul anilor '70 REB Osnaz (războiul radio-electronic) a fost transferat din controlul KGB-ului în controlul GUSM, deşi şi-a păstrat numele Osnaz.

Există legături foarte strînse între GUSM şi GRU şi între Speţnaz şi Osnaz din REB. Pe timp de pace, Osnaz REB transmite prin radio instrucţiuni „ultrasecrete" între bazele militare sovietice. Pe timp de război, operaţiunile Speţnaz împotriva sediilor, centrelor şi liniilor de comunicaţie sînt conduse în strînsă cooperare cu Osnaz REB, care este pregătit să facă legătura cu liniile inamice de comunicaţie pentru a transmite informaţii false. Un exemplu de acest fel de operaţiune a fost dat de manevrele din districtul militar din munţii Ural, cînd o companie Speţnaz a operat împotriva comandamentelor militare principale. Grupurile

[1] Vezi Victor Suvorov, *Inside Soviet Military Intelligence* (Londra, 1984).

Speţnaz au tăiat liniile de comunicaţie şi „au distrus” sediile, iar în acelaşi timp o companie Osnaz REB a interceptat liniile inamice şi a început să transmită instrucţiuni inamicului în numele sediului care fusese anihilat.

GUSM operează chiar şi pe timp de pace în multe moduri. De exemplu, Uniunea Sovietică are multe beneficii de pe urma activităţilor întreprinse de pacifiştii vestici. În Uniunea Sovietică a fost creată o mişcare pacifistă fictivă, iar profesorul Ciazov, doctorul personal al secretarului general al Partidului Comunist, a fost numit conducătorul acesteia. Unii spun că mişcarea este controlată de conducătorii sovietici prin persoana lui Ciazov. În afara responsabilităţii pe care o are faţă de sănătatea secretarului general, Ciazov este şi membru al Comitetului Central al Partidului Comunist, mai exact, unul dintre liderii care deţin puterea. Sînt puţine persoane care îl pot manipula.

Maşinăria complicată a GUSM a fost pusă în mişcare pentru a-i face publicitate acestui lider comunist. Generalul Moshe Milshtein în persoană a ajuns la Londra în aprilie 1982, pentru a participa la o conferinţă a medicilor ce militau împotriva războiului nuclear. Generalului i-au fost puse multe întrebări. Ce legătură avea cu medicina? Unde îşi făcuse serviciul militar, în ce regimente şi în ce divizii? Cum se face că avea acel accent atît de corect în engleză? Toţi generalii sovietici vorbeau engleza la fel de bine? Toţi generalii sovietici aveau voie să călătorească în Marea Britanie şi să facă propagandă pacifistă sau era un privilegiu acordat doar unui număr restrîns de oameni?

Rezultatul acestei farse publicitare din partea GUSM este bine-cunoscut – „pacifistul” Ciazov, care nu s-a făcut auzit vreodată acuzîndu-i pe ucigaşii copiilor din Afganistan sau condamnînd prezenţa trupelor sovietice în Cehoslovacia şi care persecută duşmanii comunismului în URSS, a primit premiul Nobel.

Dar, aşa cum a spus Stalin, „pentru a pune la cale noi războaie, numai pacifismul nu este suficient”[1]. De aceea conducătorii sovietici se pregătesc pentru un alt război, nu numai cu ajutorul pacifiştilor, ci şi cu ajutorul multor altor oameni şi organizaţii care, în mod conştient sau nechibzuit, răspîndesc

[1] *Leningradskaia Pravda*, 14 iulie 1928.

informaţii „fabricate” de GUSM.

Una dintre sursele de răspîndire a dezinformării militare sovietice este reţeaua de agenţi GRU, şi în special agenţii Speţnaz.

În pregătirea unei operaţiuni strategice, sarcina principală a GUSM este să se asigure că operaţiunea este cu totul neaşteptată de către inamic, în special locul în care va avea loc aceasta şi momentul în care va începe; tipul de operaţiune, armele pe care le vor folosi trupele, numărul acestora şi amploarea operaţiunii. Toate aceste elemente trebuie planificate astfel încît inamicul să nu fie pregătit să opună rezistenţă. Acest lucru este obţinut după mulţi ani de eforturi intense din partea GUSM în arta de a ascunde totul. Dar secretizarea are două tăişuri: de exemplu, GUSM va ţine secrete faţă de inamic progresele făcute de sovietici în ştiinţa militară şi în industria de armament, iar în acelaşi timp va arăta ceea ce inamicul vrea să vadă.

Acest lucru poate reprezenta un subiect de studiu pentru o cercetare separată şi de amploare. Aici ne ocupăm numai de trupele Speţnaz şi de ce face GUSM în cooperare cu Speţnaz. Experţii GUSM au dezvoltat un întreg sistem menit să ascundă existenţa trupelor Speţnaz de ochii inamicului şi să se asigure că acesta va avea o viziune limitată în privinţa puterii şi naturii operaţiunilor pe care acestea le vor conduce. Am văzut deja cîteva dintre demersurile întreprinse de aceştia. Pentru a recapitula:

1. Fiecare potenţial membru Speţnaz este analizat în secret pentru a vedea dacă este de încredere pe termen lung, înainte de a fi chemat în armată.
2. Fiecare persoană care intră în Speţnaz sau GRU trebuie să semneze un document prin care promite că nu va dezvălui nici un secret legat de existenţa mişcării. Orice încălcare a acestui acord va fi pedepsită asemenea spionajului – prin condamnarea la moarte.
3. Unităţile Speţnaz nu au o uniformă proprie, insigne proprii sau orice alt semn distinctiv, deşi sînt folosite foarte des uniformele trupelor aeriene şi insignele acestora. Trupele navale Speţnaz poartă uniforma infanteriei navale, deşi nu au nimic în comun

cu această forţă. Unităţile Speţnaz care operează minisubmarine poartă uniforma obişnuită a trupelor de pe submarine. Cînd sînt în ţările din Europa de Est, unităţile Speţnaz poartă uniformele trupelor ce asigură comunicarea.

4. Nici o unitate Speţnaz nu are propriul sediu. Toate sînt găzduite de unităţi militare, împreună cu trupele aeriene sau de atac aerian. În armata navală, unităţile Speţnaz sînt găzduite de unităţile militare ale infanteriei navale. Faptul că poartă aceeaşi uniformă şi trec prin acelaşi tip de instrucţie de luptă îi face greu de diferenţiat unii de ceilalţi. În Europa de Est, trupele Speţnaz sînt localizate în apropierea sediilor importante, deoarece este convenabil să fie împreună cu trupele ce asigură comunicarea. În cazul în care sînt mutaţi în unităţi militare care aparţin altor ramuri, unităţile Speţnaz îşi schimbă imediat uniforma.
   Unităţile de agenţi Speţnaz sînt instalate în special în apropierea ţintelor bine apărate – baze de rachete, batalioane penale şi depozite de muniţie nucleară.
5. În diferitele zone militare şi grupuri de forţe, trupele Speţnaz sînt cunoscute sub mai multe denumiri – cum ar fi *reidoviki* („invadatori”) în Germania de Est şi *okhotniki* („vînători”) în zona militară siberiană. Soldaţii Speţnaz din zone militare diferite care se întîlnesc întîmplător consideră că fac parte din organizaţii diferite. Eticheta comună Speţnaz este folosită numai de ofiţeri, între ei.
6. Trupele Speţnaz nu au propriile şcoli sau academii. Clasa de ofiţeri este instruită la Academia pentru Pregătirea Ofiţerilor Superiori din Kiev (facultate care asigură instruirea în domeniul recunoaşterii) şi la Şcoala Superioară pentru Trupe Aeropurtate din Riazan (facultate specială). Este practic imposibil de făcut diferenţa între un student Speţnaz şi studenţii altor facultăţi. Ofiţerii de comandă şi ofiţerii implicaţi în munca agenţilor sînt antrenaţi la Academia Militară-Diplomatică (Academia GRU). Am menţionat deja cum sînt utilizate grupele şi echipele sportive pentru camuflarea principalilor membri profesionişti Speţnaz.

Sînt multe alte moduri de a ascunde prezenţa trupelor Speţnaz într-o anumită regiune şi existenţa trupelor Speţnaz în

întregime.

În Speţnaz, toată lumea are o poreclă. Cum se întîmplă cu lumea interlopă sau la şcoală, porecla nu este aleasă de purtătorul ei, ci este dată de ceilalţi. O persoană poate avea mai multe la început, apoi se renunţă la unele pînă ce rămîne numai una care sună cel mai bine şi îi mulţumeşte pe cei din echipa sa. Utilizarea poreclelor creşte foarte mult şansele de a păstra secretă o operaţiune Speţnaz. Poreclele pot fi transmise prin radio fără nici un pericol. Un prieten bun al meu a primit porecla Porcul alergător. Să presupunem că un comandant al serviciilor secrete a trimis următoarea radiogramă, necifrată: „Porcul alergător să meargă la postul nr.10”. Ce ar putea înţelege un inamic, dacă ar intercepta-o? Pe de altă parte, comandantul grupului va şti că mesajul este real, că a fost trimis de unul dintre oamenii săi şi nu de altcineva. Trupele Speţnaz folosesc radioul foarte rar, iar dacă comandantul serviciilor secrete ar trebui să se adreseze din nou grupului, nu ar repeta numele, ci ar spune altul comandantului-adjunct al grupului: „Inimă de cîine să primească ordine de la Gladiolus”, de exemplu.

Înainte de a se avînta în spatele liniilor inamice, în luptă sau la instrucţie, un soldat Speţnaz va preda sergentului companiei toate documentele sale, scrisori private, fotografii, toate lucrurile de care nu are nevoie în campanie şi tot ce ar putea da indicii despre unitatea căreia îi aparţine, despre numele său şi aşa mai departe. Soldatul Speţnaz nu are nici o literă din alfabetul rus pe hainele sau încălţămintea sa. Ar putea fi cîteva cifre care arată numărul său de înregistrare în cadrul forţelor armate sovietice, dar atît. Un detaliu interesant este că acel cod conţine două litere, iar pentru soldatul Speţnaz sînt alese întotdeauna două litere care sînt comune atît alfabetului latin, cît şi celui chirilic – A, K, X şi aşa mai departe. Un inamic care întîlneşte cadavrul unui soldat Speţnaz nu va găsi nici o dovadă că este al unui soldat sovietic. Ar putea ghici, bineînţeles, dar ar putea fi vorba la fel de bine de un bulgar, un polonez sau un ceh.

Soldaţii Speţnaz operează în condiţii extraordinar de nefavorabile. Pot supravieţui şi desfăşura o misiune numai dacă atenţia inamicului este disipată pe o zonă largă şi nu ştie unde va

fi atacul principal.

Cu acest scop, grupurile mari din trupele Speţnaz nu sînt paraşutate într-o singură zonă, ci soldaţii sînt plasaţi în grupuri mai mici şi în mai multe zone în acelaşi timp. Zonele de paraşutare pot fi la distanţă de sute de kilometri una de cealaltă şi departe de zonele principale de operare, iar pentru Speţnaz sînt alese şi alte zone; acestea sînt zone de interes real pentru Speţnaz, pentru a-l face pe inamic să creadă că aceea este zona în care trupele Speţnaz ar putea apărea şi acestea sînt alese cu la fel de multă atenţie ca cele principale. Decizia legată de alegerea şi desemnarea zonelor ca fiind principale sau secundare este luată de comandant chiar în ajunul operaţiunii. Uneori, circumstanţele se schimbă atît de rapid, încît poate apărea o schimbare în zona de operare chiar în timp ce avioanele survolează teritoriul inamic.

Inducerea în eroare a inamicului în privinţa zonelor principale şi secundare de operare începe cu înşelarea oamenilor care iau parte la operaţiune. Companiile, batalioanele, regimentele şi brigăzile există ca unităţi de luptă singulare. Dar în timpul perioadei de instrucţie pentru operaţiune, grupurile şi detaşamentele sînt formate conform situaţiei din acel moment şi pentru a îndeplini o anumită misiune. Puterea şi armamentul fiecărui grup sînt stabilite special. Înainte de desfăşurarea unei operaţiuni, fiecare detaşament şi fiecare grup sînt izolate de celelalte grupuri şi detaşamente şi sînt antrenate pentru a desfăşura operaţiunea planificată special pentru acel grup. Comandantul şi adjunctul primesc zona exactă a operaţiunilor şi informaţii despre acţiunile inamicului în zona dată şi despre operaţiunile grupurilor şi detaşamentelor Speţnaz. Uneori, aceste informaţii sînt foarte detaliate (dacă grupurile şi detaşamentele trebuie să opereze în comun), alteori sînt doar superficiale, suficiente pentru a preveni situaţia în care comandamentele din zonele învecinate s-ar ciocni şi s-ar împiedica reciproc.

Uneori comandantul unui grup sau detaşament află adevărul, alteori este indus în eroare. Un ofiţer Speţnaz ştie că poate fi înşelat şi că nu poate întotdeauna să afle cu siguranţă ce este adevărat şi ce este minciună.

Comandanţilor grupurilor şi detaşamentelor care trebuie să ia

parte la operaţiuni în zonele secundare li se spune de obicei că zona lor este principală şi că e cea mai importantă, că acolo operează deja un grup mare Speţnaz sau că această forţă va apărea curînd. Comandantul grupului care conduce zona principală va şti, dimpotrivă, că în afară de grupurile sale operează foarte puţine alte grupuri în zonă. Indiferent de ce i se spune comandantului, el primeşte îndatoriri suficient de precise pentru îndeplinirea cărora răspunde cu capul, în sensul cel mai propriu.

În orice operaţiune, comandamentul GRU păstrează un grup Speţnaz de rezervă pe teritoriul său. Chiar în timpul operaţiunii, unele grupuri pot primi ordin să se retragă din zonele principale către zonele de rezervă. Rezervele Speţnaz pot fi paraşutate în zonele de rezervă, care devin apoi zone principale ale operaţiunii. În acest fel, inamicul obţine simultan informaţii despre Speţnaz în mai multe zone şi este extraordinar de greu de stabilit care sînt zonele principale şi care sînt cele secundare. În consecinţă, forţele principale inamice pot fi mobilizate să lupte împotriva unor grupuri şi detaşamente relativ mici, care conduc operaţiuni militare adevărate, dar care sînt totuşi o ţintă falsă pentru inamic. Chiar dacă inamicul identifică zonele principale ale operaţiunilor Speţnaz, ar putea fi prea tîrziu. Multe grupuri Speţnaz şi detaşamente vor fi părăsit deja zona, dar cele care rămîn vor primi ordin să îşi sporească activitatea; inamicul va avea astfel impresia că acea zonă este în continuare cea principală. Pentru a nu spulbera această iluzie, grupurile care rămîn în zonă primesc ordin de la înaltul comandament sovietic să se pregătească pentru primirea întăririlor, sînt trimise mai multe provizii şi li se spune încontinuu că ei îndeplinesc sarcinile principale. Dar nu li se spune că ceilalţi camarazi au părăsit zona de mult şi au ajuns într-o zonă secundară, care a devenit între timp una principală.

În acelaşi timp, pe măsură ce sînt alese zonele principale şi de rezervă, sînt stabilite şi zonele de operaţiune false pentru Speţnaz. O zonă de operaţiune falsă este creată în modul următor. Un grup Speţnaz mic cu o rezervă considerabilă de mine este paraşutat în secret în acea zonă. Grupul aşază mine în zonele ţintelor importante şi setează detonatoarele astfel încît toate minele să explodeze aproximativ în acelaşi timp. Apoi sînt fixate

transmiţătoare radio automate în locuri inaccesibile care sînt minate cu atenţie. Odată făcut acest lucru, grupul Speţnaz se retrage din zonă şi se implică în alte operaţiuni, în locuri diferite. Apoi este paraşutat un alt grup Speţnaz în aceeaşi zonă, cu scopul de a duce la îndeplinire o operaţiune extrem de îndrăzneaţă.

Acestui grup i se spune că va opera într-o zonă cu importanţă deosebită, în care mai operează multe alte grupuri. Într-un moment stabilit de comun acord, forţele sovietice aeriene intervin cu o desfăşurare de forţe militare în acea zonă. Pentru acest scop sînt folosite avioane adevărate, care tocmai au terminat de paraşutat grupuri în altă zonă. Ruta pe care o urmează trebuie să fie în mod deliberat complicată, cu mai multe locuri false în care aruncă paraşute rupte şi corzi de suspensie, echipament pentru trupe aeriene, cutii cu muniţie, conserve de mîncare şi aşa mai departe.

A doua zi, inamicul observă următoarea scenă: într-o zonă cu pădure deasă în care se află ţinte importante există urme clare care indică prezenţa paraşutiştilor sovietici. În multe locuri din aceeaşi zonă avuseseră loc explozii simultane. În plină zi, un grup de terorişti sovietici oprise maşina unei oficialităţi importante, pe care au omorît-o cu brutalitate, plecînd apoi cu servieta plină de documente. În acelaşi timp, inamicul observase în toată zona o activitate intensă a radio-transmiţătoarelor Speţnaz ce foloseau un sistem de transmisie rapidă şi ultrarapidă care îngreuna detectarea. Ce trebuie să facă generalul inamic, avînd toate aceste informaţii pe birou?

Pentru a induce inamicul în eroare şi mai mult, trupele Speţnaz folosesc manechine îmbrăcate în uniforme şi echipate corespunzător. Manechinele sînt aruncate astfel încît inamicul să vadă că a fost paraşutat cineva, dar să nu poată găsi imediat locul de aterizare. De aceea, paraşutările sînt executate deasupra munţilor sau pădurilor, dar la depărtare de locurile locuite sau de zonele în care sînt localizate trupele inamice. Paraşutările au loc de obicei la răsărit, la apus sau în nopţile bine luminate de lună. Nu sînt făcute niciodată în plină zi, deoarece atunci se poate vedea că sînt obiecte false, în timp ce în nopţile întunecoase nu pot fi observate deloc.

Este evident că inamicul va descoperi mai întîi manechinele în

zonele care sînt locuri *principale* pentru operaţiunile Speţnaz. Prezenţa manechinelor poate trezi bănuieli în mintea inamicului, dacă nu cumva acestea arată că nu este vorba de o ţintă falsă, ci exact opusul… Cel mai important lucru este dezorientarea completă a inamicului. Dacă sînt disponibile trupe Speţnaz puţin numeroase, atunci trebuie să pară că sînt mulţi luptători în zonă. Dacă sînt multe, trebuie să pară că sînt foarte puţine. Dacă misiunea lor este să distrugă aparatele de zbor, trebuie să pară că ţinta lor este o centrală electrică şi invers. Uneori grupul va plasa mine asupra ţintelor ce se întind pe o distanţă mare, cum ar fi conductele de petrol, firele de electricitate, străzile şi podurile. În astfel de cazuri, ei fac setările astfel încît primele detonatoare să se declanşeze după mai mult timp şi, pe măsură ce înaintează, setează ca exploziile să aibă loc după perioade tot mai scurte. Apoi grupul se retrage într-o parte şi îşi schimbă complet direcţia de avansare. Exploziile succesive au apoi loc în direcţia opusă celei în care se mişcă grupul.

Simultan cu operaţiunile din zonele principale, secundare şi false pot avea loc şi operaţiuni ale grupurilor profesioniste care lucrează în secret. Forţele aeriene sovietice nu au nici un rol în aceste operaţiuni. Chiar dacă grupurile sînt paraşutate, acest lucru se întîmplă la oarecare distanţă, iar grupurile părăsesc zona de paraşutare în secret. Pentru acest gen de operaţiuni sînt alese grupuri relativ mici de sportivi profesionişti, foarte atent antrenate. Acţiunile lor pot fi camuflate atît de abil, încît chiar şi actele lor de terorism se desfăşoară astfel încît să lase impresia inamicului că o anumită tragedie este rezultatul unui dezastru natural sau al altor circumstanţe care nu au legătură cu serviciile secrete sovietice sau cu terorismul în general. Toate celelalte activităţi Speţnaz au rol de acoperire pentru acest tip de trupe speciale. Inamicul se concentrează pe zonele-ţintă principale, secundare şi false, fără a bănui existenţa zonelor secrete în care operează organizaţia: zonele secrete care ar putea fi chiar cele mai periculoase pentru inamic.

Capitolul 14

Planuri de viitor

Speţnaz continuă să crească. În primul rînd i se îngroaşă efectivele. În următorii cîţiva ani, se estimează că toate companiile Speţnaz, de la orice nivel al armatei, vor deveni batalioane şi sînt suficient de multe dovezi care sugerează că acest proces a început deja. O astfel de reorganizare ar însemna o creştere în putere a trupelor Speţnaz cu 10 000 de oameni. Dar asta nu e tot. La sfîrşitul anilor ’70, era discutată posibilitatea de a creşte numărul regimentelor la nivel strategic de la trei la cinci. Brigăzile de pe linia frontului ar putea multiplica numărul de batalioane de luptă de la trei sau patru la cinci, fără să sporească dimensiunile unităţilor de sprijin. Posibilităţile de creştere a puterii trupelor Speţnaz sînt pe deplin realiste şi trezesc o îngrijorare legitimă în rîndul experţilor din vest[1].

Direcţia principală care este urmată în cadrul eforturilor de îmbunătăţire a calităţii formaţiunilor Speţnaz este mecanizarea. Nimeni nu se îndoieşte de avantajele mecanizării. Un soldat Speţnaz care beneficiază de mecanizare este capabil să se retragă mult mai rapid din zona de paraşutare. Poate parcurge distanţe mari mult mai repede şi poate inspecta zone mai întinse decît un soldat care merge pe jos. Şi poate intra repede în contact cu inamicul, putîndu-l ataca prin aplicarea unor lovituri rapide, iar apoi poate părăsi locul din care inamicul ar putea să contraatace şi să îl urmărească.

Dar problema mecanizării este una dificilă. Soldatul Speţnaz operează în păduri, mlaştini, munţi, deşerturi şi chiar metropole enorme. Trupele Speţnaz au nevoie de un vehicul capabil să transporte soldatul Speţnaz în toate aceste condiţii şi unul care să îi permită să rămînă la fel de silenţios şi practic invizibil, precum este el în prezent.

Au fost organizate multe conferinţe ştiinţifice pe tema găsirii unui mijloc de transport potrivit pentru trupele Speţnaz, dar

---

[1] Pentru observaţiile despre organizare, vezi anexele.

acestea nu au adus încă rezultate palpabile. Experţii sovietici îşi dau seama că nu va fi posibil să creeze o singură maşină care să răspundă tuturor nevoilor Speţnaz şi că vor trebui să dezvolte o întreagă gamă de vehicule, cu diferite funcţii, fiecare dintre acestea fiind dezvoltată anume pentru a opera în anumite condiţii.

Unul dintre modurile de a creşte mobilitatea trupelor Speţnaz în spatele liniilor inamice este dotarea unei părţi din unitate cu motociclete uşoare, capabile să circule pe teren accidentat. Pentru regiunile nordice se lucrează la diferite versiuni de vehicule echipate cu şenile pentru zăpadă. Unele dintre acestea sînt dotate cu o platformă de cel mult un metru înălţime, un metru şi jumătate lăţime şi doi sau trei metri lungime, pe şase sau opt roţi. Un astfel de vehicul poate fi paraşutat cu uşurinţă şi are o mobilitate considerabilă pe teren accidentat, inclusiv în mlaştini şi pe teren nisipos. Poate transporta un grup Speţnaz pe distanţe lungi, iar la nevoie, baza grupului poate fi mutată din loc în loc cu ajutorul acestor vehicule, în timp ce grupul operează mergînd pe jos.

Introducerea acestui tip de vehicule sau motociclete în Speţnaz face mai mult decît să le crească mobilitatea; le creşte şi puterea arsenalului prin posibilitatea folosirii armamentului greu care poate fi transportat pe vehicule, precum şi o cantitate mare de muniţie.

În prezent se lucrează la vehiculele, motocicletele şi tractoarele de zăpadă, iar în viitorul apropiat vom vedea dovezi concrete că aceste idei au fost puse în practică. În viitorul mai îndepărtat, înaltul comandament doreşte ca soldatul Speţnaz să devină parte din forţele aeriene. Soluţia cea mai probabilă va fi ca fiecare soldat să aibă ataşat pe spate un aparat care să îi permită să facă salturi de mai multe zeci sau chiar de sute de metri. Un astfel de aparat ar putea avea rolul unui mijloc de transport universal pe orice fel de teren, inclusiv în munţi. De la începutul anilor ’50 s-au făcut cercetări intense în Uniunea Sovietică referitor la această problemă. Se pare că nu s-a ajuns la rezultate tangibile pînă acum în acest domeniu, dar eforturile dedicate cercetării tehnologice nu au fost abandonate, în ciuda multor eşecuri.

Acelaşi obiectiv – de a transforma soldatul Speţnaz într-un membru al forţelor aeriene, sau cel puţin de a-l face capabil de sărituri mari – a fost urmărit şi de biroul de inginerie Kamov, care, timp de mai multe zeci de ani, în afară de proiectarea unor elicoptere de dimensiuni mici a încercat să creeze un minielicopter pentru o singură persoană. Generalul de armată Margelov a spus odată că „trebuie creat un aparat care va elimina hotarul dintre cer şi pămînt”. Vehiculele destinate exclusiv transportului terestru nu pot zbura, în timp ce avioanele şi elicopterele sînt lipsite de apărare pe pămînt. Ideea lui Margelov era că inginerii ar trebui să încerce să creeze un aparat foarte uşor, care să-i permită soldatului să se mute asemenea unei libelule de pe o frunză pe alta. Ceea ce aveau nevoie era să transforme soldatul care operează în spatele liniilor inamice într-un fel de insectă capabilă să opereze atît pe pămînt, cît şi în aer (deşi nu foarte sus) şi, de asemenea, să treacă de la un tip de mobilitate la altul fără efort.

Orice fermier ştie că este mai uşor să ucizi un bivol sălbatic care distruge recoltele decît să ucizi o masă de insecte care au atacat plantele în timpul nopţii. Înaltul comandament sovietic visează la o zi în care grădina vecinului să poată fi invadată nu numai de bivoli, ci şi de elefanţi furioşi şi de roiuri întregi de insecte lacome. Pentru moment, la nivel practic, în Uniunea Sovietică sînt făcute cercetări intense pentru a descoperi moduri noi de paraşutare a soldaţilor. Sînt testate multe idei noi, una fiind cea a „paraşutării containerului”, cu alte cuvinte construirea unui container în care să încapă mai multe persoane care să fie paraşutate cu o singură paraşută utilitară. Această metodă face posibilă reducerea considerabilă a perioadei de timp alocată antrenamentului soldaţilor pentru săriturile cu paraşuta, a timpului dedicat instrucţiei care ar putea fi petrecut mai cu folos făcînd alte lucruri. Containerul le permite oamenilor dinăuntru să deschidă focul asupra ţintelor încă din timpul aterizării. Metoda containerului implică faptul că oamenii vor rămîne laolaltă şi rezolvă problema adunării grupului după paraşutare. Dar sînt multe probleme tehnice legate de dezvoltarea acestor containere pentru paraşutări colective şi nu sîntem în măsură să estimăm cînd vor fi rezolvate.

O altă idee aflată în studiu este posibilitatea fabricării unor paraşute care pot pluti; creaţii hibride care combină calităţile paraşutei şi ale deltaplanului. Ar fi astfel posibil ca avionul de transport să zboare pe cele mai puţin periculoase rute şi să paraşuteze soldaţii în zone sigure, departe de ţintele spre care se îndreaptă. Un soldat care îşi foloseşte paraşuta care planează poate coborî încet, să rămînă la acelaşi nivel sau să urce după dorinţă. Dacă pot controla direcţia zborului, grupurile Speţnaz se pot apropia de ţinte fără zgomot, din direcţii diferite.

Deltaplanul, în special unul echipat cu un motor foarte uşor, este un subiect de mare interes pentru GRU. S-ar putea efectua zboruri de pe teritoriul propriu pe teritoriul inamic fără a folosi avioane de transport, dar şi zboruri scurte pe teritoriul inamicului, astfel încît să se ajungă pînă la ţinte, să se evite orice ameninţare a inamicului şi să se îndeplinească şi alte misiuni.

Deltaplanul cu motor (motodeltaplanul) este aparatul de zbor cel mai ieftin şi cel mai uşor de controlat. Motorul a făcut posibilă decolarea de pe terenuri destul de mici, chiar de pe parcele foarte restrînse. Nu mai este nevoie să te urci pe un deal ca să decolezi. Dar trăsătura cea mai importantă a deltaplanului motorizat este, bineînţeles, capacitatea de a rămîne nedetectat. Experimentele arată că pînă şi sisteme radar foarte puternice sînt deseori incapabile să detecteze un deltaplan. Zborul este silenţios, deoarece motorul este folosit numai pentru decolare şi urcare la înălţime. Zburînd cu motorul oprit, soldatul de pe deltaplan este protejat de dispozitivele de detectare şi atac pe bază de senzori termici.

Distanţa pe care o pot parcurge deltaplanele motorizate este suficientă pentru nevoile trupelor Speţnaz. Este destul de mare cît să îi permită unui soldat să decoleze la o distanţă considerabilă din spatele frontierei, să treacă dincolo de aceasta şi să aterizeze cu mult în spatele inamicului. Zborurile în zonele periculoase pot fi făcute la altitudini foarte mici. Se lucrează acum în Uniunea Sovietică la un echipament care va face posibil ca deltaplanele motorizate să zboare la altitudini foarte mici, urmînd conturul solului. Zborurile vor avea loc noaptea, în condiţii de vizibilitate proastă şi se lucrează la un echipament ajutător pentru orientare în spaţiu, uşor, dar de încredere.

Deltaplanul motorizat poate fi folosit şi cu alte scopuri în afară de transportarea trupelor Speţnaz în spatele liniilor inamice. Poate fi folosit pentru a identifica sau chiar a distruge ţinte inamice importante. Experimentele arată că deltaplanul poate căra mitraliere uşoare, lansatoare de grenade şi rachete, ceea ce îl transformă într-o armă excepţional de periculoasă la dispoziţia soldaţilor Speţnaz. Bineînţeles că principalul pericol prezentat de aceste „insecte” nu va consta în calităţile sale individuale, ci în numărul lor. O insectă singură poate fi strivită cu uşurinţă. Dar un roi de insecte este o problemă care necesită timp de gîndire; nu este uşor să găseşti o metodă pentru a te descotorosi de ele.

Ofiţerii care comandă GRU ştiu cu exactitate tipul de deltaplan de care are nevoie soldatul Speţnaz în viitorul previzionat. Trebuie să fie un aparat care nu are nevoie de mai mult de 25 de metri pentru decolare, care se ridică rapid, cu nu mai puţin de un metru pe secundă, şi are un motor cu o putere nu mai mare de 30 kw, cu o bună izolare termică şi nu face un zgomot mai puternic de 55 decibeli. Aparatul trebuie să poată purta o încărcătură de 120 pînă la 150 kg (echipament de recunoaştere, armament, muniţie). Lucrările la dezvoltarea acestuia, asemenea celor efectuate în anii ’30 la primul minisubmarin, sînt făcute simultan şi independent de mai multe grupuri de ingineri.

GRU realizează că soldaţii de pe deltaplan pot fi foarte vunerabili în timpul zilei şi că sînt de asemenea afectaţi de schimbările vremii. Există trei moduri de a depăşi aceste dificultăţi: îmbunătăţirea construcţiei aparatelor şi îmbunătăţirea abilităţilor profesionale ale piloţilor; implicarea lor rapidă în grupuri mari pe front, utilizarea multor combinaţii de direcţie şi înălţime; şi folosirea lor numai în conjuncţie cu multe alte arme şi metode de luptă, precum şi folosirea unei mari varietăţi de dispozitive şi strategii pentru a neutraliza inamicul.

Simultan cu eforturile de îmbunătăţire a metodelor de paraşutare în spatele inamicului, se lucrează la metode pentru întoarcerea unităţilor Speţnaz pe teritoriul propriu. Acest lucru nu este la fel de important ca acţiunea de paraşutare; cu toate acestea, sînt situaţii în care este necesar să se găsească o metodă de a transporta o persoană dintr-un grup sau un grup întreg înapoi pe teritoriul sovietic. Timp de mulţi ani, acest lucru a

fost făcut uneori cu un aparat de zbor care nu se ridica la înălţime mare, dar aceasta este o metodă riscantă, care încă mai trebuie perfectată. Este nevoie de metode mai bune pentru evacuarea soldaţilor de pe teritoriile care nu sînt aproape de mare, unde nu pot fi folosite elicoptere şi unde nu poate ateriza un aparat de zbor.

Un general sovietic numit Meşceriakov a iniţiat o arie vastă de studiu şi cercetare cînd a propus ca forţele armate să „îi creeze soldatului Speţnaz genul de condiţii în care nimeni nu ar putea să îl stînjenească în acţiunile sale”. Sînt multe probleme legate de acest deziderat pe care ştiinţa sovietică încearcă să le rezolve. Ce perturbă acţiunile Speţnaz? În primul rînd, aparatele radar inamice. Instalaţiile radar perturbă activitatea întregii armate sovietice. Pentru a deschide drumul pe care va înainta armata sovietică în teritoriul inamic, este nevoie înainte de toate să fie „orbit” sistemul de detectare radar al oponenţilor. Aceasta este întotdeauna una dintre îndatoririle principale ale soldaţilor Speţnaz. Dar pentru a o duce la îndeplinire, radarele care obstrucţionează acţiunile Speţnaz trebuie scoase cumva din uz. O soluţie pentru această problemă este trimiterea unor grupuri restrînse în spatele liniilor inamice, care vor elibera drumul pentru trupele Speţnaz înainte de paraşutarea forţelor principale ale acestora, iar acestea vor elibera la rîndul lor drumul pentru întreaga armată sovietică. O astfel de soluţie poate fi considerată satisfăcătoare numai pentru că nu a fost găsită alta pînă acum. Dar se fac eforturi mari pentru a găsi o alternativă preferabilă. Înaltul comandament sovietic are nevoie de o soluţie tehnică, o metodă care ar face posibilă, chiar şi pentru o perioadă scurtă, „orbirea” radarului inamic pe o zonă destul de largă, astfel încît să îi ofere primului val Speţnaz oportunitatea de a-şi desfăşura misiunea.

Sistemele antiaeriene sînt principalele distrugătoare ale trupelor Speţnaz. Soldatul care se află într-un aparat aerian de transport este lipsit de orice apărare. O rachetă destul de mică sau chiar un proiectil explozibil pot distruge grupuri întregi din trupele Speţnaz. Ce se poate face pentru a dezactiva sistemele de apărare antiaeriene, cel puţin pe un sector restrîns, înainte de intrarea forţelor principale Speţnaz pe teritoriul inamic? Se acordă

multă importanţă acestui lucru. Soluţia ar putea fi de natură tehnică. Spionii GRU ar putea fi de ajutor. Dar şi trupele Speţnaz pot fi de ajutor prin recrutarea unui agent cu mult înainte de începerea războiului şi învăţarea acestuia în privinţa reacţiilor la primirea unui anumit semn de la centru.

Odată ajunse pe teritoriu inamic, trupele Speţnaz sînt vulnerabile, din momentul aterizării pînă la întîlnirea cu propriile trupe.

Pentru a creşte eficienţa şi a crea condiţiile în care „nimeni nu ar trebui să perturbe operaţiunile” se depun eforturi mari pentru dezvoltarea staţiilor de interceptare şi bruiaj ce vor fi folosite în zonele în care operează trupele Speţnaz, pentru a parazita aparatele electronice ale inamicului (aparate radio, radare, dispozitive optice şi electronice, calculatoare şi orice alte instrumente), astfel încît să se poată intercepta coordonarea diferitelor forţe inamice care operează împotriva trupelor Speţnaz.

Aparatele aeriene şi elicopterele cauzează multe dificultăţi trupelor Speţnaz. Acestea au la dispoziţie deja mijloace impresionante de apărare împotriva atacurilor aeriene, dar acum se lucrează la o armă antielicopter care să poată fi pusă la dispoziţia trupelor Speţnaz şi la dezvoltarea unei arme care să poată acoperi zone considerabile sau chiar să elimine orice activitate aeriană inamică din anumite zone.

În cele din urmă, se lucrează la sisteme de arme al căror scop principal va fi să apere zone destul de largi de pătrunderea trupelor terestre inamice. Acest lucru implică utilizarea minelor şi a puştilor automate montate şi ascunse în apropierea podurilor, intersecţiilor, tunelurilor şi aşa mai departe, care se declanşează în mod automat şi distrug inamicul atunci cînd acesta încearcă să transfere întăririle prin zona în care operează trupele Speţnaz, perturbînd astfel activitatea acestora.

Procesul de căutare a ţintelor de importanţă specială pe teritoriul inamic poate fi desfăşurat nu numai de trupele Speţnaz care operează mergînd pe jos, sau chiar de paraşutişti, ci mai ales de arme automate construite după principii destul de simple (poate nu după standardele de astăzi, dar cu siguranţă conform celor de mîine) şi de sigure în acelaşi timp.

Se lucrează de ceva vreme la dezvoltarea unor vehicule de teren uşoare (avînd pînă în 100 kg) controlate cu telecomandă. Vehiculele testate au fost în principal electrice. Au fost controlate prin telecomandă cu ajutorul camerelor de luat vederi instalate în interior, similare cu anumite echipamente moderne aruncătoare de bombe. În afară de utilizarea lor pentru descoperirea ţintelor, au fost făcute experimente pentru a fi folosite la distrugerea ţintelor cu ajutorul unui lansator de grenade montat în vehicul sau a unei încărcături de explozibil care detonează la contactul cu ţinta. Progresele rapide din domeniul electronicii deschid posibilităţi enorme pentru dezvoltarea unor vehicule cu telecomandă uşoare, capabile să acopere zone întinse rapid şi fără zgomot, pentru a distruge ţintele de pe teritoriul inamic.

Aparatele de zbor fără pilot au fost folosite pentru a identifica ţinte în zone întinse, iar Uniunea Sovietică se află pe primul loc în acest domeniu. Să luăm, de exemplu, avionul-rachetă fără pilot care zboară la înălţime mare, cunoscut sub numele „Iastreb”. Sînt depuse eforturi enorme pentru a crea avioane de spionaj relativ mici, fără pilot. În viitor, acest tip de avioane va decola nu numai de pe teritoriul sovietic, ci şi de pe teritoriu inamic. Trupele aeriene sovietice şi cele Speţnaz au fost de mult timp extrem de interesate de dezvoltarea unui aparat de zbor foarte uşor, fără pilot, care ar putea fi montat şi lansat pe teritoriu inamic în scopul de a supraveghea suprafeţe mari şi de a transmite imagini trupelor sovietice. Aparatul de zbor ideal ar fi unul care transportă nu numai echipamentul necesar recunoaşterii, ci şi încărcături de explozibil. După ce a fost descoperită ţinta şi a fost trimisă o fotografie a acesteia, aparatul ar putea să o atace singur. Nu este nimic fantastic legat de acest plan. Tehnologia modernă este capabilă de construirea unui astfel de aparat. Problema constă doar în obţinerea unui aparat cu o greutate minimă, la un preţ scăzut, dar care va fi totuşi performant şi precis.

Progresele trupelor Speţnaz urmează drumul obişnuit. În timp ce sînt dezvoltate aceste cercetări dedicate sporirii puterii militare sovietice, apar îmbunătăţiri şi la armele obişnuite, diversitatea şi acurateţea acestora sînt sporite, creşte puterea armelor de foc şi a lansatoarelor de grenade; au fost făcute îmbunătăţiri pînă şi la calitatea încălţămintei, îmbrăcăminţii şi echipamentului soldaţilor,

precum şi a metodelor de comunicaţie de toate tipurile; au fost reduse în greutate armele de tipul minelor, dar a crescut şi potenţialul lor distructiv.

Capitolul 15

Primul război mondial al trupelor Speţnaz

Eram în vîrful unui zgîrie-nori enorm din New York cînd l-am văzut pe King Kong. Gorila enormă supraveghea triumfător Manhattanul de la o înălţime ameţitoare. Bineînţeles că ştiam că nu era adevărată. Dar figura aceea imensă, neagră, avea ceva înspăimîntător şi simbolic în acelaşi timp.

Am aflat mai tîrziu că era o gorilă de cauciuc, că se sărbătoreau cincizeci de ani de la primul film avîndu-l ca protagonist pe King Kong prin crearea unui model gonflabil gigant al animalului care a fost plasat sus de tot deasupra New Yorkului. Monstrul de cauciuc fusese înălţat şi se legăna în bătaia vîntului. Din punct de vedere tehnic, operaţiunea fusese un adevărat triumf al inginerilor şi muncitorilor care lucraseră la proiect. Dar nu era un succes total. Monstrul se dovedise a fi mult prea mare şi apăruseră în el găuri prin care ieşea aerul. Aşadar, gigantica bestie musculoasă s-a transformat curînd într-un sac fără formă. A trebuit pompat din nou aerul, dar cu cît era pompat mai mult aer, cu atît găurile se lărgeau, iar aerul ieşea mai repede din monstru. Aşa că au tot trebuit să pompeze aer...

Conducătorii comunişti au creat şi ei un monstru de cauciuc şi l-au înălţat la o altitudine ameţitoare. Monstrul este cunoscut sub numele Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, iar conducătorii sovietici au avut de rezolvat o dilemă: să mărească monstrul sau să îl lase să intre în detaliu rapid şi să devină un sac dezumflat. Este interesant să observăm că Uniunea Sovietică a devenit o super-putere în timpul celui mai distructiv război din istoria civilizaţiei, în ciuda faptului că a suferit cele mai mari pierderi din

existenţa sa şi cele mai grave distrugeri pe teritoriul propriu. A devenit o super-putere militară şi poate că războiul este esenţial pentru existenţa sa.

Nu ştiu cum şi cînd va izbucni un al treilea război mondial. Nu ştiu cu exactitate cum planifică înaltul comandament sovietic să folosească trupele Speţnaz pe timp de război, primul război mondial în care trupele Speţnaz vor avea o contribuţie majoră. Nu doresc să fac previziuni în privinţa viitorului. În acest capitol voi descrie cum îmi imaginez că vor fi folosite trupele Speţnaz la începutul acestui viitor război. Nu este datoria mea să descriu ce se va întîmpla. Dar pot descrie ce s-ar putea întîmpla.

Ultima lună de pace, ca şi în cazul altor războaie, are un aer de criză aproape palpabil. Incidentele, accidentele, micile dezastre adaugă şi mai multă tensiune. Se ciocnesc două trenuri pe un pod de cale ferată din Köln pentru că sistemul de semnalizare nu mai funcţionează bine. Podul este afectat serios şi nu se mai poate circula peste el în următoarele două luni.

În portul din Rotterdam un mare petrolier polonez ia foc. Din cauza unei greşeli de-a căpitanului, petrolierul este mult prea aproape de cisternele de depozitare aflate la ţărm şi petrolul aprins se împrăştie în tot portul. Timp de două săptămîni, brigăzile de pompieri chemate practic din toată ţara se luptă eroic cu flăcările. Portul suferă pierderi imense. Se pare că focul s-a răspîndit cu o viteză incredibilă, iar cîţiva experţi sînt de părere că petrolierul polonez nu a fost singura cauză a incendiului şi că focul a izbucnit simultan în mai multe locuri.

În Canalul Panama, un cargobot bulgar încărcat cu containere grele loveşte accidental porţile de siguranţă. Experţii consideră că vaporul ar fi trebuit să plutească în continuare, dar, dintr-un motiv sau altul, se scufundă acolo imediat. Ar putea fi nevoie de mai multe luni pentru a redeschide canalul. Guvernul bulgar îşi cere scuze şi declară că este pregătit să plătească pentru toate lucrările de reparaţie care se impun.

În Washington, la decolarea elicopterului preşedintelui se trag mai multe focuri de armă asupra acestuia. Elicopterul este foarte puţin avariat, iar echipa reuşeşte să aterizeze din nou în siguranţă. Nimeni din echipaj nu este rănit. Responsabilitatea

atacului este asumată de o organizaţie necunoscută pînă în acel moment, numită „Răzbunare pentru Vietnam”.

În aeroportul din Viena are loc o explozie teroristă.

Un grup de bărbaţi neidentificaţi atacă teritoriul bazei militare britanice din Cipru cu lansatoare de bombe.

La cea mai importantă conductă de petrol din Alaska are loc un accident grav. Staţiile de pompare se defectează şi apar scurgeri.

În Germania de Vest au loc mai multe atentate lipsite de succes la adresa generalilor americani.

În Marea Nordului, cea mai mare platformă petrolieră britanică se scufundă. Nu poate fi stabilit motivul precis, deşi experţii cred că de vină este coroziunea stîlpilor de susţinere principali.

În Statele Unite izbucneşte o epidemie necunoscută care se răspîndeşte cu rapiditate. Pare să afecteze în special zonele portuare, cum ar fi San Francisco, Boston, Charleston, Seattle, Norfolk şi Philadelphia.

În Paris au loc explozii practic în fiecare zi. Ţintele principale sînt cartierele guvernamentale, centrele de comunicaţii şi sediile militare. În acelaşi timp, incendii teribile izbucnesc în pădurile din sudul Franţei.

Toate aceste operaţiuni – căci este evident că nici unul dintre aceste evenimente nu este un accident – şi altele asemănătoare sînt cunoscute pentru GRU sub denumirea de „perioada preparatorie”, iar neoficial ca „uvertura”. Uvertura este o serie de operaţiuni de amploare mai mare sau mai mică cu scopul de a slăbi moralul inamicului înainte de începerea operaţiunilor militare, pentru a crea o atmosferă de suspiciune generală, frică şi nesiguranţă şi pentru a distrage atenţia armatelor duşmane şi a forţelor de ordine de la un număr mare de ţinte, fiecare dintre ele putînd fi obiectul următorului atac.

Uvertura este desfăşurată de agenţii serviciilor secrete ale ţărilor sovietice satelit şi de mercenarii recrutaţi prin intermediari. Metoda principală aplicată în această etapă este „teroarea cenuşie”, mai exact un tip de terorism care nu este condus în numele Uniunii Sovietice. Serviciile secrete sovietice nu îşi dezvăluie în această etapă cărţile de vizită sau fac să pară că este vorba de alţi făptaşi. Teroarea este indusă în numele grupurilor

extremiste deja existente şi care nu au nici o legătură cu Uniunea Sovietică, sau în numele unor organizaţii fictive.

GRU consideră că în această perioadă operaţiunile sale ar trebui considerate dezastre naturale, acţiuni dezlănţuite de forţe care sînt dincolo de controlul oamenilor, greşeli făcute de oameni sau acte teroriste ale organizaţiilor care nu au legătură cu Uniunea Sovietică.

Actele teroriste desfăşurate în perioada uverturii au nevoie de foarte puţini oameni, de puţine arme şi de un echipament redus. În unele situaţii ar putea fi nevoie numai de un om care nu are altă armă decît o şurubelniţă, o cutie de chibrituri sau o fiolă de sticlă. Unele operaţiuni pot avea consecinţe catastrofale. De exemplu, o epidemie infecţioasă declanşată în şapte dintre cele mai importante baze navale din vest ar putea avea efectul de a înjumătăţi puterea combinată a inamicilor Uniunii Sovietice.

Uvertura ar putea dura de la cîteva săptămîni pînă la cîteva luni, prinzînd treptat tot mai multă forţă şi acoperind regiuni noi. În acelaşi timp, s-ar putea implica şi GUSM. Fotografii care compromit un lider NATO apar pe primele pagini ale ziarelor vestice. Porneşte un scandal. Se pare că unele dintre persoanele implicate în NATO au avut întîlniri cu diplomaţi sovietici de rang înalt şi le-au predat documente strict secrete. Toate eforturile de a nega povestea nu fac decît să pună gaz pe foc. Opinia publică cere demiterea imediată a şefilor NATO, precum şi cercetări detaliate. Detaliile nou-descoperite despre această afacere sînt publicate în ziare şi scandalul creşte în intensitate. În acel moment, KGB-ul şi GRU-ul pot scoate la iveală şi scutura de praf o cantitate imensă de materiale pe care le pun în circulaţie. Principalele victime sînt acum persoane pe care sovieticii au încercat fără succes să le recruteze. Materiale editate şi adnotate cu mare atenţie ajung în mîinile presei. Serviciile secrete sovietice au încercat să recruteze mii, chiar zeci de mii de oameni. E vorba adesea despre locotenenţi tineri care între timp au devenit generali sau secretari care au ajuns ambasadori. Toţi au respins eforturile sovietice de a-i recruta, iar acum serviciile secrete sovietice se răzbună pentru refuzul lor. Numărul de afaceri scandaloase creşte. Naţiunile descoperă, spre surprinderea lor, că există foarte puţine persoane demne de încredere. Serviciile

secrete sovietice nu au nimic de pierdut dacă presa intră în posesia unor materiale care dovedesc că au încercat să recruteze un general francez, fără a menţiona cum s-a încheiat încercarea. Au chiar mai puţin de pierdut înaintea unui război. De aceea ziarele sînt pline de cereri de investigaţii şi rapoarte despre demisii, demiteri sau sinucideri. Modul cel mai bun de a distruge un general este să îl faci să se sinucidă.

Se observă o creştere marcantă a puterii pe care o are mişcarea pentru pace. În multe ţări apar cereri continue de a se declara neutralitatea şi de a nu sprijini politica externă americană, care trebuie discreditată. În acest punct, „teroarea cenuşie" ia amploare şi îşi sporeşte puterea, iar ultimele zile de pace ajung în punctul culminant.

Din primul moment al primei zile de război, principalele forţe Speţnaz intră în acţiune. Din acel moment, teroarea este condusă în numele Uniunii Sovietice şi al conducătorilor comunişti: „teroarea roşie".

Dar între „teroarea cenuşie" şi cea „roşie" ar putea fi o perioadă intermediară – „teroarea roz", timp în care acţiunile militare active încă nu au început şi este încă pace, dar o parte dintre cele mai bune unităţi Speţnaz au intrat deja în acţiune. Situaţia este complicată de faptul că, pe de o parte, unităţile de luptă sovietice sînt deja implicate în conflict, dar pe de altă parte, acestea nu operează deocamdată în numele Uniunii Sovietice. Acesta este un moment excepţional de riscant pentru înaltul comandament sovietic. Dar cel care nu riscă niciodată nu cîştigă nimic. Comandanţii sovietici vor să cîştige mult şi sînt gata să rişte la fel de mult. În mod evident, au fost făcute multe lucruri pentru a reduce nivelul de risc. Numai un număr relativ mic de trupe Speţnaz fac parte din „teroarea roz", dar sînt implicaţi cei mai buni oameni din Speţnaz – sportivi profesionişti de clasă olimpică. Au fost luate toate măsurile pentru a avea certitudinea că nici unul dintre ei nu va cădea în mîinile inamicului înainte de izbucnirea războiului. Au fost luate multe măsuri şi pentru a se asigura că, în cazul în care unul dintre ei ar fi prins în acele momente, ar fi foarte dificil de stabilit cu ce ţară are legătură.

„Teroarea roz" ar putea continua doar cîteva ore în plus. Dar acelea sînt cele mai importante ore şi minute – chiar ultimele ore

şi minute de pace. Este foarte important ca acele minute să fie nefaste pentru inamic şi folosite pentru avantajul maxim al părţii sovietice. Trebuie să subliniem faptul că „teroarea roz” ar putea să nu se desfăşoare deloc. Este folosită numai atunci cînd succesul operaţiunilor este sigur şi este la fel de sigur că inamicul nu va putea, în orele şi minutele rămase, să evalueze situaţia corect şi să dea o primă lovitură preventivă.

Pentru comuniştii sovietici luna august are o semnificaţie specială. În august a început primul război mondial, care a dus la revoluţii în Rusia, Germania şi Ungaria. În august 1939, Gheorghi Jukov a reuşit să înfăptuiască un lucru pe care nu l-a mai făcut nimeni înaintea lui: cu o lovitură neaşteptată a învins un grup de forţe japoneze în Orientul Mijlociu. Acea lovitură ar fi putut avea consecinţe cu bătaie lungă: Japonia a hotărît să nu mai atace Uniunea Sovietică şi a ales în schimb să avanseze în alte direcţii. De asemenea, în august 1939 a fost semnat un pact la Kremlin care a deschis porţile dezastrului din cel de-al doilea război mondial – drept rezultat URSS-ul a devenit o super-putere. În august 1945, Uniunea Sovietică a deschis un atac trădător asupra Japoniei şi Manciuriei. Pe parcursul a trei săptămîni de operaţiuni intense au fost eliberate teritorii imense, aproximativ egale cu Europa de Est ca suprafaţă şi populaţie. În august 1961, Uniunea Sovietică a construit Zidul Berlinului, încălcînd pactele internaţionale pe care le semnase. În august 1968, Armata Sovietică „a eliberat” Cehoslovacia şi, spre marea ei surpriză, nu a întîmpinat nici o opoziţie din vest. Să presupunem că liderii comunişti sovietici ar alege din nou luna august pentru a începe un război…

Pe 12 august, la ora locală 05.58, un camion se opreşte în parcarea imensă din faţa unui supermarket din Washington. Trei bărbaţi deschid portierele camionului, montează fuzelajul unui aparat de zbor uşor şi îi ataşează aripile. Un minut mai tîrziu porneşte şi motorul. Avionul decolează şi dispare pe cer. Nu are pilot. Este controlat prin radio cu ajutorul unor instrumente foarte simple, puţin mai complicate decît cele folosite de cei pasionaţi de aeromodelism. Avionul se ridică la aproximativ 200 de metri şi

începe imediat coborîrea în direcţia Casei Albe. Un minut mai tîrziu, o explozie grozavă zguduie capitala Statelor Unite. Sirenele maşinilor de poliţie, ale maşinilor de pompieri şi ale ambulanţelor răsună în tot oraşul.

Trei minute mai tîrziu, un al doilea avion zboară peste centrul oraşului şi o a doua explozie răsună în locul unde fusese Casa Albă. Al doilea avion a decolat din zona în care se construia o autostradă şi are un sistem de control destul de diferit. Două maşini cu emiţătoare de ghidaj radio fuseseră lăsate mai devreme în centrul oraşului. Cele două emiţătoare de ghidaj s-au declanşat automat la cîteva secunde după decolarea avionului. Pilotul automat este ghidat de cele două emiţătoare şi începe să coboare conform unei traiectorii stabilite anterior. Cel de-al doilea avion a fost trimis de un al doilea grup care operează independent faţă de primul.

Planul a fost simplu: dacă primul avion nu a distrus Casa Albă, cel de-al doilea o va face. Dacă primul avion a distrus Casa Albă, atunci cîteva minute mai tîrziu toţi şefii poliţiei din Washington se vor afla în apropierea locului exploziei. Cel de-al doilea avion va omorî mulţi dintre ei.

La 06.06, toate canalele de televiziune şi posturile radio îşi întrerup programele obişnuite şi anunţă distrugerea Casei Albe şi posibila moarte a preşedintelui Statelor Unite.

La 06.13, cunoscutul program *Good Morning America* este întrerupt şi apare vicepreşedintele SUA. El dă o veste zdrobitoare: a fost făcută o încercare de a prelua puterea ţării de către conducătorii forţelor armate. Preşedintele Statelor Unite ale Americii a fost ucis. Vicepreşedintele face apel la toţi soldaţii din forţele armate să rămînă pe loc şi să nu dea curs nici unui ordin din partea superiorilor în următoarele 24 de ore, deoarece ordinele ar putea veni de la trădătorii care în scurt timp vor fi îndepărtaţi din posturi şi arestaţi.

La puţin timp după aceea, multe canale de televiziune din întreaga ţară îşi întrerup transmisiunile...

Conducătorii militari sovietici ştiu că, dacă nu este posibil să îl distrugă pe preşedintele Statelor Unite ale Americii în timp de pace, va fi practic imposibil să facă acest lucru în timp de criză.

Preşedintele va fi într-un post de comandă aflat sub pământ sau într-un avion, într-un loc extrem de inaccesibil şi extrem de bine păzit.

În consecinţă, liderii, fără a abandona încercările de a-l ucide pe preşedinte (pentru aceasta au fost paraşutate în ţară mai multe grupuri de asasini cu toate tipurile de arme, inclusiv explozibile antiaeriene), hotărăsc să desfăşoare o operaţiune în scopul de a cauza panică şi confuzie. Dacă se dovedeşte a fi imposibil să îl omoare pe preşedinte, vor trebui să reducă capacitatea acestuia de a conduce ţara şi forţele sale armate în cel mai critic moment.

Pentru a îndeplini această sarcină, sovieticii au transferat în secret o companie Speţnaz la Washington, din primul regiment de nivel strategic. Mare parte din companie este formată din femei. Întregul corp al companiei este format din sportivi profesionişti de nivel olimpic. A fost nevoie de mai multe luni pentru a transfera întreaga companie la Washington. Sportivii au ajuns deghizaţi în agenţi de siguranţă, şoferi şi tehnicieni care lucrează la Ambasada Sovietică şi la alte instituţii sovietice, iar armele şi echipamentul lor au fost aduse în containere protejate de anumite privilegii diplomatice. Compania fost împărţită în opt grupuri pentru a-şi desfăşura misiunea. Fiecare grup îşi are propria organizare, structură, propriile arme şi echipament. Pentru a-şi îndeplini sarcinile, unele grupuri vor trebui să contacteze agenţii secreţi recrutaţi cu mult timp înainte de *rezidentura* GRU.

Pe 11 august, rezidentul GRU în Washington, un general-maior cunoscut sub numele de cod „Mudry” (în mod oficial un cetăţean civil, diplomat de rang superior) primeşte o telegramă codată, cu un singur cuvînt – „Da”. La ordinele *rezidenţilor*, compania Speţnaz pleacă de la locurile lor de muncă. Unii dintre ei se întorc pur şi simplu acasă. Unii sînt transportaţi în mod secret în portbagajele maşinilor de ofiţerii GRU şi lăsaţi în pădurile din jurul oraşului, în garaje goale subterane sau în alte locuri izolate.

Comandanţii de grup îşi adună oamenii în locurile stabilite anterior şi încep să îşi îndeplinească misiunea.

Grupul nr.1 este format din trei bărbaţi, iar acest grup este sprijinit de un agent secret. Agentul lucrează ca mecanic la aeroport. În timpul liber, el construieşte machete de avioane de

diferite mărimi. O machetă specială a fost proiectată de cei mai buni proiectanţi sovietici şi asamblată în America din bucăţi cumpărate de pe piaţă. Agentul nu joacă nici un rol în operaţiune. O dubiţă cu aparatură aeriană uşoară ghidată prin radio şi aripile detaşate ale acestui dispozitiv au aşteptat în garaj timp de cîteva luni. Agentul nu ştie pentru ce este aparatul de zbor şi cui aparţine. Ştie doar că cineva are cheile de la garaj şi că acea persoană poate veni în orice moment să ia maşina şi aparatul de zbor. În mijlocul nopţii, grupul Speţnaz conduce dubiţa în pădure pentru a lua explozibilele dintr-o ascunzătoare secretă şi pregătesc avionul pentru zbor. La răsărit, maşina este lăsată într-o parcare părăsită.

Grupul nr.2 face aproximativ acelaşi lucru în acelaşi timp. Dar acest grup are trei agenţi care lucrează pentru ei, dintre care doi şi-au lăsat maşinile cu emiţătoarele de ghidaj radio parcate în locuri special stabilite în centrul oraşului.

Grupul nr.3 include 15 luptători Speţnaz şi cinci experţi din Osnaz REB. Ei poartă cu toţii uniforme de poliţie. Noaptea, grupul îl răpeşte pe directorul unei companii de televiziune şi familia acestuia. Lăsînd familia acasă drept ostatici păziţi de trei soldaţi Speţnaz, restul grupului merge la studiouri şi capturează încă două persoane oficiale importante pe care le ţine ostatice, dar fără a cauza alarmă şi panică în rîndul personalului. Apoi, ameninţaţi cu arme şi supravegheaţi de experţi sovietici în electronică, directorul şi asistenţii săi pun în locul programului obişnuit de reclame o casetă video primită de la comandantul grupului. Caseta video fusese înregistrată din timp, în Uniunea Sovietică. Rolul vicepreşedintelui este jucat de un actor.

Înaltul comandament sovietic ştie că este foarte dificil să intercepteze canalele militare americane. Dacă este cumva posibil, atunci în cel mai bun caz ar fi posibil să fie interceptate şi întrerupte conversaţiile. Practic este imposibil ca acestea să fie folosite pentru a transmite ordine false la nivel strategic. De aceea se hotărăşte să se folosească canalul de televiziune civil; este greu de pătruns într-un studio de televiziune, dar este un lucru posibil şi aceste posturi sînt numeroase. Operaţiunile sînt desfăşurate simultan în mai multe oraşe împotriva mai multor studiouri de televiziune. Nu are importanţă dacă operaţiunea

reuşeşte numai într-un oraş – milioane de oameni vor fi dezorientaţi în cel mai critic moment.

Planul operaţional prevede ca imediat după ce vorbeşte „vicepreşedintele” mai multe retransmiţătoare să fie distruse de alte grupuri Speţnaz, iar unul dintre sateliţii americani de comunicaţie să fie împuşcat „din greşeală” de un satelit sovietic. Această acţiune are scopul de a le răpi preşedintelui şi vicepreşedintelui real posibilitatea de a nega declaraţia falsă.

Dar evenimentele nu au loc în totalitate conform planului. Preşedintele reuşeşte să se adreseze oamenilor şi să transmită o dezminţire a declaraţiei. După ce reţeaua de televiziune din întreaga Americă a suferit daune atît de mari, radioul devine imediat principala metodă de comunicare. Realizatorii radio fac comentarii diferite legat de ceea ce se întîmplă. Majoritatea raportează că este dificil de spus ce este adevărat şi ce este fals, dar că singurul lucru asupra căruia nu planează nici un dubiu este că a fost distrusă Casa Albă.

În momentul în care au loc toate aceste evenimente în Washington, o altă companie Speţnaz din acelaşi regiment primeşte ordin de la *rezidentul* GRU din New York să îndeplinească aceeaşi operaţiune, dar pe o scară mai largă. Ei nu folosesc aparate de zbor ghidate prin radio, ci preiau două posturi de televiziune şi un studio de radio pe care le folosesc pentru transmiterea aceleiaşi declaraţii false. Alte cinci grupuri Speţnaz pornesc din birourile oficiale sovietice şi lansează atacuri armate deschise asupra cablurilor subterane şi a unor antene de emisie-recepţie radio şi TV. Ei reuşesc să le defecteze pe acestea, precum şi alte staţii de transmisie, şi, în consecinţă, milioane de ecrane TV rămîn fără imagine.

Cîteva ore mai tîrziu, detaşamentul Speţnaz I-M-7, compus din 120 de oameni, acostează în portul New York, venind cu un vas de marfă sub pavilion liberian. Detaşamentul îşi croieşte drum cu ajutorul armelor de foc către cea mai apropiată staţie de metrou şi după ce se împarte în grupuri mici şi ia ostatici, recurge la distrugerea liniilor subterane de comunicaţie din oraş.

În zona din jurul hangarelor în care sînt staţionate transportatoarele aparatelor de zbor americane şi în zona submarinelor nucleare din Norfolk au fost descoperite mai multe

minisubmarine, precum şi sabotori subacvatici cu tuburi de oxigen.

În Alaska sînt semnalate 18 locuri diferite în care grupuri diverse au încercat să acosteze sau să aterizeze cu vase, submarine sau avioane. Unele grupuri au fost distruse chiar la aterizare, altele au reuşit să se întoarcă pe nave sau, după aterizare, s-au ascuns în păduri.

Detaşamentul Speţnaz I-S-7, compus din 82 de oameni, aterizează pe coasta Mexicului, comandă imediat maşini private, iar următoarea noapte, folosindu-şi armele de foc şi mijloacele de transport, trec graniţa Statelor Unite.

Grupuri mici Speţnaz aterizează şi folosesc rute şi metode utilizate de imigranţii ilegali, în timp ce alţii folosesc căile şi metodele folosite de traficanţii de droguri.

Insulele şi instalaţiile militare sînt mult mai vulnerabile în faţa operaţiunilor de sabotaj, de aceea mai multe grupuri Speţnaz aterizează în acelaşi timp în Okinawa şi Guam, în Diego Garcia, Groenlanda şi alte zeci de insule pe care vestul are baze militare.

Grupul Speţnaz 2-S-13 a petrecut trei săptămîni la bordul unei nave de pescuit sovietice, aproape de ţărmurile Irlandei. La primirea mesajului „393939” căpitanul navei dă ordinul să fie tăiate plasele, să se închidă radioul, luminile de navigaţie şi radarul şi să se pornească în viteză maximă spre ţărmurile Marii Britanii.

Pe întuneric sînt lăsate la apă două bărci printr-o parte a navei. Sînt destul de mari pentru a duce întregul grup. În prima barcă sînt comandantul grupului, un locotenent cu numele de cod „Shakespeare”, un operator radio, un trăgător cu mitraliera şi doi lunetişti. În a doua barcă sînt comandantul-adjunct al grupului, un sublocotenent cu numele de cod „Poetul”, doi soldaţi cu aruncătoare de flăcări şi doi lunetişti. Fiecare soldat are provizii de hrană pentru trei zile, care trebuie folosite numai în cazul în care sînt urmăriţi o perioadă lungă de timp. În general grupul trebuie să îşi găsească hrana independent şi să se descurce cît mai bine cu putinţă. Din grup fac parte şi doi ciobăneşti germani imenşi.

După acostarea grupului, micul vas de pescuit care rămîne în

continuare fără lumini şi radio porneşte în larg. Căpitanul vasului speră să se ascundă într-un port neutru din Irlanda. Dacă nava este oprită pe mare de o patrulă navală britanică, căpitanul şi echipa sa nu au de ce să se teamă; pasagerii periculoşi au părăsit nava de pescuit şi toate urmele prezenţei lor au fost deja şterse.

Grupul lui „Shakespeare” acostează pe o mică plajă aproape de Little Haven. Locul a fost ales cu mult timp înainte şi este foarte bine găsit; plaja este limitată din trei părţi de stînci imense, astfel încît, în timpul zilei, de la distanţă nu se poate vedea nimic din ce se întîmplă pe plajă.

În acelaşi timp cu grupul „Shakespeare”, alte patru grupuri Speţnaz acostează în locuri diferite, la distanţă de doi sau trei kilometri unul de celălalt. Operînd independent, aceste grupuri ajung pe rute diferite în micul sat Brawdy şi la 3.30 dimineaţa atacă simultan, din direcţii diferite, o clădire mare care aparţine Aviaţiei Statelor Unite. Conform rapoartelor primite de GRU, sute sau chiar mii de posturi de supraveghere acustică au fost montate în Oceanul Atlantic. Cablurile subacvatice din aceste posturi se unesc la Brawdy, unde sute de experţi americani analizează cu ajutorul calculatoarelor o cantitate imensă de informaţii legate de mişcarea submarinelor şi a navelor de suprafaţă din tot Oceanul Atlantic de Nord. Conform informaţiilor GRU, au fost instalate posturi similare în Antigua, Insulele Azore, în Hofn şi Keflavik din Islanda, în Hawaii şi Guam. Ofiţerii de la comanda GRU sînt conştienţi de faptul că informaţiile despre Brawdy ar putea fi inexacte. Dar a fost luată decizia de a ataca şi distruge staţia de monitorizare de la Brawdy, precum şi toate celelalte. Patru grupuri de atac au primit sarcina de a omorî cît mai mulţi membri ai echipei tehnice a staţiei şi de a distruge cît mai mult posibil din aparatura electrică, iar tot ce poate fi ars, să fie distrus astfel. Minele trebuie puse în apropierea clădirii. Toate cele patru grupuri pot pleca apoi în direcţii diferite.

Grupul „Shakespeare” nu participă la raid. Sarcina sa, începînd cu următoarea noapte, este să pună mine în apropierea clădirii. În afară de acest lucru, cu ajutorul puştii cu lunetă şi prin atacuri deschise, grupul trebuie să împiedice salvarea sau repararea staţiei. Comandantul grupului ştie că cele patru grupuri alăturate care participă la atac sînt din zonă şi fac acelaşi lucru.

Dar comandantul grupului nu ştie totul. El nu ştie că detaşamentul Speţnaz 2-S-2, sub comanda unui maior cunoscut sub numele „Unchiul Kostia” a aterizat în zona St. David. Detaşamentul 2-S-2 include 56 de soldaţi, 15 motociclete uşoare şi şase maşini mici cu o cantitate considerabilă de muniţie. Sarcina detaşamentului este să se deplaseze rapid, pe şosele secundare şi pe drumuri forestiere, în unele cazuri pe şoselele principale, să ajungă în Pădurea Dean şi să organizeze acolo o bază. Pădurea Dean este un loc minunat pentru operaţiunile Speţnaz. Este o zonă deluroasă acoperită de o pădure deasă. A fost cîndva o zonă industrială importantă. Încă se găsesc acolo rămăşiţele minelor de cărbune abandonate, ale carierelor şi ale tunelurilor de cale ferată, deşi a trecut mult timp de cînd calea ferată era funcţională. Odată stabilit în acea pădure, Unchiul Kostia poate ataca în orice direcţie; în apropiere se află o centrală nucleară, podul Severn, un tunel de cale ferată pe sub rîul Severn, portul Bristol, centrul de comunicaţii guvernamentale GCHQ din Cheltenham, fabrici militare foarte importante, aflate tot în Bristol şi un depozit imens de muniţie la Welford. Forţele GRU cred că familia regală ar fi trimisă undeva în această zonă în cazul unui război şi asta ar transforma-o într-o ţintă foarte importantă.

Cele patru grupuri Speţnaz care au participat la organizarea operaţiunii împotriva staţiei Brawdy pleacă imediat după atac şi îşi croiesc drum spre pădurea Dean, unde se pot alătura detaşamentului Unchiului Kostia. „Shakespeare” nu ştie nimic despre acest lucru. Raidul de amploare asupra staţiei Brawdy şi activitatea continuă a grupului lui „Shakespeare” din zilele şi nopţile următoare ar trebui să îi dea inamicului impresia că aceasta este una dintre zonele principale de operare a trupelor Speţnaz.

Între timp, grupul Speţnaz 2-C-41, compus din 12 oameni, a acostat în timpul nopţii în apropierea portului Felixstowe de pe catamaranul Double Star. Ambarcaţiunea navighează sub steagul Spaniei. Grupul a lăsat catamaranul în larg şi a înotat pînă la mal cu echipament de scufundări. Acolo au fost întîmpinaţi de un agent Speţnaz recrutat cu cîţiva ani înainte. El deţine un mic magazin de motociclete pe cheltuiala GRU, iar magazinul are mereu în stoc cel puţin 15 motociclete japoneze, toate pregătite

de drum, precum şi echipament constînd în geci şi pantaloni de piele şi căşti de protecţie. Grupul (care îi include pe unii dintre cei mai buni motociclişti din Uniunea Sovietică) îşi schimbă hainele, armele sînt învelite în foaie de cort, agentul Speţnaz şi familia sa sînt ucişi, corpurile lor sînt ascunse în pivniţa casei, iar grupul de motociclişti goneşte în viteză maximă pe autostrada A45 în direcţia Mildenhall. Sarcina lor este să monteze explozibili automaţi antiaerieni de tip Strela-Blok în regiunea bazei şi să distrugă una dintre cele mai importante baze aeriene americane din Europa, utilizată frecvent de F-111. După aceea, grupul trebuie să meargă în cea mai apropiată pădure şi să se alăture detaşamentului Speţnaz 2-C-5.

Comandantul grupului nu ştie că în acelaşi timp şi nu la mare distanţă de el, alte zece grupuri Speţnaz, fiecare lucrînd independent, desfăşoară acţiuni similare împotriva bazelor militare americane de la Woodbridge, Bentwaters şi Lakenheath.

Iahtul cu motor Maria a fost fabricat în Italia. Timp de un deceniu, proprietarii săi s-au schimbat de mai multe ori şi ambarcaţiunea a străbătut oceanele lumii pînă cînd a fost vîndută unei persoane înstărite şi nu a mai fost văzută cîţiva ani în porturile lumii. Dar cînd situaţia internaţională se înrăutăţeşte, Maria apare în Marea Nordului, navigînd sub pavilion suedez. După cîteva lucrări de modernizare, înfăţişarea iahtului este întrucîtva schimbată. La primirea mesajului „393939”, Maria navighează cu viteză maximă spre coasta Marii Britanii. Cînd se află în apele teritoriale britanice şi în zona Fylingdales Moor, echipa iahtului îndepărtează prelatele pentru a scoate la iveală două lansatoare de rachete BM-23 cu mai multe ţevi, tip Katiuşa. Marinarii îndreaptă repede arma către sferele gigantice şi trag. În jurul instalaţiei explodează 72 de bombe grele, cauzînd daune ireparabile sistemului de avertizare. Marinarii de pe iaht îşi montează tuburile de oxigen şi sar peste bord. Timp de două ore, iahtul pluteşte în apropierea coastei fără echipaj. Cînd poliţia ajunge şi urcă la bord, acesta explodează şi se scufundă.

Pentru operaţiunile împotriva forţelor NATO din Europa Centrală, înaltul comandament sovietic a concentrat o gamă

imensă de forţe care constă în primul şi al doilea front vestic, situate în Germania de Est, al treilea front vestic din Polonia, frontul central din Cehoslovacia şi grupul armat de tancuri din Belarus. În total sînt 15 forţe armate, inclusive cele şase armate cu tancuri. Pe flancul drept al acestei adunări de forţe se află Flota baltică combinată. Iar în mijlocul teritoriului sovietic sînt organizate alte cinci fronturi (în total 15 armate) pentru a sprijini atacul.

Pe 12 august, la ora 23.00, batalioanele Speţnaz selectate din şapte armate de prim etalon trec frontiera spre Germania de Vest pe deltaplane motorizate, deltaplane obişnuite şi paraşute care planează. Operînd în grupuri mici, fiecare batalion atacă instalaţiile radar inamice, concentrîndu-şi eforturile pe un sector relativ restrîns, astfel încît să creeze un fel de coridor pentru avioanele proprii. În afară de aceste şapte coridoare, mai este creat unul de importanţă strategică. Cu acest scop, încă din iulie, brigada a 13-a Speţnaz a venit în Germania de Est din zona militară a Moscovei sub pretextul că este o unitate militară de organizare şi s-a stabilit în Thüringer Wald. Brigada este acum împărţită în 60 de grupuri împrăştiate în pădurile de pe dealurile din districtele Spessart şi Odenwald şi au îndatorirea de a distruge instalaţiile antiaeriene, în special sistemele radar. În primul val sînt în total 130 de grupuri Speţnaz paraşutate, totalizînd 3 300 de soldaţi.

La două ore după paraşutarea soldaţilor, forţele aeriene sovietice desfăşoară un raid de amploare asupra instalaţiilor antiaeriene inamice. Atacul combinat desfăşurat de forţele aeriene şi Speţnaz face posibilă eliberarea unui coridor larg şi a mai multor coridoare mai mici în sistemul de apărare antiaeriană. Aceste coridoare sînt folosite imediat pentru un alt atac aerian masiv şi pentru o a doua paraşutare a unităţilor Speţnaz.

În acelaşi timp, detaşamentele de avangardă a şapte armate trec frontiera şi avansează spre vest.

La ora 3.30, pe 13 august, al doilea val de forţe Speţnaz este paraşutat din navele aeriene Aeroflot care operează la înălţimi foarte mici cu aparate de zbor de mare capacitate.

Frontul central paraşutează brigăzi Speţnaz în munţii acoperiţi de păduri dese din apropierea Freiburgului. Sarcina brigăzii este

să distrugă sediile militare importante americane, vest-germane şi franceze, liniile de comunicaţie, aparatele de zbor de la sol şi sistemele de apărare antiaeriene. Brigada deschide, ca să spunem aşa, porţile către Franţa, prin care vor apărea în curînd mai multe fronturi, dar şi un nou val de trupe Speţnaz.

Pe prima şi pe a doua linie a frontului vestic sînt paraşutate brigăzile Speţnaz în Germania, în partea de vest a Rinului. Această parte a Germaniei este mai îndepărtată de vecinul periculos de la est, în consecinţă, ţintele cele mai vulnerabile sînt concentrate acolo: sedii militare, posturi de comandă, aerodromuri, depozite de arme nucleare, rezerve mari de echipament militar, muniţie şi carburant.

Brigada Speţnaz care aparţine Frontului de Vest 1 este paraşutată în zona Aachen. Aici sînt mai multe păduri mari în care pot fi amenajate baze militare, dar şi un număr de ţinte foarte tentante: poduri peste Rin care ar putea fi folosite pentru transportul rezervelor către forţele NATO care luptă în partea de est a Rinului, baze aeriene importante la Brüggen şi Wildenrath, reşedinţa guvernului german şi a serviciului civil al Germaniei de Vest la Bonn, baze militare importante lîngă München-Gladbach şi baza aeriană Geilenkirchen, unde se găsesc aparatele de zbor E-3A, echipate cu radar. Înaltul comandament sovietic planifică să aducă în luptă în această zonă Armata 20 Gărzi, care va lovi în partea de sud a malului de vest al Rinului. Brigada Speţnaz este ocupată cu eliberarea drumului pentru coloanele de tancuri care ar trebui să ajungă curînd.

Brigada Speţnaz care aparţine Frontului de Vest 2 a fost paraşutată în zona Kaiserslautern, cu scopul de a neutraliza baza aeriană importantă şi posturile de comandă aeriene din apropiere de Ramstein şi Zweibrücken şi de a distruge depozitele de arme nucleare de la Pirmasens. Locul în care a aterizat brigada este cel în care, conform planului înaltului comandament sovietic, se vor uni cele două braţe ale unui cleşte imens: Armata 20 Gărzi, care avansează din nord, şi Armata 8 Tancuri, care atacă dinspre Cehoslovacia în direcţia Karlsruhe. După aceasta, va fi adus în acţiune al doilea eşalon strategic pentru a repurta o victorie zdrobitoare asupra Franţei.

În acelaşi timp, înaltul comandament sovietic înţelege că,

pentru a cîştiga războiul, trebuie să oprească transferul pe scară largă al trupelor americane, al armelor şi al echipamentului către Europa de Vest. Pentru a rezolva problema, imensa flotă sovietică de nord va trebui desfăşurată în Oceanul Atlantic şi ţinută acolo cu toate proviziile. Operaţiunile flotei vor trebui susţinute de forţele aeriene. Dar pentru ca flota să iasă spre Atlantic, va trebui să treacă printr-un coridor lung dintre Norvegia, Groenlanda şi Islanda. În acea zonă, flota sovietică va fi expusă la supraveghere constantă şi la atacuri din partea forţelor aeriene, a navelor mai mici şi a submarinelor care operează dinspre fiorduri şi din partea unui număr considerabil de dispozitive şi instalaţii radio-electronice.

Norvegia, în special partea de sud, este o zonă de importanţă excepţională pentru conducătorii militari sovietici. Ei trebuie să obţină controlul asupra părţii de sud a Norvegiei şi să stabilească baze aeriene şi navale pentru a se lupta pentru dominaţia Atlanticului, şi prin urmare şi pentru cea asupra Europei Centrale. Înaltul comandament sovietic a alocat cel puţin un front întreg care include o divizie aeriană, forţe navale considerabile şi o brigadă Speţnaz. Dar muniţia transportată aerian, carburantul, alimentele şi întăririle pentru bazele militare, aeriene şi navale din Norvegia reprezintă probleme importante. Aşadar, trebuie să existe drumuri bune şi sigure către bazele din sudul Norvegiei. Acele drumuri se află în Suedia.

Suedia a fost norocoasă în trecut; a rămas întotdeauna în afara conflictelor. Dar la sfîrşitul secolului XX, balanţa cîmpurilor de bătălie s-a schimbat. Suedia a devenit unul dintre cele mai importante puncte strategice din lume. Dacă izbucneşte un război, drumul agresorului trece prin Suedia. Ocuparea Suediei este facilitată de faptul că pe teritoriul său nu există arme nucleare, astfel încît liderii sovietici riscă foarte puţin. Cu toate acestea, ei ştiu că soldatul suedez este un inamic foarte serios – concentrat, disciplinat, puternic şi dur din punct de vedere fizic, bine înarmat, cunoaşte bine teritoriul pe care va trebui să lupte şi este bine antrenat pentru acest tip de teren. Experienţa războiului împotriva Finlandei arată că în Scandinavia atacurile frontale cu tancuri nu au rezultate strălucite. Este nevoie de tactici şi trupe speciale: Speţnaz.

Povestea continuă în acelaşi fel în întreaga lume. În Suedia, capitala este adusă în stare de panică prin uciderea mai multor persoane din guvern, prin incendii şi bombardamente asupra clădirilor-cheie şi a civililor. În Japonia, bazele nucleare sînt distruse, iar clădirile guvernului sînt atacate cu arme chimice. În Pakistan, o mişcare de eliberare din provincia Baluchistan, recunoscută imediat de Partidul Comunist Sovietic, cere şi primeşte sprijin militar direct din partea URSS-ului pentru a-şi proteja independenţa fragilă. Teritoriile controlate de sovietici se extind pînă în Siberia, prin Afganistan, pînă la Oceanul Indian.

Este posibil nici să nu fie nevoie de un al treilea război pentru ca Uniunea Sovietică să ocupe Baluchistanul. Armata Roşie s-ar putea retrage din Afganistan, dar cu informaţiile pe care le avem despre strategia sovietică şi despre acţiunile la care pot participa forţele Speţnaz, o astfel de retragere poate fi considerată un exerciţiu folositor de relaţii publice, fără a incomoda operaţiunile trupelor Speţnaz în nici un fel. Prin prezenţa trupelor Speţnaz în Baluchistan, Politbiuro ar putea ajunge foarte aproape de artera principală de petrol a lumii, către ţările arabe, către Africa de Est şi de Sud, către Australia şi Asia de Sud-Est: teritorii şi oceane care sînt practic fără apărare.

ANEXE

Anexa A
Organizarea Speţnaz la nivelul armatei[1]

[1] Speţnaz include la nivelul armatei numai unităţi Speţnaz normale – de exemplu, soldaţi selecţionaţi cu atenţie, şi nu sportivi profesionişti. Această situaţie s-ar putea schimba odată cu apariţia unui pluton de sportivi. Înainte exista altă structură pentru membrii Speţnaz la nivelul armatei, iar conducătorii GRU fac presiuni pentru a se relua vechea organizare. În loc de 41 de companii, ar fi 41 de batalioane Speţnaz – cîte unul pentru fiecare armată, acesta incluzînd: comandamentul (ofiţerul şi adjuncţii); personalul de la sediu (trei ofiţeri); un pluton de sportivi profesionişti (anti-VIP); trei

E greşit să considerăm că Speţnaz e o entitate separată. Fiecare din cele 41 de armate sovietice pe timp de război va avea o companie Speţnaz de 115 oameni. Compania e subordonată Departamentului al III-lea al înaltului comandament al armatei, responsabil de operaţiunile secrete şi de recunoaştere şi este cu totul separat de toate celelalte unităţi ale armatei.

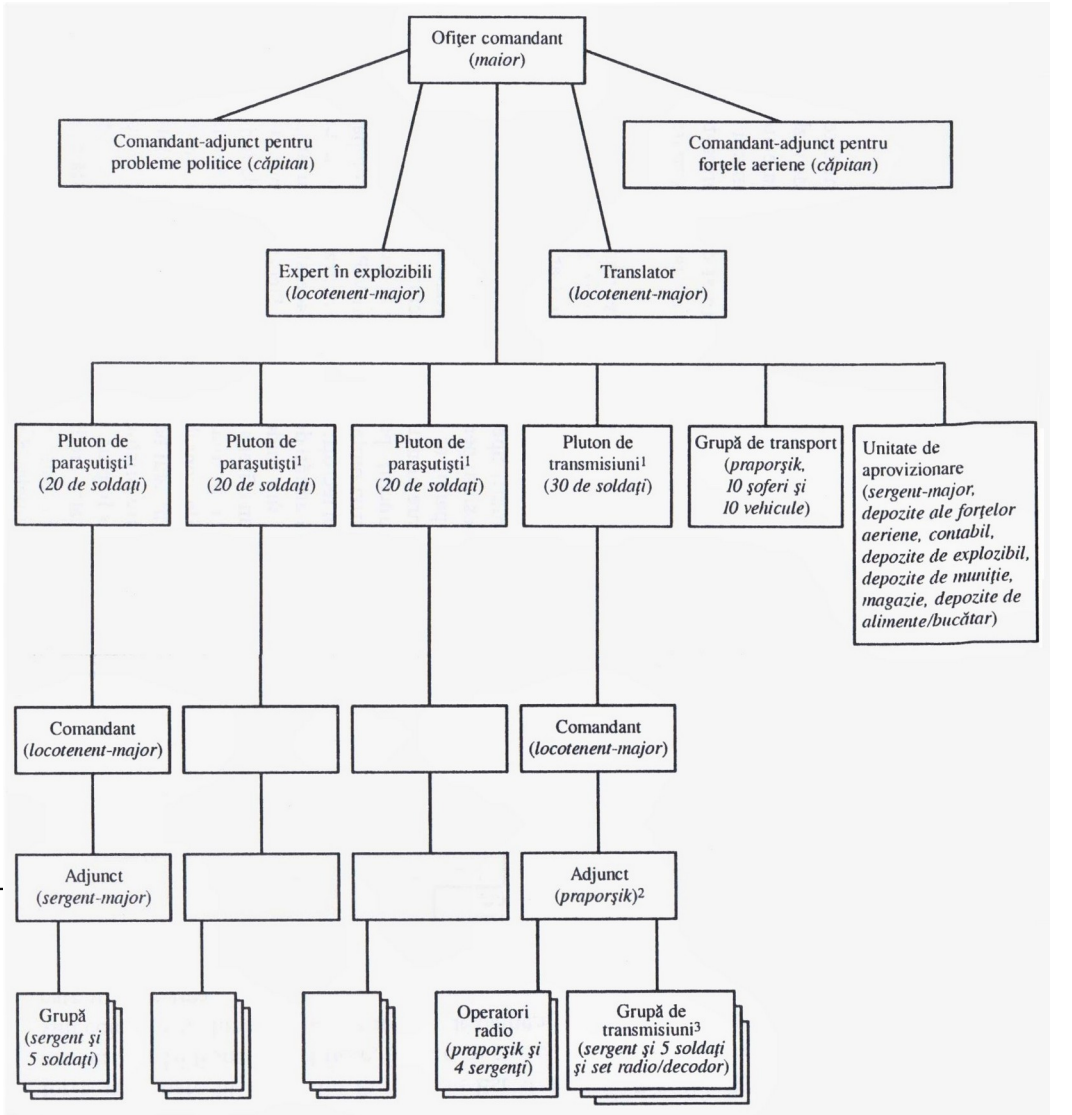

1. Plutoanele Speţnaz pot fi împărţite şi regrupate după dorinţă într-un număr maxim de 5 grupuri.
2. Adjunctul este responsabil şi pentru documentele secrete ale companiei.
3. În condiţii de pericol extrem, decodorul primeşte ordin să distrugă cifrul folosit şi să se sinucidă.

Anexa B
Organizarea Speţnaz la nivelul frontului

Pe timp de pace, Armata Sovietică este alcătuită din 16 departamente militare, 4 grupuri de forţe staţionate în ţările din Europa de Est şi 4 flote. Pe timp de război, intenţia este de a le converti în 16 fronturi şi 4 flote, fiecare cu cîte o brigadă Speţnaz sau o brigadă navală. Fronturile sînt colosale, incluzînd pînă la 1 milion de oameni. Structura organizaţională Speţnaz şi conducerea este următoarea:

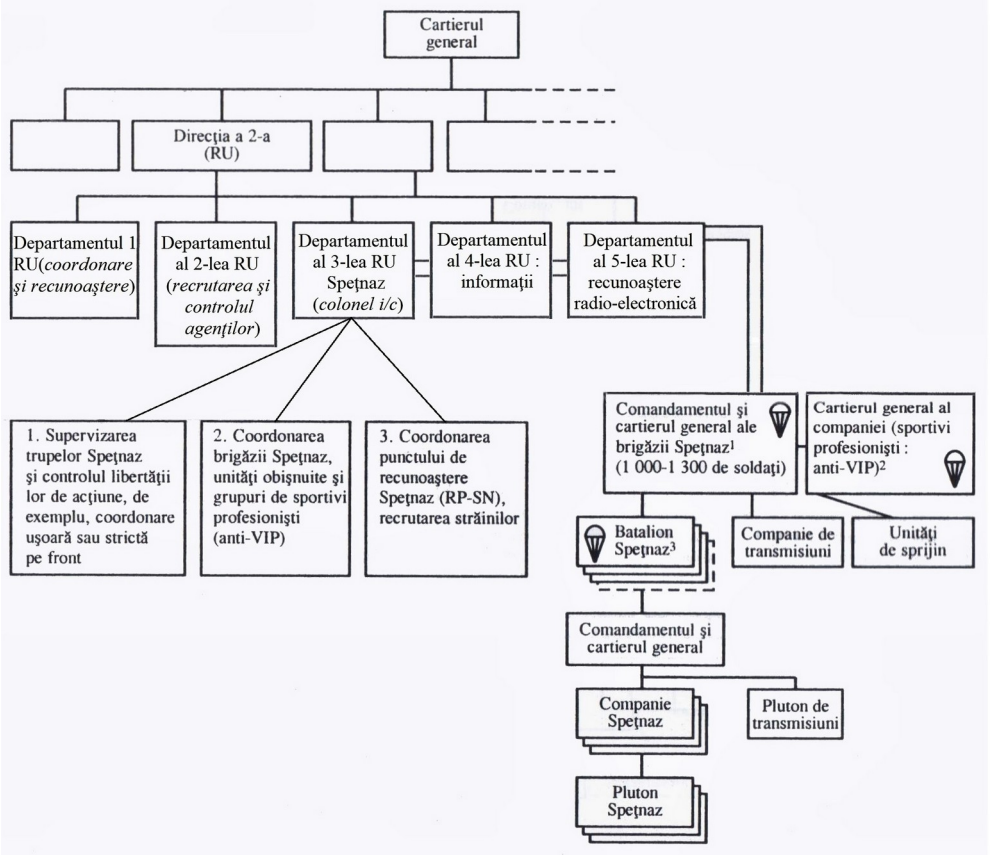

1. În acest caz, ca în toate cazurile cînd este vorba de trupe Speţnaz, unităţile pot fi împărţite după dorinţă. Numărul maxim pentru un pluton este de 5, pentru o companie de 15, pentru un batalion de 45. În condiţii excepţionale, brigada poate opera în acelaşi fel, cel mult 135 de grupuri pentru o brigadă formată din trei batalioane, 180 pentru o brigadă formată din patru batalioane.
2. Pe timp de pace, această companie devine echipă sportivă ataşată departamentului militar.
3. Pe timp de pace, brigada primeşte de asemenea un batalion în plus, compus din companii independente (vezi anexa A) de la două sau trei armate din districtul militar.

Anexa C
Organizarea Speţnaz la nivelul flotei

În fiecare din cele patru flote ale Armatei Navale Sovietice există o brigadă navală Speţnaz cu un post de servicii de informaţii. Organizarea serviciilor de informaţii şi a forţelor Speţnaz este foarte asemănătoare cu cea a unei armate de front, cu anumite trăsături ale flotei:

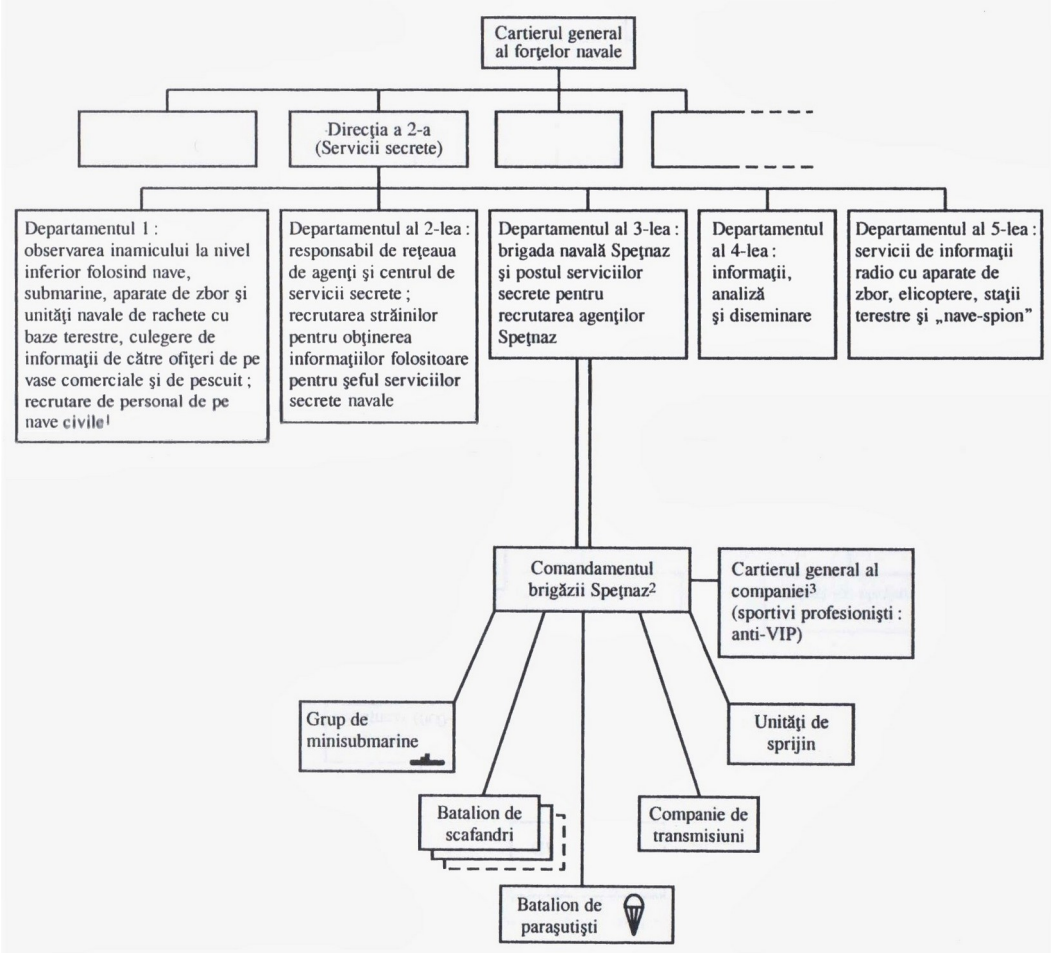

1. Pe fiecare navă comercială, primul ofiţer este numit cu aprobarea Departamentului 1. Astfel, la promovare, fiecare căpitan ştie ce rol are de jucat.
2. Brigada este antrenată pentru a opera ca o forţă de atac puternică împotriva unei ţinte unice sau, în grupuri mici, împotriva mai multor ţinte simultan.
3. Dintre cele 21 de recorduri mondiale înregistrate în 1985 de World Confederation of Underwater Activities, nici unul nu a fost stabilit de sportivi din afara Uniunii Sovietice.

Anexa D
Organizarea Speţnaz la nivel strategic

Direcţia a 5-a a GRU este agentul care controlează şi coordonează toate activităţile serviciilor de informaţii la niveluri de bază. Are şi propriile metode de colectare a informaţiilor:

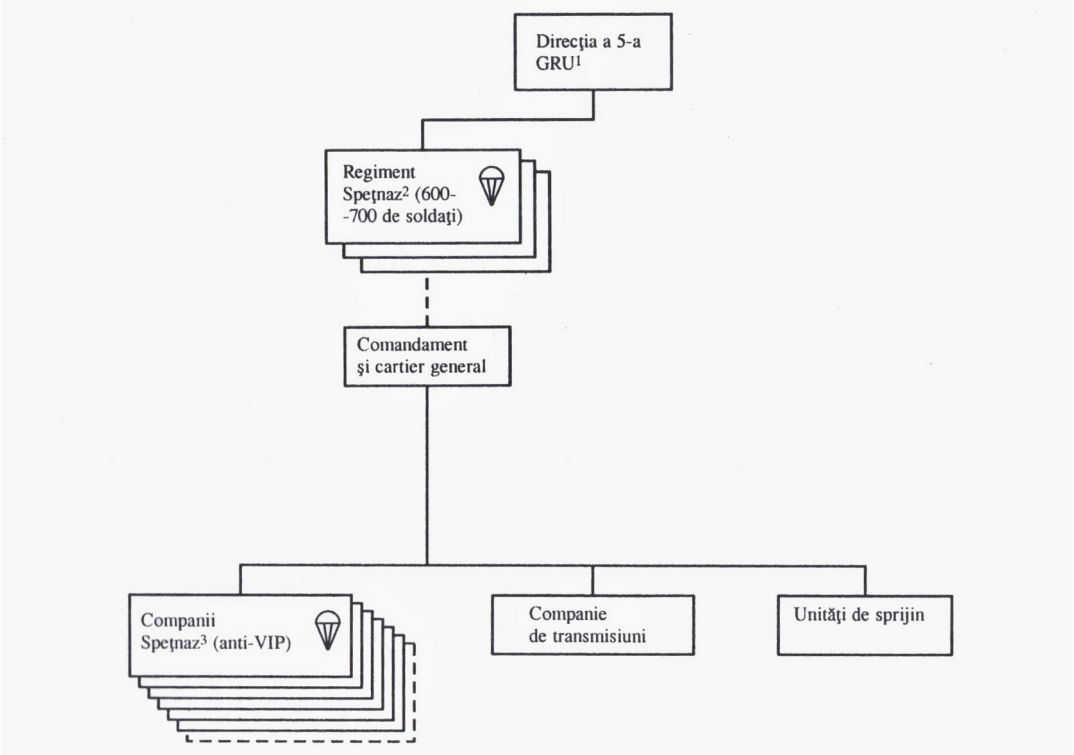

1. Efectivul pe timp de pace al trupelor Speţnaz, agenţii fiind excluşi, este de 27 000-30 000 de oameni.
2. Aceste trei regimente sînt elita elitelor, compuse în întregime din sportivi profesionişti de primă clasă. Ei operează în mod normal la ordinele Direcţiei a 5-a sau ale Comandantului-şef căruia i-au fost subordonaţi, atacînd în spatele inamicului ca o lovitură de pumn. Mai mult de 80% din unităţile Speţnaz standard sînt plasate la nivelul frontului şi flotei, iar jumătate din totalitatea forţelor profesioniste în cadrul Speţnaz. La nivel strategic, abilitatea de a acţiona în comun şi calitatea extrem de ridicată a forţelor reprezintă primele 7 procente ale efectivului uman al trupelor Speţnaz, fiind de departe cele mai periculoase.
3. Există agenţi Speţnaz la nivel strategic? Sportivii profesionişti au nevoie de sprijin şi contacte, dar pînă acum nu este nici o dovadă că vreun agent secret Speţnaz raportează direct către Direcţia a 5-a.

Anexa E

Rolul jucat de sportivii sovietici

Urmează cîteva exemple ale relaţiei foarte strînse dintre realizările sportive şi cele militare ale sportivilor sovietici.

Vladimir Miagkov. La campionatele sovietice de schi din anul 1939 Miagkov a reuşit să obţină un timp excepţional pentru o distanţă mai mare de 20 km şi a devenit campionul sovietic la acea distanţă. În timpul războiului a fost chemat în armată şi numit conducătorul unei mici unităţi de sportivi care era sub directa coordonare a Direcţiei Serviciilor Secrete de pe front. După un timp, a fost omorît în luptă în spatele liniilor inamice. A fost primul sportiv sovietic de elită care a fost făcut erou al Uniunii Sovietice, în cazul său, postmortem. Îndatoririle pe care le îndeplinea unitatea lui Miagkov, circumstanţele morţii sale şi misiunea pentru care a fost numit erou au rămas secrete pînă astăzi.

Porfiri Polosukin. Ofiţer al Armatei Roşii înainte de război, a deţinut recordul mondial pentru săritura cu paraşuta. Fusese instructor al trupelor speciale pentru operaţiuni pe teritoriu inamic. În timpul războiului, a continuat să antreneze paraşutişti pentru unităţile Speţnaz de „plasatori de mine”. A fost trimis deseori în spatele liniilor inamice şi a dezvoltat o metodă de camuflaj pentru aerodromuri şi pentru comunicarea cu aparatele de zbor sovietice de pe aerodromurile partizane secrete. Acest sistem original a fost utilizat pînă la sfîrşitul războiului şi nu a fost niciodată detectat de inamic, drept urmare legăturile aeriene cu unităţile partizane, în special Speţnaz şi Osnaz au fost extrem de sigure. După război, mulţi soldaţi din trupele special antrenate de Polosukin au devenit campioni mondiali şi europeni la paraşutism.

Dmitri Kosiţîn. Înainte de război el a condus departamentul de patinaj al unui institut de educaţie fizică al statului. Era vorba de un institut civil, dar profesorii şi mulţi dintre studenţi aveau grad militar. Kosiţîn era căpitan şi avea rezultate notabile în domeniul sportului, fiind deţinătorul mai multor recorduri sovietice. În timpul războiului a condus o unitate specială cunoscută sub numele „Moartea neagră”. Din cadrul acelui institut „civil”, numai în prima săptămînă a războiului s-au format 13 astfel de unităţi. Acestea s-au implicat în activitatea teroristă în sprijinul Armatei Roşii, iar viteza cu care s-au format unităţile sugerează că mult timp înainte de război, toţi membrii unităţilor fuseseră atent

selectaţi şi antrenaţi. Altfel nu ar fi fost trimişi în spatele frontului. Unitatea lui Kosiţîn şi-a făcut un renume ca formaţiunea cea mai îndrăzneaţă şi nemiloasă de pe întreg frontul de la Leningrad.

Mahmud Umarov. În timpul celui de-al doilea război mondial, Umarov a fost soldat într-un batalion independent responsabil de plasarea minelor. A fost paraşutat de mai multe ori în spatele liniilor inamice, împreună cu grupuri de soldaţi. Avea două profesii: era trăgător de tir şi doctor. După război a fost ofiţer în Direcţia Serviciilor Secrete a districtului militar Leningrad. A continuat să aibă două profesii, iar ca medic psihiatru a primit titlul onorific de doctor în medicină pentru activitatea teoretică. Ca trăgător de tir a devenit campion european şi mondial; de fapt, a fost campion european de cinci ori şi de trei campion mondial. A cîştigat medalia olimpică de argint pentru tragerea cu pistolul, la Melbourne şi la Roma. După reorganizarea trupelor Speţnaz a fost ofiţer în această organizaţie în care i-au fost apreciate ambele profesii. Mulţumită activităţilor sale sportive, locotenent-colonelul Umarov a vizitat mai multe ţări ale lumii şi a avut extrem de multe legături. În 1961, Mahmud Umarov a dispărut dintr-odată atît de pe scena medicală, cît şi de pe cea sportivă. Există motive să credem că a murit în condiţii suspecte.

Iuri Borisovici Cesnokov. Un om de o putere fizică şi de o rezistenţă neobişnuite, a activat în mai multe sporturi. A avut succes în special la volei: de două ori campion mondial şi campion olimpic. Calităţile fizice ale lui Cesnokov au fost observate foarte devreme şi, de îndată ce a terminat şcoala, a fost recrutat în Academia de Inginerie Militară, deşi nu era ofiţer. De atunci a fost implicat îndeaproape în teoria şi practica utilizării explozibililor. În afară de medalia olimpică de aur, mai deţine o medalie de aur pentru activitatea sa în tehnica exploziilor. Cesnokov este acum colonel Speţnaz.

Valentin Iakovlevici Kudrevatici. S-a alăturat organizaţiei paramilitare DOSAAF pe cînd era încă la şcoală. A început să practice paraşutismul, zborul cu deltaplanul şi tragerea cu puşca în acelaşi timp. A sărit prima dată cu paraşuta în luna mai a anului 1956. Doi ani mai tîrziu, la vîrsta de 18 ani, ajunsese un bun paraşutist şi puşcaş. În 1959 a fost chemat în armată, în forţele aeriene. În 1961 a stabilit cinci recorduri mondiale la paraşutism sportiv într-o săptămînă, motiv pentru care a fost promovat sergent şi trimis la Şcoala Superioară pentru Trupe Aeropurtate din Riazan. După aceea a fost trimis în trupele Speţnaz şi numit la comanda unor unităţi speciale de femei. Era comandantul celor

mai bune sportive, inclusiv al Antoninei Kensiţkaia, cu care este acum căsătorit. Ea a stabilit 13 recorduri mondiale, soţul său 15. El a făcut sărituri cu paraşuta (de multe ori cu grupuri de femei) în condiţiile cele mai incredibile, cu aterizări în munţi, păduri, pe acoperişurile caselor şi aşa mai departe. Kudrevatici a participat practic la toate testările noilor echipamente şi arme pentru paraşutişti. Împreună cu un grup de profesioniste în paraşutism a participat la o paraşutare experimentală de grup, de la o înălţime joasă, critică, pe 1 martie 1968. Apoi, în timp ce executa săritura numărul 5 555 a intrat într-o situaţie critică. O glumă sinistră care circulă în rîndul trupelor aeriene sovietice spune că în cazul în care nu se deschide nici paraşuta principală, nici cea de rezervă, paraşutistul tot mai are 20 de secunde să înveţe să zboare. Kudrevatici nu a învăţat să zboare în acele ultime 20 de secunde, dar a reuşit să îşi încetinească căderea cu ajutorul corpului şi al paraşutei nedeschise. A petrecut mai bine de doi ani în spital şi a suferit mai mult de zece operaţii. Cînd a ieşit din spital, a făcut a 5 556-a săritură. Multe ziare militare sovietice au publicat imagini de la acea săritură. Ca de obicei, Kudrevatici a sărit în compania paraşutistelor profesioniste. Dar în diviziile aeriene sovietice nu sînt femei, acestea sînt numai în trupele Speţnaz.

După acea săritură, Kudrevatici a fost promovat colonel.

Anexa F

Serviciul de Informaţii Speţnaz (RP-SN)

Imaginaţi-vă că aţi absolvit a treia facultate (informaţii operaţionale) în cadrul Academiei Diplomatice Militare. Dacă v-aţi terminat studiile cu succes, veţi fi trimişi la una dintre cele 20 de direcţii ale Serviciilor Secrete (RU), care se găsesc în sediile districtelor militare, ale grupurilor de forţe şi flotei.

În prima zi pe care am petrecut-o la Academia Diplomatică Militară mi-am dat seama că diplomaţia este de fapt spionaj şi că diplomaţia militară este spionaj militar. Terminarea cu succes a celei de-a treia facultăţi a Academiei Diplomatice Militare înseamnă deservirea uneia dintre direcţiile serviciilor secrete sau a unei unităţi subordonate însărcinată direct de recrutarea agenţilor străini şi controlul acestora.

Imaginaţi-vă că aţi fost arondat la Direcţia de Servicii Secrete a districtului militar Kiev. Kievul este fără îndoială cel mai frumos oraş din Uniunea Sovietică şi am auzit de mai multe ori jurnaliştii din vest care l-au vizitat spunînd că este cel mai frumos oraş din lume.

Aşadar sînteţi acum într-o clădire enormă care găzduieşte sediul

militar din Kiev. În momente diferite, toţi conducătorii militari importanţi din Uniunea Sovietică au lucrat în această clădire magnifică: Jukov, Bagramian, Vatutin, Koşevoi, Ciuikov, Kulikov, Iakubovski şi mulţi alţii. Biroul ofiţerului districtului este la al doilea etaj. În dreapta biroului său sînt uşile masive ale Direcţiei Operaţionale. În stînga sînt la fel de masivele uşi ale Direcţiei Serviciilor Secrete. Este o aşezare simbolică: Direcţia 1 (planificarea bătăliei) este mîna dreaptă a ofiţerului aflat la comandă, în timp ce Direcţia a 2-a (*razvedka*) este mîna lui stîngă. Sînt multe alte direcţii în sediu, dar acestea sînt la alte etaje.

Prima dumneavoastră vizită la Direcţia Serviciilor Secrete din sediul zonal are loc, bineînţeles, în prezenţa ofiţerilor. Altfel pur şi simplu nu aţi putea intra.

Înainte de a intra în sediu trebuie să treceţi pe la biroul de recepţie şi să arătaţi actele. Primiţi un număr la care să sunaţi şi vine să vă însoţească un ofiţer. La biroul de recepţie vă sînt verificate cu atenţie actele şi vi se eliberează un permis temporar. Apoi ofiţerul vă conduce pe coridoarele nesfîrşite şi pe scările întortocheate. Trebuie să fiţi pregătiţi să arătaţi permisul la orice pas ofiţerului. Documentele vă sînt verificate de mai multe ori înainte de a ajunge la şeful districtual al *razvedka*.

Sînteţi acum în biroul imens al generalului. În faţa dumneavoastră este un general-maior, şeful *razvedka* pentru districtul militar Kiev. Vă prezentaţi: „Tovarăşe General, căpitanul cutare, aştept ordinele dumneavoastră”.

Generalul vă pune cîteva întrebări şi în timp ce vorbeşte despre lucruri mărunte cu dumneavoastră, vă decide soarta. Sînt mai multe posibilităţi. Poate nu vă place şi hotărăşte să nu vă primească. Veţi fi trimis la Direcţia Personal şi nu veţi mai avea niciodată de-a face cu munca în serviciile secrete. Sau s-ar putea să îi placă de dumneavoastră, dar nu foarte mult. În acest caz vă va trimite să faceţi muncă de recunoaştere la un nivel inferior şi veţi face parte dintr-o divizie sau dintr-un regiment. Veţi lucra în *razvedka*, dar nu în reţeaua de agenţi.

Dacă îi sînteţi într-adevăr pe plac, vi se vor deschide mai multe căi. Direcţia *razvedka* a unui district militar este o organizaţie gigantică, cu o activitate intensă. În primul rînd, vă poate trimite la sediul uneia dintre cele trei armate pentru a lucra în sediul Direcţiei Serviciilor Secrete, unde veţi fi trimis mai departe la un post al Serviciilor de Informaţii (RP) pentru a recruta agenţi secreţi – informatori care să lucreze pentru acea armată.

În al doilea rînd, vă poate lăsa la Direcţia de Servicii Secrete pentru a lucra în departamentul al doilea (reţeaua de agenţi) sau al treilea

(Speţnaz). În al treilea rînd, vă poate trimite într-unul din locurile de recrutare a străinilor pentru a lucra pentru districtul militar Kiev. Sînt două astfel de locuri: Centrul Serviciilor Secrete (RZ) şi punctul Speţnaz al serviciilor secrete (RP Speţnaz).

Generalul ar putea să vă întrebe ce părere aveţi. Răspunsul trebuie să fie scurt: de exemplu – nu am preferinţe pentru locul de muncă, atît timp cît nu este la sediu, preferabil la recrutare. Generalul se aşteaptă la acest tip de răspuns din partea dumneavoastră. Serviciile secrete nu au nevoie de un ofiţer care nu este nerăbdător să facă muncă de recrutare. Dacă cineva a intrat în cadrul serviciilor secrete, dar nu este pasionat de recrutarea străinilor, înseamnă că a făcut o greşeală în alegerea profesiei. Înseamnă de asemenea că persoanele care l-au recomandat pentru serviciile secrete şi cei care s-au dedicat ani de zile instrucţiei sale la Academia Diplomatică Militară s-au înşelat şi ei.

Generalul pune întrebarea finală: ce fel de agenţi doriţi să recrutaţi – pentru oferire de informaţii sau pentru colaborarea cu Speţnaz? Fiecare ofiţer din serviciile secrete de pe front sau din flotă trebuie să ştie cum să recruteze ambele tipuri de agenţi. „Nu are importanţă”, răspundeţi dumneavoastră.

„În regulă”, spune generalul, „vă numesc ofiţer al serviciilor secrete Speţnaz la punctul departamentului al treilea din Direcţia a 2-a din sediul districtului militar Kiev. Ordinul va fi emis în scris mîine. Vă doresc toate cele bune”.

Îi mulţumiţi generalului pentru încrederea pe care v-o acordă, salutaţi cu eleganţă, bateţi din călcîie şi ieşiţi din birou. De aici, fără a avea nevoie de vreun permis, ieşiţi într-o curte unde aşteaptă întotdeauna o dubă pentru transportul deţinuţilor. Uşa se trînteşte în spatele dumneavoastră şi sînteţi într-o capcană. În faţă aveţi o ferestruică opacă cu un grilaj puternic. Nici o şansă să vedeţi ceva afară. Duba se întoarce şi coteşte pe străzile oraşului, oprindu-se deseori şi schimbîndu-şi direcţia, iar dumneavoastră realizaţi că sînt semafoarele. În cele din urmă, duba trece prin nişte porţi imense apoi se opreşte. Se deschide portiera şi păşiţi în curtea batalionului penal al districtului militar Kiev. Este o închisoare militară. Bun venit la noul loc de muncă!

Vechiul oraş Kiev a văzut cuceritori din toată lumea pe străzile sale. Unii dintre ei i-au pus clădirile la pămînt; alţii le-au fortificat; apoi un al treilea rînd le-a distrus din nou. Fortificaţiile din jurul oraşului ars şi ruinat au fost reconstruite ultima dată în anul 1943 la ordinele lui Hitler. În împrejurimile Kievului puteţi întîlni fortificaţii datînd din toate perioadele, de la piloni de beton din secolul XX pînă la ruinele zidurilor

construite cu cinci sute de ani înainte de sosirea lui Batu Han.

Locul în care aţi fost adus este un fort construit în timpul împărătesei Ecaterina cea Mare. Se află în partea de sud-est a oraşului, în vîrful unei coline abrupte acoperite cu stejari bătrîni. În lungul său sînt alte forturi, o mănăstire veche enormă şi o fortăreaţă străveche ce găzduieşte acum un spital militar.

De-a lungul secolelor, instalaţiile militare de cele mai diverse tipuri – depozite, barăci, sedii – au fost construite în cele mai periculoase zone ale oraşului şi, în afară de rolul de bază, au avut şi rol de fortificaţii. Fortul în care am ajuns a avut şi el două funcţii: a găzduit între 500 şi 700 de soldaţi şi a fost fort. Avînd formă circulară, zidurile exterioare au avut numai fante înguste şi deschizături largi pentru arme de foc. Acestea au fost acum astupate şi numai ferestrele au vedere spre curtea interioară. Fortul are numai o cale de acces, un tunel bine păzit care trece prin zidurile puternice. Un zid de cărămidă a fost adăugat în jurul fortului. Din exterior arată ca un zid înalt de cărămidă pe o alee îngustă, avînd încă un zid de cărămidă, mai înalt decît primul, în spate.

Atît curtea interioară, cît şi cea exterioară ale fortului sînt împărţite în mai multe sectoare şi spaţii divizate de ziduri mai mici şi o întreagă junglă de sîrmă ghimpată. Sectoarele au tăbliţe ciudate; numerotarea a fost concepută astfel încît nimeni nu îi poate găsi nici o logică. Absenţa oricărui sistem ajută la păstrarea secretelor care înconjoară clădirea.

Sînt trei companii de soldaţi care execută pedeapsa şi o companie de pază în batalionul penal. Soldaţii din compania de pază au o vagă idee legat de cine vizitează batalionul şi de ce. Ei primesc doar instrucţiuni pe care trebuie să le îndeplinească: soldaţii care execută pedeapsa pot sta numai în curtea interioară, în anumite sectoare; ofiţerii care au un triunghi ştampilat pe permis au voie şi în alte sectoare; ofiţerii care au o stea ştampilată pe permis au voie în alte sectoare şi aşa mai departe.

În afară de ofiţerii din batalionul penal, vizitatorii frecvenţi ai fortului sînt ofiţerii de la biroul procuraturii, comandantul militar al oraşului şi ofiţeri din subordinea acestuia, anchetatori, avocaţi. Dar mai este şi un sector păstrat pentru dumneavoastră. Punctul Speţnaz al serviciilor secrete nu are nici o legătură cu batalionul penal. Dacă ar fi situat în altă clădire, mai devreme sau mai tîrziu oamenii din apropiere ar observa comportamentul suspect al persoanelor care lucrează acolo. Aici, în batalionul penal, sînteţi ascunşi de ochii curioşi.

Punctul Speţnaz al serviciilor secrete este o unitate militară de mici dimensiuni condusă de un locotenent-colonel care are în subordine ofiţeri, absolvenţi ai Academiei Diplomatice Militare şi cîţiva sergenţi şi soldaţi care îndeplinesc funcţii de sprijin fără a avea nici o idee (sau o

idee corectă) despre activităţile în care sînt implicaţi ofiţerii. Ofiţerii batalionului penal şi cei care vizitează batalionul nu trebuie să întrebe ce se întîmplă în sectorul dumneavoastră. Cu mulţi ani înainte, unul dintre predecesorii dumneavoastră şi-a permis luxul să vorbească „fără să fie atent” despre faptul că grupul său dădea rapoarte directe către ofiţerul de comandă al districtului şi investiga cazuri de corupţie în rîndul ofiţerilor superiori. Acest lucru este suficient pentru a fi tratat cu respect şi a nu mai primi alte întrebări.

Localizarea în batalionul penal îi aduce multe avantaje unităţii Speţnaz: în spatele unor ziduri enorme, comandantul poate fi sigur că documentele nu vor fi arse sau pierdute din greşeală; este păzit cu stricteţe, cu zeci de cîini de pază şi mitraliere montate în turnuri pentru a menţine siguranţa şi liniştea; nici o persoană din afară interesată de ce se întîmplă după ziduri nu va primi vreodată un răspuns direct; organizaţia independentă nu atrage atenţia conducătorilor militari sovietici de rang înalt care nu trebuie să ştie despre GRU şi Speţnaz; şi chiar dacă cineva din afară ştie ceva despre dumneavoastră, nu poate face diferenţa dintre ofiţerii Speţnaz şi alţi ofiţeri care vizitează vechiul fort.

Speţnaz are la dispoziţie mai multe dubiţe pentru transportul deţinuţilor, exact ca cele care aparţin batalionului penal, cu numere similare. Sînt foarte potrivite pentru a transporta orice persoană care prezintă interes. Un lucru bun legat de aceste dubiţe este că nici vizitatorul, nici persoanele din afară nu îşi pot da seama cu exactitate unde este localizată unitatea Speţnaz. Un vizitator poate fi invitat în orice loc bine păzit unde sînt de obicei mulţi oameni (sediile, biroul comandantului, secţia de poliţie) şi apoi transportat în secret cu o dubă închisă în vechiul fort, dus înapoi în acelaşi fel, astfel încît să se piardă în mulţime. Din fericire, sînt mai multe forturi de acest tip în regiune.

Un batalion penal, mai exact o închisoare militară, este locul favorit al GRU pentru a-şi ascunde unităţile. Există şi alte tipuri de camuflaj – birouri de inginerie, baze pentru rachete, centre de transmisie –, dar toate au o trăsătură în comun: o organizaţie secretă mică este ascunsă într-un sediu militar mare şi păzit cu atenţie.

În afara sediilor principale unde se păstrează seifurile pline cu documente secrete, punctul Speţnaz al serviciilor secrete are mai multe apartamente secrete şi case mici la periferia oraşului.

După ce aţi ajuns în locul pe care l-am descris, sînteţi întîmpinat de un locotenent-colonel cu o expresie tristă, care şi-a petrecut probabil întreaga viaţă muncind. Vă dă un ordin scurt:

— Purtaţi uniforma numai în interiorul fortului şi dacă sînteţi chemat la sediile zonale. În restul timpului, purtaţi haine civile.

— Am înţeles, tovarăşe locotenent-colonel.

— Dar nu ai nimic de făcut aici în fort şi cu atît mai puţin la sediu. Acesta este locul meu, nu al tău. Eu nu am nevoie de birocraţi; am nevoie de vînători. Pleacă şi vino peste o lună cu material despre o pradă străină bună.

— Am înţeles.

— Ştii teritoriile pe care va lupta departamentul nostru în război?

— Da, le ştiu.

— Ei bine, mai am nevoie de un agent acolo care ar putea să se întîlnească cu un grup Speţnaz în orice condiţii. Îţi dau o lună, pentru că eşti la început, dar limita de timp va fi mai strictă de acum încolo. Poţi să pleci, şi nu uita că ai mulţi rivali în Kiev; prietenii tăi care au intrat deja în rîndurile unităţii serviciilor secrete sînt probabil activi în oraş, KGB-ul este şi el în plină activitate şi cine ştie cine mai recrutează pe acolo. Şi nu uita – poţi s-o dai în bară numai o dată în munca noastră. Nu voi trece cu vederea nici o greşeală nici eu, nici trupele Speţnaz. Pe timp de război eşti împuşcat dacă ai făcut o greşeală. Pe timp de pace, ajungi la închisoare. Ştii care închisoare?

Aşa era Kievul înainte de dezastrul de la Cernobîl. Timp de sute de ani barbarii din multe ţări din Asia şi Europa au făcut tot ce au putut pentru a distruge acest mare oraş, dar nimeni nu a produs atîtea stricăciuni cum au făcut-o comuniştii. Istoria energiei nucleare din Uniunea Sovietică este una singură – o poveste foarte, foarte lungă despre încălcarea legii. Părintele fondator al dezvoltării energiei nucleare a fost Lavrenti Beria, comandantul atotputernic al serviciilor secrete şi, aşa cum s-a dovedit mai tîrziu, unul dintre cei mai mari criminali ai secolului XX. Majoritatea miniştrilor sovietici, proiectanţilor şi inginerilor implicaţi în dezvoltarea energiei nucleare au fost ţinuţi în închisoare, şi asta nu numai pe timpul lui Stalin. Toate centralele nucleare sînt construite de cei aflaţi la închisoare. Am văzut personal mii de condamnaţi care lucrau la minele de uraniu în regiunea Kirovograd (vezi V. Suvorov, *Acvariul*). Condamnaţii nu au nici o modalitate să facă o muncă de calitate. Toate acestea aveau să se termine cu un dezastru mai devreme sau mai tîrziu. Ziarul *Literaturnaia Ukraina*[1] a demascat atitudinea criminală din timpul lucrărilor de construcţie şi utilizarea unor materiale defectuoase şi a unei tehnologii învechite la Cernobîl. Ziarul a avertizat că vor avea de plătit mai multe generaţii pentru atitudinea iresponsabilă a celor care răspundeau de construcţie. Dar nimeni nu a dat atenţie articolului sau altor semnale de

[1] 27 martie 1986.

alarmă asemănătoare.

Cuprins

Capitolul 1
Lopeţi şi oameni 7
Capitolul 2
Speţnaz şi GRU 11
Capitolul 3
O istorie a Speţnaz 19
Capitolul 4
Unităţile de luptă ale Speţnaz 51
Capitolul 5
„Ceilalţi” 77
Capitolul 6
Sportivii 83
Capitolul 7
Selecţia şi instrucţia 99
Capitolul 8
Reţeaua de agenţi 124
Capitolul 9
Armele şi echipamentul I39
Capitolul 10
Instrucţia de luptă 162
Capitolul 11
În spatele liniilor inamice: tacticile Speţnaz 187
Capitolul 12
Controlul şi operaţiunile combinate 211
Capitolul 13
Speţnaz şi dezinformarea 224
Capitolul 14
Planuri de viitor 237
Capitolul 15
Primul război mondial al trupelor Speţnaz 248
Anexe 273
Anexa A. Organizarea Speţnaz la nivelul armatei 275
Anexa B. Organizarea Speţnaz la nivelul frontului 278
Anexa C. Organizarea Speţnaz la nivelul flotei 280
Anexa D. Organizarea Speţnaz la nivel strategic 282
Anexa E 284
Anexa F 288

Mult timp, Occidentul nu a ştiut de existenţa trupelor Speţnaz (prescurtare de la *speţialnoe naznacenie*, unităţi „cu destinaţie specială"). O „armată în interiorul armatei", controlată de serviciul de spionaj militar (GRU), ai cărei membri erau recrutaţi din rîndul celor mai duri ofiţeri şi soldaţi sovietici. În războiul modern, obiectivul lor principal era distrugerea armelor nucleare tactice ale inamicului, însă instrucţia celor selectaţi în aceste unităţi îi pregătea pentru o gamă foarte largă de misiuni – de la activităţi sub acoperire ca membri ai echipei olimpice sovietice pînă la neutralizarea unor guverne. Victor Suvorov, fost ofiţer în cadrul GRU, oferă informaţii surprinzătoare despre codul militar, armele, antrenamentele, organizarea şi tacticile folosite de membrii acestor trupe.

Speţnaz şi GRU • Unităţile de luptă ale Speţnaz • Selecţia şi instrucţia • Reţeaua de agenţi • Armele şi echipamentul • Controlul şi operaţiunile combinate • Speţnaz şi dezinformarea • Primul război mondial al trupelor Speţnaz

Foto copertă: © by Mikhail Evstafiev

HEXAGON

EDITURA POLIROM

ISBN 978-973-46-2142-2

www.polirom.ro